

44229

J.-B. OLIÉREU

PERSON KESTENIG

Nihil obstat

A. GUILLEVIG.

MAT DE VOUT MOLLET

Guéned. er 24 a véhuén 1913

E. LE SENNE,
vih. jen.

En Aviél

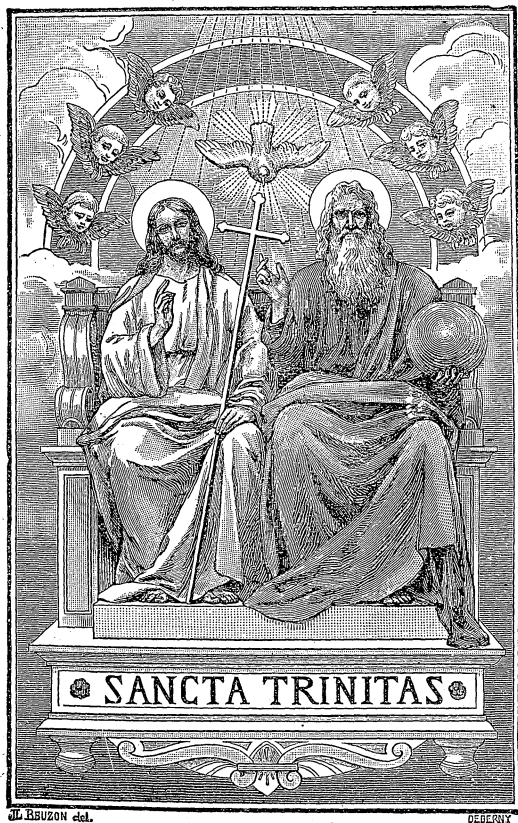
fb
226
OLI

GUÉNED

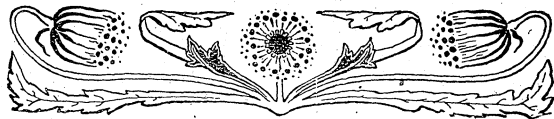
MOLLEREH ER VREDÉR LAFOLYE

2, plasen er Liseu

—
1913

EN DRINDED SANTËL

UN AVIZ D'ER VRETONED

Guéh aral ne oé ket kement a skolieu ar er mézeu ; en dud n'e oent ket marsé ken disket el bremen ; ha neoah en ol e hanaüñ mat ou relijion hag e houié biuein el guir gristénion.

Bout e oé é pep tiegeh livreu braü, skriüet é breho-neg : Buhé er Sent, Imitasion hur Salvér, Magazin spirituel er Beurerion, Instructioneiu santél, ha lod kaer aral. En dud, bras ha bihan, kouh ha iouank, e vouré ou lén, d'er sul d'anderü, pé de noz ér filajeu, arlerh er beden, hag en ol e gavé én-hé sklerdér aveit hanaüein en Eutru Doé, ha nerh aveit biuein revé é lézen.

Hiniü en dé, ne hanaüer ket mui er livreu-zé ; ne vé ket mui kavet ar er mézeu meit livreu gallek a bep sort, mat ha fal, ha gazettenneu a bep liü, braü ha lous. Hag hanaüedigeh en Eutru Doé e vihañna atañ émesk en dud, hag er fallanté e gresk mui pé mui, é kér el ar er mézeu.

En tiegeheu guellan, ér ré inouraplan ag er vro, ne vé ket mui konzet breton d'er vugalé ; n'ou deskér ket mui de lén er livreu breton ; ou desaüein e hrér é mod

kér, lan a zisprižans aveit lavar ou zadeu, én gortoz ma naheint ou relijion, arlerh en devout troeit kein de garanté ou bro.

Mal vou d'en dud dihoal doh er modeu neué-zé ha diskein ou bugalé de lén breton, èl ma oé disket ou zadeu.

Hama, chetui amen ur livr santél drest en ol, ha ne oé ket hoah bet groeit én hur bro, AVIÉL hun Salvér Jézus-Krist, er guellan hag er brañan livr e vohé gelllet kavet ar en doar aveit er gristénion.

Er livr Aviél-men e zou bet troeit splann ha reih get en Eutru OLIÉREU, person Kestenig; ean en des lakeit én ur péh : Aviéleu S. Maheu, S. Mark, S. Lukas, ha S. Iehann, ha gellein e hrér elsé, hemb fari, héli pen der ben buhé burhudus hun Salvér Jézus-Krist.

Troeit é bet é breton, gir-oh-gir, hemb trokein na chanjein nitra; groeit é bet get karanté ha doujans, èl ma jauj doh konzeu en Eutru Doé e gavér ér Skritur-santél.

Lakeit e zou bet, én dias a bep-folen, avizeu reih tennet a livreu tud santel pé doktored ag en Iliz, e hra d'emb konpren guel er péh e zou merchet én Aviél.

Skeudenneu ha limajeu brañ e zou bet tennet aveit lakat dirak hun deulegad burhudeu kaeran hun Salvér.

El livr-Aviél men e zou bet groeit elsé d'er guellan, aveit plijein d'en dud, aveit gobér vad d'en ol. Er Vre-toned e gavou, doh er lén, plijadur hag eurusted : plijadur ér bed men é hanañet hag é chervij guel en Eutru Doé, hag eurusted ér bed aral é karein hemb arsañ hun Salvér Jézus-Krist,

A. GUILLEVIC.

KENT LÊNEIN EN AVIÉL

..... I
**Petra é en Aviél ? — Er pear aviélour :
 S. Maheu, S. Mark, S. Lukas, S. Iehann.**

Aviél e zou ur gir hag e ven laret neuétéd vat. En neuétéd vat drest er réral e zou er salvedigeh dégaset d'en dud, chetu nandek kant vlé, get Jézus-Krist, Mab Doé deit de vout dén; chetu perak el livreu e gonz d'emb a gement sé hag a vuhé Salvér er bed e vé groeit Aviél anehé. Hanñein e hrér eùé Aviél konzeu Jézus-Krist, de laret é er guirionéieu hag el lézen en des displéget d'en dud épád é vuhé ar en doar.

En Iliz katolik e hanañ pear Aviél pé pear livr skriñet diar Hur Salvér, ne oé ket hoah pèl bras goudé ma oé oeit én dro d'en nean. Er pear dén en des groeit peb unan é Aviél e zou en neu apostol S. Maheu ha S. Iehann, ha deu zisipl d'en apostoled, S. Mark ha S. Lukas.

S. Maheu é bet er hetan hag en des skriñet un Aviél. Hanñet Lévi kènt bout Apostol, ean oé publi-

kén pé reséuour tauseu ér gér a Gafarnaom, a pe zas de Jézus tremén dré er gér sé dirak é vurèu ha laret dehou : Héli mé. Ha kentéh Lévi e saùas hag e ias ar é lerh. Ean e viùas get er Salvér, él en apostoled aral, épad tri blé, hag éldé e chomas un her-rad é bro er Palestin arlerh er Pantekoust. Devé-hatoh ean e bredégas drest ol ér hreisté hag ér saù-hiaul ag er vro zé, hag e skuillas é hoed eit tes-toniein er huirioné en doé predeget.

S. Mark, en eil aviélour, e oé saüet a Jérusalem ; gouiet e hramb ataù é oé é vam é chom, kours e oé, abarh ér gér sé : én hé zi en um dolpé er gristénion ketan a Jérusalem hag énou en um dennas S. Pièr goudé men doé un Él en tennet a brizon. Merhat é ma en apostol men en des taulet én é spered er huir fé ha reit dehou er vadéent. Él ma oé kar de S. Barnabé, ean en des eüé hanaüet en apostol S. Paul, ha labouret getou un nebed de bredeg en aviél, él é ganderù. Mes get S. Pièr en des biüet pellan, oeit é bet getou de Rom, ha kre-dein e hrér é ma predegeu S. Pièr é Rom e gavér én é aviél. Arlerh marù en apostol, ean e ias d'en Ejipt hag e zas de vout ketan eskob Alesandri, er gér vras ag er vro.

En drivet aviélour e zou S. Lukas, un disipl de S. Paul, ha dehou ean hemb kin. Gañnet e oé ér baiañnaj, ha médesinour e oé betag ma kavas S. Paul ar é hent, ma tistroas d'er huirioné ha ma en hélias én é vuhé misionér. Ni e hel kredein é kavamb predegeu S. Paul é aviél S. Lukas, él ré S. Pièr é aviél S. Mark.

En apostol S. Iehann e skriuas ur bearvet aviél

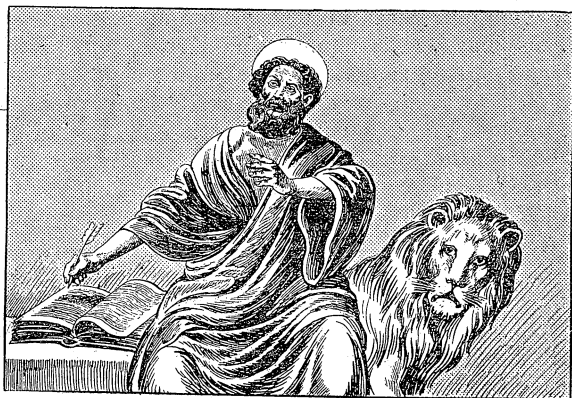

S. MAHEU

tro ha tro de zeu-uigent pé hantér-hant vlé goudé en tri aral. É dad, Zébédé, e oé pesketaour ar el len a Jénésareth ha ean memb e labouré ar er memb méchér kent bout apostol. É oé é pesketat ar el len get é dad hag é vrér Jak a pe dreménas Jézus ar en aud ha ma laras d'en neu vrér : Deit ar me lerh, ha me hrei ahanoh pesketaerion tud. Karetoh e oé get Jézus eit er réral, rak men doé goarnet er huerhted ; hag er ieu hanblid, én devéhan pred, ean en doé bet el leüiné de lakat é ben ar galon er Salvér. A p'um zispartias en apostoled en eil a zoh égilé, S. Iehann um dennas ér gér a Efès. Galhet get en Anpeleur de vonet de Rom de reskond aveit é greden, ean e oé bet inou taulet én ur gibellad ivl berù, mes donet e hras ér

méz anehi lan a vuhé ha kriùoh aveit éraug. Me-
rùel e hras é Èfès, oeit mat er en oed. Er bléieu
devéhan ag é vuhé é skriuas é aviél. Bout e oé nezé
dré er bed tud hag e stréué fal gredenueu a zivout
er Salvér : ind e laré ne oé ket Jézus Mab Doé, ha
ne oé meit un dén él er réral, un dén abil ha san-
tél bras, mes neoah un dén hemb kin. Enep d'ersort
tud sé en des vennet S. Iehann gobér é livr, aveit
diskoein é oé Jézus é guirioné Mab de Zoé, ha Doé
ean memb, a viskoah de virùikin.

Guélet e hrér liés, èl limajeu, étal en aviélour
S. Maheu pen un dén pé ur hroèdur bihan, étal en
aviélour S. Mark pen ul lion, étal en aviélour S. Lu-
kas pen un éjon, hag étal en aviélour S. Iehann pen
un ègl pé spalouér bras. Chetu a gaus de berak.
Aviél S. Maheu um zigor dré hanùeu ol er ré e zou
bet gourdadeu de Salvér er bed a houdé Abraham
betag er Huerhiéz Vari ; en dra zé aveit diskoein é
oé Jézus er Mési, mab David, pé *Mab en dén*, èl m'en
des laret liés anehou ean memb. Èn arben a ge-
mentsé é vé lakeit étal S. Maheu pen ur hroèdur.
— Aviél S. Mark e zisko d'emb, a getan pen, S.
Iehann er Badéour é predeg hag é huchal é kreiz
en dezerh ; én dezerh é vé muian loñned gouïù ;
hag el lion é en hani e hud er hriüan anehé. —
Er bajen ketan a aviél S. Lukas é omb én Tanpl a
Jérusalem, ha ni e huél S. Zakari, tad S. Iehann
er Badéour doh um akuit dirak Doé a é garg a
veleg ; éhén ha loñned kern aral e vezé d'el lié-
san lahet eit bout keniget én Tanpl é sakrefis d'er
guir Doé, revé lézen Moïz : pen un éjon e vé enta
lakeit èl limajeu étal S. Lukas, — S. Iehann, ean,

S. MARK

en des étal dou un ègl. En ègl e zou roé en éned :
ean é um saù ihuélan rah èn èbr ag en amzèr, ha
larein e hrér é hel sellet doh en hiaul hemb ne
vurlet é zeulegad. S. Iehann, én é aviél, um saù
eùé, ag en taul ketan, ihuél a drest en doar, bet en
nean, aveit guélet ha diskoein d'emb ni er *Gir*,
Mab Doé, e oé inou a ol viskoah get en Tad hag er
Spered santel, kent donet de vout dén ar en doar
eit salvedigeh er bed.

S. Maheu, S. Mark, S. Lukas ha S. Iehann en
des enta groeit peb unan é aviél. Er pear aviél sé,
deustou men dint dishanval un tammig unan doh
en aral, rak men des peb unan skriuët é hani
revé er spered hag er gouiedigeh en devoé, nen
dint neoah nameit un aviél ; rah hañni anehé nen

dé énep d'er réral, ou pear é konzant ag er memb Jézus, hag ou fear é mant bet skriüet doh sklér-dér er Spered santél. É oé er Spered santél get en aviélerion aveit ou doug de skriü ha laret dehé petra ou doé de skriü ; é oé hoah geté épad ou labour-eit ou miret a fari hag a vonet énep d'er huirioné. Ou livreu e zou enta ul lod ag er *Skritur santél*, de laret é ul lod a lihérieu pé konzeu en Eutru Doé d'eu dud.

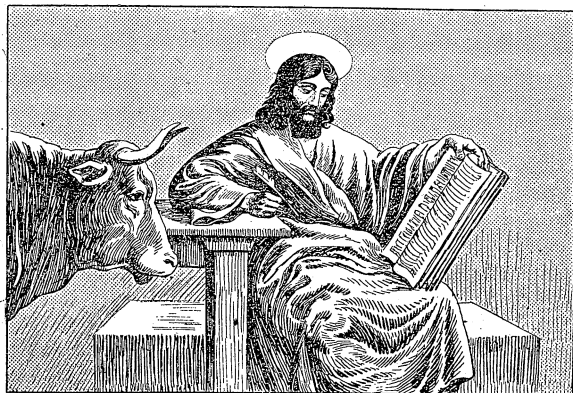
Él livre zou amen arlerhé vou kavet er pear aviél lakeit é unan ha keijet unan get en aral ; mes nen des gir erbet ag el livr e vollamb ha ne vehé kavet én un aviél pé én un aral, ha nen des gir é aviél erbet ha ne vehé kavet él livr men.

II

Bro er Palestin hag e vé konzet anehi én Aviél. — Stad er vro ha stad er Juifed é amzér er Salver.

Er vro, léh men des Jézus-Krist vennet dont ér bed, biüein ha merüel, e vé groeit anehi, hiniü en dé, bro er *Palestin* pé en Doar santél. Hi e sko, doh er hreisnoz, ar vañnéieu er Liban ; doh er hreisté, ar en dézerh ; doh er huh-hiaul, ar er mor kreiz pé Méditerrané, hag doh er saù-hiaul, ar er Jourدن. Er stér men e rid a len Jénézaret bet ul len aral hanüet er *Mor mariü*.

Er vro sé e oé, é amzér Jézus-Krist, rannet é tэр loden : er *Galilé* d'er hlué, er *Judé* d'en dias, hag

S. LUKAS

er *Samari* é kreiz. Én tu-ral ag er Jourدن é oé ur hornad-bro aral hag en des guélet mar-a-huéh er Salvér, hag e vezé groeit er *Péré* anehou : Juifed e oé eüé er muian ag en dud e viüé abarh. Er Galilé en um gavé Nazaret, Kana, Naïm, Kafarnaom, er mañné Tabor hag, én é gevérded, mór Tibériad pé len Jénésareth. Er Judé é oé Betléem, Hébron, Jériko, Emmaüs, ha drest ol Jérusalem, kэр-vam ol bro er Juifed.

É Jérusalem, ar lein er mañné Moriah, é oé en Tanpl kaer meurbet saüet én inour d'er guir Doé. Red e oé d'er Juifed, revé el lézen, donet d'en Tanpl sé tэр guéh ér blé, de houilieu Pask, er Pantekoust hag er Gobañnieu, aveit adorein Doé ha kenig sakrefis dehóu : rak Doé ne zigeméré meit er

sakrefiseu e vezé keniget dehou ér gér hag én tachad sé. Ha neoah er Samariténed, hag en doé um zispartiet a zoh er Juifed aral, en doé sañet, én drespet d'el lézen ha de volanté Doé, un tanpl aral én ou bro ar er mañné Garizim. Chetu perak é oé kazoni étre zé hag er Juifed aral ; hag, én arben a gementsé, en dud ag er Galilé, a pe oé arnehé monet de Jérusalem d'er goulieu merchet, e oé guel geté, kentoh aveit trezein er Samari, monet de glah en dro d'er Jourdn hag e hélié er stér betag Jériko.

Red é laret open penaus er Juifed e oé ér mész a Jérusalem en doé, d'um dolpein, é pep kër, un ti hanñet *Sinagóg* : ind e zé d'inou, drest ol d'er sadorn (er sadorn e oé ou dé-gouil, él genemb ni er sul), aveit pedein Doé, kaññein dehou psalmeu ha guerzenneu, ha cheleu lénein er Skritur Santél pé diférein el Lézen.

Er Palestin, a pe zas Jézus ar en doar, um gavé édan bili en Anpeleur a Rom. Hanen, aveit gobér plijadur d'er Juifed, en doé lausket neoah en hanñ hag un tammig er gelled a roé get Hérod eit rénein er vro ag é berh hag én é lèh. En Hérod ma konzér anehou é Pasion er Salvér, e oé mah d'Hérod, en hani e lahas er Sent Inosanded, ha ne oé mui roñ nemeit ar er Galilé. Er Judé e oé bet lakeit, ér bléieu ketan a vuhé Jézus, édan perh er goarnour romén ag er Siri. Ur prokulour, hanñet Pons Pilat, e zalhé ér Judé lèh er goarnour sé : hag ean e zé de Jérusalem d'en déieu gouil, get eun ne vehé sañet béh ha tabut étre en nivér bras a dud e vezé nezen ér gér-vam, hag ean en doé soudarded én

S. IÉHANN

dro dehou de sekour getou lakat er peah pe vezé dobér. Ne oé meit-tou ean hag e hellé gobér er barneréhe bras ha kondañnein d'er marù en torféterion.

Neoah er Roméned en doé lausket get er Juifed frankiz d'um vellein a var a dra, drest ol ag er péh e sellé er relijion, ha memb de varnein en dud ou devezé kavet kablus ag ur pehed benak énep d'ou Lézen.

Er Honseil bras en doé d'um soursi a gementsé e vezé groeit er *Sanhédrin* anehou. Tri rum tud é vezé abarh : en arhvéléan, de laret é erré e oé ér pen ag er 24 fameil beléan, hag a drest-té er Beleg bras ; er Skribed pé doktored el lézen ; ha penneu bras er bobl, « *er ré gouh* », él ma konz en Avjél.

Er Skribed e oé choéjet, el lod muian anehé é mesk er *Fariziéned*. Er ré men e oé er Juifed ster-tan doh el lézen reit guéharal d'er bobl juif get Moïz a berh Doé. Stertoh memb oent aveit el lézen, rak étal-di ind en doé saüet a houdé pèl amzér un troh gourhemenneu ponnér, e oé red héli kerkloüs él el lézen. Aveit-té ind ou hélié perhuéh mat, hag e gredé én arben a gementsé bout tud santél, deus-tou ma oent, én diabarh ag ou inean, lan a vra-zoni, a zisprizans aveit er réral, drest ol aveit er baiañned, ha ma n'ou doé ket guir karanté doh Doé hag en nésan.

Bout e oé Juifed aral e vezé groeit *Saduséed* anehé : ag er ré men e oé kentoh er Skribed, er ré en doé karg a studi hag a ziférein el lézen. Er Sa-duséed ne hrent forh erbet a hourhemenneu er Fariziéned ; ind um blijé, én drespét dehé, é ta-rempred er baiañned, ou festeu ha gouillieu, hag a nebedigeu ind en doé elsé um zistaget rè a zoh lé-zen Moïz ha kredenneu er huir Juifed. É léh bout rè stert él er Fariziéned, ind e oé ind kentoh rè frank.

Chetu é pé stad en um gavé bro er Juifed hag er Juifed ind memb, a pe zas Mab Doé ar en doar aveit ou salvein ha salvein er bed abéh. É lénein en Aviél é huélér penaus en des um geméret eit donet de ben ag el labour merchet dehou get vo-lanté é Dad ag en nean.

M. L. P.

KETAN LODEN

JÉZUS

ÉN AMZÉR MA OÉ KROËDUR

1

Kentskriù.

Éleih a dud ém rauk en des lakeit poén de skriù er pèh e zou bet groeit én hur mesk, revé m'émant deit d'emb ag er ré en des ind memb ou guélet a getan rah ha bet karg d'ou fredeg. Kredet em es é oé mat d'ein mé eüé gobér anehé, a zrehi er pen ketan, un énkask perhuéh, hag ou skriù d'oh, unan arlerh en al, Téofil kareit, eit ma hanaüet é ma guir er pèh e zou bet disket d'oh.

S. LUKAS, I, 1-4,

Er Gir deit de vout dén.

† A ol viskoah é oé er Gir ⁽¹⁾ hag er Gir e oé get Doé hag er Gir e oé Doé. A ol viskoah é oé get Doé. Dré zou é ma bet groeit pep tra ; ha nitra ag er péh é zou bet groeit nen dé bet groeit hemb dou. En hou é oé er vuhé hag er vuhé e oé sklerdér mab-dén ; hag er sklerdér en des splannet én tioél-dél hag en tioélde:l n'en des ket ean dégeméret.

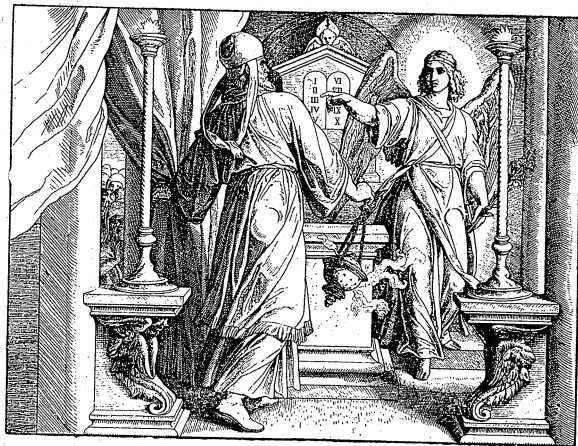
Bout es bet un dén degaset a berh Doé hag e oé hanüet Iehann. Donet e hras de vout test, de zoug testoni d'er sklerdér eit m'en devehé en ol kredet dré zou. Ne oé ket ean e oé er sklerdér ; mes donet e hré de rein testoni d'er sklerdér.

Ean ⁽²⁾ e oé er guir sklerdér e splann ar gement dén e za ér bed men. É oé ér bed ha dré zou é ma bet groeit er bed hag er bed n'en des ket ean hanaüet. Deit é bet én é dreu hag é dud n'en des ket ean dégeméret. Mes ean en des reit en tu de vout bugalé de Zoé de gement hani en des ean dégeméret, d'en neb e gred én é hanü ha n'é kel gañnet ag er goed, nag a volanté er hig, nag a volanté mab-dén, mes a Zoé ean memb. Hag er Gir e zou deit de vout dén hag e zou chomet én hur mesk. Ha guélet hun es é hloér, er gloér e jauj doh Mab unik en Tad, lan a hrés hag a huirioné.

S. IEHANN, I, 1-14.

(1) Mab Doé, en eil person ag en Drinded Santél.

(2) Er Gir.

KEMEN EN ARHÉL GABRIEL DE ZAKARI

Kemen en Arhél Gabriel de Zakari.

É gré Hérod, roé er Judé, é oé ur beleg hanüet Zakari, a rumad Abia. E voéz e oé a verhed Aaron hag hé hanü Elizabet. Ind e viué santél ou deu dirak en Eutru Doé, é viret en ol lézenneu ha gourhemenneu perhuéh mat ha divlam. N'ou doé ket a vugalé, rak ma oé breheign Élizabet ha ma oent deit ar en oed ou deu.

Ha chetui, un dé, é oé Zakari én é garg a veleg dirak en Eutru Doé : arriü oé tro é rumad ⁽¹⁾,

(1) Él lézen gouh, er véléan e-oé bet rannet get David é 24 rumad. Pep rumad e zé d'é dro de chervij én Tanpl. Zakari e oé ag en eihvet rumad, hani Abia.

hag, él ma oé en akustumans get er vétéan, é oé bet groeit en tennaj hag é oé bet koéhet getou monet d'en tanpl de loskein ansans dirak en Eutru Doé. Hag, épad ma loské ansans, é oé er bobl akerh ér méz é pedein.

Nezen Él en Eutru Doé um ziskoa dehous é saù a zéheu d'en autér ma loskèt en ansans. Doh er guélet, Zakari e chom soéhet bras ha kroget en eun én hou. Mes en El e lar dehous : Ne zoujes ket, Zakari, rak cheleuet é bet te beden. Ha voéz Elizabet e rei d'is ur mab ha t'en hanou lehann. Leüné ha joé e vou genis hag éleih um leüinéou én arben ag é hafinedigeh ; rak bras e vou dirak en Eutru Doé. Ne ivous na guin, nag ivaj kriù erbet. Er Spered santél e zei én hou, a pe vou hoah étre digosté é vam, ha ean e droei paut a vugalé Israel trema en Eutru Doé ; ha ean memb e gerhou get spered ha nerh Eli eit gouni kaloneu en tadeu de garein er vugalé, rein d'en dud diskredik furnéz er ré santel ha kanpen aveit en Eutru Doé ur bobl divlam.

Ha Zakari e laras d'en Él : Doh petra é houiein mé é tigoéhou kement-sé ? Rak kouh on mé ha mefried e zou deit ar en oed. Hag en Él e reskondas dehous : Me zou mé Gabriel (1) hag um zalh dirak Doé ; ha degaset on bet de gonz doh ous ha de laret d'is en néuétet gaer men. A vremen é vi mut ha n'helli ket mui konz betag en dé ma tigoéhou en treu men, diarben n'ha es ket kredet ém honzeu hag e zei de vout guir én ou amzér.

Neoa é oé er bobl é hortoz Zakari ha soéhet e

(1) Gabriel, de laret é Nerh Doé.

oent ma teréné én tanpl. Mes, a pe zas ér méz, n'hellé ket konz doh té ; ha gout e hrant nezé en doé guélet un dra benak én tanpl. Ha ean n'hellé meit guignein dehé get é zehorn, ha chom e hras mut.

Pe oé treménet déieu é garg, ean oeit éndro d'ér gér. Hag, un dé benak arlerh, é bried Elizabet um gavas brazéz hag hi e chomas pemp miz kuhet ; hi e laré : Chetu petra en des groeit en Eutru Doé aveid on, en dé m'en des sellet doh on eit lemél en dizinour a ziarnán dirak en dud.

S. LUKAS, I, 5-25.

4

Kemen en Arhé Gabriel de Vari.

† En huéhvét miz, Doé e gasas en Él Gabriel d'ér gér a Nazaret ér Galilé de gavet ur huerhiéz e oé diméet d'un dén a diegeh David e hrèt Jojob anehou. Hanù er huerhiéz e oé Mari. Arriüet geti él lél ma oé, en El e lar : Mé hou salud, lan a hrès, en Eutru Doé e zou genoh, hui e zou beniget émesk en ol groagé.

É kleuet kement sé, Mari e chom néhet d'é gonzeu. Hag en Él e lar dehi : Ne zoujet ket, Mari, rak kavet hou es grès get Doé. Hui e zougou étre hou tigosté hag e lakei ér bed ur mab ha hui en hanou Jézus. Hennen e vou bras hag e vou galüet Mab en Eutru Doé. Hag en Eutru Doé e rei dehous tron David, é dad, ha eane vou roé de viriükin ar di Jakob, hag é ranteléh n'achiüou ket.

Mari e lar d'en Él : Penaus vou en dra zé, pen dé

KEMEN EN ARHÉL GABRIEL DE VARI

guir ne dostan de zén? (1) Hag en Él e reskond dehi : Er Spered santél e zichennou arnah ha nerh en Etru Doé hou kolei get é sked. Ha chetu perak er fréh santél e zei ahanah e vou galüet Mab Doé. Hag hou keniterù Élizabet, chetu hi é toug eùé én hé houhoni, hag hennen é huéhvét miz en hani e zou hanüet breheign : rak ne vou nitra drest gelled en Etru Doé (2). Mari e lar nezé : Chetu matéh en Etru Doé, revou groeit doh on èl ma laret. Hag en Él e bellas azoh ti.

S. LUKAS. I, 26-33.

(1) Er Huerhiéz Vari en doé groeit er ro a huerhted. Ha chomet é guerhiéz érauk, épad, hag arlerg gañnedigeh hé Mab, e lar d'emb sant Augustin.

(2) Doé e hra er péh e gar.

MARI É TI ÉLIZABET

5

Mari é ti Élizabet.

† En déieu zé, Mari e saüas hag e ias a hër aben d'er mañnieü d'ur gér a Judé. Monet e hras én diabarh a di Zakári hag é saludas Élizabet. Kentéh m'en des Élizabet kleuet boéh Mari, oeit hé hroèdur ha saillet get leüiné étré hé digosté(1). Hag Élizabet e zou lañnet ag er Spered santél hag hi e saü hé boéh hag e lar : Beniget oh émesk er groagé ha beniget é er fréh ag hou korv. Hag a behan é ta en dra men d'eïn mé : Mam en Etru Doé donet

(1) Nezen é. oé bet lammet a inean sant Iehann er péhed en des hur hetan tad Adam hul lakeit kablus anehou.

d'em guélet ! Rak kentéh m'en des skoeit hou
poéh ém diskoarn, me hroëdur en des get leüné
saillet-étré men digosté. Hag eurus oh hou pout
kredet ; rak donet e hrei de vout guir er péh e zou
bet laret d'oh a berh en Eutru Doé. Mari e lar nezé :

M'inean e vél en Eutru Doé,
Ha me spered, get leüné,
En des berùet é Doé, me salvér ;
Rak m'en des sellet
Doh izéded é vatéh.
Hag, a ziar bremen,
E vein galùet eurus
Get en ol rumadeu tud ;
Rak en hani e zou Ol-gelledek
En des groeit treu kaer aveid on.
É hanù e zou santél,
Hag é vadeleh truhéus um strèu,
A rumad de rumad,
Ar gement hani en douj.
Displéget en des nerh é vréh
Ha diskaret er ré um foèu
Get chonjeu ou halon.
Didronet en des er ré gelledek
Ha saùet er ré izélek.
Goalhet en des a vadeu
Er ré nañnek ;
Ha kaset en des kuit dibourvé
Er ré pinùik.
Keméret en des, eit er seùel,
Israel é chervijour,
El m'en des grateit d'hun tadeu,

GANNEDIGEH S. IEHANN ER BADÉOUR

Deit chonj dehous ag é vadeleh truhéus
É kevér Abraham
Hag é vugalé ar é lerh
De virùikin.

Mari e chomas ardro tri miz geti ; arlerh é has
éndro d'hé zi.

S. LUKAS, I, 39-56.

6

Gañnedigeh Sant Iehann er Badéour.

† Élizabet e oé deit hé hours dehi de hul-
voudein, hag ur mab e oé bet gañnet dehi. Hé
amizion hag hé hérent e gleuas laret en doé en
Eutru Doé diskoeit é vadeleh truhéus én hé hevér
hag ind e hré leüné geti.

En eihvet dé, ind e zas de rein er *circuncision*
d'er hroëdur hag ind e venné en hanñein Zakari é
é dad. Mes é vam e reskond dehé hag e lar : Nem-
pas, mes hanñet e vou Iehann. Hag ind e laras dehi:
Mes nen des émesk ha gérentaj hañni e rér en
hanù zé dehous. Nezen é huignant d'é dad eit gout
penaus é fallé dehous en hanñein. Zakari e houlén
treu de skriù ha ean e verch er girieu men : Éhanù
e zou Iehann. Hag en ol e chom bamet. Kentéh é
veg e zigor, é déad e ziloui ha can e gonz én ur
drugérékat en Etru Doé.

Ha deit eun de rah ou amizion ; hag, ar en ol
maññeiu a Judé, é vrudér rah en treu zé. A ge-
ment e gleué konz anéhé ou laké én ou haloneu
hag e laré : Petra e gav genoh hui e vou er hroëdur
sé, rak é ma dorn en Etru Doé getou ? Nezen é
oé bet Zakari, é dad, lañnet ag er Spered Santél
hag é tiougañnas (1) én ul laret :

Revou beniget Doé Israel,
Rak m'éma deit de huélet
Ha de brenein é bobl,
Ha m'en des saùet d'emb
Ur salvér (2) gelledek
É ti David, é chervijour.
Él m'en des laret,
Dré géneu é sent,
É brofeted, én amzér guéharal,
E vehemb sovet
Azoh hun éneberion
Hag a zré dehorn

(1) É gallek : *Prophétiser*. — (2) Jésus Krist.

Ol er ré hur hasa.
Ean en des diskoeit
Er vadeleh truhéus
En doé grateit d'hun tadeu,
Ha dalhet chonj
Ag é aliens santél,
Ag en doéadel en des toéet
D'Abraham hun tad
En dehé bet reit d'emb,
Goudé bout hun tennet
A zré dehorn hun éneberion,
Er hrès d'er chervij hemb doujans,
De viñein dirak tou
Santél ha divlam, hed hun huhé.
Ha té, kroëdur, galùet e vi
Profet en Etru Doé,
Rak ma kerhi dirak é zeulegad
De ganpen dehous en henteu,
De ziskein d'é bobl un salvein
Ha bout pardonet ag ou fêhedeu,
Dré galon ha madeleh hun Doé
En des davéet d'emb, a lein en nean,
Ur salvér, él un hiaul,
Eit rein sklerdér d'er ré zou azéet
É tioëlded
Hag é dishiaul er marù,
Eit hul lakat de gerhet
É hent er peah.

Er hroëdur neoah e greské hag é spered e griuë ;
ha chemel e hras él léhieu distro betag en dé ma
um ziskoas d'Israel.

Nésted Jézus-Krist.

† Livr nésted Jézus-Krist, mab de Zavid, mab d'Abraham.

Abraham e oé tad d'Izaak; Izaak, tad de Jakob; Jakob, tad de Juda ha d'é vredér; Juda e oé tad de Farès ha de Zara, gañnet dehou a Damar; Farès e oé tad d'Esron; Esron, tad d'Aram; Aram, tad d'Aminadab; Aminadab, tad de Naason; Naason, tad de Salmon; Salmon, tad de Vooz, gañnet dehou a Rahab; Booz e oé tad d'Obed, gañnet dehou a Rut; Obed e oé tad de Jesé; Jesé, tad d'er roé David.

Erroé David e oé tad de Salomon, gañnet dehou ag en hani e oé bet moéz d'Uri; Salomon, tad de Roboam, tad d'Abias; Abias, tad d'Aza; Aza, tad de Jozafat; Jozafat, tad de Joram; Joram, tad d'Ozias; Ozias, tad de Joatan; Joatan, tad d'Akaz; Akaz, tad d'Ézékias; Ézékias, tad de Vanasé; Manasé, tad d'Amon; Amon, tad de Jozias; Jozias, tad de Jékonias ha d'é vredér, é gré ma oët bet kaset de Vabilonn.

A houdé ma oët bet kaset de Vabilonn, Jékonias en doëbet Salatiel; Salatiel e oé tad de Zorobabel; Zorobabel, tad d'Abiud; Abiud, tad d'Elia kim; Elia kim, tad d'Azor; Azor, tad de Sadok; Sadok, tad d'Akim; Akim, tad d'Eliud; Eliud, tad d'Eléazar; Eléazar, tad de Vatan; Matan, tad de Jakob; Jakob, tad de Jojob, pried Mari, mam de Jézus, en hani e hanuër er Hrist.

Elsen er rumadeu tud, a zrebi Abraham betag David, e zou anehé rah pearzek rumad; a zrebi David, betag ma oët bet kaset de Vabilonn, pearzek rumad; hag a houdé ma oët bet kaset de Vabilonn betag er Hrist, pearzek rumad.

Sellein e hrèt enta Jézus èl mab de Jojob hag e oé mab d'Eli, hag e oé de Vatad, hag e oé de Lévi, hag e oé de Velki, hag e oé de Janné, hag e oé de Jojob, hag e oé de Vatad, hag e oé d'Amos, hag e oé de Nahum, hag e oé d'Hesli, hag e oé de Nagjé, hag e oé de Vahat, hag e oé de Vatad, hag e oé de Seméi, hag e oé de Jojob, hag e oé de Juda, hag e oé de Joanna, hag e oé de Resa, hag e oé de Zorobabel, hag e oé de Salatiel, hag e oé de Néri, hag e oé de Velki, hag e oé d'Addi, hag e oé de Gozam, hag e oé d'Elmadan, hag e oé de Her, hag e oé de Jézu, hag e oé d'Eliezer, hag e oé de Jorim, hag e oé de Vatad, hag e oé de Lévi, hag e oé de Siméon, hag e oé de Juda, hag e oé de Jojob, hag e oé de Jona, hag e oé d'Elia kim, hag e oé de Véléa, hag e oé de Venna, hag e oé de Vatata, hag e oé de Natan, hag e oé de Zavid, hag e oé de Jesé, hag e oé d'Obed, hag e oé de Vooz, hag e oé de Salmon, hag e oé de Naason, hag e oé d'Aminadab, hag e oé d'Aram, hag e oé d'Esron, hag e oé de Farès, hag e oé de Juda, hag e oé de Jakob, hag e oé d'Izaak, hag e oé d'Abraham, hag e oé de Daré, hag e oé de Nakor, hag e oé de Sarug, hag e oé de Ragau, hag e oé de Faleg, hag e oé d'Héber, hag e oé de Salé, hag e oé de Gaïnan, hag e oé d'Arfaksad, hag e oé de Sem, hag e oé de Noé, hag e oé de Lamek, hag e oé de Vatzalé, hag e oé

d'Henok, hag e oé de Jared, hag e oé de Valaleel, hag e oé de Gaïnan, hag e oé d'Hénos, hag e oé de Set, hag e oé d'Adam, hag e oé de Zoé.

S. MAHEU, I, 1-17. — S. LUKAS, III, 23-38.

8

Kemen en ÉL de sant Joheb.

Gañnedigeh Jézus-Krist e zou bet elmen. Mari é vav e oé diméet de Joheb, hag, érauk ma oent ocit kevret, hi um gavas brazéz (1) dré er Spered santél. Mes Joheb, hé fried, e oé un dén santél ; hag, èl ne venné ket hé goal-vrudein dirak en ol, ean e chonjas um zispartiein azoh ti hemb trouz erbet.

Mes, èl ma oé get er chonjeu zé, deit un ÉL a berh Doé hag um ziskoeit dehou dré é gousk, én ul laret : Joheb, mab David, ne zoujes ket kemér genis Mari te bried, rak er péh e zou gañnet én hi e za ag er Spered Santél. Hi e lakei ér bed ur mab ha te rei dehou en hanù a Jézus, rak ean vou e dennou é bobl ag ou féhedeu.

Degoéhein e hras en dra zé rah eit ma vehé bet deit de vout guir er péh en doé laret en Eutru Doé dré gêne é brofet : Chetui, ur huérhiéz e zougou étre hé digosté hag e lakei ér bed ur mab, hag er mab sen e vou hanüet Emmanuel, de laret é, Doé genemb.

Nezé Joheb e zihun, e saù hag e hra èl m'en doé gourhemennet dehou ÉL en Eutru Doé : ean e ge-

(1) Guélein erhoalh e hrèt é oé Mari é toug ; mes ne houïet ket é oé brazéz dré ér Spered Santél.

KEMEN EN ÉL DE SANT JOHEB

mér é bried én é di. Mes ean hé lauskas guerhiéz. Ha Mari e lakas ér bed hé mab ketan gañnet hag ras dehou en hanù a Jézus.

S. MAHEU, I, 18-25.

9

Gannedigeh Jésus-Krist.

† Sézar August e spizas ul lézen e hourhemenné nivérein en dud e oé ér bed abéh. En hani e hras en nivéren sé, er huéh ketan (1), e oé bet Kirin, goarnour er Siri. En ol e ié enta de lakat ou hanüeu peb unan d'é gér. Joheb e guitas Nazaret, kër

(1) É bro er Palestin.

GANNEDIGEJ JÉZUS-KRIST

hag e zou ér Galilé, hag e zas ér Judé, de Vetléem, kër David (rak ma oé a di hag a gèrentaj David) eit merchein é hanù ar un dro get Mari é bried hag e oé brazéz. Hag, épad ma oent énou, deit er hours dehi de hulvoudein. Hag hi e lakas ér bed hé mab ketan gañnet, er groñnas nezé get liéneu hag en astennas én un of, rak ne oé ket a léh aveité én hostaleri.

Er memb kornad bro é oé bugulion hag e chomé dihun hed en noz, peb unan d'é dro, de hoarn el loñned. En un taul, chetui un ÉL a berh Doé én é saù étal dé ha tro ha tro dehé é splannas ur sklér-dér a ziariué. Hag ind spontet ha spontet bras. Hag en El e laras dehé : Ne zoujet ket, rak é tan de

KEMEN EN ÉL D'ER VUGULION

laret d'oh ur gaer a neuéted e hrei leuiné vras d'oh ha d'er bobl abéh. Hiniù é hes gañnet d'oh é kër David ur Salvér hag e zou er Hrist, en Eutru. Ha chetu penaus en en hanaüet : Hui e gavou ur hroëdur groñnet get liéneu ha lakeit én un of. Ha kentéh en um gavas get en El un anfin a Eled aral, ol er sperdeu ag en nean, hag ind e vélé Doé hag elaré : Gloér de Zoé é lein en nean hag, ar en doar, peah d'en dud a volanté vat.

† Hag, a pe oé bet oeit en Eled adal dé d'en nean, um lakeit er vugulion de laret en eil d'égilé : Damb beta Betléem de huélet er péh zou degoéhet, er péh en des en Eutru Doé reit d'emb d'hanaüet. Monet e hrant nezen a hër d'énou hag é kavant

Mari ha Joheb hag er hroëdurig lakeit én un of. Hag é huélet, ind e gonpren erhat é oé guir er péh e oé bet laret dehé a zivout er hroëdur sé.

Hag en ol e oé bamet d'er péh en doé laret er vugulion dehé. Mes Mari e cherré en treu zé rah, hag én hé halon hi e chonjé liés én hé. Nezen é has er vugulion éndro, én ul laret inour ha méla-sion de Zoé, abalamor d'en péh ou doé kleuet ha guélet revé ma oé bet laret dehé.

S. LUKAS, II, 1-20.

10

Er Circuncision.

† A pe oé deit en eihvet dé, en hani ma vezé reit er *circuncision* d'er hroëdur, é oé bet hanùet Jézus, èl ma oé bet hanùet get en Èl, érauk memb ma oé deit ér bed.

S. LUKAS, II, 21.

11

Jésus gloestret én tanpl.

† Pe zas aveit Mari en dé merchet é lézen Mozi de vonet de vout ilizet, é tougezan er hroëdur de Jérusalem eit er gloestrein d'en Eutru Doé ; rak skriùet é barh é lezen en Eutru Doé : Peb mab ketan gañnet e vou gloestret d'en Eutru Doé. Ind e zelié eùé, revé m'éma merchet é lézen en Eutru Doé, rein de brov ur houblad truhunelli pé deu bichon klom.

Bout e oé nezen é Jérusalem un dén hanùet Siméon. Hag en dén sen e viùé santél hag é doujans Doé. Gortoz e hré konfortans Israel hag er Spered santél e oé getou. Kleuet en doé get er Spered

JÉZUS GLOESTRET ÉN TANPL

santél n'en dehé ket guélet er marù kent bout guélet Jézus-Krist. Donet e hras enta d'en tanpl, kaset get er Spered (1). Hag, a pe oé degaset d'énou er hroëdur Jézus dré é dud, eit gobér doh tou revé giz el lézen, can er heméras étré é zivréh hag e vélas en Eutru Doé, én ul laret :

Bremen, ô men Doé,
Hui hel lezel hou chervijour
De vonet é peah,
Revé hou konz,
P'em es guélet get men deulegad
Er Salvér deit ag hou perh,

(1) Er Spered Santél.

En hani hou es vennet diskoein
Dirak en ol bobleu,
Eit bout sklêrdér er baiañned
Ha gloër hou pobl Israel.

† Tad ha mam Jézus e oé soéhet d'er péh e larèt anehou. Siméon e ras é venoh dehé hag e laras de Vari é vam : Hennen e zou bet lakeit aveit kol ha salvein paut a dud é Israel, hag eit bout ur merch e vou oeit énep dehau. Trézet e vou eùé hous inean d'oh hui get ur glean (1). Elsen é vou dizoleit chonjeu éleih a galoneu.

Enou é oé eùé Anna er brofetèz, ur verh de Fannuel, a vrediah Azer. Oedet bras e oé. Chomet intanvéz seih vlé arlerh bout diméet, hi en devoé nezé pear blé ha pear-uigent. Ne lammé ket ag en tanpl hag hi e chervijé Doé noz ha dé, é iun hag é pedein. Um gavouet e hras énou ar en taul hag hi um lakas de véleîn en Eutru Doé ha de gonz ag er hroëdur sé de gement hani e horté salvedigeh Israel.

Goudé bout groeit pep tra èl ma oé gourhemenet é lézen en Eutru Doé, é hant éndro d'er Galilé, de Nazaret ou hér.

S. LUKAS, II, 22-39.

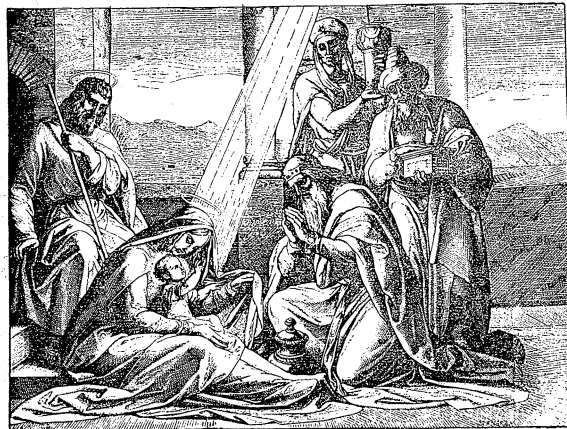
12

Er Majed.

Pe oé gafinet Jézus é Betléem-Juda, é gré er roé Hérod, chetu deit Majed (2) ag er saù-hiaul de Jérusalem. Men é ma dré men, emé ind, er roé zen

(1) Er glean sen e oé seih glahar er Huerhiéz Vari.

(2) Kredein e hrér é oent tri roé.

ER MAJED

e zou bet gafinet d'er Juifed ? Rak guélet hun es é stiren ér saù-hiaul hag é omb deit d'en adorein. A pe gleuas er roé Hérod kement sen, é oé bèt trevariet ha Jérusalem abèh ar un dro getou. Kentèh é tolpas en arhvéléan ha doktored er bobl hag en ou atersas é men é oé deliet d'er Hrist donet ér bed. É Betléem-Juda, emé ind dehau. Rak èlmen é ma bet skriüet get er profet : Ha té, Betléem-Juda, n'ous ket er vihañnan émesk er hérieu bras ag er Judé. Rak ahanas té vou é tei er mestr e zeli rénein me fobl Israël.

Nezen, arlerh bout galüet er Majed dré guh, Hérod e houlen perhuèh geté pegours ou doé guélet er stiren, ha doh ou has de Vetléem, ean e lar dehé :

Kerhet hag aterset mat a zivout er hroëdur. Hag, a pe vou kavet d'oh, degaset kemen d'ein ma hein mé eùe d'en adorein.

Arlerh bout kleuet en dra zé get er roé, ind am laka én hent. Ha chetui er stiren ou doé guélet er saù-hiaul é vonet én ou rauk ken e za de chom adrest el léh ma oé er hroëdur. É huélet er stiren é verù ou haloneu get ul leüiné hemb par. Hag én ur vonet én ti, ind e gav er hroëdur get Mari é vam hag ind e stoui d'en adorein. Nezen é tigorant ou zrezolieu hag é kenigant dehou proveu : eur, ansans ha mirh (1). Hag, èl ma oé bet dihuennet doh té, pad ou housked, a vonet hoah éndro de gavet Hérod, ind e ias dré un hent aral d'ou bro.

S. MAHEU, II, 1-12.

13

Jésus e déh d'en Ejipt.

P'ou doé bet um dennet, chetu ocit Él en Eutru Doé hag um ziskoeit de Joheb dré é gousk, én ul laret : Saù ha kemér er hroëdur hag é vam, téh d'en Ejipt ha chom énou beta ken e larein d'is. Rak é ha Hérod de lakat klah ar er hroëdur eit el lahein.

Joheb e saù, e gemér er hroëdur hag é vam a nozéh, hag um den d'en Ejipt. Ha chom e hras inou betag marù Hérod, eit ma vehé deit de vout guir er

(1) Rein e hrant de Jésus : eur, rak m'éma roé ; ansans. rak m'éma Doué ; mirh, rak m'éma dén.

JÉZUS E DÉH D'EN EJIPT

péh en doé bet laret er profet a berh en Eutru Doé : Ag en'Ejipt em es galüet me mab.

S. MAHEU, II, 13-15.

14

Hérod e lah er vugaléigeu.

Nezen, é huélet é ma bet goapeit get er Majed, Hérod e ia én arfleu bras. Ha ean de gas ré de lahein ol er vugalé e oé é Betléem ha rah én dro, er ré deu vlé ha iouankoh, revé er hours en doé énkasket erhat get er Majed. Nezen é tas de vout guir er honzeu men en doé bet laret er profet Jérémi : É Rama é hes bet kleuet ur voéh, klemmeu

HÉROD E LAH ER VUGALÉIGEU

ha bleijereheu a leih. Rachel e ouil d'hé bugalé ha ne fal ket dehi bout konfortet, rak ma nen dint ket mui (1).

S. MAHEU, II, 16-18.

15

Jézus e za éndro ag en Éjipt.

Goudé marù Hérod, oeit Él en Eutru Doé hag um ziskoeit de Jojob, dré é gousk, én Éjipt, get laret : Saù, ha kemér er hroèdur hag é vam, ha ké de zoar Israel ; rak marù int, er ré e glaské lemel é vuhé get er hroèdur.

Ean e saù, e gemér er hroèdur hag é vam hag e

(1) Lahet int bet.

JÉZUS ÉN TANPL ÉMESK EN DOKTORED

za de zoar Israel. Mes, pe gleuas laret é oé Arké-laüs roé ér Judé, é léh Hérod é dad, doujein e hras monet d'énou ; ha, kemennet pad é gousk, ean um dennas de gornad er Galilé hag e zas de chom d'ur gér e hanuér Nazaret, eit ma vehé bet deit de vout guir er péh en doé laret er brofeted : Nazaréad e vou hanuët.

S. MAHEU, II, 19-23.

16

Jézus én tanpl émesk en doktored.

Neoah er hroèdur e greské hag e griuè lan a furnéz ha grès Doé e oé getou. É dud e ié pep plé de Jérusalem de houil bras Pask. † Pe oé enta Jézus

JÉZUS KROËDUR É NAZARET

deuzek vlé, ind e ias de Jérusalem, èl ma oé en akustumans, en dé ag er gouil. Hag, arlerh en déieu gouil, èl ma hent éndro, er hroèdur Jézus e chomas é Jérusalem hemb gout d'é dud. Un deùéh kerhed ou doé groeit, get er greden é oé get ou honpagnoneh. Nezé en er hlaskant émesk ou hérent hag ou amizion. Mes, èl n'er havent ket, ind e ~~zas~~ éndro de Jérusalem, é klaskein ar é lerh.

Tri dé arlerh, ind er havas én tanpl azéet émesk en doktored, doh ou cheleu; ha doh ou atersein. A gement er hleué e oé bamet d'é furnéz ha d'é reskondeu. Doh er guélet, é dud e chom soéhet, hag é vam e lar dehou : Me mab, perak ha es-té groeit elsé doh emb? É oemb doh ha klah, te dad ha mé, ankinet bras. Ha ean e laras dehé : Perak é oeh hui doh me hlah? Ne houieh hui é ma ret d'ein mé

bout ardro treu me Zad? Mes ind, ne gonprenezant ket er péh en devoé laret dehé.

S. LUKAS, II, 40-50.

17

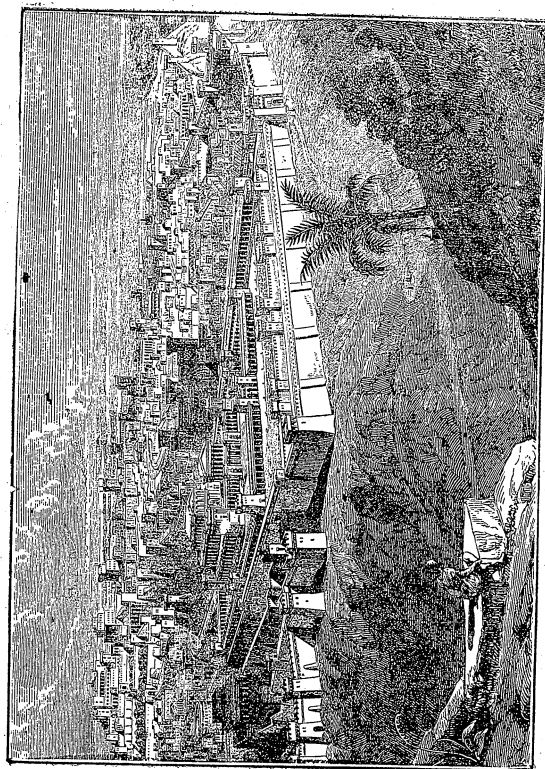
Jézus kroèdur é Nazaret.

Ha dichen e hras geté hag é tas de Nazaret ha sentus (1) e oé doh té. Hag é vam e hoarné en treu zé rah én hé halon. Ha Jézus e greské é furnéz hag é oed hag é grès dirak Doé hag en dud.

S. LUKAS, II, 51-52.

(1) Na kaeret ur skuir aveit er vugalé, emé Sant Augustin. Eit ou diskein de vout sentus doh ou zud, Jézus, kroéour er bed ha mestr ar gement tra zou, en des sentet épad tregont vlé.

ER GÉR A JÉRUZALEM.

S. IEHANN EN DÉZERH

EIL LODEN

JÉZUS

É PREDEG EN AVIÉL

I

Ketan blé ma predeg Jézus

18

Sant Iehann en dézerh.

† Er bemzekvet blé ma oé Tibèr Sézar anpeleur,
a pe oé Pons-Pilat goarnour ér Judé, Hérod mestr
ar er Galilé, Filip é vrér mestr ar en Ituré hag en
Trakonit, ha Lizanias mestr aren Abilen, é gré en
arhvéléan Annas ha Kaïf, oeit boéh en Eutru Doé

ha konzet doh Iehann, mab Zakari, én dézerh. Monet e hra nezé rah dré vro er Jourdén, én ur bredeg er vadéent a benijen eit pardon er péhe-deu. Groeit penijen, emé ean, rak tost é ranteleh en nean.

Anehou ean en des er profet Izai skriuët én é livr predegeu : É han de gas me ÉI én ha rauk de gan-pen d'is en hent. Ean é boéh en hani e huch én dé-zerh : Kanpennet hent en Eutru, lakeit eañ é vi-notenneu ; stanket vou pep flagen hag izéleic pep torgen, er gamdroieü e zei de vout eañ hag er skoselleu de vout plén, ha pep dén e huélou er sal-vér deit a berh Doé.

Aveit hou ean Ièhann, bout en doé ur guskemant groeit get bleü kanval hag ur grouiz lér éndro d'é zigroézel. E viüans e oé karüed lann ha mël ag er hoed. Nezen é hêt d'er havet a Jérusalem, ag er Judé abéh, a beb kornad én dro d'er Jourdén, ha badéet e vezent dehous é stér er Jourdén get kove-sat ou fêhedeu.

Mes, é huélet ioheu fariziéned ha saduséed é tonet d'é vadécent, ean e laras dehé : Ligné vibèred, piü en des disket d'oh hui téh érauk er gounar de zonet ? Groeit enta penijen e zoug fréh ha n'um laket ket de laret doh oh hous unan : Abraham é zou tad d'emb ni ; rak me lar d'oh é hel Doé ag er vein men tennin bugalé d'Abraham ; hag a vremen é ma er vohal doh grouiad er gué. Pep guéen enta he ra ket fréh mat e vou trohet ha taulet én tan(1).

(1) En neb ne zougou ket fréh a salvedigch e vou taulet én tan ag en ihuern.

BADÉENT JÉZUS

Hag er bobl en atersé én ul laret : Petra hun es ni enta d'hobér ? Reskond e hré én ul laret dehé : En neb en des diü sé, reet unan anehé d'en hani n'en des ket, hag en neb en des biüans, groeit kemment aral.

Donet e hras eüé publikéned de vout badéet : Meslr, emé ind dehous, petra hun es ni d'hobér ? Ha ean e laras dehé : Ne hret nitra open er péh a zou bet gourhemennet d'oh. Brezélerion en atersé eüé get laret : Ha ni, petra hun es ni eüé d'hobér ? Ha laret e hras dehé : Ne hoasket dén, ne hret ket geu ha beh koutant ag hou kobr.

Er bobl neoah e gavé geté hag en ol e chonjé én ou haloneu a zivout Iehann é oé marsen ean memb er Hrist. Mes Iehann e reskondé én ul laret d'en

ol : Eid on mé, me ra d'oh én deur badéent er benijen ; mes en hani e zeli donet ar me lerh e zou gelledekoh eid on ; n'on ket mat de zoug é voteu na de ziglom er stagel anehé, stouiet ar men deuhlin. Henneh hou padéou ér Spered santél hag én tan. Get é glouér én é zorn, ean e bropei é lér hag e doupou en ed én é sulér (1). Mes er plouz, ean ou loskou én tan ne varhou ket. Dré er henté-lieu zé hag éleih aral hoah é predegé en Aviél d'er bobl.

S. MAHEU, III, 1-12. — S. MARK, I, 1-8. —
S. LUKAS, III, 1-8.

19

Badéent Jésus.

Nezen é tas Jésus a Nazaret, ér Galilé, betag er Jourdén, devat Iehann hag e vadée rah er bobl, eit bout badéet getou. Mes Iehann e zihuenné doh tou én ul laret : D'ein mé é bout badéet genoh, ha hui za d'em havet ? Mes Jésus e reskondas én ul laret dehou : Lausk bremen ; rak jaujabl é d'emb go-bér rah en treu santél. Nezé Iehann el lauskas d'hobér.

Ha, goudé ma oé badéet, Jésus e zas aben ér méz ag en deur ; ha, tré ma pedé, chetu digoret aveit hou en nean. Guélet e hra nezé Spered Doé é tichen él ur glom hag é tonet arnehou ; ha deit ag en nean ur voéh hag e lare : Hennen é me mab a garanté ;

(1) Lér baraouiz.

JÉZUS EN DÉZERH

én hou em es lakeit rah me leuiné (1). Jésus e oé nezen un tregont vlé benak.

S. MAHEU, III, 13-17. — S. MARK, I, 9-11. —
S. LUKAS, 21-23.

20

Jésus én dézerh.

† Nezé Jésus, lan ag ér Spered santél, e zas éndro ag er Jourdén ; ha kentéh er Spered er hasas d'un dézerh de vout tantet get Satan. Hag énou,

(1) Amen é kavér merchet splann mistér en Drinded santél : Boéh Doé en Tad e gleuér ; Doé er Mab, Jésus-Krist, e vadéer ; ha Doe er Spered santél e huélér é tichen ar er Mab, é giz ur glom.

émesk el loñned gouñu, é iunas hemb débrein nitra, deu-uigent dé ha deu-uigent noz. Arlerh é tas nan dehoul.

Nezen é tostas en tantour hag é laras dehoul : Mar doh Mab Doé (1), laret d'er vein men donet de vout bara. Mes Jézus e reskondas dehoul : Skriüet é : N'é ket get bara hemb kin é viù mab-dén, mes get pep konz e za ér méz a veg en Eutru Doé.

En diaul en dougas nezé d'er gér santél, de Jérusalem, el lakas ar garideu en tanpl hag e laras dehoul : Mar doh Mab Doé, um daulet d'en dias, rak skriüet é : Gourhemennet en des d'é Éled hou koarn hag ind hou tougou étre ou dehorn get eun ne skoehéh hou troed doh ur mén benak. Mes Jézus e laras dehoul : Skriüet é eüé : Ne danti ket en Eutru ha Zoé.

En diaul en dougas hoah ar ur mañné ihuél bras ; hag, én un taul, é tiskoas dehoul ol er ranteleheu ag er bed, get ou gloér, hag é laras dehoul : Ol ou gelled hag ol ou gloér e rein d'oh, raklakeit int bet étre men dehorn, ha d'en neb e garan, m'ou ra. Mar stouiet enta d'em adorein, é veint rah d'oh. Jézus e laras dehoul nezé : Pella, Satan ; rak skriüet é : En Eutru ha Zoé t'adori ha ean hemb kin e cherviji.

Nezé, goudé bout ean tantet é pep fëson, en diaul e bellas azoh tou eit un amzér ; kentéh é tostas Éled hag ind er chervijé.

S. MAHEU, IV, 1-11. — S. MARK, I, 12-13. —
S. LUKAS, IV, 1-13.

(1) En diaul en dehé karet gout ma oé Jézus Mab Doé. Salvér er bed, en hani e zelié disman é ranteleh.

TESTONI S. IEHANN ER BADÉOUR

21

Testoni Sant Iehann er Badéour.

Iehann e zakor testoni a zivout Jézus ; huchal e hra én ul laret : Hennen oé em es laret anehoul : En hani e zeli donet ar me lerh e zou bet lakeit adrest on, rak ma oé ém rauk. Ha ni, reséuet hun es ol ag er vammen sé lan bar, ha grès ar hrès. Rak el lézen e zou bet reit dré Voiz, er hrès hag er hui-ioné e zou deit dré Jézus-Krist. Doé, biskoah dén n'en des ean guélet ; é Vab unik e zou é kalon en Tad, hennéh en des konzet anehoul.

† Ha chétu testoni Iehann, pe zavéas er Juifed,

a Jérusalem, béléan ha lévited (1) d'er havet eit goul-
len getou : Più oh hui ? Ha ean e zisklérias ha ne
nahas ket, ha ean e zisklérias : Nen dé ket mé é
er Hrist. Hag ind e houlenas getou : Più enta ?
Ha hui zou Éli ? Ha ean e laras : N'on ket. Ha hui
zou er profet ? Ha ean e reskondas : Nempas.

Laret e hrent dehou enta : Più oh hui ? eit ma
rehemb reskond d'er ré en des hun degaset. Petra e
laret hui ahanah hui memb ? Ean e laras : Me zou
mé boéh en hani e huch én dézerh : Euneit hent
en Eutru Doé, èl m'en des laret er profet Izaï. Hag
er ré oé bet davéet e oé fariziéned.

En atersein e hrant arré hag é larant dehou :
Perak enta é vadéet hui, ma nen doh nag er Hrist,
nag Éli, nag er profet ? Iehann e reskondas dehé
er honzeu men : Mé vadé mé én deur ; mes én hou
mesk é hes unan n'hanaüet ket. Ean é en hani e
zeli donet ar me lerh hag e zou bet lakeit adrest on
ha n'on ket mé mat de zistagellein é voteu dehou.

En treu men e zegoéhas é Bétani, én tural d'er
Jourdén, èl léh ma oé Iehann é vadéein.

En treno z Iehann e huélas Jézus é tonet devat
hou ha laret e hras : Chetu oén Doué, chetu en hani
e lam péhedeu er bed. Hennen é em es laret ane-
hou : Ar me lerh é ta un dén hag e zou bet lakeit
ihuéloha aveid on, rak ma oé ém rauk, ha mé n'en
hanaüen ket (2) ; mes, eit ma vou disklériet d'Is-
rael, é on deit de vadéein én deur.

(1) El lóvited e oé karget a chervijein er véleán én tanpl.

(2) Sant Iehann en doé biüet én un dézerh. Chetu perak
n'hanaüé ket Jézus, deustou ma oé kanderü dehou.

DISIPLED KETAN JÉZUS

Ha Iehann e zakoras testoni get laret : Guélet em
es er Spered é tichen ag en nean é giz ur glom ha
chom e hras arnehou. Ha mé n'en hanaüen ket ; en
hani en des men davéet de vadéein én deur, hen-
neh en des laret d'ein : En hani e huélei er Spered
é tichen hag é chom arnehou, hennéh é en hani e
vadé ér Spered santél. Ha mé, guélet ha dakoret
em es testoni é ma hennéh é Mab Doé.

S. IEHANN, I, 15-34.

22

Disipled ketan Jézus.

En dé arlerh, Iehann um gavé hoah énou get
deu ag é zisipled. Hag, é sellet doh Jézus é tremén,
ean e laras : Chetu oén Doé. En neu disipl er hleuas

é konz hag e ias arlerh Jézus. Mes Jézus e zistroas ha, doh ou guélet é tont ar é lerh, ean e laras dehé : Petra e glasket hui ? Ind e laras dehou : Rabbi (en dra zé zou de laret *Mestr*), men é chomet hui ? Laret e hras dehé : Deit ha guélet. Monet e hrant nezé de huélet men é chomé ha chemel e hrant getou en dé zé. Ardrou en dekvét ér e oé (1).

Neoah Andréu, brér Simon Piér, e oé unan ag en neu en doé bet kleuet konzeu Iehann hag héliet Jézus. Kavein e hra de getan é vrér Simon hag é lar dehou : Kavet hun es er Mési (de laret é er Hrist). Ha ean er has devat Jézus. Ha Jézus e sel doh tou hag e lar : Te zou té Simon, mab Jona ; te vou hanuët Kéfas, de laret é, Mén.

S. IEHANN, I, 35-42.

23

Jézus, Filip ha Natanael.

En treno, èl ma venné monet d'er Galilé, Jézus e gavas Filip ha ean e laras dehou : Héli mé. Filip e oé a Vetsaïd, kër Andréu ha Piér. Filip e gavas Natanael hag e laras dehou : En hani en des Moïz hag er brofeted skriuët a ziarnehou, kavet hun es ean : Jézus é, mab Jojob a Nazaret. Mes Natanael e reskond dehou : A Nazaret, ha ean hel donet un dra benak a vat ? Filip e laras dehou : Dés ha guél.

É huélet Natanael é tonet aben dehou, Jezus e lar

(1) Pedèr ér d'anderù,

ÉREDEN KANA

anehou : Chetui ur guir Israelit ; én hou nen des ket a droie. Natanael é lar dehou : Penaus en em hanaüet hui ? Jézus e reskond én ul laret dehou : Érauk m'en doé Filip ha kalüet, pe oes édan er figézen, m'em es ha kuélet. Natanael e reskond dehou hag e lar : Mestr, hui é Mab Doé, hui é roé Israel. Jézus e reskond hag e lar dehou : Rak m'em es laret d'is : Ha kuélet em es édan er huéen, te gred. Brasoh treu eit er ré men e huéli. Laret e hra hoah dehou : É guirioné, é guirioné, m'el lar d'oh, guélein e hreet en nean digor hag Éled Doé é krapein hag é tichen ar Vab en dén (1).

S. IEHANN, I, 43-51.

(1) Mab en dén e zou Jézus-Krist.

Èreden Kana.

† Hag, en drivet dé, bout e oé bet groeit un éred, é Kana-Galilé, hag é oé mam Jézus énou. Pedet e oé bet eùè d'en èreden Jézus hag é zisipled. Hag, èl ma oé achiù er guin, mam Jézus e laras dehòu : N'ou des ket a huin. Ha Jézus e laras dehi : Moéz, petra zou étré oh hui ha mé ? (1) N'é ket hoah deit me hours. É vam e lar d'er chervijerion : Groeit rah er péh e larou d'oh.

Bout e oé énou huéh loèr vein e chervijé d'er Jui-féd eit um holhein. Mònet e hré deu pè tri podad é peb unan anehé. Jézus e lar dehé : Karget el loè-reu a zeur. Hag ind ou hargas. Nezé Jézus e lar de-hé : Tennet bremen ha kaset d'er pourvéour. Hag ind ocit ha kaset.

Er pourvéour e dañoas en deur troeit de huin. Ne houié ket anehou à behan é té, mes er chervi-jour en doé tennet en deur er gouié erhoalh. Ken-téh er pourvéour e hra d'en dén iouank donet hag e lar dehòu : Kement dén zou e chervij er guin mat er hetan, hag, a pe vér gourvèh, en hani distéroh. Mes t'ha es té goarnèt er guin mat beta bremen.

Elsen e hras Jézus, é Kana-Galilé, er hetan ag é vurhudeu ; elsen é tiskoas é hloèr hag é zisipled e gredas én hou.

S. IEHANN, II, 1-12.

(1) Petra é en dra-zé ha d'oh hui ha d'ein mé?

ER HETAN PASK É JÉRUZALEM

Er hetan Pask é Jérusalem.

Goudezé, Jézus e zichennas de Gafarnaom get é vam, é vredér (1) hag é zisipled ; mes ne chome-zant ket kalz a zéieu énou.

Tost e oé Pask er Juifed, ha Jézus e ias de Jérusalem. Kavein e hras én tanpl guerherion éhen, deved ha klomed, ha trokerion argand chouket. Ha goudé bout groeit ur meni skourj get kerdad, ean ou skarh ol ag en tanpl, memb en deved hag en éhen, e strèu argand en drokerion, e ziskar en tauleu hag e lar d'er ré e huerhé klomed : Lammet en treu zé a vamen ha ne hret ket a di me Zad un ti

(1) Er Juifed e laré *bredér* ag ou handerüed ha memb a gérentaj ne oé ket hoah ken kar dehé. A ganderüed é konzér amen.

marhad. Ha donet e hras chonj d'é zisiplad é oé skriüet : Ur gred berüidant em es bet eit hou ti.

Nezen er Juifed e gonz hag e lar dehou : Dré bé merch é tiskoet d'emb é hellet gobêr kement sé? Jézus e reskond hag e lar dehé : Dismantet en tanpl men hag, é korv tri dé, m'er saüou a neué. Er Juifed é lar nezé : Huéh vlé ha deu-uigent é vér bet é seüel en tanpl men, hag é tri dé hui er saüou hui éndro? Mes konz e hré ean a danpl é gorv.

Pe oé bet enta saüet a varü de viü, é tas chonj d'é zisiplad en doé laret kement sé hag ind e gredas ér Skritur hag ér gonz en doé laret Jézus. Hag, épad ma gé é Jérusalem, en dé a houil Pask, éleih e gredas én é hanü, é huélet er burhudeu e hré. Mes Jézus ne fié ket anehou én hé, dré ma ou hanuè rah ha ma n'en doé dobér a hañni de rein testoni dehou a zén; rak gout e hré ean memb petra oé é mab-dén.

S. IEHANN, II, 13-25.

26

Jézus ha Nikodem.

Étoéh er fariziéned é oé un dén hanüet Nikodem, unan ag er penneu émesk er Juifed. Ha ean deit a nozeh de gavet Jézus ha laret dehou : Mestr, gout e hramb é oh deit a berh Doé d'hun diskein, rak dén ne hel gobêr er burhudeu zen e hret hui, meit ha ean e vehé Doé getou.

Jézus e reskond hag e lar dehou : E guirioné, é guirioné, m'el lar d'is, a vihañnoh bout gañnet a neué, hañni ne hel guélet ranteleh Doé. Nikodem e

JÉZUS HA NIKODEM.

lar dehou : Penaus é hel un dén bout gañnet, fa pen dé kouh? Ha gellein e hra monet hoah ur huéh étré digosté é vam ha bout gañnet éndro? Jézus e reskond : É guirioné, é guirioné, m'el lar d'is, a vihañnoh bout gañnet a neué ag en deur hag a er Spered santél (1), hañni ne hel mont de ranteleh Doé. Er péh zou gañnet ag er hig e zou kig hag er péh zou gañnet ag er spered e zou spered. Ne ves ket soéhet ma em es laret d'is : Red é d'oh bout gañnet a neué. En auél e huéh é l'éh ma kar; ha te gleu é voéh, mes ne houies ket a beban é ta na men é ha. Elsen é get piü benak e zou gañnet ag er spered.

(1) A vihañnoh bout badéet.

Nikodem e reskond hag e lar dehou : Penaus é hel bout groeit en dra zé ? Reskond e hra Jézus hag é lar dehou : Te zou doktor é Israel ha ne houies ket en dra zé ? E guirioné, é guirioné, m'el lar d'is, er péh e houiamb e laramb, hag er péh hun es guélet e destoniamb ; ha ne zegeméret ket hun testoni. Ma ne gredet ket, pe gonzan d'oh a dreu en doar, penaus é kredeet hui, pe gonzein d'oh a dreu en nean ? Hag hañni n'en des pignet d'en nean, meit en hani e zou dichennet ag en nean, Mab en dén, hag e zou ag en nean. Hag, é l m'en des bet Moïz saüet un aer (1) én dézerh, elsen é ma ret eüé ma vou saüet Mab en dén eit ma m'um gollou ket kement hani e gred én hou, mes ma en devou er vuhé perbadus.

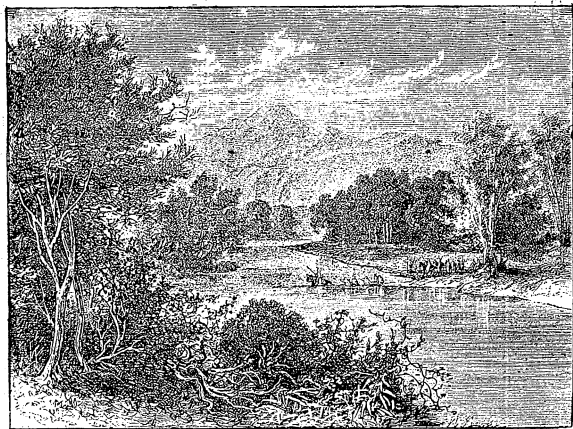
† Rak Doé en des karet kement er bed m'en des reit é Vab unik eit ma n'um gollou ket a gement e gred én hou, mes m'en devou er vuhé perbadus. Rak Doé n'en des ket kaset é Vab ér bed, aveit barnen er bed, mes eit ma vou salvet er bed dré zou. En hani e gred én hou ne vé ket barnet (2) ; mes en hani ne gred ket e zou barnet a vremen, rak ma ne gred ket é hanù Mab unik en Eutru Doé.

Ka chetu perak é veint barnet : Er sklérder (3) e zou deit ér bed hag en dud e zou bet guel geté en tiölded aveit er sklérder, én arben ma oé fal ou obéreu. Rak kement hani e hra fal en des kaz doh er sklérder ha nen da ket d'er sklérder get eun ne

(1) Un aer arem, limaj Jézus staget doh er groéz.

(2) Kondañnet.

(3) Jézus-Krist.

JÉZUS ÉR JUDE

vehé temallet dehou é obéreu. Mes en hani e hra revé er huirioné e za d'er sklérder eit ma vou dizo-leit é obéreu, rak men dint groeit revé Doé.

S. IEHANN, III, 1-21.

27

Jézus ér Judé.

Goudézen é tas Jézus get é zisipled de zoar er Judé ha chom e hras anont geté ha can e vadéé. Iehann e vezé eüé é vadééin é Ennon, tost de Salim, én arben ma oé paut a zeur énou ha dont e hrèt de vout badéet : rak ne oé ket bet hoah kaset Iehann d'er prizon.

Mes seùel e hra béh étré disipled Iehann hag er Juifed a zivout er vadéent, hag é tant de gavet Iehann hag é larant dehou : Mestr, en hani e oé genoh én tural d'er Jourdén hag hou es dakoret testoni dehou, chetui ean é vadéin hag en ol e za d'er havet.

Iehann e reskond hag e lar : Mab-dén ne hel re-sèu nitra meit ha ean e vehé bet reit dehou ag en nean. Hui memb hui zou test d'ein em es laret : N'on ket mé er Hrist, mes degaset on bet én é rauk. En hani e bieu er voéz éred, hennéh é er pried. Mes kansort er pried hag e vé étaldou e vé lan a leuiné, a pe gleu boéh er pried. Hama, me halon e zou bar get el leuiné zé. Ret é ma kreskou ean, ha mé, ma vihañnein.

En hani e za ag er hlué e zou drest en ol. En hani e za ag en doar e zou ag en doar hag e gonz a dreu en doar. En hani e za ag en nean e zou drest en ol. Hag, er péh en des guélet ha kleuet, ean en testoni, mes dén ne zegemér é destoni. En hani en des degeméret é destoni e zou test é ma en Eutru Doé guirion. En hani e zou degaset a berh Doé e bredeg konzeu Doé, rak Doé ne ra ket dehou er Spered get muzul. En Tad e gar er Mab ha kement tra zou en des lakeit étré é zehorn. En hani e gred ér Mab en des er vuhé perbadus. É kontrél, en hani ne gred ket ér Mab n'en dou ket er vuhé, mes kou-nar Doé e chom arnehou.

S. IÉHANN, III, 22-36.

JÉZUS HAG ER VOÉZ A SAMARI

28

Sant Iehann ér prizon.

Neoh er roé Hérod e vezé temallet get Iehann a zivout Hérodiad (1), moéz é vrér, hag a zivout ol er fallantéieu en doé groeit. Chetu perak é hras un torfet aral hoah, é lakas Iehann ér prizon.

S. LUKAS, III, 19-20.

29

Jézus hag er voéz a Samari.

Neoh er fariziéned e gleuas laret é hré Jézus mui a zisipled hag é vadée muioh aveit Iehann

(1) Hérod e fal viùé get Hérodiad, é hoer

(deustou né oé ket Jézus e vadée, mes é zisipled). Kentéh mahouias Jézus en dra zen, é lammas ag er Judé hag é has éndro d'er Galilé. Mes ret e oé dehou tremén dré er Samari.

Donet e hras enta d'ur gér ag er Samari e larér Sikar anehi, étal en doareu en doé Jakob reit d'é vab Jojob. Énou é oé puns Jakob. Jézus enta, chuéh get en hent, e ias d'azé ar varlen er puns. Ardrou huéh ér e oé nezé (1). Donet e hras a Samari ur voéz de dennein deur. Jézus e lar dehi : Ra d'ein d'ivet. (Rak oeit e oé é zisipled é kér de brénein biùans). Mes er voéz a Samari e lar dehou : Penaus hui, ur Juif, hui e houlén d'ivet génein mé, ur voéz a Samari ? Raker Juifed ne zarimpredant ket er Samariténé.

Jézus e reskond hag e lar dehi : Pe hanaùehes donézon Doé ha più é en hani e lar d'is ; Ra d'ein d'ivet, marsé t'ha pehé té memb goulennet getou ha ean en dehé reit d'is deur biù. Er voéz e lar dehou : N'hou es nitra de dennein deur hag er puns e zou don. A beban enta hou pehé hui deur biù ? Ha hui zou hui brasoh eit hun tad Jakob en des reit d'emb er puns men, en des ivet anehou, ean, é vugalé hag é loñned ?

Jézus e reskond hag e lar dehi : A gement e iv ag en deur men en devou hoah séhed. É kontrél, en hani e ivou ag en deur e rein mé dehou, birüikin n'en dou mui séhed, mes en deur e rein mé dehou e zei én hou de vout ur vammen deur e strimp bet

(1) En huéhvet ér goudé er getan ag en dé, de laret é, kreisté.

er vuhé perbadus. Er voéz e lar dehou : Eutru, réit d'ein ag en deur sé, eit ma n'em bou kin séhed ha ma nen dein mui de dennein deur amen.

Jézus e lar dehi : Ké, galù te bried ha des amen. Er voéz e reskond hag e lar : N'em es ket a bried. Jézus e reskond dehi : Laret mat ha es : N'em es ket a bried ; rak pemp pried ha es bet hag en hani ha es bremen n'é ket pried d'is, azé te lar er huirioné. Er voéz e lar dehou : Eutru, guélet e hran é oh hui ur profet. Hun tadeu en des adoret ar er mañné men ha hui e lar hui é ma é Jérusalem en um gav el léh men dé ret adorein.

Jézus e lar dehi : Moéz, kred mé, donet e hra en ér ne vou, nag ar er mañné men, nag é Jérusalem, é adoreët en Tad. Hui ador, hui, er péh n'hanaùet ket, ni ador, ni, er péh é hanaùamb ; rak er salvedigeh e za ag er Juifed. Mes donet e hra en ér, bremen memb é, ma vou adoret en Tad, a spered hag é guirioné, get er huir adorizion. Rak en Tad e glah ré elsé d'en adorein. Doé zou spered hag er ré en ador e zeli en adorein a spered hag é guirioné.

Er voéz e lar dehou : Gout e hran é ta er Mési (1) (en hani e larér Krist anehou). Hag, a pe vou deit henneh, é tiskou d'emb pep tra. Jézus e lar dehi : Mé memb é hag e zou é konz doh ous.

Ha kentéh é tas é zisipled ha soéhet oent ma konzé doh ur voéz. Hañni neoah ne laras : Petra e glasket hui, pé : Perak é konzet hui doh ti ?

(1) Salvér er bed.

Nezen er voéz e lausk hé fod énou, é ia é kër hag e lar d'en dud hont : Deit de huélet un dén hag en des laret d'ein ol er péh em es groeit ; ha n'é ket ean é er Krist ?

Hag ind ér méz a gér de vonet d'er havet. Épad en amzér sen, é zisipled e zalhé arnehou én ul laret : Mestr, débret. Mes ean e lar dehé : Ur biùans em es mé de zèbrein ha n'hanaüet ket hui. Hag en disipled e laré en eil d'égilé : Ha ean en dehé unan benak degaset dehou de zèbrein ?

Jézus e lar dehé : Mem biùans e zou gobér vanté en hani en des men davéet cit kas é labour bet er pen. Ha ne laret ket hui memb : Hoah pear miz hag é vou deit en est. Hamé, me lar d'oh : Saüet hou teulegad ha guélet er mézeu ; a vremen é mant guen eit en est. En neb e est e resèu é hobr hag e cher frèh eit er vuhé perbadus, hag elsé en neb e had e vé èl leüiné ar en dro get en neb e est. Rak, a zivout en dra men, é ma guir laret : Unan e had, un al e est. Mé memb hou kaset em es d'estein er frèh n'hou es ket labouret. Réral em des labouret ha hui memb hui zou oeit én ou labourieu.

Neoah paut a Samariténed ag er gér sene gre-das én hou, diarben konz er voéz en doé testimoniet arnehou : Laret en des d'ein, emé hi, ol er péh em es groeit. Pe oé deit enta er Samariténed d'er havet, ind er pedas de chom énou. Ha chom e hras énou deu zé ; hag éleih mui a dud e gredas én hou, doh er hleuet é konz. Ha laret e hrent d'er voéz : Bremen n'é ket mui én arben ag er péh e tes laret é kredamb : rak kleuet hun es ni memb ha gout e

GUELLADÉN MAB EN-OFISOUR

hramb é ma ean é guir Salvér er bed. Mes deu zé arlerh é lammas a énou hag é has d'er Galilé.

S. IEHANN, IV, 1-42.

30

Guelladen mab en ofisour.

Dré nerh er Spered, Jézus e ias éndro d'er Galilé, arlerh ma oé bet kaset Iehann d'er prizon. Laret e hré ean memb ne vé ket inouret ur profet én é vro. Mes um lakat e hras de bredeg en neüeted vat a ranteleh Doé : Deit é er hours, emé ean, arriü é ranteleh Doé. Groeit penijen ha kredet én aviél.

Er brud anehou e ias rah dré er vro ha Galiléis en degeméras erhat, rak m'ou doé guélet ol er péh en doé groeit é Jérusalem, dé er gouil. Aveit hou

ean, predeg e hré én ou sinagogeu (1) ha mélet bras e vezé get en ol.

Donet e hras neoah éndro de Gana-Galilé, d'el léh m'en doé troeit en deur é guin. † Ha bout e oé un ofisour d'er roé hag e oé klan é vab é Kafarnaom. Pe gleuas é oé deit Jézus ag er Judé d'er Galilé, ean d'er havet ha d'er pedein de zichen ha de huellat d'é vab, rak ma oé édan merüel.

Jézus e lar dehou : Ma ne huélet ket moliaheu ha burhudeu, ne gredet ket. Ofisour er roé e lar dehou : Deit, érauk ma varïou me mab. Jézus e lar dehou : Kê, te vab e zou lan a vuhé.

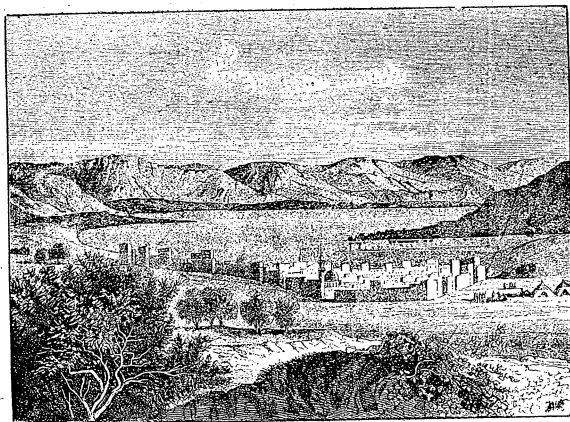
Kredein e hras en dén hont ér gonz en doé laret Jézus dehou hag é hias kuit. Hag, èl ma tichenné, deit é veüelion én arben dehou de gas kevel én ul laret é oé é vab lan a vuhé. Goulene hras enta geté de béh ér é oé um gavet guel ; hag é larezant dehou : Déh, d'er seihvet ér (2) é ma lammet en derhiangetou. Hag en tad e hanaüs é oé d'en ér sé en doé Jézus laret dehou : Te vab e zou lan a vuhé. Ha kredein e hras, ean ha ol é diegeh.

Henneh oé bet en eil burhud e hras Jézus, goudé bout deit ag er Judé d'er Galilé.

S. MAHEU, IV, 12. — S. MARK, I, 14-15. — S. LUKAS, IV, 14-15. — S. IEHANN, IV, 43-54.

(1) Er sinagog é oé el léh ma um dölpe er Juifed de bedeïn ha kleuet lén ha spisat dehé er *Skritur Santel*.

(2) Un ér arlerh kreisté,

TIBÉRIAD

..... 31

Jésus é sinagog Nazaret.

Donet e hras Jézus de Nazaret, léh ma oé bet desaütet ; ha, d'er sadorn, èl ma oé akoursset, é has d'er sinagog hag é saüas de lén. Nezen é rér dehou livr er profet Izaï. Ha kentéh ma tiroltas (1) el livr é kavas el léh ma oé skrüet : Spéred en Eutru Doé e zou arnan ; chetu perak en des me merchet get olèu ha men davéet de bredeg en aviél d'er beurizion, de huellat er ré zou mantret ou haloneu, de

(1) El livren, én amzér hont, e vezé groeit get folenneu krohen dered e roltèt en eil ar égilé.

laret d'er brizonerion é veint dijabet ha d'er ré dal é huéleint, de frankat d'er ré goasket ha de vannein bléad grèseu en Eutru Doé ha dé é justis.

P'en doé roltet el livr, en er ras d'er chervijour hag é azéas. Ha rah, ér sinagog, é oé ou deulegad arnehou. Um lakat e hras nezé de laret dehé : Hinni é ma deit de vout guirer honzeu hou es kleuet. Hag ol é rent testoni dehou ha soéhet e oent d'er honzeu a hrés e goéhé ag é vëg, hag ind e laré : Ha nen dé ket hennen é mab Joheb ?

Nezen é lar dehé : Hemb arvar é laret d'ein : Sourzién, um huella té memb. Treu kaer hun es kleuet e tes groeit é Kafarnaom ; groa enta kement aral amen én ha vro. Laret e hras hoah : É guirioné, m'el lar d'oh, profet erbet ne vé degeméret mat én é vro. Me lar d'oh é guirioné, bout e oé paut a intanvézed é Israel, é amzér Eli, pe oé bet chomet en nean cherret épad tri blé ha huéh miz ha ma oé bet kerteri vras rah dré er vro. Ha ne oé bet kaset Éli d'hañni erbet anehé kin meit d'un intanvéz a Sarepta ér Sidoni. Bout e oé eñé paut a dud loyr é Israel, é gré er profet Elizé, hag hañni anehé ne oé bet guelleit dehou kin meit Naaman a Siri.

Mes, é kleuet kement sé, en ol, ér sinagog, e oé lan a gounar. Nezen é saüant, en er skarhant ér méz a gér, en er hasant ar lein er mañné ma oé saüet arnehou er gér, aveit en turel d'en dias én un tor-goug. Mes ean e dreménas dré ou mesk, e ias kuit hag e zichennas de Gafarnaom, ur gér ag er Galilé.

S. LUKAS IV, 16-31.

PIÈR ANDRÈU, JAK HA IEHANN GALUET, GET JÉZUS

32

*Pièr, Andrèu, Jak ha Iehann galuèt
get Jésus.*

Én ur dremén étal mor er Galilé, Jézus é huélas Simon e larér Pièr anehou hag Andrèu é vrér é turel ou rouedeu ér mor (rak pesketaerion oent). Ha ean e laras dehé : Deit ar me lérh ha me rei ahanah pesketaerion tud. Ha kentéh é lauskant ou rouedeu hag é hant ar é lérh.

Hag, én ur vonet un tammik pelloh, ean e huél en neu vrér, Jak mab Zébédé ha Iehann é vrér, get Zébédé ou zad, é auzein ou rouedeu én ur vag. Ou

galûein e hra kentéh hag aben kaer é lauskant ou rouedeu ha Zébédé ou zad get é hoskor ér vag, hag é hant ar é lerh.

S. MAHEU, IV, 13-22. — S. MARK, I, 16-20,

33

*Jézus e skarh un diaul ér méz
ag un dén.*

Donet e hrant nezé de Gafarnaom ha kentéh en um laka Jézus de vonet de bredeg d'er sinagog, d'er sadorn. Bamet e vezent d'é ziskadureh, rak ma predegé èl ur mestr ha nempas èl er Skribed.

Um gavein e hras én ou sinagog un dén e oé en diaul lous getou hag hennont e huchas a voéh ihuél : Lausket ni ; petra fal d'oh hui gobér d'emb, Jézus a Nazaret ? Ha d'hur hol é oh deit ? Gout e hran più oh, Sant en Etru Doé.

Mes Jézus e gonz rust doh tou én ul laret : Tau ha skarh ér méz ag en dén men. Nezen er spered lous er flastr doh en doar é kreiz er bobl hag e ia ér méz anehou én ul lezel ur griaden vras, mes hemb gobér droug erbet dehout.

Ker soéhet ha ker skontet e oent bet rah ma houlennt en eil get égilé én ul laret : Petra é en dra men ? Petra é el lézen neué men, pen dé guir é hourhemen get bili ha gelled memb d'er speredeu lous hag é sentant doh tou hag é hant kuit ? Ha kentéh é oé bet stréuet er brud anehou ér Galilé, rah dré er vro.

S. MARK, I, 21-28. — S. LUKAS, IV, 31-37.

34

Jézus ha mammeg Simon Pièr.

Nezen é saù Jézus ag er sinagog hag é ha get Jak ha Iehann de di Simon hag Andrèn. Mammeg Simon e (1) oé dalhet ar hé gulé get un derhian vras. Kentéh é konzér dehout anehi hag en er pedér aveit hi. Ean e dosta, hé hemér dré en dorn, e hourhemen d'en derhian, hag aben kaer é lam en derhian geti. Seùel e hra kentéh hag en um laka d'ou chervij.

S. MAHEU, VIII, 14-15. S. MARK, I, 29-31. — S. LUKAS, IV, 38-39.

35

Jézus e skarh en diauled.

D'anderù-nôz, kentéh èl kuh hiaul, a-gement en doé ré dalhet get pep sort drougeu ha tud édan bili en diaul ou hasé pé ou dougé d'er havouet. Er gér abéh e vezé tolpet elsen étal é zor. Hag, én ul lakat é zehorn ar beb unan anehé, ean e huellé dehé rah. Get ur gir é skarh en diauled ha mont e hrent ér méz ag ur ioh tud, én ur grial hag én ul laret : Hui é Mab Doé.

Mes ean ou gourdrouzé hag e zihuenné doh té a laret é houient é oé ean e oé er Hrist (2), Elsen

(1) Simon Pièr, er hetan ag en apostoled, e oé diméet. Galuèt de bredeg en Aviél, ean e zilézas ol er péh en doé. É voéz hag é verh, santéz Pétronil pé Perrin, é zou bet lakeit d'er marù eit er fé.

(2) Jézus ne fal kel dehout a destoni en diaul, memb pé lar er huirioné.

é té de vout guir er péh en doé laret er profet
Izaï : Keméret en des ean memb hun drougeu ha
douget en des hur hlinùedeu.

S. MAHEU, VIII, 16-17. — S. MARK, I,
32-34. — S. LUKAS, IV, 40-41.

36

Jézus e bredeg ér Galilé.

En treno, abret mat, kentéh èl goleu dé, ean e
saù, e ia ér méz hag um den d'ul léh distro hag énou
um laka de bedein. Simon hag er ré oé getou e ia ar
é lerh. Hag, a p'ou des ean kavet, ind e lar dehou :
É ma rah en dud doh hou klah. Rak er pobladeu
tud e glaské ar é lerh, eit ma n'en dehé ket ou huiteit.

Mes ean e laras dehé : Ret é d'ein eùè predeg
ranteleh Doé d'er hérieu aral, rak aveit kement sen
é on degaset. Nezen é lar d'é zisipled : Damb d'er
borheu ha d'er hérieu a dro ha tro, eit ma predé-
gein eùè énou, rak aveit kement sen é on deit.

Jézus enta e hré endro dré er Galilé abéh, é pre-
deg én ou sinagoge, ha rah dré er vro, é vannein
Aviél er ranteleh, é huellat d'en oï klinùedeu ha d'en
ol drougeu émesk er bobl ag é skarhein en diauled.

Monet e hras er brud anehou rah dré er Siri ha
kaset e vezé dehou a gement e ié fal geté, ne vern
get péh klinùedeu na get péh drougeu é vezent
dalhet : tud édan perh en diaul, loéraerion, ré pe-
leuzet, ha ean e huellé dehé. A dolpadeu bras é hêt
ar é lerh, ag er Galilé, a vro en Dek-kér, a Jérusa-
lem, ag er Judé ha memb ag en tural d'er Jourdén.

S. MAHEU, IV, 23-25. — S. MARK, I,
35-39. — S. LUKAS, IV, 42-44.

JÉZUS E BREDEG ÉR GALILÉ

37

Peskereh burhudus.

Goudé bout kuiteit er gér a Nazaret é tas de cho-
mel de Gafarnaom, étal er mor, ar ribl Zabulon ha
Neftali, eit ma vehé deit de vout guir er péh en doé
laret er profet Izaï : Doar Zabulon ha doar Neftali,
hent er mor én tural d'er Jourdén, Galilé er baiañ-
ned, er bobl e oé azéet én tioélizion en des guélet
ur sklérder bras ha deit é er splann eit er ré e oé
azéet é bro esked er marù.

A nezé en doé Jézus um lakeit de brèdeg ha de
laret : Groeit penijen, rak tost é ranteleh en né.
† El ma oé ioheu tud é kargein arnehou eit kleuet
konzeu Doé, ean e chomé ar ribl lagen Jénézaret.
Ha ean oeit ha guélet diù vag évoret étal en aud ;
dichennet e oé er besketaerion én aud hag é oent

é holhein ou rouedeu. Monet e hra é unan ag er bageu, én hani e oé de Simon. Ha ean er pedas de bellat un tammik a zoh en aud. Azéein e hras nezé hag, a ziar er vag, ean oeit ha predeget d'er bobl.

Hag, a pe arsaù a gonz, ean e lar de Simon : Kas ér méz ha taulet hou rouedeu de besketat. Ha Simon e reskond én ul laret dehóu : Mestr, labouret hun es hed en noz hemb tapein nitra; mes, diar hou konz, é han de durel me roued. Ha, goudé bout groeit elsé, ind e zalhas un nivér ker bras a besked ma roengé er rouedeu geté. Nezen é huignant d'ou hansorted e oé ér vag aral donet de sekour. Hag ind deit ha karget en niù vag ken e oent édan solein.

E huélet kement sé, Simon Piér um daul doh treid Jézus én ul laret : Pelleit doh ein, Eutru, rak ma on un dén péhour. Rak én arben ag en taul pesked ou doé dalhet, é oé kroget er spont én hou ha ol ér rè e oé getou, hag eùé é Jak ha Iehann, mabed de Zébédé ha kansorted de Simon. Ha Jézus e laras de Simon : Ne zoujes ket, a vremenik é vi lakeit de besketat tud. Nezen é kasant ou bageu én aud, é tilézant rah hag é hant ar é lerh.

S. MAHEU, IV, 13-17. — S. LUKAS, V, 1-11.

38

Guelladen un dén lovr.

† Jézus um gavé én ur gér, ha oeit un dén lovr hag er guélet. Hennen e dosta dehóu, e blég é glin, um daul é dal doh en doar hag er ped én ul laret : Eutru, mar karet, hui e hel guellat d'ein.

Jézus e gemér truhé doh tou, e asten é zorn arnehou hag e lar : Me ven, revou guelleit d'is. Ha kentéh m'en des konzet, é lam el lovróni (1) get hennont hag é ta de vout iah. Nezé ean er has kuit aben kaer hag e hourhemen stert dehóu : Dihoal a sañnein grik de zén erbet. Mes ké d'um ziskoein d'er beleg bras, ha ra é prov, abalamor d'ha huel-laden, er péh en des gourhemennet Moiz, eit ma chervijou de destoni dehé.

Mes, goudé bout oeit kuit, hennont um lakas de bredeg ha de vannein en doéré. Ha chetu perak Jézus n'hellé ket mui um ziskoein dirak en ol é kér. Mes chom e hré ar er mézeu, él léhieu distro. Neoah a bep tu é té bostadeu bras d'er havet eit er hleuet ha bout guelleit ag ou hlinùedeu. Mes ean um denné én dézerh hag e bedé.

S. MAHEU, VII, 2-4. — S. MARK, I, 40-45. — S. LUKAS, V, 12-16.

39

Guelladen unan peleuzet.

† En déieu arlerh, Jézus e ia én ur vag, e dréh hag é za hoah d'er gér a Gafarnaom. Un dé ma oé azéet é predeg én un ti, um gavet eùé ar el léh fariziéned ha doktored ag el lézen, deit d'énou a bep kér ag er Galilé, ag er Judé hag a Jérusalem. Pe oé gouiet é oé anont é tas kément a dud ma ne oé ket léh dehé én ti na memb tost d'en nor. Ean

(1) El lovróni e zou ur hlinùed nen des ket a huellat dehóu.

e gonzé doh té ha grès en Eutru Doé e vezé én hou eit guellat dehé.

Ha chetui ariù pear a dudu e zougé ar ur gulé un dén peleuzet (1). É oent é klah er has én ti hag el lakat dirak tou. Mes, èl ne gavent, én arben ag er bobl, tu erbet d'er has abarh ha d'el lakat dirak tou, ind é grap ar doen (2) en ti ma um gavé Jézus, e hra un toul én hi é lemel en tivl hag e zichen dirak Jézus er gulé ma oé astennet arnehou en hani peleuzet.

É huélet ou fê, Jézus e lar d'en hani peleuzet : Me mah, kemér fians, ha béhedeu e zou pardonet d'is. Er skribed hag er fariziéned e oé chouket énon um lakas de chonjal én don ag ou haloneu ha de laret doh té ou unan : Più é hennen e gonz elzé ? Toéein e hra. Più e hel pardonein er péhedeu, nameit Doé hemb kin ?

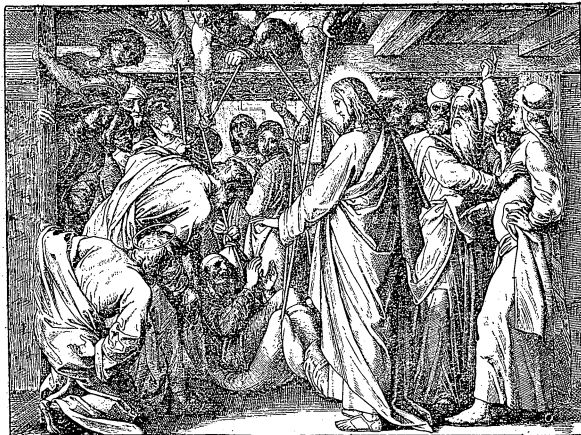
Kentéh Jézus e hanaù én é spered petra e chonjé én hé ou unan hag e reskond én ul laret dehé : Perak chonjal en treu fal sé én hou kaloneu ? Petra zou ésan, laret d'en hani peleuzet men : Te béhedeu e zou pardonet d'is, pé laret : Saù, kemér te hulé ha kerh ? Mes, eit ma houieet en des Mab en dén, ar en doar, er gelled de bardonein er péhedeu : Me lar d'is, emé ean d'en hani peleuzet, saù, kemér te hulé ha ké d'er gér.

Hag aben kaer é saù, é kemér er gulé ma oé astennet arnehou, hag é ha d'er gér, dirak en ol, én ur vélein Doé (3). Hag er bobl skontet ha bamet, é

(1) Klan get er paralizi.

(2) Toennou en tiér e oé lérenneu pri keijet get plouz.

(3) Jézus e huella de glinüdeu er horv eit diskoein é el guellat de glinüdeu en inean.

GUELLADEN UNAN PELEUZET

huélet kement sen, e vélé Doé en devout reit d'en dud ur gelled èl hennéh. Ha rah é larent get doujans : Guélet hun es treu burhudus hiniù ; biskoah n'hun es guélet kement aral.

S. MAHEU, IX, 1-8. — S. MARK, II, 1-12. — S. LUKAS, V, 17-26.

40

Sant Maheu galuet de vout apostol.

Jézus e ias ér méz ag en ti aveit monet hoah aben d'er mor. Hag ol er bobl e ié devat hou ha ean e bredegé dehé en aviél. Én ur dremén, ean e huél azéet doh é daul-skriù, é ti en tauseu, ur pu-

blikén hanüet Maheu pé Lévi, mab Alfé, ha ean e lar dehou : Héli mé. Hag hennen e ziléz rah, e saü hag en héli. Ha ean e hras dehou ul leign vras én é di ; ha doh taul um gavé ur ioh publikéned ha péherion ar un dro get Jézus hag é zisiplé, rak bout e vezé pautmat doh en héli.

E huélet Jézus é tēbrein get publikéned ha péherion, er skribed hag er fariziéned e vourboulé hag e laré d'é zisiplé : Perak hou mestr ha hui, é tēbret hag é ivet hui get er bublikéned ha get er béherion ?

Jézus ou hleu hag e reskond dehé én ul laret : N'é ket er ré iah, mes er ré klan en des dober a sourzién. Kérhet enta ha konprenet er honzeu men : Truhé e fal d'ein ha nempas sakrifis. Rak n'on ket deit aveit galüein er ré santél, mes er béherion d'hobér penijen.

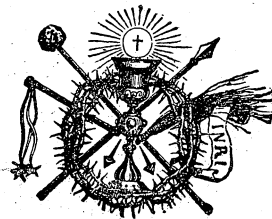
Bout e oé anont disipled de Iehann ha fariziéned en doé en akustumans de iun. Ind e dosta hag e lar dehou : Perak disipled Iehann ha ré er fariziéned é iunant ind liéz hag é larant ind pedenneu ? Hag hou tisipled hui e zébr hag e iv, é lēh iun !

Ha Jézus e lar dehé : Ha gellein e hret hui lakat er festaerion, amied en dén iouank, de iun ha de zoug begin, épad m'éma en dén iouank geté ? Kehet él m'éma geté, n'hellant ket anehé iun. Mes donet e hrei déieu ma vou lammet en dén iouank geté, hag ind e iunou en déieu-zé.

Laret e hras hoah dehé en hanvaladen men : Hañni ne gemér un tam mihér neüé de zabonein ur guskemant kouh ; petremant er péh neüé ha ne jauj ket doh en hani kouh er reng, e zistag un tam

anehou hag er rengaden e za de vout brasoh. Hañni naket ne laka guin neüé é lestri kouh ; kenevé zé er guin neüé e dorrou el lestri, er guin e ridou hag el lestri e iei de gol. Mes er guin neüé e zou ret lakat é lestri neüé ; ind um hoarn nezé unan hag en al anehé. Dén hag en des ivet guin kouh ne fal dehou hani neüé kentéh arlerh ; rak, emé ean, guel é en hani kouh.

S. MAHEU, IX, 9-17. — S. MARK, II, 13-22. — S. LUKAS, V. 27-39.

II
EILVET BLÉ MA PREDEG JÉZUS

II

41

En hani maheignet a Vetsaid.

Goudézen um gavas dé gouil er Juifed hag é has Jézus de Jérusalem. Bout es é Jérusalem un auglen (1), hani en deved. Hanüet é Betsaïd get er Juifed. Pemp porched hi des. Énou é vezé astennet un nivér bras a dud maheignet, ré dal, ré kam, ré peuleuzet, de horthoz en deур de vout riboulet. Rak un Èl a berh Doé e zichenné, de var a gours, én auglen, hag en deур e vezé riboulet. Hag er he-

(1) Hanùet e oé auglen en deved, rak ma holhèt én hi en deved e vezé lahet én inour de Zoé én tanpl.

tan e zichenné én auglen, arlerh ma vezé riboulet en deur, e zé de vout iah, ne vern get péh droug é oé dalhet.

Bout e oé anont un dén klan a houdé eih vlé ha tregont. Doh er guélet ar é hed, é hout é oé a huereso élsé, Jézus e lar dehou : Ha te fal d'is donet de vout iah ? En hani klan e reskond dehou : Eutru, n'em es dén erbet d'em zurel én auglen, a pen dé treboullet en deur ; hag, a pe ian mé eit monet, un aral e zichen abarh ém rauk. Jézus e lar dehou : Saù, kas te hulé genis ha kerh. Kentéh é tas en dén hont de vout iah ; ha ean e gasas é hulé getou hag um lakas de gerhet.

Er sadorn e oé en dé zé. Er Juifed e laras enta d'en hani e oé bet guelleit dehou : Er sadorn é, n'é ket ma d'is kas te hulé genis. Reskond e hra dehé : En hani en des men degaset de vout iah, henneh en des laret d'ein : Kas te hulé genis ha kerh. Goulen e hrant getou nezé : Più é en dén sé en des laret d'is : Kas te hulé genis ha kerh ? Mes en hani e oé bet guelleit dehou ne houié ket più oé. Rak Jézus en doé um dennet a vesk er bobl e oé tolpet énou.

Un fammig arlerh, Jézus er hav én tanpl hag e lar dehou : Ché té deit de vout iah ; nen des ket mui ha péhein, get eun ma tegoéhehé un dra benak goah genis. En dén hont e ias ér méz hag e laras d'er Juifed e oé Jézus en doé ean degaset de vout iah.

S. IEHANN, V, 1-16.

Jézus davéet a berh Doé en Tad.

Chetu perak er Juifed e hoalgasé Jézus, rak ma hré en treu zé, d'er sadorn (1). Mes Jézus e reskondas dehé : Me Zad e labour hemb arsaù ha mé eùé me labour. Chetu perak é vezé er Juifed é klah muioh hoah en tu d'el lahein ; rak ne oé ket erhoalh ma torr é lézen er sadorn, mes laret e hré memb é oé Doé Tad dehou hag um lakat e hré kement èl Doé.

Raksé Jézus e reskondas hage laras dehé : Guir é, guir mat e laran d'oh, er Mab n'hel gobér nitra anehou é unan, meit ha ean en deveho guélet en Tad doh er gobér. Rak ol er péh e hra henneh, er Mab er groa éldou eùé. Rak en Tad e gar er Mab hag e zisko dehou rah er péh e hra ean memb. Ha diskoein e hrei dehou treu kaeroh hoah, ken e veet soéhet. Rak èl ma laka en Tad er ré varù de seùel ha ma tegas buhé dehé, elsen er Mab e zegas eùé buhé d'en neb e gar.

Neoah en Tad ne varn hañni erbet ; mes reit en des d'er Mab bili de varnein en ol, eit ma vou er Mab inouret get en ol, èl men dé inouret en Tad. Più benak n'inour ket er Mab n'inour ket en Tad en des ean degaset. Guir é, guir mat e laran d'oh, en neb e cheleu doh me honzeu hag e gred én hani en des men davéet en des er vuhé perbadus (2), ha nen

(1) Er sadorn e oé un dé santél get er Juifed, èl m'éma er sul genemb ni kristénion.

(2) Er vuhé eurus e badou de virüikin ér baraouiz,

dé ket eit bout barnet, mes ocit é déjà a varù de viù.

† Guir é, guir mat e laran d'oh, deit é er hours, ha bremen é, ma kleuou er ré varù boéh Mab en Eutru Doé, hag er ré en devou hi kleuet, e viùou. Rak èl ma en des en Tad er vuhé én hou é unan, elsé en des reit eùé d'er Mab en dout er vuhé én hou é unan. Reit en des hoah dehous er gelled de varnein en dud, rak men dé Mab en dén.

Ne veh ket soéhet d'en dra men, rak deit é er hours eit ol er ré zou ér béieu de gleuet boéh Mab Doé. Hag er ré en des groeit mat e saùou anehé hag e zeï de vout biù eit bout salvet hag er ré en des groeit fal e zeï de vout biù eit bout kondañnet.

Mé n'hellan gobér nitra ahanan me unan. Doh ma kleuan é varnan. Ha mem barn e zou just, rak ma ne glaskan ket me volanté mé, mes volanté en hani en des men degaset. Mar tougan mé testoni arnan mé memb, me zestoni n'é ket guir. Mes un aral é e zoug testoni arnan ha me houér é ma guir é destoni.

Davéet hou es ré de gavet Iehann (1) ha ean en des douget testoni d'er huirioné. Eid on mé, n'é ket ag un dén é reséuan testoni ; mes me lar en treu zé d'oh eit ma veët salvet. Henneh oé ur holeuen loskus ha ligernus. Hui memb, ur chechadig, hui hou es vennet kemér leüiné doh é sklérder.

Eid on mé, m'em es un testoni brasoh aveit hani Iehann. Rak en èvreu en des reit d'eïn me Zad d'ho-bér, en èvreu zé memb hag e hran mé, e zoug testoni ahanan é ma me Zad en des men degaset. Hag

(1) Sant Iehann er Badéour.

en hani en des men degaset, me Zad, en des ean memb dakoret testoni ahanan. Mes biskoah n'hou es kleuet é voéh na guélet é fas ; ha ne chom ket é gonz én ah, rak ma ne gredet ket én hani e zou bet davéet ag é berh.

Hui é furj er Skriturieu (1), rak ma kredet kavet én hé er vuhé perbadus. Ind é e zoug testoni ahanan. Ha ne vennet ket neoah donet devad on eit hou pout er vuhé. N'é ket get en dud é reséuan men gloér. Mes m'hous hanaù, n'hou es ket karan-té Doé én ah. Me zou mé deit é hanù me Zad ha n'em degeméret ket. Pe zehé un al én é hanù ean memb, hui en degemérehé.

Penaus é hellet hui kredéin, hui hag e reséu gloér en eil get égilé, é léh klaher gloér e za a Zoé hemb kin ? Ne iet ket neoah ha chonjal en hou karéin dirak en Tad. Bout es unan e daul er garé arnah : Moiz, en hani é laket hou fiars én hou. Rak, pe gredeheh é Moiz, marsen é kredeheh, eùé én an mé, pen dé guir é ma ahanan me en des skriuët. Mes mane gredet ket ér péh en des ean skriuët, penaus é kre-deet hui ér péh e laran mé ? S. IEHANN, V, 16-47.

43

En tuéad diskrañnet.

En amzér hont, d'en eil ketan sadorn (2), èl ma oé Jézus é trézein er bléad, é tas nan d'é zisipled

(1) Er Skrilur Santel, de laret é, konzeu Doé.

(2) En hanù zé e vezé reit d'er hetan sadorn arlerh sadorn eihved Pask.

hag ind oeit hag um lakeit, én ur gerhet, de gemér tuéad, d'ou dikrañnein get ou dehorn ha d'ou débrein. Mes, doh ou gûelet, ur ré benak a vesk er fariziéned e laras dehé : Perak é hret hui er péh zou dihuennet, d'er sadorn ? Hag, én ur gonz doh Jézus : Chetui, emé ind, hou tisiplé é hobér er péh zou dihuennet, d'er sadorn.

Mes Jézus e reskondas hag e laras dehé : Bis-koah enta n'hou es lénet petra e hras David, pe zas nan dehou ha ma oé, ean hag er ré oé getou, én dobér. Monet e hras, é gré er beleg bras Abiatar, de di en Eutru Doé ; nezen é keméras er baraenneu (1) beniget, é tébras anehé hag é ras d'er ré oé getou, ha neoah ne oé kin meit er véléan hag é hellé débrein anehé.

Ha n'hou es lénet eùé él lézen a zivout er véléan é torrante en tanpl lézen er sadorn, hemb bout neoah kablus ? Hama, d'oh en el laran, bout es amen unan brasoh eit en tanpl. Pe gonprencheh er girieu men : Guel é genein en druhé aveit er sakrifis, biskoah n'hou pehé kondañnet ré dibéh. Laret e hré hoah dehé : Er sadorn e zou bet groeit aveit mab-dén ha nempas mab-dén eit er sadorn. Chetu perak Mab en dén e zou mestr memb d'er sadorn.

S. MAHEU, XII, 1-8. — S. MARK, II
23-28. — S. LUKAS. VI, 1-5.

(1) Pep sadorn, é vezé provet de Zoué deuzek baraen e lakét ar un daul eur, él léh santélan ag en tanpl ; hag ar un dro é vezé lammet er ré oé bet lakeit énou er sadorn kent.

EN DORN DISÉHET

44

En dorn diséhet.

Un dé aral hoah d'er sadorn é oé oeit Jézus d'unan ag ou sinagoge ha ean e bredegé. Hag anont hum gavé un dén e oé diséhet é zorn déhe. Er skribed hag er fariziéned er spié eit gout ha ean en devehé guelleit dehou, d'er sadorn. En atersein e hrent memb én ul laret : Ha ean zou mat guellat d'er sadorn ? Eit kavet en tu d'er haréin é hrent elsé.

Aveit hou ean hag hanaùé ou chonjeu, laret e hras d'en dén e oé diséhet un dorn dehou : Saù hag um zalh én ha saù é kreiz. Seùel e hra ha ean um zalh én é saù. Nezé Jézus e lar dehé : Me houlen genoh

mar gellér, en dé ag er sadorn, gobér er mad pé gobér er fal, goarn é vuhé d'un al pé hé lemel getou. Mes ind, ne sañnant grik erbet.

Nezen é lar dehé : Più ahanah, mar da un davaden dehou ha koéh ér floskér, en dé ag er sadorn, ne grogou én hi d'hé seùel? Neoah un dén e zou paut guel aveit un davaden. Gellein e hrér enta gobér vad, en dé ag er sadorn.

Nezen é taul arnehé rah ur sel tér ; ha, glaharet d'ou dalledigeh a galon, ean e laras d'en dén hont : Asten te zorn. Ean en astennas hag é zora e zas de vout ker iah èl en aral.

Aveit hé ind, trevariet e oent tré kaer ha konz e hrent étre zé petra gobér doh Jézus. Kentéh nezen é has er fariziéned ér mész d'um gleuet get en hé-rodiené (1) penaus um gemër aveit er hol.

S. MAHEU, XII, 9-14. — S. MARK, III, 1-6. — S. LUKAS, VI, 6-11.

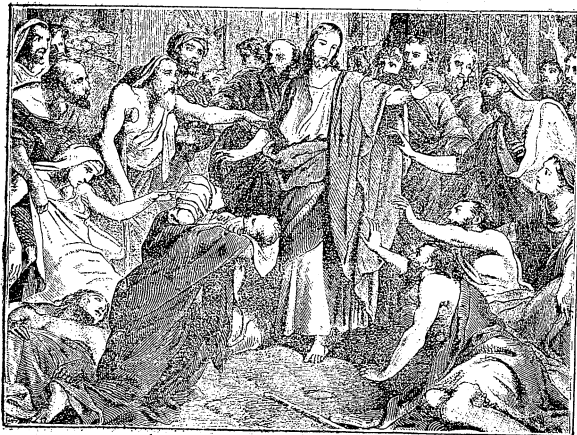
45

Jésus gronnet a dolpadeu tud.

El ma houié kement sé, Jézus e bellas a vanhont hag um dennas get é zisipled de dal er mor. Monet e hras ar é lerh un nivér bras a dud, ag er Galilé, ag er Judé, a Jérusalem, ag en Idumé, ag en tural d'er Jourdén. E kleuet konz ag er péh e hré, é has eùé a vostadeu d'er cheleuet ré a Dir hag a Sidon.

Chetu perak é laras d'é zisipled rein ur vag de-

(1) Hérodiené e vezé laret ag en dud e oé a du get er roé Hérod, hag énap d'er fariziéned.

JÉZUS GRONNET A DOLPADEU TUD

hou eit ne vehé ket bet goasket d'er bobl. Rak degas e hré paut de vout iah, ha kement hani en doé ur gouli benak e gargé arnehou aveit touchein én hou. Hag, a p'er guélent, er speredeu lous e stouié dirak tou hag e laré én ur grial forh : Hui é Mab Doé. Ha ean ou gourdrouzé stert én ur zihuen doh té a laret più oé.

Un troh en hélié ha ean ou guellé rah hag e zihuenné doh té ag en dizolein. Elsen é té de vout guir er péh en des laret er profet Izaï : Chetu me chervijour, en hani em es dibabet, men guellan karet, en hani ma um blij erhat m'inean getou. Arnehou é lakein me spered ha ean e bredegou er huirioné d'er pobleu. Ne dabutou ket, ne huchou ket, hag hañni ne gleou é voéh ar er plasenneu. Ne

zraillou ket er gorzen hantér dorret ha ne lahou ket er vouchen e zivoged hoah, ken en dou groeit d'er huirioné gouni, hag én é hanù é lakei er poleu ou éngorto.

S. MAHEU, XII, 15-21. — S. MARK, III, 7-12. — S. LUKAS, VI, 17-19.

46

Jézus e choéj apostoled.

En déieu hont é tegoéhas get Jézus mont de be-dein ar ur manné. Hag, hed en noz, é oé bet é pe-dein Doé. Hag, a pe oé deit en dé, galùein e hras é zisipled hag é tibabas én ou mesk er ré e fallé dehou. Ean e gemér getou deuzek anehé, ou hanù apostoled (1) hag ou has de bredeg. Ha rein e hra dehé er gelled de huellat d'er hlinùedeu ha de skarhein en diauled.

Chetui hanaheu en deuzek apostol. Er hetan e zou Simon léshanùet Pièr, hag Andréu é vrér, Jak, mab Zébédé, ha Iehann é vrér : en neu men e oé bet léshanùet Boarnejes, de laret é, bugalé er gurun ; Filip, Bartélémi, Maheu er publikén, ha Tomas ; Jak, mab Alfé, Simon er Hanànit pé er Gredus, Taddé hanùet eùé Jud, brér Jak ; ha Judas Iskariot, en treitour, hennéh memb hager guerhas.

S. MAHEU, X, 2-4. — S. MARK, III, 13-19. — LUKAS, VI, 12-16.

(1) Apostol, de laret é, davéet.

JÉZUS E CHOÉJ APOSTOLED

47

Predeg ar er manné.

Nezen é tichennas geté hag é chomas én un tachad plén, lèh ma oé ur ioh disipled dehou hag ur garg vras a bobl ag er Judé abéh, a Jérusalem, ag en arvor, a Dir hag a Sidon. Deit oent eit er hleuet ha bout guelleit ag ou drougeu. Hag er ré oé goasket d'er speredeu lous e oé guelleit dehé. Hag ol er bobl e glaské touchein én hou, én arben ma té anehou un nerh e huellé dehé rah.

† Mes, é huélet tud a leih, oeit Jézus ha krapet ar er manné hag azéet énou. É zisipled e dosta dehou. Nezen, arlerh bout saùet é zeulegad ar

é zisiple, ean e zigor é veg hag e bredeg én ul laret :

ER RÉ EURUS.

Eurus er ré peur a galon (1), rak dehé ind é ranteleh en nean.

Eurus er ré kun (2), rak ma pieueint en doar.

Eurus er ré e ouil, rak ma veint konfortet.

Eurus er ré en des nan ha séhed d'er santeleh, rak ma veint goalhet.

Eurus er ré truhéus, rak ind eùé e gavou truhé.

Eurus er ré zou glan ou haloneu, rak guélet e hreint Doé.

Eurus er ré danbonér, rak hanuét veint bugalé Doé.

Eurus er ré e houzanù trebill eit er santeleh, rak dehé ind é ranteleh en nean.

Eurus e veet, a pe zeï d'oh bout kaseit ha meliget get en dud, bout handéet ha goalgaset geté, pe zisprizeint hous hanù èl un hanù fal, én arben a Vab en dén, ha ma lareint ahanah é geu kement fallanté zou, én arben ahanan. Beh èl leuiné en dé zé ha tridet get er joé, rak bout es aveid oh un digol bras én nean. Elsen é hré hoah guéharal ou zaden doh er brofeted ; elsen ou des handéet er brofeted é oé én hou rauk.

ER RÉ MELIGET.

Mes malloh arnah hui, tud pinüik, rak ma hou es hou konfortans.

(1) Er ré n'é ket ou haloneu staget doh madeu en doar.

(2) En dud lan a zoustér.

PREDEG AR ER MANNÉ

Malloh arnah hui hag e zou bounèhet, rak ma hou pou nan.

Malloh arnah hui hag e hoarh bremen, rak ma huañnadeet ha ma ouileet !

Malloh arnah, pe yeet mēlet get en dud, rak elsen é hré ou zaden é keyér er faus brofeted !

HALÉN EN DOAR.

Hui é halén en doar. Mar da en halén de vout voér, get petra é vou ean salet ? De nitra mui ne daly meit de vout taulet ér méz ha flastret édan treid en dud.

SKLÉRDÉR ER BED.

Hui é sklérdér er bed. N'hellér ket kuh ur gér sauet arer mañné. Pe intañné ur holeuen, n'hé

lakér ket édan un tersel, mes ar un hantulér eit ma splannou d'ol er ré zou én ti. Elsen é teli hou sklér-dér hui splannein dirak en dud eit ma huéleint hous obéreu mat ha ma inoureint hou Tad e zou én nean.

EL LÉZEN NEUÉ.

Ne iet ket ha kredein é on deit de fondein el lézen pé er profésieu. N'on ket deit de fondein el lézen, mes d'hé has de ben. Rak é guirioné, m'el lar d'oh, ken e dreménou en nean hag en doar, ne vou lammet ag el lézen nag ur girig nag ur merchig hemb ne veint bet ol miret perhuéh mat.

En hani e dorrou en distéran ag er gourhemen-neu zé, hag e ziskou en dud d'hobér kement aral, e vou en distéran é ranteleh en nean. Mes en hani ou mirou hag ou fredegou, hennéh e vou bras é ranteleh en nean. † Rak, me lar d'oh, ma n'hou peet ket mui a santeleh eit er skried hag er fari-zienéd. ne iet ket de ranteleh en nean.

ER GARANTÉ DOH EN NÉSAN.

Kleuet hou es é ma bet laret de vab-dén guéharal : Ne ves multrér ; en neb e vou multrér e zou eit bout barnet kablus. Ha mé, me lar d'oh : En neb e gemérou kaz doh é vrér : Raka (1), e vou kondañnet dré er honseill ; en neb e larou d'un aral : Diskient, e vou kondañnet d'en doulen tan. Pe gasi enta te broy de dal en autér, mar da chonj d'is énou en des te vrér un dra benak énep d'is,

(1) De laret é, pen goulí.

lausk ha brov étal en autér ; ha ké de getan d'hobér er peah get te vrér ha nezé te zei de genig ha brov.

Difré um gleuet get has énebour épád ma ous é hobér hent getou, get eun ma tehé en énebour sé ha te lakat étré dehorn er barnour, er barnour étré dehorn en dén a justis ha ma vehes taulet ér prizon. Me lar d'is é guirioné, ne iei ket ér méz a vazé ken ha pou péet bet en devéhan liard.

LÉZEN ER BRIEDEREH.

Kleuet hou es é ma bet laret de vab-dén guéharal : N'avautri ket. Ha mé, me lar d'oh : En neb e sel doh ur voéz eit hé hoantat (1) e zou kablus a avoutrieh geti én é galon. Raksé, mar dé ha lagad déheu te laka de béhein, ten ean ag é léh ha taul ean pèl doh ous. Rak guel é d'is kol unan a te vanbreu eit bout kaset get té gorv abéh d'en ihuern.

Skriüet é hoah : En neb e gasou é voéz kuit e zeli rein dehi ul lihér eit laret en des hé haset kuit. Ha mé, me lar d'oh : Più benak e gasou kuit é voéz, meit ha hi en devehé péhet get un aral, hé laka d'avoutrein hag en hani e zimé dehi e zou kablus a avoutrieh.

LÉZEN EN DOÉADEL.

Kleuet hou es hoah é ma bet laret de vab-dén guéharal : Ne doéi ket é geu ; ha : Te virou er péh ha pou toéet de Zoé. Ha mé, me lar d'oh : Ne doéet guéh erbet, na dré en nean, rak ean é tron en Eutru Doé, na dré en doar, rak ean é skabèu é dreid, na

(1) N'é ket hemb kin en obéreu, mes eùé er selleu, chonjeu ha hoanteu lous e zou dihuennet.

dré Jérusalem, rak hi é kër er roé bras (1). Ne doées ket na ket dré te ben, rak n'helles ket degas d'is ur vlèuen hemb kin de vout guen pé du. Mes hui e gon-zou elmen: ia, elsen é; nann, n'é ket elsen é. Er péh e larér open e za a fal-vammen.

EN DOUSTÉR KRISTÉN.

Kleuet hou es é ma laret: Lagad eit lagad, dant eit dant. Ha mé, me lar d'oh: Ne arbennes ket d'er fal zén. Mar bes skoeit get unan benak ar ha yougen déheu, kenig hoah en aral dehou. Ha mar bé unan benak é klah monet genis é barn eit lemel te sé genis, lausk hoah ha vantel de vonet getou. Ha mar ven unan benak ha lakat grons d'hobér mil paz getou, kerh hoah deu vil aral. Kement hani e houlén genis, ra dehou. Hag en hani e glask en dout genis é prest, ne zistrqes ket a zoh tou. Pe lammér genis er péh e tes, n'er goulennes ket éndro. El ma karehes ma hrehé en dud doh ou, groa té elsen eùé doh té.

ER GARANTÉ DOH EN ÉNEBERION.

Kleuet hou es é ma bet laret: Te garou ha nésan hat'ha pou kaz doh has énebour. Ha mé, me lar d'oh: Karet hous éneberion, groeit vad d'er ré en des kaz doh oh. Reit hou penoh d'er ré e lar mal-loh d'oh hui, pedet aveit er ré hous handé hag e hoal-gonz é geu ahanah, eit ma veet bugalé d'hou Tad e zou én nean. Rak lakat e hra é hiaul de

(1) Er gér gloestret de Zoé, Roé er roéed,

seùel ar er ré vat hag ar er ré fal, hag é hlaù de goéh ar en dud santél hag ar er béherion.

Ma ne garet nameit en neb hou kar, pé digol hou pou hui? Er publikéned hag er béherion ne hrant ind kement aral, ne garant ind eùé er ré ou liar? Ma ne saludet nameit hou predér hemb kin, pétra e hret hui muioh eit er réral. Er baiañ-néd ha ne hrant ind eùé kement aral? Ma ne bres-tet meit d'er ré ma oh éngorto a hou pout geté, pé grad e zeliér d'oh hui? Rak er béherion e brest eùé d'er béherion eit ou devout kement aral geté.

Elsé enta, karet hous éneberion, groeit vad dehé, reit é prest hemb bout éngorto a nitra éndro. Bras e vou en digol aveid oh ha hui vou bugalé d'en Eutru Doé. En ur gir, beh truhéus, él men dé truhéus hou Tad. Beh parfet él men dé parfet hou Tad e zou én nean.

EN ALÉZON.

Dihoallet a hobér hous évreu mat dirak en dud eit bout guélet geté, a vihañnoh n'hou pou digol erbet de glah get hou Tad e zou én nean.

Pe res enta en alézon, ne ies ket ha tabourinal én ha rauk él ma hra el likoézéd (1) ér sinagogeu hag ér marhaléieu, eit bout inouret get en dud. Me lar d'oh é guirioné en ou des reséuet ou digol. Mes, pe rei té en alézon, ne hres ket de hout d'ha zorn klei er péh e hra te zorn déheu, eit ma chomou has alézon kuhet; ha te Dad hag e huél er péh e zou kuhet en dakorou d'is éndro.

(1) Tud e zisko a zianvéz er péh n'é ket én diabarh anehé,

ER BEDEN.

Pe bedet, ne veh ket èl er likoézed e vour pedeïn en ou saù, ér sinagoge hag é korn er marhaléïeu, eit bout guélet get en dud. É guirioné, me lar d'oh en ou des reséuet ou digol.

Aveid ous té, pe bedi, ké abarh én ha ganbr, cher en nor arnas, ped Doé é kuh doh en dud, ha te Dad hag e huél er péh e zou kuhet e zakorou d'is ha houlén. Mes pe oh é pedeïn, ne laret ket ur ioh konzeu èl ma hra er baïañned hag e chonj é veint cheleuet, a pe larant ur ioh konzeu (1). Ne veh ket hanval doh té ; rak gout e hra hou Tad a betra hou es dobér érauk ma houlennet getou. Hui e bedou hui enta èlmen :

Hun Tad hag e zou én nean, hous hanù revou santéleit. Hou ranteleh rezei d'emb. Hou volanté revou groeit ar en doar èl én nean. Reit d'emb hinù hur bara pamdiek. Ha pardonet d'emb hur péhedeu, èl ma pardonamb d'er ré en des péhet én hur hevér. Ha n'hul lausket ket de goéh én tantasion ; mes lammet ni ag en droug. Elsé revou groeit.

Rak, mar pardonnet d'en dud er fallantéïeu e hrant d'oh, hou Tad ag en nean e bardonou d'oh eùé hou fallantéïeu. Mes ma ne bardonet ket d'en dud, hou Tad ne bardonou ket naket hou péhedeu.

ER IUN.

† Pe iunet, ne veh ket melkonius avèl er likoézed. Kivinieïn e hrant ou faseu, eit diskoeïn d'en dud é

(1) N'é ket er pedenneu hir, mes er pedenneu laret mat e vé cheleuet get Doé.

iunant. É guirioné, m'el lar d'oh, reséuet ou des ou digol.

Aveid ous té, pe iunes, ivl te ben ha golh te fas, eit ne vou ket guélet get en dud é iunes, mes get te Dad e zou èl léh kuhet, ha te Dad hag e huél èl léh kuhet e houiou ha tigol.

ER GUIR DREZOL.

Ne zastumet ket aveid oh trezolien ar en doar (1), léh ma vent dispennet d'er mergl ha d'er preñued ha léh ma vent dizoaret ha skrapet d'el laeron. Mes dastumet aveid oh trézolieu én nean, èl léh ne veint dispennet na d'er mergl na d'er preñued, èl léh ne vent na dizoaret na skrapet d'el laeron. Rak èl léh men dé te drezol, azé ma te galon eùé.

GOLEUEN ER HORV.

Ha lagad e zou goleuen te gorr. Mar bé iah ha lagad, rah te gorr e vou splann dehou. Mes mar bé fal te lagad, rah te gorr e vou tioél. Ma ne vé enta er holeuen e zou én ous meit tioéded, en tioédeld ean memb péker bras e vou ean !

ER GONFIANS É DOÉ.

† Dén ne hel chervij deu vestr ; rak pé ean en dou kaz doh unan ha karanté doh en aral ; pé ean e zalhou doh unan hag e zisprizou en aral. N'hellet ket chervij Doé hag en argand. Chetu perak n'um néhanset ket a zivout hou puhé petra hou pou de

(1) Madeu en doar e iei de gol abret pé devéhat ; madeu en nean e badou perpet.

zèbrein, nag a zivout hou korv petra hou pou d'um huskein. Er vuhé nê dalv hi muioh eit er biùans hag er horv muioh eit en dillad? Sellet doh éned en nean; ne hadant na ne estant, na ne zastumant nitra ér sulérieu, hag hou Tad e zou én nean ou bouita. Ha n'oh hui éleih guel aveité? Ha neoah più ahanah, get é ol spered, e hel kreskein é vent ag un troéted hemb kin?

Hag, a zivout er guskemant, perak um néhanset hui? Sellet el lili ér parkeu, penaus é kreskant hemb labourat na néein. Ha neoah, m'el lar d'oh, memb é kreiz ol é hloér, Salōmon n'é bet gusket é hañni anehé. Mar dé enta gusket elsé get Doé er héauten e zou hiniù ér park hag e vou taulet arhoah én tan, pegement é vou ean guel doh oh hui, tud goann a fé? Ne iet ket enta d'um néhansein én ul laret: Petra e zèbreemb ni? pé, petra e iveemb ni? Rak er baiañned e glask en treu zé rah. Mes hou Tad e houi erhoalh hou es dobér ag ol en treu zé. Klasket enta, ketan pen, ranteleh Doé hag er santeleh, hag en treu zé rah e vou reit d'oh ar en ol. Ne veh ket enta néhanset a zivout arhoah (1); rak en dé ag arhoah um néhansou eit hou é unan. Trahoalh é é boén de bep dé.

ER MEMB MUZUL.

Ne varnet ket eit ne veet ket barnet. Rak doh ma hou pou barnet é veet barnet. Ne hret ket geu d'ér réral ha ne vou ket groeit geu d'oh. Pardonet hag é vou pardonet d'oh. Reit hag é vou reit d'oh; mu-

(1) Doé hag hun harp hiniù n'hun dilauskou ket arhoah,

zul mat ha mahet hag heijet ha bar skuill e vou reit d'oh én hou parlen. Rak get er muzul hou pou muzulet d'ér réral é vou muzulet d'oh.

EN NEU ZAL.

Laret e hré hoah dehé en hanvaladen men: Un dal ha ean hel kas un dal? Ha ne goéheint ind ou deu ér floskér? En disipl n'é ket adrest er mestr; mes peb unan e vou mat erhat, mar bé èl é vestr.

EN TREST HAG ER BLOUZEN.

Perak é huéles té er blouzen e zou é lagad te vrér ha ne selles té doh en trest e zou én ha lagad té? Pé, penaus é helles té laret d'ha vrér: Brér, lausk mé de lemel er blouzen a te lagad, pe ne huéles ket té memb en trest e zou én ha lagad té? Likoéz, lam ketan pen en trest a te lagad ha nezé te huélou penaus tennéin er blouzen a lagad te vrér.

ER PERLÉZ DIRAK ER MOH.

Ne ret ket en treu santél d'ér chach (1) ha ne daulet ket hou perléz dirak er moh get eun ma ou flastrehent marsen édan ou zreid ha ma tistroehent arnah d'hou tispén.

NERH ER BEDEN.

Goulennet hag é vou reit d'oh; klasket ha hui e gavou, skoeit ar en nor hag é vou digoret d'oh. Rak en neb e houlén é resèu, hag en hani e glah e gav, ha d'en hani e sko é vou digoret. Più é en dén én

(1) Er béherion, ha, drestol, er béherion lous.

hou mesk, mar goulén é vab bara getou, hag e rei dehou ur mén ? Pé, mar goulén getou ur pesk, ha ean e rei dehou un aer ? Mar gouiet enta, fal èl ma oh, rein treu mat d'hou pugalé, pegement muioh é rei hou Tad e zou én nean madeu d'er ré ou goulén getou ? Elsé enta ol er péh e garet ma hrei en dud aveid oh, groeit ean hui eùé aveité. Rak chetui azé el lézen hag er brofeted.

EN NOR STRÉH.

Keit abarh (1) dré en nor stréh ; rak ledan é en nor ha frank en hent e gas d'en dañsion, ha stank int er ré e dremén dré zé. Na stréhet é en nor ha na moénet é en hent e gas d'er vuhé, ha na tenaüet int, er ré e gav en hent sé !

ER FAUS BROFETED.

† Dihoallet erhat doh er faus brofeted e za d'hou kavet gusket get krohen deved. Mes a ziabarth nen dint meit bleidi ha skraperion. Doh ou fréh en ou hanaüet. Ha cherrein e hrér resin a ziar spern pé figéz a ziar drein ? Elsé kement guéen vat e zou e ra fréh mat ; mes ur huéen fal e ra fréh fal. Ur huén vat n'hel ket doug fréh fal, nag ur huéen fal doug fréh mat. Pep guéen e vé hanaüet doh hé fréh. Rak ne cherrér ket figéz a ziar spern na ne drohér resin a ziar drein. Kement guéen e zou ne zoug ket fréh mat e vou trohet ha taulet én tan. Doh ou fréh enta en ou hanaüet. En dén mat e cher er mad a drezol mat é galon, hag en dén fal e den er fal ag é fal

(1) É ranteleh en nean.

drezol. Rak er beg e gonz ag en treu men dé lan er galon anehé.

RET É GOBÉR ER MAD.

Perak em galüet hui : Eutru, Eutru, ha ne hret ket er peh e laran ? Ol er ré e lar d'ein : Eutru, Eutru, ne ieint ket de ranteleh en nean ; mes en hani e hrei volanté me Zad e zou én nean, hennéh e iei de ranteleh en nean. Paut e larou d'ein en dézé : Eutru, Eutru, ha n'é ket én hous hanù hun es diougañnet, én hous hanù hun es skarhet én diauled, én hous hanù hun es groeit éleih a vruhudeu ? Nezé me larou dehé dirak en ol : Biskoah n'em es hous hanaüet ; pelleit a zoh ein, hui hag e hra er fallanté.

EN DÉN FUR.

Più benak e za d'em havet, e cheleu doh me honzeu hag ou héli, me ziskoei doh più é ma hanval. Hanval é doh un dén fur hag e ven seüel un ti : ean e doul keu mat eit lakat er fondizion anehou ar er roh. Ha dichennet er glaù, ha deit en dilan deur e sko ar en ti zé, hag en aüel en des huéhet ha sakat ar en ti zé, ha n'é ket koéhet, rak m'éma diazéet ar er roh.

EN AMOED.

Mes più benak e gleu er honzeu men e laran ha n'ou héli ket (1) e zou hanval doh un amoed a zén en des saüet é di ar er sableg, ar un doar hemb fondizion. Hag er glaù e zichen, hag en deur e za,

(1) Er fé hemb en obéreu e zou ur fé marù.

hag en auél e huéh hag e sak ar én ti zé, hag aben kaer é koéh, ha chetui ean dismantet bras.

Pe oé achiù Jézus a gonz elsé, er bobl e oé soéhet d'é ziskemant. Rak predeg e hré dehé èl ur mestr ha nempas èl ou skribed hiag' er fariziéned.

S. MAHEU, V, VI, VII, 1-16. — S. LUKAS, VI, 20-49

48

Meùel er hapitén.

Pe oé achiù Jézus a laret ol é bredegeu d'er bobl, é tichennas a ziar er mañné get bouchadeu tud ar é lerh, hag é has de Gafarnaom.

† Ur hapitén (1) en doé ur meùel goal glan, édan merùel, hag e oé karet bras getou. Kentéh ma kleu koniz a Jézus, é kas ré gouh a vesk er Juifed de laret dehou : Eutru, me meùel e zou astennet ém zi ; pelezet é, ha ne harz ket d'en drougen des. Er pe-dein e hré de zonet ha de huellat d'é veùel. Hag, a pe oent deit de gavet Jézus, er ré hont er pedé er-hat, én ul laret dehou : Méritein e hra ma hreet en dra zé aveitou, rak karein e hra hur broïz ha saüet en des ean memb ur sinagog d'emb.

Ha Jézus e reskondas : E han de vonet ha me huellei dehou. Monet e hras enta Jézus geté. Hag, a pe ne oé mui anehou pèl doh én ti, er hapitén e zavéas amied de laret dehou : Eutru, n'um ziézet ket. Rak ne véritan ket ma teet d'em zi ; ha chetu perak n'em es ket kredet é vériten donet mé memb

(1) Er hapitén hont e oé paian hag é veùel eué. Kant soudard en doé édan é berh.

MEÙEL ER HAPITÉN

d'hou kavet. Mes laret ur gir, hag é vou guelleit d'em meùel. Rak me zou mé un dén édan mistr, ha m'em es neoah soudarded édan ein ha me lar d'unan : Ké, ha ean e ia ; ha d'un aral : Dés, ha ean e za ; ha d'em meùel : Groa, ha ean e hra.

É kleuet kement sé, Jézus e chómas soéhet ha, doh um zistroein aben d'er bobl en helié, ean e larras : É guirioné, m'el lar d'oh, memb é Israël n'em es ket kavet ur fé ker bras. Chetu perak é laran d'oh é tei ag er saù-hiaul hag a er huh-hiaul pautmat d'azé doh taul get Abraham, Izaak-ha Jakob é ranteleh en nean. Mes bugalé er ranteleh e vou taulet én tioélded a zianvéz (1), èl léh ma vou ouilreh ha tarhereh dent.

Nezé Jézus e lar d'er hapitén : Ké, ha revou groeit

(1) Én ihuern.

d'is el ma tes kredet. Hag, a pe ias er ré davéet éndro d'er gér, é kavezant iah er meüel e oé bet klan.

S. MAHEU, VIII, 5-13. — S. LUKAS, VII, 1-10.

49

Mab en intanvéz a Naïm.

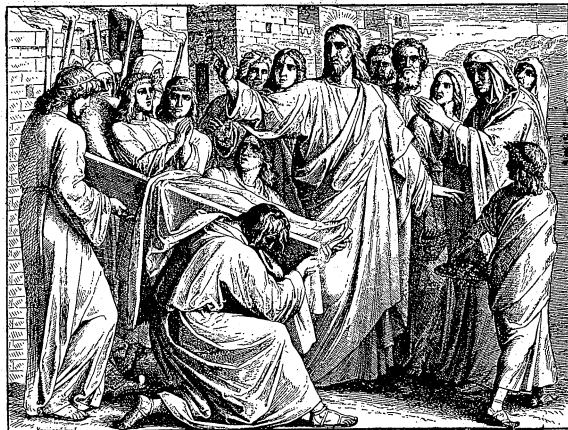
† En trenoiz é hé Jézus d'ur gér hanüet Naïm ; ha monet e hré getou é zisipled hag ur bobl vras a dud. El ma tosté de zor er gér, é oët é toug ur marù d'en doar. É vam n'hi doé kin mab meit hou hag intanvéz e oé ; geti é hé ur ioh tud a gér.

A p'en doé hé guélet, er Salvér e geméras truhé doh ti hag e laras dehi : Ne ouiles ket. Ean e dosta nezé hag e laka é zorn ar el leur (er ré oé doh en doug e arrestas). Ha ean e laras : Dén iouank, me lar d'is, saù. Hag en hani e oé marù e saùas (1) ar é gañazé hag um lakas de gonz ; ha Jézus en dako-ras d'é vam.

Ha kroget doujans én hé rah hag ind e vélé Doé én ul laret : Ia, saüet e zou ur profet bras én hur mesk, ia, deit é Doé de huélet é bobl. Hag er brud ag en dra zé um stréuas ér Judé abéh ha rah dré er broieü tro ha tro. Ha disipled Iehann e laras dehou en doéré a ol en treu zé.

S. LUKAS, VII, 11-18.

(1) Hiniü en dé, Jézus, get é vadeleh truhéus, e zegas hoah d'er vuhé a hrès en ineaneu marù, de laret é, er ré zou ér stad a béhed marüel hag ar en hent d'en ihuern,

MAB EN INTANVÉZ A NAÏM

50

Iehann e gas deu zisipl de gavet Jézus.

† É kleuet kong én é brizon a obéreu er Hrist, Iehann e hra nezé galüein deu ag é zisipled hag ou davé devat Jézus de laret dehou : Ha hui é en hani e zeli donet, pé ha ean zou un aral d'emb de hor-toz ? (1)

Monet e hrezant enta d'er havet hag é larezant : Iehann er Badéour en des hun degaset de houlen

(1) Gout mat e hré Sant Iehann er Badéour é oé Jézus er Hrist, Salvér er bed. Davéein e hras neoah ré de houlen getou piü oé, aveit rein dehou en tu de ziskein er hui-rioné d'en ol,

IEHANN E GAS DEU ZISIPL DE GAVET JÉZUS

genoh : Ha hui é en hani e zou deliet dehou donet, pé ha ean zou un aral d'emb de hortoz ?

D'en ér sé memb, Jézus e huellas ur ioh tud ag ou hlinüdeu, ag ou goulieu, ag er goal speredeu, hag e zegasas er guéled d'éleih a ré dal.

Nezen é reskond dehé er honzeu men : Kerhet de laret de Iehann er péh hou es kleuet ha guélet : er ré oé dal e huél, er ré kam e gerh, er ré lovr e zou guelleit, er ré boar e gleu, er ré varù e saù de viù, er ré peur e vé predeget dehé en aviél, hag eurus en hani n'um gollou ket én arben ahanan (1).

S. MAHEU, XI, 2-6. — S. LUKAS, VII, 19-23.

(1) É kemér a dréz me honzeu ha me obéreu.

Mélasion reit de Sant Iehann.

Pe oé bet oeit disipled Iehann arauk, Jézus um lakas de gonz anehou d'er bobl : De huélet petra é oh hui oeit d'en dézerh ? De huélet ur gorzen (1) heijet get en aùel ? Mes de huélet petra é oh oeit ? De huélet un dén gusket flour ? Gout e hret é ma é tiér er roëd é chom'er ré zou gusket flour hag e viù ér chervad. De huélet petra é oh hui oeit énta ? Ur profet ? Ia, m'el lar d'oh ha mui eit ur profet. Rah hennéh é zou bet skriüet anehou : É han de gas me Él én ha rauk de ganpen d'is en hent. Rak mé lar d'oh, ha guir e laran, émesk bugalé er groagé nen des saüet profet erbet brasoh aveit Iehann er Badéour. Ha neoah er bihañnan é ranteleh en nean e zou brasoh eit hou.

Mes a houdé amzér Iehann er Badéour beta bremen é ma dré nerh é skrapér ranteleh en nean hag er ré nerhus (2) hé skrap. Rak ol er brofeted hag ell ézen en des laret én treu de zonet betag Iehann. Ha, mar karet em hredein, ean memb é én Él e zou deliet dehou donet. Kleuét più benak én des diskoarn de gleuet.

Ha doh er hleuet, er bobl hag er publikéned en des mélet Doé é resèu badéent Iehann. Mes er fariziéned ha doktored el lézen, é chom hemb bout

(1) Sant Iehann er Badéour ne oé ket ur pen skan e dro hag e zistro el ur gorzen heijet get en aùel.

(2) Er ré grédu ha kalonek de chervij erhat Doué e iel d'er baraouiz.

badéet dehou, en des disprizet chonj Doéen ou hevér.

Er Salvér e laras hoah : Doh più enta é larein é ma hanval er rumad tud men ? Doh più é mant ind hanval ? Hanval int doh bugalé chouket ar er marhallé hag e lar de ré èldé, én ur huchal en eil d'égilé :

D'oh hun es flaoutet,
Ha n'hou es ket krollet ;
Kanvas hun es kañnet,
Ha n'hou es ket ouilet.

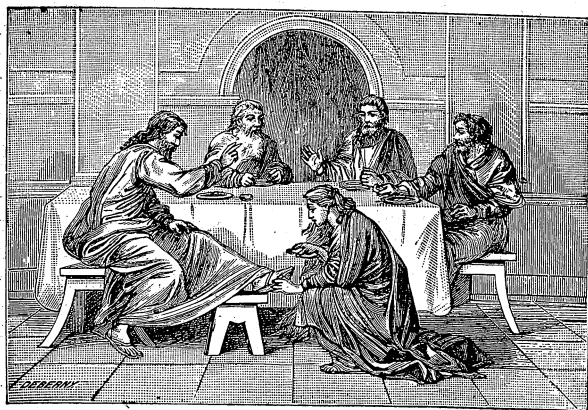
Rak Iehann er Badéour e zou deit ; ne zèbr bara ha ne iv guin, ha hui e lar : É ma en diaul getou. Mab en dén e zou deit ; ha hui e lar : Chetui un dén ingoulek, un ivour guin, amiet d'er publikéned ha d'er béherion. Mes er furnéz e zou digaréet get ol hé bugalé. S. MAHEU, XI, 7-19. — S. LUKAS. VII, 24-35.

52

Jézus, Simon er Farizién hag er béhouréz.

Neoah unan ag er fariziéned en doé pedet Jézus de zonet de bredein getou. Ean e ias de di er farizién hag um lakas doh taul (1). Ur voéz, ur béhouréz ag er gér, e zas dehi gout é oé doh taul é ti er farizién, ha kentéh hi oeit ha kaset geti ul lestr albastr lan a frond huek. Ha, doh um zerhel ardran,

(1) Én amzér hont, eit predein, é vezé lakeit bankeu blod tro ha tro d'en daul. Er ré kouviet d'er pred e zèbré asennetar er bankeu blod sé, harpet ar glin ou bréh klei hag ou zreid én tu pellan doh en daul. Forh éz é konpren nezé penaus é hellas er béhouréz tostet de dreid hun Salvér.

JÉZUS, SIMON ER FARIZIÉN HAG ER BÉHOURÉZ

é tal é dreid, um lakat e hras de holhein é dreid get hé dareu, hag hi ou séhé gel er bléu a hé fen, hag hi e voké dehé hag e laké frond huek arnehé.

É huélet kement sé, er farizién hag en doé ean peet e laras doh tou é unan : Pe vehé henneh ur profet, reih mat é houiehé più ha petra é er voéz e douch doh tou, rak ur béhouréz é. Ha Jézus e reskondas én ul laret dehou : Simon, m'em es un dra benak Je laret d'is. Hag hennont e laras : Konzet, Mestr.

Bout e oé deu-zén e zelié d'ur prestour. Unan e zelié pemp kant dinér hag en aral hantér-hant. Él n'ou doé ket anehé dezakor, ean e ras diskarg dehé ag ou delé. Péhani anehé enta e zeli er harein er muian ? Simon e reskondas én ul laret : Me gav genein é ma en hani e zou bet pardonnet dehou er muian é.

Ha Jézus e laras dehou : Mat e tes reskondet. Hag, én ur zistroein abend'ervoéz, ean e laras de Simon : Te huél er voéz men. Deit on én ha di, n'ha es ket reit deur de holhein me zreid (1). Mes honen en des golhet me zreid get hé dareu hag ou séhet get er bléu a hé fen. N'ha es ket boket d'ein ; mes honen a houdé m'éma deit abarh amen, n'hi des ket ar-sahet a vokein d'em zreid. N'ha es ket taulet ivl ar me fen ; mes honen en des taulet frond huek ar me zreid. Eid en dra zen é laran d'is : Pardonet e zou bet dehi éleih a béhedeu, rak men dé bras hé haranté. Mes en hani e zou pardonet dehou bihañ-noh e gar bihañ-noh.

Nezen é laras dehi : Ha béhedeu e zou pardonet d'is. Hag er ré e oé doh taul um lakas de laret étré zé : Più é hennen hag e bardon memb er péhedeu ? Nezé ean e laras d'er voéz : Te fé en des ha salvet : kerh é peah.

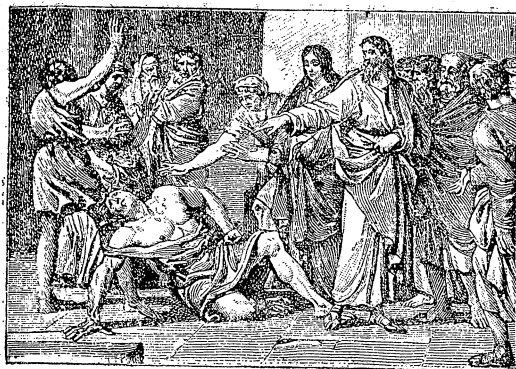
S. LUKAS, VII, 36-50.

53

Er groagé santél.

Goudézen é tegoéhas get Jézus monet dré er hé-riou ha dré er borheü, én ur bredeg hag én ur stréu en neüeted vat a ranteleh Doé. Getou é vezé en deuzek apostol hag un nebed groagé, ré e oé dija-bet dehou a hoal speredeu hag a glinüedeu : Mari, hanüet Madelén (en hani e oé bet oeit seih diaul ér méz anehi), ha Jann, moéz Chusa, prokulour Hé-

(1) Én amzér hont, é bro er sañ-hiaul, pé zegemerét unan benak, é sellét avél un devér golhein é dreid dehou.

GUELLADEN UN DAL MUT

rod, ha Suzann, ha paut aral hag er sekouré get ou madeu.

Monet e hrant én un ti, hag énou er bobl um dolpas arré, ben ne oé ket tu dehé memb e zèbrein. Ha kentéh m'en doé bet é gérentaj gouiet kement sé, ind e ias d'er hlah, rak laret e hrent : Kollet é é ben dehou (1).

S. MARK III, 20-21. — S. LUKAS, VIII, 1-3.

54

Guelladen un dal mut.

† Nezen é tegasér de Jézus unan dal ha mut e oé en diaul getou. Ha ean e skarhas en diaul ér méz anehou hag el lakas de vout ker iah ma kavass er

(1) Lod a gérentaj Jézus er heméré eit bout un dén é l'er réral, ne greident ket é oé Mab Doé, Salvér er bed.

gonz hag er guéled. Ha rah er bobl e oé soéhet ha bamet, hag ind e laré : Ha ne vehé ket hennen e vehé mab David ? (1).

S. MAHEU, XII. 22-23. — S. LUKAS, XI. 14.

55

Jézus hag er Fariziéned.

Doh er guélet, mar a unan ag er fariziéned e laré : Nen dé meit dré Véelezebub, mestr en diauled, é skarh hennen en diauled. Er skribed deit a Jérusalem e laré : É ma Béelezebub gétou ha dré vestr en diauled é skarh en diauled. Ha réral, eit en aprokein, er pedé d'hobér ur burhud én èbr.

É huélet er chonjeu e hrent, Jézus ou galùas én dro dehou ha ean e laré dehé dré hanvaladenneu : Penaus é hel Satan skarhein Satan ? Ha mar bé ur ranteleh dizunañnet énep dehi hé unan, er ranteleh sé n'hel ket chom én hé saù ; peb ranteleh oeit énep dehi hé unan e vou dismantet. Ha mar um zizunan un tiegeh énep dehou é unan, en tiegeh sé n'hellou ket pad. Kér pé tiegeh, a gement en des um zizunañnet énep dehou é unan, ne chomou ket én é stad. Ha mar dé Satan é e skarh Satan, é ma dizunañnet énep dehou é unan ; mar um saù Satan énep dehou ean memb, é ma dizunañnet. Mes mar dé Satan dizunañnet, penaus é chomou é ranteleh én hé saù ? Ean memb n'hellou ket derhel, mes é vestroni e zou pariù.

Hui e lar é skarhan en diauled dré Véelezebub.

(1) De laret é, er Mési, Salyér er bed,

Mes mar dé dré Véelezebub é skarhan mé en diauled, hou pugalé hui, dré biù en ou skarhant ind ? Chetu perak é vou ind hou parnou. Mes mar dé dré Spered Doé é skarhan en diauled, arriù é enta ranteleh Doé én hou mesk.

Hañni n'hel monet é ti un dén kriù ha skrapein é hlustreu, a vihañnoh en dout, érauk, staget en dén kriù zé. Nezé vou hemb kin é skrapou er péh zou én é di. Pe vé un dén kriù é hoarn é di get armaj, ol er péh e bieu e zou é peah. Mes mar da unan kriùoh eit hou hag er féhein, ean e lam getou ol é armaj, er péh e ré fians dehou hag e rann é dreu. En hani nen dé ket genein e zou énep d'ein hag en hani ne zastum ket genein e zismant.

Raksen, é guirioné, m'el lar d'oh, pardonet e vou de vugalé en dud kement péhed ou devou groeit, kement toéadel ou devou laret ; memb en hani en dou konzet énep de Vab en dén, pardonet e vou dehou. Mes en hani en dou konzet énep d'er Spered santél (1), ne vou pardonet dehou nag ér bed men nag ér bed hont, mes perpet é vou kablus ag é béhed. Jézus e gonzas elsé, rak ma larent anehou : E ma er goal spered getou.

Laret é ma mat er huéen ha mat er fréh anehi, pé laret é ma fal er huéen ha fal er fréh anehi, pen

(1) Péhein énep d'er Spered. Santél e zou gobér é unan e cherrehé é zeulegad eit ne huélou ket en hiaul. En hani e cher deulegad é inean eit ne huélou ket splandér er huirioné, get eun ne vehé rinket dehou chanjein a vuhé, hennéh e hra ur péhed énep d'er Spered santél. Elsen é hré er fariziéned a amzér hur Salyér. Er ré zou ér stad sen e chom liésan aheurtet én ou féhed, e varù én hou, hag elsé nen dint pardonet nag ér bed men nag én aral.

dé guir é ma doh er fréh é hanauér er huén. Rumad vibéred, penaus é hellet hui laret treu mat, pen dé guir é oh fal? Rak er géneü e gonz ag er péh ma vé lan er galon. Un dén mat e den treu mat ag é drezol; ur fal zén e den fal dreu ag é fal drezol. Hama, m'el lar d'oh, pep konz didalvé en dou bet laret mab-dén, klasket vou pen getou anehi, en dé ma vou barnet. Doh te gonzeu é vi salvet ha doh té gonzeu é vi kondañnet.

S. MAHEU, XII, 24-37. — S. MARK, III, 22-30. —
S. LUKAS, XI, 15-23.

56

Ind e houlén ur burhud.

Nezen ur ré benak a vesk er skribed hag er fari-
ziénéd é reskondas dehóu én ul laret eit én apro-
kein: Mestr, ni e garehé hou kuélet é hobér ur
burhud.

El ma um dolpé er bobl én dro dehou, Jézus um
lakaé de laret dehé: Er rumad men, rumad tud fal
ha renavi e glañ ur merç burhudus; ha merç bur-
hudus erbet ne vou reit dehé meit hani er profet
Jonas. E guirioné, el mén dé bet Jonas ur merç
burhudus aveit én Ninivited; elsen é vou eüé Mab
en dén ur merç burhudus aveit er rumad tud men.
Rak el mén dé bet Jonas; tri dé ha tër noz, é kov
ur pikol pesk; elsen é vou eüé Mab én dén; tri dé
ha tër noz, é kalon én doar (1).

(1) Jézus e chomas ér bé a houdé Guénér er groéz betag
sul Vask.

Dé er barn, en dud a Niniv um saòu ar un dro
get er rumad tud men hag ou hondañnou; rak
groeit ou des ind penijen é kleuet predegeu Jonas,
ha bout e zou amen unan brasoh aveit Jonas.

Dé er barn, er rouañnéz ag er Hreisté um saòu
ar un dro get er rumad men hag er hondañnou;
rak deit é hi bet ag er pen pellan ag er bed de
gleuet furnéz Salomon, ha bout e zou amen unan
brasoh eit Salomon.

Dén ne intan ur holeuen de lakat én ul lèh kuhet pé
édan un tersel; mes lakeit e vé ar un hantulér eit
ma huélou splann er ré e za én ti. Goleuen ha gorr e
zou te lagad, Mar dé iah te lagad, rah ha gorr e vou
ér splandér; mes mar dé klan, ha gorr e vou eüé én
tioélded. Dihoal enta ne zei er holeuen e zou én as
de vout tioélded. Mes, mar bé rah te gorr ér splan-
dér; hemb tam tioélizion, ean e vou rah splann,
hag el ur holeuen ligernus ean e rei d'is sklérder.

Pen dé oeit er spered lous ér méz ag un dén,
ean e valé dré el lèhieu séh, é klah dichuéh. Mes
ne gav ket, ha ean e lar nezé: Me iei éndro d'em zi
ag el lèh ma on deit. Hag, a pe za, ean er hav
gouli, chubet ha kanpennet. Monet e hra nezé de
gemér getou seih spered aral falloh eit hou hag
é hant én ti hag é chomant abarh. Ha donet e hra
stad devéhan en dén sé de vout goah eit é stad ke-
an (1). Elsé vou eüé get er rumad tud men, er ré
goahan e vehé kavet.

S. MAHEU, XII, 38-45. — S. LUKAS, XI, 16, 24-26, 29-36.

(1) Stad er péhour, koshet éndro én é béhed, e zou goah
eit ne oé kent.

Kérentaj Jézus.

Épad ma oé hoah é konz doh er bobl, chetu deit é vam hag é vredér (1) d'er havet eit konz doh tou. Mes n'hellant ket monet beta zou get er bobl e oé chouket éndro dehou. Hag, a doul en nor, ind e zavé enta dehou tud aveit er galúein. Unan benak e lar dehou : Chetui hou mam hag hou predér amen ér méz doh hou klah ; fautein e hra dehé hou kuélet.

Ean e reskondas d'en hani e gonzé doh tou : Più é me mam, emé ean, ha più é mem bredér ? Nezé, én ur durel ur sel ar er ré e oé chouket tro ha tro dehou, hag én ur asten é zorn trema é zisipled, ean e lar : Chetu me mam ha mem bredér. Rak più benak e hra volanté me Zad hag e zou én nean, hennéh é mem brér ha me hoér ha me mam. Me mam ha mem bredér e zou er ré e cheleu konzeu Doé hag ou héli perhuéh.

S. MATHÉU, XII, 46-50. — S. MARK, III, 31-35.
— S. LUKAS, VIII, 19-21.

Hanvaladenneu.

En dé zé, Jézus, oeit ér méz ag en ti, e oé azéet étal er mor. Um lakat e hras arré de bredeg énou d'er bobl e zeridé a bep tu ag er hérieu d'er havet. Um dolpein e hras éndro dehou kement ha kement

(1) É ganderüed ha kérentaj aral. É bro er saù-hiaul, brér ha kanderü e zou lakeit avait kérent nés.

JÉZUS ÉN UR VAG E BREDEG D'ER BOBL

a bobl ma ias én ur vag. Azéein e hras abarh ; er bobl e oé én ou saù, ar en aud, é ribl er mor. Ha dré hanvaladenneu ean e ziské dehé paut a huirionéieu.

EN HADOUR.

† Cheleuet, emé ean : Un hadour e ias de hadein é had. Hag, épad ma oé doh en hadein, é koéhas lod hed ha hed d'en hent, hag é oent bet flastret édan en treid ; ha deit éned en nean hag ou débret.

Koéh e hras eùé lod én ur veinég, él lèh ne oé ket kalz a zoar ; ha kentéh é saùezant, rak en doar n'en doé ket a sol. Mes, pe duemmas en hiaul, é oent bet skaudet ha diséhet, dré ma n'ou doé na grouiad na douster.

Koéh e hras hoah lod émesk er spern ; hag er spern, é kreskein ar un dro geté, ou mougas ha ne zougezant ket fréh.

Lod neoah e goéhas én doar mat hag e ras fréh ; goudé bout saüet ha kresket, é tougezan, lod tregont, lod tri uigent, ha lod kant eit unan.

Hag, én ur gonz elsé, ean e laré a voéh ihuél : En neb en des diskoarn de gleuet, kleueet.

Pe chomas é unan, en deuzek (1) e oé getou e laras dehou : Perak é konzet hui dehé dré hanvaladenneu ? Atersein e hrant getou petra oé en hanvaladen men. Reskond é hra dehé én ul laret :

Reit e zou bet d'oh hui hanaüedigeh a vistérieu ranteleh Doé ; mes dehé ind n'é ket bet reit, na d'er réral na ket, meit dré hanvaladenneu. É guirioné, en neb en des e vou reit dehou hag é vou él larganté. Mes en neb n'en des ket, memb er péh en des e vou lammet getou. Chetu perak é konzan d'oh dré hanvaladenneu ; rak elsen é huélant hemb guélet, é kleuant hemb kleuet hag hemb konpren.

Er ré zou ér méz, pep tra zou eit hé dré hanvaladenneu, eit ma huéleint get ou deulegad hemb guélet ha ma kleueint get ou diskoarn hemb konpren, get eun ne zistroeint doh on ha ne vehé pardonet dehé ou féhedeu. Hag elsen é ta de vout guir, a ziarnéhé, konzeu er profet Izaï : Hui e gleuou get hou tiskoarn ha ne gonpreneet ket, ha hui e huélou get hou teulegad ha ne huéleet ket ; rak ponéreit é kaloneu er bobl men, get ou diskoarn ou des kleuet kalet, hag ou deulegad ou des eherret, get eun a huélet get ou deulegad, a gleuet get ou diskoarn, a gonpren én ou haloneu, a zistroein doh on hag a vout guelleit gainein.

(1) En deuzek apostol.

EN HADOUR

Mes eurus hou teulegad hui, rak ma huélant, hag hou tiskoarn, rak ma kleuant ; rak, é guirioné, m'el lar d'oh, éleih a brofeted hag a dud santél en des hoanteit guélet er péh e huélet, ha n'ou des ket guélet, kleuet er péh e gleuet, ha n'ou des ket kleuet.

Ne gonprenet ket en hanvaladen men ? emé ean hoah dehé. Penaus nezen é konpreneet hui ol en hanvaladenneu ? Cheleuet enta hanvaláden en hadour. Chetu petra é en hanvaladen men.

En had e zou konzeu Doé ; en hadour e zou en hani e had er honzeu. Er ré e resèu en had hed ha hed d'en hent e zou ol a gement e gleu konzeu er ranteleh (1) ha ne gonprenant ket anehé. Hag, a

(1) Ranteleh Doé e zou Iliz Jésus-Krist.

p'ou des ind kleuet, kentéh en hani fal, Satan, e za hag e skrap ag ou haloneu er honzeu e oé bet hadet én hé, get eun ne gredehent ha ne vehent salvet.

Elsen eüé er ré e resèu en had koéhet ar er veinege e zou er ré e cheleu er honzeu hag ou cher get leüiné. Mes n'ou des ket a hrouiad én hé ind memb ha ne gredant meit aveit un amzér ; hag, a pe za en trebilleu ha ma ou goalgasér diarben er honzeu, raktal en um zrougant hag é pellant.

Er réral hag e resèu en had émesk er spern e zou er ré e cheleu konzeu Doé ; mes néhanseu er bed, lorbereh er madeu, plijadurieu er vuhé hag en hoantadenneu aral e ia én hé, e voug er honzeu, ha ne vé ket a fréh.

Hag er ré e resèu en had én doar mat e zou erré e cheleu er honzeu, ou cher, ou honpren, ou goarn én ur galon vat ha divlam, hag e zoug fréh, dré ganderhel erhat, lod tregont, lod tri-uigent, ha lod kant eit unan.

ER HOLEUEN.

Hañni, e laré ean hoah, ne intan ur holeuen d'hé lakat édan un tersel pé édan ur gulé ; mes lakeit e vé ar un hantulér, eit ma huélou splann er ré e za én ti. Rak nien des nitra goleit hemb ne vou dizoleit, na nitra kuhet hemb ne vou hanaüet ha ne zei d'er splann get en ol.

Eüéhet enta, e laré ean hoah dehé, petra e gleuet ha penaus en er hleuet. Get er muzul ma hou pou reit é vou muzulet d'oh, reit e vou memb d'oh ar en ol ; rak en hani en des e vou reit dehóu open

UN UNEBOUR E HAD FAL LÉZÉU

hag en hani n'en des ket, memb er péh en des e vou lammet getou.

EN HADEN VAT.

Ranteleh en nean, e laré ean hoah, e zou él un dén e daul had én doar. Ha ean vé kousket pé ar saü, de noz ha d'en dé, en had e gelid ataü hag e gresk hemb gout dehóu ; rak en doar e zoug anehou é unan er géant de getan, en duézen arlerh, goudezé gunéh lan en duézen. Hag, a pen dé aneu er bléad, kentéh é laka er falz abarh, rak m'éma deit en est.

ER FAL LEZEU.

Deviz e hras dehé un hanvaladen aral, én ul larret : † Hanval é ranteleh en nean doh un dén e hadas hadeu mat én é zoareu. Épad ma oé en dud é kousket, deit é énebour hag hadet eüé fal lezeu ér gunéh, ha oeit kuit. Pe oé kresket er gunéh ha ma

ou doé douget fréh, nezen é oé bet eùé guélet er fal lezeu. Meñelion er mestr tiegeh e ias d'er havet hag e laras dehou : Eutru, ha ne oé ket hadeu mat hou poé hadet én hou toareu ? Penaus enta é hes fal lezeu én hou ? Ha ean e laras dehé : Me énebour en des groeit en dra zé. Mes er vehelion e laras dehou : Mar karet, é hamb d'ou zennein. Nempas, emé ean, get eun ne zehes marsé, én ur cherrein er fal lezeu, ha dihrouiennein eùé en ed ar un dro geté. Lausket ind en eil hag égilé de greskein bet en est ; ha, de gours en est, me larou d'er vedérion : Cherret de getan er fal lezeu ha liamet ind é fechenneu de vout losket. Aveit en ed, cherret ean ém sulér.

EN HADEN SEUN.

Deviz e hras dehé un hanvaladen aral, én ul laret : Doh petra é ma hanval ranteleh en nean ? Doh petra en hé hanvaleemb ni ? † Hanval é ranteleh en nean doh un haden seun (1) en des un dén keméret hag hadet én é zoareu. A getan é ma er vihanan ag en ol hadenneu. Mes, p'hi des kresket, é ma brasoh eit en ol lezeuaj ; hi e za memb de vout ur huéen hag e hra bareu ker bras ma ta éned en nean de chom ar er bareu zé, ér hoaskaden anehi.

ER GOËL.

Laret e hras dehé un hanvaladen aral : Hanval é ranteleh en nean doh un tam goél (2) e gemér ur

(1) En haden seun e zou Iliz Jézus Krist, distér de getan, mes stréuet devéhatoh rah dré er bed.

(2) Er goél e zou konzeu Doé ; én toéz e zou en dud ou

voéz de geijein get tri muzuliad bled betak ma vé goet rah en toéz.

Jézus e laras ol en treu zé d'er bobl dré hanvaladenneu ; ha dré ur ioh hanvaladenneu èl er ré zen é konzé doh té, revé ma hellent konpren. Ne gonzé memb doh té meit dré hanvaladenneu, eit ma vehé bet deit de vout guir er péh en doé laret er profet : Me zigorou mem beg, emé ean, de gonz dré hanvaladenneu ha me zizolei treu kuhet a houdé m'éma kroéet er bed. Mes, pe ne vezé nameit é zisipled getou, ean e laré splann pep tra dehé.

Nezen, arlerh bout kaset kuit er bobl, é ha d'en ti ; hag é zisipled e dosta dehou : Laret d'emb splann, emé ind, petra é hanvaladen er fal lezeu én doareu. Reskond e hra dehé én ul laret : En hani e had en haden vat e zou Mab en dén, hag en doareu e zou er bed. En haden vat e zou bugalé er ranteleh, hag er fal lezeu e zou bugalé er goal-spered. En énebour en des ind hadet e zou en diaul. En est e zou achimant ag er bed, hag er vederion e zou en Éled.

El ma vé enta cherret er fal lezeu ha losket én tan, elsé vou én achimant ag er bed. Mab en dén e zavéou é Eléd hag e lammou ag é ranteleh ol er fal skuirieu hag er ré e hra er fal, hag ou hasou d'er forn-dan. Énou é vou ouilereh ha skignereh dent. Nezé en dud santél e ligernou èl en hiaul é ranteleh ou Zad. Kleueet più benaken des diskoarn de gleuet.

cheleu. El ma ra er goél, emé Sant Krizostom, goust d'en toéz ha nerh dehou de seùel, elsé konzeu Doé e dro en dud hag e ra dehé goust de garein er vertuieu kaeran,

EN TREZOL KUHet.

Hanval é ranteleh en nean doh un trezol kuhet én un doareu. En dén hag er hav, er huh, ha get el leüiné en des ean e ia, e huerh ol er péh en des hag e brén en doareu zé.

ER BERLEN.

Hanval é hoah ranteleh en nean doh ur marhadour e glah perlenneu mat. P'en des kavet ur berlen (1) talvoudus, ean e ia, e huerh ol er péh en des hag hé frén.

ER ROUED.

Hanval é hoah ranteleh en nean doh ur roued taulét ér mor hag e cher pesked a bep sort. Pen dé lan, en hé zennér, é choukér ar en aud, é tibabér er ré vat de lakat é kolvenneu, hag é taulér er ré fal ér méz. Élsé vou én achimant ag er bed ; donet e hrei en Eled hag ind e zispartiou er ré fal a doeh er ré santél hag ou hasou d'er forn-dan (2). Enou é vou oulereh ha skrignereh dent.

Konprenet hou es hui rah en treu zé ? Ia, e larant ind dehou. Hama ! émé ean dehé, pep doktor disket mat a zivout ranteleh en nean e zou hanval doh un ohéh e den ag é drezol treu neüé ha treu kouh.

(1) Én hanvaladen men, Jézus e gonz d'emb ag en Iliz hag eüé ag hun salvedigeh. Ret é um ziovér a gement tra e zou ha guerhein er péh hun es guellán, mar parrant doh emb a hobér hun salvedigeh.

(2) En ihuern.

ER GOAL AMZÉR E SENT DOH JÉZUS

Ha, goudé bout perachiüet en hanvaladenneu zé, Jézus e ia kuit ahanont.

S. MAHEU, XIII, 1-53. — S. MARK, IV, 1-31. —
S. LUKAS, VIII, 4-21, XIII, 18-21.

59

Er goal amzér e sent doh Jézus.

En dé zen, ardro en noz, é huélet ur bobl vras éndro dehou, Jézus e laras d'é zisipled : Tréhamb én tural d'el len. † Nezen é has én ur vag. É zisipled e lauskas er bobl énou hag e ias getou ér vag ma oé. Bout e oé hoah bageu aral hag en helié. Hag, él ma oent ar en deur, ean oeit ha kousket. Ha chetu koéhet ur goal daul aüél ar el len. Er

mor, é seùel divalaù, e strimpé drest er vag hag e daulé deur abarh, ken e oé lan. Ar en aros anehi é oé ean ataù kousket, é ben ar un tresplueg.

Nezen é zisiplé e dosta dehou hag en dihun én ul laret : Mestr, ha né hra nitra d'oh hui men domb é vont de gol ? Mestr, sovet ni, é hamb de gol. Ha Jézus e lar dehé : Tud goann a fé, perak hou pes hui eun ? Nezen é saù, é houredrouz get en aùel hag en deur arfleuet, hag é lar d'er mor : Taù, grik erbet mui ! Ha koéhet en aùel ha deit kaer bras en amzér.

Perak hou pes hui eun ? emé ean hoah dehé. Emen enta é ma hou fé ? Mes en dud hont e oé soéhet ; ha, spontet bras, ind e laré en eil d'égilé : Più e gav genoh hui é hennen ? Kemennein e hra d'en aùel ha d'er mor, hag en aùel hag er mor e sent doh tou ! (1).

S. MAHEU, VIII, 18, 23-27. — S. MARK, IV, 35-40. —
S. LUKAS, VIII, 23-25.

60

Jézus e skarh en diaul a gorv deu zén.

Jézus hag é zisiplé e drézas er mor hag e zoaras é bro er Jérásénéd : er vro zen e zou adal d'er Galilé. El ma hé ag er vag én doar, é teridas én ar-

(1) Er burhud men e zou unan ag er ré e zisko er muian gelled hemb par Mab Doé. Er goal amzér e sent doh tou el ur méuel doh é vestr. Elsen er goal amzér saùet énep d'en Iliz e sentou eùs doh tou. Jézus e zou perpet é zeulegad arnamb eit hun goarn, nag é vehé kousket, hanval vehé. Dihouskamb ean get hur pedenneu.

JÉZUS E SKARH EN DIAUL A GORV DEU ZÉN

ben dehou deu zén e oé en diaul én hé. Ker kounaret e vezent ma n'hellé dén tremén dré en hent hont.

Unan anehé e oé en diaul lous getou a houdé pèl amzér. Ne huské ket a zillad ; ha ne vezé ket én ti, mes ér béieu (1) é chomé. Beta nezé hañni n'hellé er stagein, memb get ranjenneu ; rak liés é oé bet haudet ha ranjennet, ha ean e dorré é ranjenneu hag e fondé é haudeu ha dén n'hellé donet de ben anehou. Hag, é ranjenneu torret dehou, é vezé kaset get en diaul d'el lèhieu distro. Ha perpet, dé ha noz, é vezé ér béieu hag ar er mañnéieu é krial ha doh hum vlosein get mein.

Kentéh ma huélant Jézus a ziabèl, ind e rid d'en adorein ; ha stouiet dirak tou, ind e huch a voéh ihuél : Petra zou étre oh hui ha ni, Jézus, Mab en

(1) Béieu er Juifed e vezé groeit ér méz a gér, é groheu.

Doé gelledek ? Ha deit oh hui amen d'hur goaskoin érauk er hours ? M'hou ped ha m'hou asped, abalamor de Zoé, ne hret ket a hoask d'ein. Rak gourhemennein e hré d'er spered lous monet ér méz ag en dén hont.

Atersein e hras eùé hennont én ul laret : Pé hanù ous-té ? Ha ean elaras : Bostad é me hanù, rak pautmat omb. Hag, é guirioné, oeit e oé paut a ziauled én hou. Ha ean e bedé bras Jézus eit n'en dehé ket ou skarhet ér méz ag er vro ha gourhemennet dehé mont én toul don (1).

S. MAHEU, VIII, 28-29. — S. MARK, V, 1-10. —
S. LUKAS, VIII, 26-31.

61

Ur vanden moh e fard ér mor.

Bout e oé anont, pas pèl doh té, ur pikol banden moh é pérein doh tor er mañné hag en diauled e bedé Jézus d'ou lezel de vonet ér moh sé. Mar hun skarhet a vamen, e larent ind, lausket ni de vonet ér vanden moh sé. Ha Jézus e ras perh dehé én ul laret : Kerhet. Er speredeu lous e zas enta ér méz ag en dén hont hag e ias ér moh. Ha oeit kentéh ol er vanden (ardro deu vil e oé anéh) ha fardet herrus ér mor hag um véet én deur.

É huélet kement sen, oeit er vugulion e oé doh ou goarn ha skanpet : hag ind é kër hag ar er mézeu hag ér borheu én ur vrudein rah en treu zé hag er péh e zegoéhas get er ré e oé bet en diaul én

(1) Én ihuern.

hé. Nezen é ha en dud ér méz de huélet petra oé arriù, é tant devat Jézus hag é kavant chouket étal é dreid, dillad arnehou hag é skierend vat getou, en dén e oé bet oeit en diauled ér méz anehou, ha deit eun dehé.

Hag er ré en doé guélet petra oé degoéhet get en hani e oé bet en diaul én hou hag eùé get er moh e laras dehé penaus é oé bet guelleit d'en hani en doé bet én hou ur vostad diauled. Ha chetu rah er gér é vont én arben de Jézus ; hag, a p'er guélézant, ol er bobl a vro Jérasa um lakas d'er pedein de bellat azoh er hornad, rak kroget e oé eun bras én hé (1).

Aveit hou ean, krapein e hras ér vag hag é has éndro, én ur drézein er mor. Hag, èl ma krapé ér vag, en hani e oé bet goasket d'en diaul um lakas d'er pedein d'el lezel de vonet getou. Mes Jézus ne vennas ket anehou ; er hasein e hras kuit én ul laret dehou : Kerh éndro d'ha di, devat te dud ha lar dehé pé treu kaer en des en Eutru Doé groeit aveid ous get é vadeleh truhéus én ha gevér. Hag hennont e ias rah dré gér hag um dapas de bredeg é bro en Dek-Kér (2) ol er péh en doé groeit Jézus aveit hou ; hag en ol e oé soéhet doh er hleuet.

S. MAHEU, VIII, 30-34. — S. MARK, V, 11-20. —
S. LUKAS, VIII, 32-39.

(1) Eah ou doé ne vché degoéhet kement aral get ou moh. Ha guel e oé geté kol Jézus eit kol ou moh.

(2) En tolpad kérien zé um gavé tro ha tro de len Tiberiad, ag er hornad bro e oé én dro en doé tennet anéh en hanù a vro en Dek-Kér.

Merh Jair. Ur voéz guelleit.

Jézus e drézas hoah el len get er vag. Hag, èl ma oé étal er mor, é teridas devat hou ur bobl vras aveit en degemér, rak é oent rah doh er gortoz.

† Epad ma oé é konz doh té, chetu deit un dén hanñet Jair, unan ag er penneu bras ag er sinagog. A pe za dehou guélet Jézus, ean e dosta, e stoui doh é dreid, en ador, hag er ped de vonet d'é di; rak ur verh en doé, un deuzek blé benak dehi, ha n'en doé kin a vugalé meit hi, hag er verh sen e oé édan meruel. Ha ean e zalhé arnehou, én ul laret : Pariù é me merh, Etru; marù é marsé bremen. Mes deit, lakeit hou torn anehi, aveit ma vou sovet ha ma viou.

Héliet é oé d'ur bobl vras a dud, hag, èl ma hé, ean um gavé goasket d'er bobl sé. Bout e oé én ou mesk ur voéz e oé klan deuzek vlé kent. Hi en doé bet ur ioh d'andur get paut a sourziéned; dispignet hi doé rah hé dañé, hemb bout bet éseit get hañni anehé, hemb bout memb tam erbet guel; ar hoahat é hé kentoh.

P'hi doé kleuet konz a Jézus, hi e zas, e dostas dehou a ziardran émesk er bobl hag e douchas doh biuen é zillad. Rak ma laré doh ti hé unan : mar touchan hemb kin doh é zillad, é on sovet. Ha kentéh é arsaù er goed a ridek, kentéh memb é tiséh er yammen goed hag é houér én hé hory é ma guelleit hé droug dehi.

Hag aben kaer Jézus e hanaù én hou é unan en

nerh e oé oeit ér méz anehou; ean um zistro aben d'er bobl hag e lar : Più en des touchet doh men dillad (1)? Hag, èl ma nahent rah, Piér hag en dispiéled aral e laras dehou : Mestr, guélein e hret er bobl doh hou sterdein, goasket oh dehé, ha hui e lar : Più en des touchet én an? Ha Jézus e reskond : Touchet en des unan benak én an, rak gout e hran é hes oeit un nerh ér méz ahanan. Ha Jézus e zistroas hag e sellas tro ha tro eit guélet en hani en doé groeit kement sé.

Nezé, doh um huélet dizoleit, er voéz sen hag e houié petra e oé bet groeit én hi, e za, én ur grénein get en eun, de stouiein doh é dreid hag e lar dehou rah er huirioné. Disklériein e hra dirak ol er bobl perak hi doé touchet én hou ha penaus é oé bet éseit dehi aken kaer. Jézus e sel doh ti hag e lar dehi : Konfians, me merh, te fé en des ha sovet. Kerh é peah ha bes éseit a te zroug. Ha deit er voéz dé vout iah, én ér sé memb.

É oé hoah é konz, pe zér a di en dén e oé ér pen ag er sinagog de laré dehou : Marù é hou merh; perak diéat hoah er Mestr? Mes, goudé bout kleuet er gonz e larét, Jézus e reskondas de dad er plah iouank : Ne zoujes ket, n'ha es meit kredein ha hi vou sovet. Ha ne lauskas hañni d'en héli, nameit Piér ha Jak ha Iehann, brér Jak. Hag ind oeit de di en dén e oé ér pen ag er sinagog.

(1) Gout mat e hré Jézus più en doé touchet doh tou. Mes ean e venné rein d'er voéz hont en tú de ziskoién hé fé ha diskein d'emb ni é hiel er fé gobér burhuden kaer.

MERH JAÏR SAUET A VARU DE VIU

Nezen é huél flaouiterion (1) hag ur bobl safarus, rah é ouilein hag é kri ul forh. Ha, goudé bout oeit én ti, é lar dehé : Perak bout treboulet ha ouilein ? Nè ouilet ket, pelleit, rak n'é ket marù er plah, mes kousket é (2). Hag ind e hré goap anchou, rak ma houient é oé marù.

Aveit hou ean, goudé bout oeit én ti, ean e gemér getou tad ha mam er plah, ha Pièr ha Jak ha Iehann : ne lausk haññi aral de vonet getou. Monet

(1) En akustumans e oé, én amzér hont, galüein flaouiterion ha ouilerézed de dal en hani marù, épad ma vezé ar é varù-skan.

(2) Jézus e houié mat é oé marù er plah iouank ; mes ean e venné laret é oé ken és dehou ean, mestr er marù hag er vuhé, lakat unan marù de zonet éndro é buhé él d'omb ni dihun unan kousket.

JÉZUS É HUELLA D'UN DAL HA D'UR MUT

e hra él léh ma oé astennet er plah ha, doh hé hemér dré en dorn, ean e lar a voéh ihüel : *Talita kumi* ; de laret é : plah, me lar d'is, saù. Hag hé inean e za-én hi éndro ha kentéh hi e saù hag e valé. Hag hé zud e oé soéhet bras meurbet. Ha di-huen e hra stert doh té a laret d'haññi er péh e oé bet groeit dehi. Nezen é lar rein dehi de zèbrein ha oeit er brud ag en dra zé rah dré er vro hont.

S. MAHEU, IX, 18-26. — S. MARK, V, 21-43. — S. LUKAS, VIII, 40-56.

63

Guelladen deu zén dal hag unan mut.

El ma hé Jézus a vahont, deu zén dal en hélias én ur grial hag én ul laret : Mab David, hou peet

truhé doh emb. Pe oé deit én ti, er ré dal e dostas dehou. Ha Jézus e laras dehé : Ha kredein e hret hui é hellan mé gobér en dra zé ? Ia, Eutru, emé ind. Nezen é touchas doh ou deulegad én ul laret : Revou groeit revé hou fé ! Hag ou deulegad e zigoras ha Jézus e laras dehé get un tammig rustoni : Dihoallet ne vou hañni e houiou. Mes, én ur vonet kuit, ind e stréuas er brud anehou, rah dré er hornad bro hont.

Ha, goudé ma oent oeit kuit, chetu bet degaset dehou un dén mut e oé en diaul én hou. Hag, a pe oé bet skarhet en diaul, er mut e gonzas hag er bobl e laras soéhet : Biskoah kement aral nen dé bet guélet é Israel. Mes er fariziéned e laré : Dré vestr en diauled, é skarh en diauled.

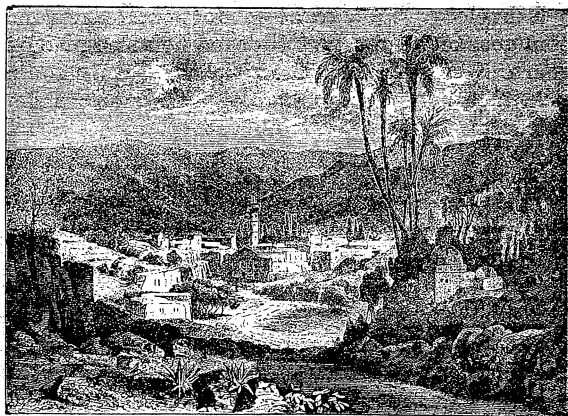
S. MAHEU, IX, 27-34.

64

Jézus disprizet é Nazaret.

Goudé bout lammet a énou, Jézus e ias d'é vro hag é zisipled e oé getou. Predeg e hré dehé én ou sinagoge. Ur sadorn ma predegé é unan anehé, paut ag er ré e oé doh er cheleu, bamet d'é abilted, e laré : A beban é ta dehou rah en dra zé hag er furnéz e huélér én hou hag ol er burhudeu um hroa dré é zehorn ? Ha n'é ket mab er halvé é hennen ? Hag é vam, n'é ket Mari e hrér anehi ? Ha Jak ha Joheb ha Simon ha Jud, ha n'int ket é vredér ? (1)

(1) Er Huerhiéz Vari n'hi des bet kin kroédur meit Jézus. Biñet hi des guerhiéz perpet, érauk, épad hag ar-

NAZARET

Hag é hoérézed, ha n'int ket genemb amen ? Hag ind e chomé hemb kredein én hou.

Mes Jézus e laré dehé : Ur profet é vé inotret, nameit én é vro, én é di hag émesk é gèrentaj. Ha ne hrás ket kalz a vurhudeu énou, rak mia oent hemb fé ; n'hellé memb gobér burhud erbet énou, nameit ma huellas d'un nebed ré maheignët, é lakat é zehorn arnehé. Ha soéhet e oé doh ou guélet kén diskredik ha monet e hré de bredeg d'er borheu a dro ha tro.

Jézus e ié enta a gér de gér hag a vorh de vorh, én ur bredeg én ou sinagoge aviel er ranteleh hag én ur huellat de bep klunued ha de bep droug.

lerh gannedigeh hé Mab. Mes, ér vro hont, er ganderued hag er ganiterued e vezé laret bredér ha hoérézed anehé.

É huélet er bobl, truhé en doé doht té, rak ma oent goasket ha gourvéet èl deveh hemb bugul d'ou goarn. Nezé ean e laras d'é zisipled : Bléad e zou a leih, mes nen des ket kalz a labourizion ; pedet enta mestr er bléad de gas labourizion ardro é vléad.

S. MAHEU, IX, 35-38; XIII, 54-58. —
S. MARK, VI, 1-6.

65

Kentélieu Jézus d'en Apostoled.

Goudé bout galüet én dro dehou en deuzek apostol, Jézus e hras dehé nerh ha bili ar ol en diauled hag er er speredeu lous, gelled d'ou skarhein ha de huellat pep klinùd ha pep droug. Ou davéein e hras nezé deu ha deu de bredeg ranteleh Doé ha d'ésat d'er ré klan.

Doh ou has ou deuzek, ean e ra dehé er hourhemmen men : Ne iet ket, emé ean, de vro er baiañned (1), nak é kérieu er Samariténed. Mes kerhet kentoh de gavet en deveh kollet a diegeh Israel. Hag, én ur vonet, predeget ha laret é ma tost ranteleh en nean. Guelleit d'er ré klan, degaset buhé d'er ré varù, éseit d'er ré lovr, skarhet en diauled. Reit aveit nitra er péh hou es bet eit nitra. N'hou peet nak eur nak argand, na blank erbet én hou

(1) Deit é Jézus ar en doar de gas en doéré mat, ketan rah, d'er Juifed, pobl en Eutru Doé ; mes devéhatoh, pe vou saüet Jézus a varù de viù, é vou gourhemmenet d'en apostoled predeg en aviél er pear horn ag er bed, de la. et ré, memb d'er baiañned,

ialh ; ne zouget én hent na sah, na diù vantel, na boteu, na bah, na bara na ket, rak ul labourér e zou deliet é viùans dehou.

Pe ieet én ur gér pé én ur vorh benak, emé ean hoah dehé, aterset più zou inourabl abarh, ha ne vern é péh ti é het, chomet abarh betag ma ieet kuit a vahont. Hag, én ur vonet én ti, saludet én ul laret : Peah d'en ti men ! Hag er peah e zichennou ar en ti zé, mar dé deliet dehou ; ma nen dé ket deliet, hou peah e zei d'oh hui én dro.

Ha ma ne vé ket groeit degemer ahanah na cheleuet doh hou predegeu, kerhet ér méz hag en ti pé ag er gér sé, hag heijet en huan a zoh hou treid de vout test énep dehé. É guirioné, m'el lar d'oh, dé er barn bras é vou ésoh de vro Sodom ha Gomor aveit d'er gér sé. É han d'hou kas èl deveh émesk bleidi. Behenta fur avèl aeron ha dizrouk avèl klo-mi. Dihoallet doh en dud ; rak ind hou kasou d'er varnerion hag hou kastion én ou sinagoeu. Én arben ahanah é veet kaset dirak er penneuer kër ha dirak er roéed, eit ma tougeet testoni d'ein dirak té ha dirak er baiañned. Mes, pe veet kaset elsé, ne chonjet na penaus konz na petra laret. Rak n'é ket hui e gonz, mes Spered hou Tad e gonz én ah.

Neoah er brér e gäsou é vrér d'er marù, hag en tad é vab. Er vugalé um saou énep d'ou zud hag ou lakei d'er marù. Hag en ol en devou kaz doh oh én arben a me hanù. Mes en hani en deyau dalhet mat bet er pen, henneh e vou salvet. P'hou handéeint ér gér sé ma veet, téhet d'un aral. É guirioné, m'el lar d'oh, ne veet ket achiù a

bredeg é kérieu Israel, kent ma tei Mab en dén (1).

N'é ket en disipl adrest er mestr, nak er meüel drest é eutru. Trahoalh é d'en disipl bout èl é vestr ha d'er meüel bout avèl é eutru. Mar ou des laret ag er pen-tiegeh é oé Béelezebub, petra ne lareint ind ag er ré a é di? N'ou doujet ket enta, rak nen des nitra goleit hemb ne vou dizoleit, na nitra kuhet hemb ne vou hanaüet. Er péh é laran d'oh hui, doh en tioél, laret ean doh er splann, hag er péh e zou bet laret d'oh étal hou skoarn, predeget ean ar en toenneu.

Ne zoujet ket er ré é lah er horv ha n'hellant ket anehé laheïn en inean ; mes doujet kentoh en hani e hel turel en inean hag er horv én ihuern. Ha ne vé reit deu golvan eit ur blank? Hañni anehé neoah ne goéhôu ar en doar heïmb volanté hou Tad. Eid oh hui, nivéret é ol er bléu ag hou pen. Ne zoujet ket enta ; guel oh hui eit éleïh a holvañni. Kement hani e zougou testoni ahanan dirak en dud, me zougou mé eüé testoni anehou dirak me Zad e zou én nean. Mes en hani en dou me nahet dirak en dud, m'en nahou mé eüé dirak me Zad e zou én nean.

Né gredét ket é on deit de zegas er peah ar en doar ; n'on ket deit de zegas er peah, mes er brezel. Rak deit on de zisparti en deïn azoh é dad, hag er verh azoh hé mam, hag er gouhé azoh hé mam-még ; hag éneberion en dén vou er ré ag é di. En

(1) De laret é, kent ma tei Jézus Krist de varnein en ol dud én achimantag er bed. Bout e vou pépet de bredeg en aviél d'en dud, palañned pé Juïfed bet dé er barn dévéhani.

JÉSUS E GAS É ZISIPLED DE BRÉDEG

hani e gar é dad pé é vam (1) mui eid on mé ne jauj ket doh ein. Hag en hani ne gemér ket é groéz ha n'em héli ket ne jauj ket doh ein.

En hani e hoarn é vuhé hé hollou ; hag en hani e gollou é vuhé abalamor d'eïn hé goarnou (2). En hani hou tegemér em dégemér ; hag en hani em degemér e zegemér en hani en des men davéet. En hani e zegemér ur profet, rak men dé profet, en devou digol ur profet, hag en hani e zegemér un

(1) Ret é karein Doé drest kement tra ha kement hanizou.

(2) En neb e hoarn buhé er horv, é hobér ur péhed maruél, e gollou buhé en inean, er stad a hrès, hag e lei d'er ihuern, ma ne vé pardonet. Hag en neb e gollou buhé er horv pé e vou lakeit d'er maru, abalamor de Zoé, e gavou er vuhé perbadus ér baraouiz.

dén santél, rak men dé santél, en devou digol un dén santél. Ha più benak e rei ur huérennad deur iein, hembkin, d'unan ag er ré vihanan men, rak m'é ma disipl d'ein, é guirioné, me lar d'oh é vou digollet.

S. MAHEU, X, 15-42. — S. MARK, VI, 7-11. —
S. LUKAS, IX, 1-5 ; X, 12.

66

En Apostoled e ia de bredeg.

Pe oé perachiù Jézus a rein é hourhemenneu d'é zisipled, é has a vahont de bredeg ér hérieu ag er vro. Ind e ias kuit ind eùé ha monet e hrent a benhêr de benhêr, én ur bredeg en aviél é pep lèh hag én ur huellat d'er ré klan. Ind e laré é ma ret gobêr penijen hag e skarhé paut a ziauled. Ind e laké ivl ar éleih a ré klan hag ou degasé de vout iah.

S. MAHEU, XI, 1. — S. MARK, VI, 12-13. —
S. LUKAS, IX, 6.

67

Sant Iehann er Badéour dibennet.

En amzêr hont er roé Hérod e gleuas konz a Jézus, a ol er pêh e hré (rak oeit oé de bep tu er brud ag é hanù), ha ne houié ket petra chonjal ag er pêh e vezé laret. Rak mar a unan e laré : Saùet é Iehann a vesk er ré varù ; mar a unan aral : Um ziskoei en des Eñi ; ha réral : Unan ag er brofeted kouh e zou saùet a varù de viù ; réral hoah : Ur profet é avèl er brofeted aral.

E kleuet kement sen, Hérod e laré : Dibennet em

SANT IEHANN ER BADÉOUR DIBENNET

es Iehann er Badéour. Più é enta hennen e gleuan laret treu elsé anehou ? Iehann er Badéour é, emé ean d'é hoskor, en hani em es dibennet. Ean memb é zou saùet a vesk er ré varù, ha chetu perak é hra burhudeu. Ha ean e glaské er guélet.

Er roé Hérod e oé bet, é guirioné, temallet get Iehann, én arben ma oé diméet d'Hérodiad, pried é vrêr Filip. (Rak Iehann e laré d'Hérod : N'é ket mat d'oh hou pout moéz hou pré). Raksen Hérodiad e stenné laseu dehou ; vennein e hré memb el lakat d'er marù, mes n'hellé ket. Rak Hérod e zoujé Iehann dré ma houié é oé un dén léal ha santél. Karet en dehé el lakat d'er marù, mes eun en doé ag er bobl, rak ma oé sellet geté avèl ur profet. Ha ean er goarné hag e hré paut a dreu, goudé

bout ean kleuet, hag e chéleüé doh tou get plijadur.

Mes degoéhet un deüeh mat aveit Hérodiad. De zé é hañnedigeh, Hérod e hras ur pred bras d'er brinsed, d'en ofiserion ha d'er ré getan ag er Galilé. Merh (1) Hérodiad e ias eüé abarh énou, e gorollas dirak té hag e blijas d'Hérod ha d'er ré oé doh taul getou. Nezen er roé e lar d'er plah : Goulen genein er péh e gari ha m'er rei d'is. Gratat é hra memb dehi én ur doéin : Ia, ol er péh e houleni genein, m'er rei d'is, nak e vehé en hantér a me ranteleh e vehé.

Goudé bout oeit ér méz, honnen e laras d'hé mam : Petra e houlennein mé ? Honont e laras : Pen Iehann er Badéour. Ha kentéh é has a hér éndro hag é laras dehóu : Me ven ma reet d'ein aben kaer amén, ar ur plad, pen Iehann er Badéour. Ha glaharet er roé ; neoah, abalamor d'é doéadel hag eüé d'er ré oé doh taul getou, ne vennas ket góber poén dehi. Mes davéin e hras ur goard én ur hourhemennein dehóu degas pen Iehann ar ur plad. Hag er goard en dibennas ér prizon, hag e zegasas é ben ar ur plad, hag er ras d'er plah, hag er plah er hasas d'hé mam.

P'ou doé bet kleuet kement sé, deit dispiled Iehann ha kaset é gorv geté, hag el liénét hag el lakeit én ur bé. Nezen é tant de laret en doéré de Jézus.

S. MAHEU, XIV, 1-12. — S. MARK, VI, 14-29. —
S. LUKAS, IX, 7-9.

(1) Salomé e hrèt ag er verh sé.

Ketan burhud er bara,

En Apostoled e zas eüé éndro de gavet Jézus ha kas e hrezant dehóu en doéré a ol er péh ou doé groeit ha predeget. Nezé Jézus e laras dehé : Deit a kosté én ul léh distro ha dichuéhét un tammig. Rak bout e oé ur ioh tud é tonet hag é vonet ; ha n'ou doé ket memb hoar de zébrein. † Ha goudé bout keméret getou é Apostoled, Jézus e bellas a énou. Nezen é krapant én ur vag hag é hant a kosté én ul léh distro, étal Betsaïd, én tural de vor Galilé pé Tibériad.

Mes guélet e oent bet é pellat hag éleih en doé er gouiet. Hag a ol er hérieu, ind e zeridas ar droed d'énou hag e arriuas én ou rauk. Hag ur ioh bras e helié Jézus, rak ma huélent er burhudeu e hré é keyér er ré klan.

Én ur zoarein, Jézus e huélas ur bobl vras ha ean e geméras truhé doh té, rak ma oent el deveid n'ou des ket a vugul. Ha ean e hras degemér anehé hag um lakas de bredeg dehé ur ioh treu a zivout ranteleh Doé. Ha ean e huellé d'ou ré klan (1) hag e sekouré en neb en doé dober.

Goudezé Jézus e bignas ar ur mañné hag azéein e hras énou get é zisipled. Tostat e hré Pask, dé gouil er Juifed. Izélat e hré en dé. D'anderù-noz é

(1) Jézus e huella d'er horv, eit donet elsé de ben a huelat d'en incan, doh hé zennein ag er péhed ha doh hé gouid de Zoué.

KETAN BURHUD ER BARA

zisipled e dostas dehou én ul laret : E omb amen én un dézerh ha devéhatat e hra. Kaset er bobl arauk eit ma heint d'er hérieu ha d'er penhérieu a dro ha tro de glah lojeris ha de brénein boud de zèbrein. Mes Jézus e reskondas dehé : N'é ket ret ma heint kuit, reit hui dehé de zèbrein. Ind e laras dehou : Damb de brénein eit deu gant dinér a vara ha ni e rei dehé de zèbrein.

Neoh, goudé bout saüet é zeulegad ha guélet ur bobl vras a dud é tonet devat hou, Jézus e laras de Filip : Men é preneemb ni bara erhoalh eit m'en dou en dud men de zèbrein ? Eit en aprov é laré kement sé, rak gout mat e hré petra e ié d'hobér. Filip e reskondas dehou : Deu gant dinér a vara ne vehé ket erhoalh eit m'ou dehé peb unan é dam-

mig. Nezé Jézus e laras dehé : Pet baraen hou es hui ? Kerhet de huélet. Hag, a p'ou des gouiet, unan ag é zisipled, Andréu, brér Simon Piér, e lar dehou : Bout es amen ur hroèdur e zou getou pemb baraen ha deu besk. Mes petra é en dra zen étré kement a dud ? Ardrou pemp mil goas e oé anehé. N'hun es neoah, emé en disipled, kin meit pemb baraen hei ha deu besk, a vihañnoh atañ ne ieemb ni memb de brénein biñans d'ol er bobl men.

Degaset ind d'ein amen, emé Jézus, ha groeit d'en dud men choukein, a vostadeu, hantér-hant é peb hostad, ar er géaut glaz. Rak bout e oé un troh géaut én tachad hont. Ind e hras èl ma laré hag ou lakas rah de choukein dré dolpadeu a gant hag a hantér-hant. Er hoased e choukas enta. Ur pemp mil benak e oé anehé. Ha goudé bout gourhemen-net d'er bobl choukein ar er géaut, ean e gemér er pemb baraen hag en neu besk hag, é zeulegad saüet trema en nean, ean e ra é venoh dehé. Hag, arlerh bout trugèrèkeit Doé, ean e dor er baraenneu, ou ra d'é zisipled eit bout lakeit dirak er bobl, hag é zisipled ou rann d'er bobl. Lodennein e hra ér sort en neu besk étré en ol eit rein de heb unan kement ma hoanté a besked. Ha rah é tèbrant hag é mant goalhet.

A pen dint bounehet, ean e lar d'é zisipled : Cherret en tammeu e zou chomet, eit ne ieint ket de gol. Ou cherrein e hrant enta hag é kargant deuzek skli-sen get en tammeu e oé chomet ag er pemb baraen hei hag a er pesked, arlerh er pred. Er ré en doé débrete oé pemp mil anehé, hemb konzager groag-gé nag a er vugalé. Ha, goudé bout guélet er bur-

lud en doé groeit Jézus, en dud hont e laré : Hen-
nen é, aveit guir, er profet e zeli dont ér bed.

S. MAHEU, XIV, 13-21. — S. MARK, VI, 30-44. —
S. LUKAS, IX, 10-17. — S. IEHANN, VI, 1-14.

69

Jézus e gerh ar en deur.

É houiet é telient donet d'er hemér ha d'el lakat
de vout roé, Jézus e hras aben kaer d'é zisipled kra-
pein ér vag ha monet én é rauk d'en tural ag er
mor, de Vetsaïd, tré ma vehé ean bet é kas er bobl
kuit. A pe oé deit en anderù-noz, é zisipled e zichen-
nas betag en aud. Ha, goudé bout kaset kuit er
bobl, Jézus e ias é unan ar er mañné aveit pedein.

En disipled, krapet ér vag, e ié én tural d'er mor
trema Kafarnaom. Deit oé en tioél ; ha Jézus, cho-
met é unan ar en aud, ne oé ket hoah deit devat hé.
En auél e oé énep dehé hag e huéhé kriù, er mor
um saùé, hag er vagig e oé kaset ha degaset d'en
deur. É huélet é oé béh geté ruañnat, Jézus e zas
d'ou havouet, ardro er bedervet loden ag en noz (1),
én ur gerhet ar er mor. Groeit ou doé ardro ul léau
pé ul léau hanter, pe huélezant Jézus é kerhet ar er
mor tostik tra dehé. Hag hanval e oé é fallé dehou
monet pelloh. Mes, doh er guélet é kerhet ar er
mor, ind e gred é ma ur semeil é, hag ol é mant
néhet hag é larant skontet : Ur semeill é. Ha krial
e hrant get en eun.

(1) Ardro tēr ér de vitin. En noz, a huéh ér d'anderù be-
tag huéh ér de vitin, é oé rannet é pedèr loden.

JÉZUS E GERH AR EN DEUR

Mes kentéh oeit Jézus ha konzet doh té ha laret :
Hou peet konfians, mé é, ne-zoujet ket. Ha Pièr
e reskond : Eutru, mar dé hui, gourhemennet
d'ein mont devad oh a ziar en deur. Des, emé
Jézus. Ha Pièr e zichen ag er vagig hag e gerh ar
en deur, eit monet devat Jézus. Mes, é huélet é
ma kriù en auél, donet e hra eun dehou ; hag, èl
ma komans monet d'er sol, ean e lar én ur huchal :
Eutru, sovet mé.

Ha kentéh, én ur asten é zorn, Jézus e grog én
hou get laret : Dén goann a fé, perak bout én arvar ?
En disipled e ven kemér Jézus geté ér vag. Ha kra-
pein e hra ér vag devat hé ; hag, a pen dint kra-
pet, ean ha Pièr, ér vag, é arsaù en auél. Hag er
vag um gav aben kaer én aud, èl léh m'émant é

vonet (1). Er ré zou ér vag e zou suéhet ; n'ou des konprenet nitra a zivout burhud er baraenneu, dré m'éma dallet ou haloneu. Donet e hrant hag é adorant Jézus én ul laret : É guirioné, hui é Mab Doé.

Goudé bout tréhet, é tant enta de vro Jénézaret hag é toarant énou. Pen dint deit ér méz ag er vag, kentéh en dud ag er hornad hont e hanaù Jézus hag ind e gas ré, ha ridek e hrant ind memb, rah dré er vro, de laret en doéré. Nezen a dro ha tro en um lakér de zoug, ar ou guléieu, er ré klan, d'el léh ma oé kleuet é vezé Jézus. Ha ne vern men é hé, ér borheu, pé ér penhériu, pé ér hérieu, é vezé lakeit er ré maheignet ar er marhalléieu. Hag er pedein e hrèt d'ou lezel ahoel de douchein doh biüen é huskemant. Hag a gement e douché doh tou e zé de vout iah.

S. MAHEU, XIV, 22-36. — S. MARK, VI, 45-56. —
S. IEHANN, VI, 15-21.

70

Er bara ag en nean.

En trenoz, er bobl hag e oé chomet én tural d'er mor, e huélas ne oé kin meit ur vag énou ha ne oé ket oeit Jézus ér vag sé get é zisipled, mes é oé oeit é zisipled kuit ou unan kaer. Donet e hras neoah bageu aral a Dibériad bet el léh m'ou doé

(1) Bout es amen pear burhud : Jézus e gerh ar en deur, ean e laka sant Piérde gerhet eüé ar er mor, er goal amzér d'habaskat, hag er vag de vonet, én un taul, bet en aud hag é oé pèl.

débret er bara en doé reit dehé hun Salvér, goudé bout trugérékeit é Dad.

P'ou doé guélet enta ne oé ket Jézus énou, nag é zisipled na ket, er bobl e gras é begeh hag e zas de Gafarnaom aveit er hlaskein. Ha, goudé bout ean kavet, ind e laras dehou : Mestr, pegours é oh hui deit amen? Reskond e hras Jézus dehé én ul laret : É guirioné, é guirioné, m'el lar d'oh, n'é ket, rak ma hou es guélet burhudeu, em hlasket, mes rak ma hou es bet hou koalh a vara de zèbrein. Labouret de hounid, nempas eit er vagadur e ia de gol, mes eit en hani e chom aveit er vuhé perbadus : Mab en dén e rei d'oh er bara zé, rak ean é en hani en des Doé en Tad merchet get é siél.

Ind e laras enta dehou : Petra e hreemb ni eit gobér èvreu Doé? Reskond e hras Jézus hag é laras dehé : Evr Doé e zôu kredein én hani e zou bet davéet ag é berh. Nezen é larant dehou : Pêh merch burhudus e hret hui enta eit ma huéleemb ha ma kredeemb én ah? Petra e hret hui? Hun ta-deu en des bet débret er mann (1) én dézerh, el men dé skriüet : Bara ag en nean en des reit dehé de zèbrein.

Jézus e laras enta dehé : É guirioné, é guirioné, m'el lar d'oh, Moiz n'en des ket reit d'oh er bara ag en nean, mes me Zad e ra d'oh er guir bara ag en nean. Rak er bara a berh Doé e zou en hani e zichen ag en nean hag e ra er vuhé d'er bed. Ne-

(1) Er mann e oé ur biüans é goéhé hamdé, kent saühiaul, ag en nean ar en doar, eit magein pobl Israel én dézerh.

ER MANN ÉN DÉZERH

zen é larant dehòu: Eutru, reit d'emb perpet ag er bara zé.

Mes Jézus e laras dehé : Mé é er bara a vuhé. En hani e za devad on, n'en dou ket nan, hag en hani e gred'én an n'en dou bikin sehed. Mes, el laret em es d'oh, hui hou es men guélet ha ne gredet ket. Più benak e zou reit d'ein dré en Tad e zei d'ein, hag en hani e za d'ein, n'en taulein ket ér méz. Rak dichennet on ag en nean eit gobér nempas me volanté mé, mes volanté en hani en des men davéet. Mes volanté en Tad en des men davéet e zou ma ne golléin hañni ag er ré en des reit d'ein, mes ma ou saùein a varù de viù en dé devéhan. Ha volanté me Zad en des men davéet e zou m'en devou er vuhé perbadus più benak e huél er Mab hag e gred'én hou, ha mé m'ersaùou a varù de viù en dé devéhan.

Mes er Juifed e vourboutedoh tou, rak m'en doé

laret : Mé é er bara biù dichennet ag en nean. Ha laret e hrent : Ha n'é ket hennéh é Jézus, mab Jobeb ? Ha n'hanaùamb 'ni é dad hag é vam ? Penaus enta é lar ean : Me zou dichennet ag en nean ?

Jézus e reskondas hag e laras dehé : Ne vourbouted ket étré zoh. Dén ne hel donet devad on, meit ha tennet e vehé get me Zad en des men davéet ; ha mé, m'ersaùou a varù de viù en dé devéhan. Skriüet é é livreu er brofeted : Hag ol é veint disket get Doé. Più benak en des kleuet ha disket get en Tad, e za d'ein: Hañni neoah n'en des guélet en Tad, meit en hani e zou a Zoé, hennéh en des guélet en Tad. É guirioné, é guirioné, m'el lar d'oh : En hani e gred'én an en des er vuhé perbadus. Mé é er bara a vuhé. Hou tadeu en des débret er mann én dézerh hag é mant marù. Hennen é er bara e zichen ag en nean, eit ne varùou ket en hani e zèbrou anehou. Mé é er bara biù e zou dichennet ag en nean. En neb e zèbr ag er bara men e viùou de virüikin ; hag er bara e rein mé e zou me horv e vou reit aveit buhé (1) er bed.

Mes étré zé er Juifed e vreté én ul laret : Penaus é hel hennen rein d'emb é gorv de zèbrein ? Jézus e laras dehé : É guirioné, é guirioné, m'el lar d'oh, ma ne zèbret ket korv Mab en dén ha ma n'ivet ket é hoed, n'hòu pou ket er vuhé én oh. En hani e zèbr me horv hag e iv men goed en des er vuhé perbadus, ha m'ersaùou a varù de viù en dé devéhan. Rak me horv e zou ur guir biùans ha men goed e zou ur guir ivaj. En hani e zèbr me horv hag

(1) Salvedigeh en ol dud.

ER BARA AG EN NÉAN

e iv men goed e chom én an ha mé én hou. El m'en des en Tad hag e zou er vuhé én hou men degaset ha ma viuan dré en Tad, elsé en hani em débèr e viùou ean eùé dré zon. Hennen é er bara e zou dichennet ag en néan. N'é ket èl er mann en des hou tadeu débret ha neoah é mant marù. En hani e zèbr er bara men e viùou de virùikin (1).

Jézus e laras er honzèu sen é predeg é Kafarnaom abarh ér sinagog. Doh er hleuet, paut ag é zisiplèd e laras : Rust é er honzeu zé, ha più e harz doh ou hleuet? Èl ma houié én hou é unan é vour-

(1) Agement e resèu mat Jézus ér sakremant ag en Autér en des er vuhé a hrès ar en doar hag en dou er vuhé a hloér hag a eurusted én nean.

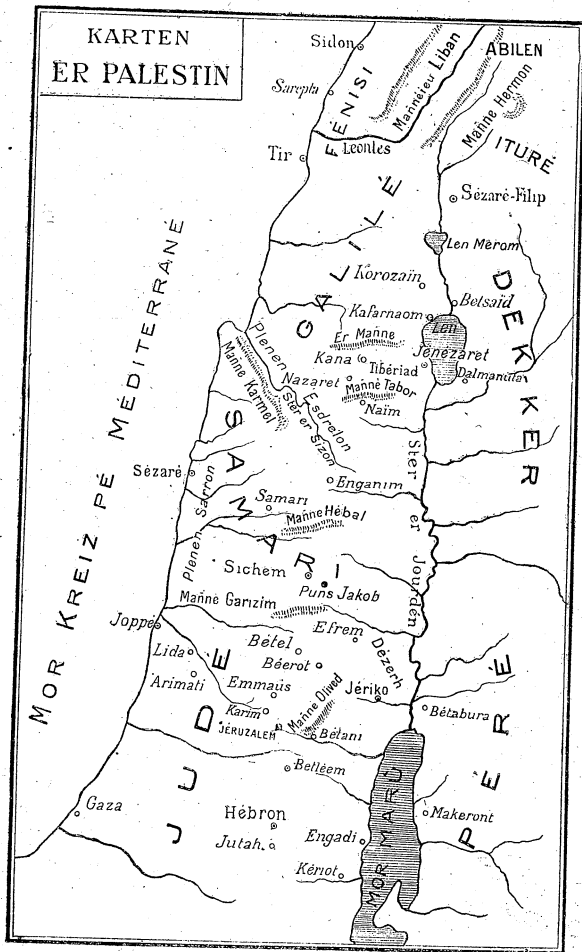
bouté é zisiplèd a zivout kement sé, Jézus e laras dehé : Skandalet oh d'en dra zé? Ha mar guélet Mab en dén é pignal d'el léh ma oé agent? Er spered é era buhé; er horv ne dalv de nitra. Er honzeu em es laret d'oh ezou spered ha buhé. Mes bout e zou ur ré benak ahanah ne gredant ket. Rak gout e hré Jézus ag er pen ketan più oé er ré ne gredent ket ha più oé en hani e zelié er guerhein; ha ean e laré : Chetu perak em es laret d'oh n'hel dén donet d'ein, meit ha ean en dehé en donézon sé get me Zad.

A ziar nezé paut ag é zisiplèd e dennas ardran ha ne ient ket mui getou. Jézus e lar nezé d'en déuzek apostol : Ha fallein e hra d'oh hui eùé monet kuit? Mes Simon Pièr e reskond dehòu : Eutru, devat più é heemb ni? Hui é en des konzeu er vuhé perbadus. Eid omb ni, ni hun es kredet ha ni hun es hanaùet é oh er Hrist, Mab Doé. Jézus e reskond dehé : Ha n'em es ket mé hou choéjet hou teuzek? Ha unan ahanah e zou neoah un diaul. A Judas Iskariot, mab Simon, é konzé; rak hennèn e oé e zelié er guerhein, deust dehòu bout unan ag en deuzek.

S. IERHANN, VI, 22-72.

KARTEN ER PALESTIN

III

TRIVET BLÉ MA PREDEG JÉZUS

71

Kentélieu er ré gouh.

Nezê fariziéned ha mar a unan ag en doktored e zas a Jérusalem de gavet Jézus ; hag é huélet mar a unan ag é zisipled é tèbrein ou fred get dehorn dihlant, de laret é, hemb bout golhet, ind e hras temalasioneu dehé. Rak er fariziéned hag ol er Juifed ne zèbrant ket a vihañnoh ou dout bet golhet liés ou dehorn revé kentélieu er ré gouh. Pe zant ag er marhallé, ne zèbrant ket hemb bout um holhet. Bout es hoah éleih a gentélieu aral e virant, el golhein én taseu, er podel, el lestri arem hag er guléieu.

Er fariziéned hag en doktored en atersas enta get laret : Hou tisipléd hui, kentoh eit héli kentélieu er ré gouh, perak é tèbrant ind ou fred hemb golhein ou dehorn ? Ha ean de reskond dehé én ul laret : Likoézed, ahanah hui memb é en des konzet

er profet Izaï, p'en des laret : Er bobl men em inour a veg, mes ou halon e zou pèl doh ein ha ne dalv nitra en inour e hrant d'èin én ur bredeg kentélieu ha lézenneü groeit dré en dud. Rak hui e zilausk gourhemenneü Doé hag e zalh doh kentélieu en dud. Hui e holh en taseu hag er podeu hag e hra éleih a dreu aral elsé.

Laret e hras hoah dehé : Hui e dor hui erhoalh gourhemenneü Doé eit miret hou kentélieu hui. Rak Moïz en des laret : Inour te dad ha te vam ; hag : En hani e larou malloh d'è dad pé d'è vam, revou lakeit d'er marù. Mes hui e lar hui : Mar lar un dén d'è dad pé d'è vam : Kement Korban, de laret é, kement prov e ran e dalvou d'oh, n'el lausket ket mui d'hobér nitra kin eit é dad pé é vam (1). Hui e dor elsé lézen Doé get hou kentél, en hani hou es degaset, ha hui e hra éleih a dreu aral elsé.

Nezé, goudé bout hoah galuet er bobl tro ha tro dehous, é lar dehé : Cheluët rah doh on ha konprenet. Nitra ag er péh e ia a zianvéz é mab-dén n'hél el lousat ; mes er péh e za a veg mab-dén, kement sen é er housi. Kleueet più benak en des diskoarn de gleuet.

Hag, arlerh bout pelleit azoh er bobl, é has én un ti. Nezen é zisipled e dosta hag e lar dehous :

(1) Revé lézen er fariziéned, un dén ha ne venné ket sekour é dad pé é vam, n'en doé meit laret ar é dreu, ar é zañné er gir : *Korban* (pé *donézon*) ; ind um gavé aben kaer gloestret de Zoé, hag ur mab n'hellé mui nezé diové nitra anéhé eit rein d'è dud. Revé lézen er Salvér, ketan pen é ma ret d'oh sekour hou tad hag hou mam, mar ou des dobér ; goudézé, reit proven, mar karek.

Ne houiet ket un dra ? Doh hou kleuet é konz elsen, er fariziéned e zou bet droug geté. Mes ean e reskond dehé én ul laret : Kement planteris zou, ma nen dé me Zad ag en nean en des ean plantet, e vou dihourienet. Lausket ind ; tud dal int é kandrén tud dal. Mes pe vé un dal é kandrén un dal, é koéhant ou deu ér floské.

Mes Piér e reskond én ul laret dehous : Displéget d'emb en hanvaladen sé. Ha Jézus e lar dehous : Hui eùé ken dihouiek sen oh hoah ! Ne gonprenet ket n'hél mab-dén bout kousiet de nitra ag er péh e ia én hou a zianvéz. Rak er péh e ia ér beg ne zichen ket ér galon, mes ér hov, hag e vé taulet ér méz, ha ne chom mui én hou meit er boud honesteit. Er péh e za a vab-dén, en dra zen é e gousi mab-dén ; er péh e za ag er beg e za ag er galon ha kement sen é gousi mab-dén. Rak a galon mab-dén é ta er fal chonjeu, en avoutrieh, er baillardigeh, el lahèreheü, el laeronsieu, er faus destonieu, er perhuéhaj, er fallantéieu, el lorberéh, el lous-teriag, er goal lagad, en toéadelleu, er brazoni hag er folleh. Ag en diabarh é ta rah en treu zé hag ind e gousi mab-dén. Mes débrein hamb golhein en dehorn, en dra zé ne gousi ket mab-dén.

S. MAHEU, XV, 1-20. — S. MARK, VII, 1-23.

72

Er voéz a Ganaan.

Nezé Jézus e ias a énou hag um dennas d'er broieu e zou éndro de Dir ha de Sidon. Anont é has én un ti : ne venné ket m'en dehé gouiet dén ;

ER VOËZ A GANAAN

mes n'hellas ket chom kuhet. Ha chetu perak. Ur voëz a Ganaan, deit ag er broieuhont, en doé ur verh e oé ur spered lous geti. Kentéh ma kleu konz a Jézus, hi um laka de huchal : Eutru, mab David, hou peet truhé doh ein ; goal-auzet bras é me merh d'en diaul. Mes ne reskond gir erbet dehi.

É zisipled e dosta nezen hag er ped én ul laret : Kaset hi kuit, rak ne hra meit huchal, ar hul lerh. Jézus e reskond én ul laret : N'on ket degaset meit d'en deved kollet a di Israel. Mes hi e za én ti ma oé, hag en ador, én ur stouiein étal é dreid. (Er voëz hont e oé ur baiañnéz, saüet ag er Siro-Fénisi). Eutru, emé hi, sekouret mé. Hag hi er ped de skarhein en diaul ag hé merh. Ean e reskond én ul laret dehi : Gorto atañ m'en dou er vugalé

ou goalh ; rak n'é ket mat kemér bara er vugalé hag en turel get er chach (1).

Mes hi reskond hag e lar dehou : Guir é, Eutru ; neoah er holined e zèbr édan taul ou mistr er berhonneu e goëh get er vugalé. Nezé, én ur reskond, Jézus e lar dehi : O moéz, bras é te fé. Én arben ag er pèh e laras, revou groeit d'is revé te volanté. Ké, oeit é en diaul ér méz a te verh. Hag a en ér hont é oé bet guelleit d'hé merh. Hag, a peias éndro d'hé zi, é kavas hé merh ar hé gulé, oeit en diaul ér méz anehi.

S. MAHEU. XV, 21-28. — S. MARK, VII, 24-30.

73

Guelladen ur boar mut.

† Jézus e bellas arré a zoh bro Tir hag e zas dré Sidon beta mor er Galilé, én ur dremén dré greiz doar en Dek-kér. Ha ean oeit ar ur mañné hag azéet énou. Kentéh é ta devat hou un taul bras a bobl, ha geté ré mut, ré dal, ré kam, ré maheignet hag éleih a ré klan aral. Ou lakat e hrant étal é dreid ha ean e huella dehé.

Kas e hrér dehou eüé ur boar mut hag en er pedér de lakat é zorn arnehou. Jézus en ten a vesk er bobl, e laka é vizied én é ziskoarn ha skopitel ar é déad ; ha, get sellet trema en nean, ean huanad hag e lar dehou : Effeta, de laret é, um zigor. Ha kentéh é ma digoret é ziskoarn, ha dilouiet é déad ha ean e gonz reih mat.

(1) Er Juifed e sellé er baiañned èl chach.

JÉZUS E HUELLA UR BOAR MUT

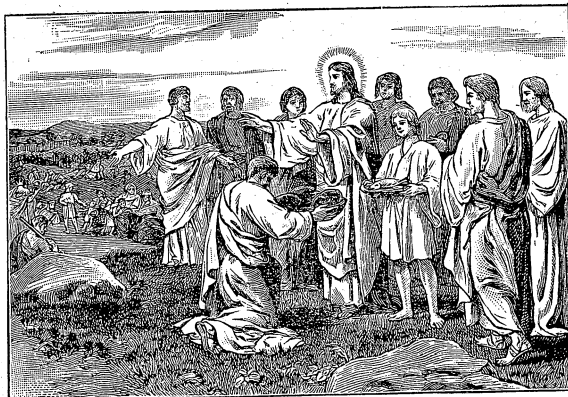
Jézus e zihuennas doh té a laret tra de zén er-bet. Mes sel mui ma tihuenné doh té, sel mui é kasant er brud. Ha bametoh pé bamet é huélet er ré mut é konz, er ré kam é kerhet, er ré dal é huélet, ind e vélé Doé Israel : Groeit mat en des pep tra, emé ind, lakeit en des er ré boar de gleuet hag er ré mut de gonz.

S. MAHEU, XV, 29-31. — S. MARK, VII, 31-37.

74

Burhud er seih baraen.

† En diéu zé, dré ma oé hoah ur bobl vras a dud, ha nitra geté de zèbrein, Jézus e lar d'é zisipled :

BURHUD ER SEIH BARAEN

Truhé em es doh er bobl men, rak chetu tri dé zou ma talhant de chom genein ha n'ou des nitra de zèbrein. Ne vinnan ket ou has ar iun d'er gér, get eun ma tehent ha dihuigein ; rak bout es mar a unan anehé deit a ziabél. Hag é zisipled e res-kond dehou : Men é kaveemb ni bara erhoalh eit goalhein kement men a dud ? Ha Jézus e houlen geté : Pet baraen hou es hui ? Ha laret e hrant de hou : Seih, hag un nebed peskedigeu.

Ha ean e hourhemen d'er bobl azé ar en doar, e gemér er seih baraen, e drugèréka Doé, ou draill a dammeu hag ou ra d'é zisipled de-rannein hag en disipled ou rann d'er bobl. Ean e venig eùé er peskedigeu hont hag e hra ou chervij. Ol é tèbrant ou goalh, ha seùel e hrant, get en tammeu chomet, lan seih kolven. Ha, goudé bout kaset kuit er bobl

é ha kentéh ér vag get é zisipled hag é ta d'er broieu
e zou éndro de Vagedan ha de Zalmanuta.

S. MAHEU, XV, 32-39. — S. MARK, VIII, 1-10.

75

Ind e houlén ur burhud én èbr

Nezé fariziéned ha saduséed e ia de gavet Jézus.
Um lakat e hrant de vretat doh tou ; hag, eit en
aprok, ind er ped de ziskoein dehé ur merch bur-
hudus benak én nean (1). Mes ean e reskond, én ul
laret dehé : Edan en noz hui e lar : Kaer e vou, ru
é en amzér ; ha de vitin : Glaù e vou hiniü, ru é,
karget é en amzér. Doh en èbr, hui hel enta goût pé
sort amzér e vou ; ha n'hellet ket hanaùein er mestr-
cheu e zisko d'oh er Salvér ? Ha, get huañnadein én
diabarh ag é galon, ean e lar hoah dehé : Er rumad
fal hag avoutr men e houlén ur merch burhudus ;
mes, é guirioné, m'el lar d'oh, ne vou reit merch
burhudus erbet dehé meit hani er profet Jonas.

S. MAHEU, XVI, 1-4. — S. MARK, VIII, 11-12.

76

Biouil er Fariziéned.

Nezé Jézus e lausk énou er fariziéned hag er sa-
duséed, e grap ér vag hag e ia én tural d'el len. En

(1) Laret e hrant dehou, hanval e vehé : Er burhudeu e
hret e zou burhudeu ag en doar, lèh m'éma Satan mestr.
Ret é d'emb ni guélet burhudeu én nean, lèh ma'chom
en Eutru Doé. Er burhudeu groeit ar en doar e hel bout
labour Satan. Diskoeit d'emb ur burhud benak ha n'hel
dout meit a Zoé ha ni e gredou én oh.

ur vonet én tural d'el len, é zisipled en doé ankoé-
heit a gemér bara. Ha n'ou doé ér vag geté kinmeit
ur varaen. Ha Jézus e gemennas en dra men dehé :
Sellet mat, emé ean, ha dihoallet doh biouil er fa-
riziéned hag er saduséed ha doh biouil Hérod. Mes,
ind e chonjé ind én hé ou unan hag e laré : N'hun
es ket a vara.

Jézus e houié petra e chonjent hag e laras dehé :
Tud goann a fé, perak é tevizet hui étré oh hous
unan, diarben n'hou es ket a vara ? Ne houié ha ne
gonprenet ket hoah nitra ? Ha dal é ataù hou spe-
red ? Bout hou es deulegad ha ne huélet ket. Bout
hou es diskoarn ha ne gleuet ket. Ha n'hou es hui
chonj a nitra ? P'em boé rannet pemb baraen étré
pemp mil a dud, ha n'hou es hui chonj pet sklisen-
nad lan a dammeu hou poé kaset genoh ? Deuzek,
emé ind. Hag, a p'em boé rannet seih baraen étré
pear mil a dud, pet kolvennad tammeu hou poé
kaset genoh ? Ha laret e hrant dehou : Seih. Penaus,
emé ean hoah dehé, ne gonprenet ket hoah n'é ket
a vara em es konzét d'oh, p'em es laret : Dihoallet
doh biouil er fariziéned hag er saduséed ?

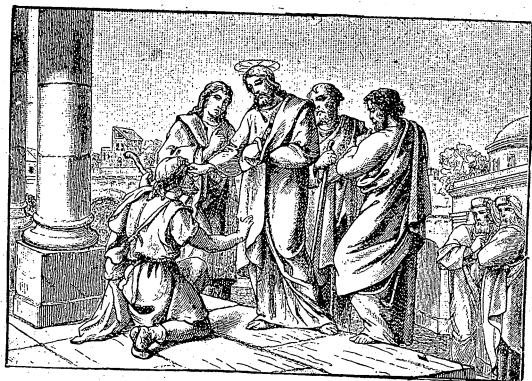
Nezen é konprenant n'en doé ket anehou laret
dihoal doh er biouil e lakér ér bara, mes doh pre-
degeu er fariziéned hag er saduséed.

S. MAHEU, XVI, 4-12. — S. MARK, VIII, 13-21.

77

En dal a Vetsaïd.

Nezen é tant de Vetsaïd hag é tegasér dehou unan
dal hag en er pedér de douchein én hou. Ha ean e

EN DAL A VETSAID

gemér en dal dré en dorn, er has ér méz ager vorh ha, goudé bout skopet ar é zeulegad, e laka é zorn arnehou hag e houlen getou mar guél un dra benak. Hag, én ur sellet, ean e lar : Me huél tud hanval doh gué hag e valé.

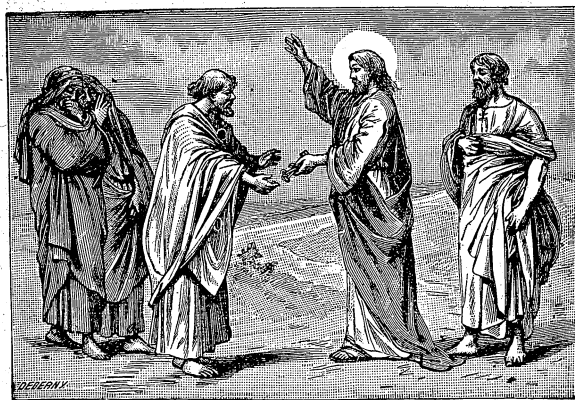
Goudézé Jézus e lakas éndro é zehorn ar é zeulegad, hag en dal e zas dehou guélet, hag éseit e oé bet dehou ken e huélé splann pep tra. Ha Jézus er hasas d'er gér én ul laret : Ké d'er gér, ha, mar des d'er vorh, ne lares gir de zén.

S. MARK, VIII, 22-26.

78

Saint Pièr, mèn-sol en Iliz.

Avahont Jézus e ia get é zisipled de gosté Sézaré-Filip. Arlerh en dout pedet é unan kaer ar en hent, ean ou aters jén ul laret dehé : Petra e lar en dud a

SANT PIÈR, MÈN-SOL EN ILIZ

Vab en dén ? Eit più em hemérant mé ? Ind e reskond dehou én ul laret : Bout es ré e lar é oh Iehann er Badéour, réral é oh Eli, ha réral é oh Jérémi pé unan benak-ag er brofeted a huéharal deit éndro de vout biù.

Nezé Jézus e lar dehé : Ha hui, più e laret hui on mé ? Simon Pièr e reskond én ul laret : Hui zou er Hrist, mab en Doé biù. Ha Jézus e reskond hag e lar dehou : Eurus ous, Simon, mab Jona, rak n'é ket er hig nag er goed en des disket en dra zé d'is, mes me Zad hag e zou én nean. Ha mé, me lar d'is, tè zou té Pièr (ur mén), hag ar er mén sé me saùou me Iliz, ha dorieu en ihuern (1) nen deint

(1) Gelled en diaul hag hani en dud e labour a du get en diaul ar en doar.

ket de ben anehi. Ha me rei d'is alhuéieu ranteleh en nean. Ha kement tra e ariei ar en doar, e vou ariet én nean ha kement tra e ziariei ar en doar e-vou eùé diariet én nean.

S. MAHEU, XVI, 13-19. — S. MARK, VIII, 27-29. —
S. LUKAS, IX, 18-20.

79

Jézus e gonz ag é basion.

Jézus e zihuennas grons doh é zisipled a laret de zén é oé ean memb e oé er Hrist. Diar nezé ean um lakas de zizolein d'é zisipled é telié Mab en dén monet de Jérusalem, gouhanyein éleih a boénieu, bout argarhet get er ré gouh ag er bobl, get en arh-véléan hag en dóktored, bout lahet, ha seùel a varù de viù en drivet dé. Ha splann é konzé dehé ag en dra zé. Pièr en ten getou a kosté hag um laka de gonz doh tou get hardehted, én ul laret: Doé re virou, Eutru, ne zegoéhou ket en dra zé genoh. Jé-zus um zistro, e sel doh é Apostoled hag e lar de Bièr get rustoni: Pella doh on, Satan, ur skandal ous eid on, dré ne gonprenes ket er péh e zou revé Doé, mes er péh e zou de chonj en dud.

Nezé, goudé bout galüet er bobl get é zisipled, Jézus e lar dehé: Mar ven unan benak donet ar me lerh, ret é ma um nahou ean memb, ma tougou é groéz bamdé ha ma me héliou. Rak en neb e ven-nou goarn é vuhé, hé hollou; mes en neb e gollou é vuhé abalamor d'ein ha d'en Aviél, hi goarnou. De betra é talvehé enta de vab-dén gounid er bed abéh, mar da dehou kol é inean? Petra e rei ean eit pre-

nein é inean? En hani en dou bet méh ahanan hag a me honzeu dirak er rumad tud avoutr ha kablus men, Mab en dén en devou eùé méh anehou, pe zeí é kreiz é hloér, é kreiz gloér é Dad hag hani é Éled santél; rak Mab en dén e zeli donet é kreiz gloér é Dad, get é Eled, ha nezé ean e zakorou de beb unan revé é obéreu.

Laret e hras hoah dehé: É guirioné, me lar d'oh é hes mar a unan ag er ré zou amen ha ne dañoeint ket er marù (1) érauk bout guélet Mab en dén é tonet get nerh d'é ranteleh.

S. MAHEU, XVI, 20-28. — S. MARK, VIII, 30-39. —
S. LUKAS, IX, 21-27.

80

Jézus ar er mañné Tabor (2)

† Un eih dé benak arlerh, Jézus e gemér getou Pièr, Jak ha Iehann é vrér, hag ou has ou unan a kosté ar ur mañné ihuél, aveit pedein. Hag, épad ma oé é pedein, ean oeit ha chanjet dirak té. E fas e za de vout ligernus èl en hiaul, hag é zillad de vout

(1) Ne varüeint ket.

(2) Er mañné Tabor, e gonzér anehou amen, um gav ér Galilé, tostik tra de blénen Esdrelon, étal stér Sizon, diù lèuig a zoh Jérusalem, én tu doh er saù-hiaul. Er manné zen e zou ihuél mat. A ziabèl é griben e zisko bout goal luem; ha neoah bout es ar er blein anehou ur bratel en des un hantér lèu a ledanded. Santéz Hélén en des groeit seùel anont ur gaer a iliz get tèr chapelig vihan a ziabarrh, eit degas chonj ag en tèr koban en doé Sant Pièr goulennet get hur Salvér seùel énou.

JÉZUS AR ER MANNÉ TABOR

luéhus ha guen kann èl en erh, ker guen ma n'hel kommour erbet ar en doar guennein elsé. Ha chetui é teviz get Jézus déu zén : Moïz hag Éli. Doh um ziskoein én ou gloér, ind e gonzé getou ag er marù e zelié andur é Jérusalem.

Neoah Pièr hag er ré oé getou e oé hernet get er housked. Pe oent dihunet, ind e huélas é hloér hag en neu zén e oé étal dou. Hag èl ma hé en neu zén men kuit, oeit Pièr ha laret de Jézus : Mestr, mat é d'emb bout amen. Mar karet, ni e hrei tèt koban, unan d'oh hui, unan de Voïz hag un aral d'Éli. Rak ne houié ket petra e laré ; dallet oent d'en eun.

Tré ma oé hoah é konz elsé, chetu deit ur gogusen ligernus d'ou golein. Hag, é vonet ér gogusen, ind e gréné. Donet e hras nezé, ag er gogusen ur

voéh hag e laré : Hennen é me mab karetan ; getou é ma me ol slijadur.

É kleuet er voéh sé, en disipled e goéh ou fas doh en doar, skontèt bras. Mes tré ma oé er voéh é konz, Jézus um gav é unan kaer. Nezé ean e doëta, e laka é zorn arnehé hag e lar dehé : Saüet ha n'hou peet ket eah. Kentéh é saüant ou deulegad hag é sellant tro ha tro dehé ; mes ne huélant mui nameit Jézus é unan kaer geté.

Ha tré ma tichennant a ziar er mañné, Jézus e ra dehé er hourhemen men : Ne gonzet de zén ag er péh hou es guélet betag ma saüou Mab en dén a doéh er ré varù. Goarn e hrant kementsé geté hag en déieu zé ne larant nitra de zén ag er péh ou doé guélet ; mes goulén e hrant neoah en eil get égilé pétra é en dra zé : betag ma saüou Mab en dén a doéh er ré varù.

En aters e hrant hoah get laret : Perak enta é lar er fariziéned hag er skribed é ma ret ma tei Éli de getan pen ? Ean e reskond hag e lar dehé : Guir erhoalh é, ret é ma tei Éli ha ma lakei pep tra ér stad ma oé agent. Mes me lar d'oh é ma bet deit Eli érauk bremen, revé men dé skriüet anehou. Neoah n'ou des ket ean hanaüet, mes groeit ou des doh tou er péh e garent. Elsen eüé Mab en dén en dou pautmat d'andur geté, ha disprizet e vou, revé ma lar er Skritur anehou. En disipled e gonpren nezen é oé a Iehann er Badéour en doé konzet dehé.

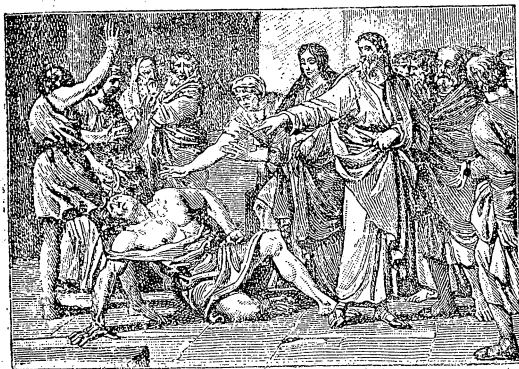
S. MAHEU, XVII, 1-13. — S. MARK, IX, 1-12. —
S. LUKAS, IX, 28-36.

Guelladen ur hroèdur loéraour.

En treno, èl ma tichennent a ziar er mañné, é tas ur bobl vras a dud én arben dehé. Hag, én ur arriù get é zisiplé, Jézus é huélas ur ioh pobl tro ha tro dehé hag er skribed é vretat doh té. Kentéh ma huélant Jézus, ol er bobl e chom bamet ha skontet : ridek e hrant neoah d'er saludein.

Nezè en ou aters : A zivout petra é vretet hui el-sé ? Ha chetui un dén, unan a vesk er bobl, é tostast dehou ha doh um drel étal é dreid, én ul laret a voéh ihuél : Mestr, degaset em es me mab d'oh. M'hou ped, taulet ur sel anehou, rak n'em es kin mab meit hou ; hou peet truhé doh tou, rak ma koéh get un droug doh ma vé el loér⁽¹⁾, ha men dé goal-hoasket getou : liés é koéh én tan ha liés én deur. Bout es én hou ur spered mut ; er spered sé e grog én hou, ha, ne vern men é kroeg én hou, ean er flastr doh en doar hag en heij stert. Ha nezé me hroèdur e lausk kriadenneu, e chumen hag e skrign é zent ; séhein e hra ar é dreid. Béh erhoalh mar da ér méz anehou, goudé bout ean dispennet. Kaset em es ean d'hou tisiplé, pedet em es ind d'ésat dehou ha de skarheñ er spered ér méz ha n'ou des ket gellet.

(1) Er hroèdur sen e oé klan merhat get en droug e hrér anehou droug sant Iehann. En aviél e lar é oé loéraour, rak péchanj, doh ma oé el loér én hé hresk pé ar en diskar, é kreské euhé pé é vihañné é zroug. Open, èl ma lar en aviél, ean um gavé pozit get en diaul,

JÉZUS E HUELLA UR LOÉRAOUR

Jézus e reskond hag e lar : O rumad tud difé ha fal meurbet, beta pegours é vein mé genoh ? Beta pegours en hou andurein mé ? Degaset ean d'ein amen. Hag ind en degas dehou ; ha kentéh ma tosta er hroèdur de Jézus ha ma er guél, er goal spered el laka de grénein hag er flastr doh en doar. Rudellat e hra get chumen én é veg. Nezé Jézus e houlén get é dad : A houdé pegehet amzér é tegoéh en dra men getou ? Ag en oed a groèdur, emé ean. Ha liés ean en taul én tan hag én deur eit el lahein. Mes mar gellet gobér un dra benak, sekouret ni, hou peet truhé doh emb.

Jézus e lar dehou : Margelles kredein, en neb e gred e hel pep tra. Hag aben kaer oeit tad er hroèdur ha laret a voéh ihuél, én ur skuill dareu : Me gred, Eutru ; kresket er péhig a fé em es. Nezen, é huélet er bobl é tonet a rid, Jézus e hourdrouz er

spered lous én ul laret dehou : Spered boar ha mut, m'er gourhemén mé d'is, ké ér méz anehou ha ne ies mui birüikin én hou.

Nezen er spered é daul ur griaden, en heij stert hag e ia ér méz anehou. Donet e hra hennen de vout èl unan marù. Éleih memb e lar : Marù é. Mes Jézus e grog én é zorn hag el laka de seüel ha ean e chom én é saù. Ag en ér sen é oé guelleit d'er hroèdur.

Jézus e ia nezé én un ti hag é zisiplé e dosta hag e houlen getou a kosté : Perak n'hun es ket ni gellét er has kuit ? Ha Jézus e lar dehé : Rak n'hou es ket a fé. É guirioné, m'el lar d'oh, p'hou pehé ur fé ker bras èl ur hrañnen seun, hui e larehé d'er mañné sé : Ké avamen duhont, ha ean e iehé, ha ne vehé nitra ne helleheh gobér. Mes er sort men n'hellant anehé bout skarhet meit dré er beden hag er iun.

S. MAHEU, XVII, 14-20. — S. MARK, IX, 13-28. —
S. LUKAS, IX, 37-44.

82

Gouil er Gobannereh (1).

Tost e oé gouil er Juifed, hani er Gobañnereh. Bredér (2) Jézus e laras dehou : Lammet a vamen ha kerhet d'er Judé eit ma huélou eùé hou tisiplé en obéreu e hret. Rak dén ne labour é kuh, mar fal

(1) Tré ma oé bet pobl Israel é vonet, dré en dézerh, ag en Ejipt de vro Kanaan, n'ou doé kin ti meit pabellou pé kobañneu. Eit derhel-chonj ag en dra zen é vezé groeit pep plé gouil er Gobañnereh ag er 15 d'en 22 a houil-mikel.

(2) Kerent Jézus.

dehou bout hanaùet get en ol. Pen dé guir é hret treu elsé, um ziskoeit enta d'en dud. Rak é vredér ne gredent ket én hou.

Jézus enta e lar dehé : N'é ket hoah deit me amzér mé ; mes hous amzér hui e zou ataù prest. Er bed n'hel ket hou kasat hui ; mes kaz en des doh on mé, rak ma tougan testoni diarnehou é ma fal é obéreu. Kerhet hui d'er gouil sé ; eit on mé nen dan ket, rak me amzér mé n'é ket hoah deit.

Arlerh bout konzet elsé, ean e chomas ér Galilé. Neoah, goudé men dé oéit é vredér, nezen é ha ean eùé d'er gouil, nempas dirak en ol, mes gozik é kuh. En disiplé e ias enta kuit a énou hag e drézas er Galilé. Mes Jézus ne venné ket ma vehé bet gouiet.

Neoah, dé er gouil, er Juifed e hlaské hag e laré : Men é ma ean ? Ha bout e oé ur ioh trouz émesk er bobl én arben anehou. Rak mar a unan e laré : Un dén mat é. Nempas, emé er réral, ne hra meit lorbein en dud. Hañni neoah ne gonzé anehou diark en ol get eun ag er Juifed.

Èl ma oét é kreiz er gouil, Jézus e ias d'en tanpl ha ean um lakeit de bredeg. Er Juifed e oé soéhet hag e laré : Penaus é ma hennen ken diskét, pen dé guir n'é ket bet ér skol ? Jézus e reskond hag e lar dehé : Me lézen ne za ket ahanan mé, mes ag en hani en des men degaset. En neb e vennou gobér é volanté e hanaùou reih mar da me lézen ag é berh pé mar dé ahanan mé me unan é konzán. En hani e gonz anehou é unan e glah é inour ean. Mes più benak e glah inour en hani en des ean degaset, hennéh e zeli bout kredet ha nen des ket

geuiér getou. Moïz ha n'en des ean reit d'oh el lézen? Neoah hañni ahanah ne vir el lézen. Perak é klasket hui me lahein?

Er bobl e reskond dehou hag e lar: É ma en diaul genoh. Più e glah hou lahein? Jézus e reskond hage lar dehé: Un dra (1) em es groeit, hag é oh soëhet ol. Dré m'en des bet Moïz reit d'oh er *circuncision* (deustou n'é ket a Voïz, mes ag hou tadeu é ta d'oh) hui e ra er *circuncision* hui eùé, d'er sadorn. Mar gel un dén reséu er *circuncision*, d'er sadorn, hemb torrein lézen Moïz, perak é saët hui (nep d'ein, dré m'em es degaset un dén de vout iah agrén, d'er sadorn? Ne iet ket ha barnein revé en dianvéz, mes barnet erhat revé er guir.

Ur ré benak a Jérusalem e laré: Ha n'é ket hennéh é e glaskant lahein? Chetui ean neoah é predeg dirak en ol ha ne larant nitra dehou. Er vistr yras hag hanaët ou devehé reih é ma ean é er Hrist? Mes ni e hoér ni a beban é ta; hag er Hrist, a pe zeï, dén ne houiou a beban é vou.

Jézus e bredegé nezen a voéh ihuél én tanpl hag e laré: Hui em hanaù hag e hoér a beban on. N'on ket deit ahanan me unan, mes bout e zou é guirioné unan (2) ag en des men degaset. N'en hanaët ket, hui; mes eid on mé, m'en hanaù, rak ma on anehou ha men dé ean é en des men degaset.

Én arben ag en dra zen é vezent é klah er hemér.

(1) Jézus e ven konz ag er burhud en doé groeit un nebed kent, ur sadorn, é huellat d'en dén paralizet a Vetsaid.

(2) Doé en Tad.

Mes hañni ne lakas dorn arnehou, rak ne oé ket hoah deit en ér. Neoah, émesk er bobl, un troh é gredé én hou hag e laré: Pe zeï er Hrist, ha ean e hrei mui a vurhudeu eit ne hra hennen?

Er fariziéned en doé bet kleuet er bobl é konz elsen anehou a voéh izél. Chetu perak en arhvéléan hag er fariziéned e gas soudarded d'er hemér. Jézus e lar dehé: É on hoah genoh aveit un herradig amzér hag é han devat en hani en des men degaset. Hui me hlaskou ha n'em haveet ket, hag él léh ma on mé, n'hellet ket hui donet.

Er Juifed e laré nezen étré sé: D'émen é hei ean, a pe n'er haveemb ket? Ha ean zou deliet dehou monet de gavet et pobleu stréuet dré er bed? Ha predeg e hrei ean d'er baiañned? Petra e fal dehou ean laret dré er honzeu men: Hui me klaskou ha n'em haveet ket, hag, él léh ma on mé, n'hellet ket hui donet?

En dé devéhan, hag e oé er brasan ag er gouil, Jézus um zalhé én é saù hag e laré a voéh ihuél er honzeu men: Più benak en des séhed, deet devat on hagineet. En hani e gred én an, él ma lar er Skritur, goéhieu deur biù e strimpou ag é galon. Laret e hré en dra zen ag er Spered (1) e zelié bout reséuet get er ré en devehé kredet én hou. Rak er Spered ne oé ket bet hoah reit, én arben ma ne oé ket hoah nezé oeit Jézus én é hloér.

Goudé bout kleuet er honzeu zé, lod ag er bobl e laré: Hennen é er guir brofet. Réral e laré: Hennen é er Hrist. Mes ur ré benak e reskondé: Ha

(1) Er Spered Santél,

ean zou ag er Galilé é ta er Hrist ? Er Skritur ha ne lar ean d'emb é ta er Hrist a hoed David hag a Vet-léem, er gérig lèh ma oé David ?

Saüet e oé béh étre er bobl ar é zivout. Neoah ur ré benak anehé eu devoé hoant de grogein én hou ; mes hañni ne lakas dorn arnehou. Er soudarded e zas enta éndro de gavet er arhvéléan hag er fariziéned. Hag er ré men e lar dehé : Perak n'hou es ket ean degaset genoh ? Er soudarded e reskond dehé : Biskoah dén n'en des konzet èl en dén sé. Er fariziéned e lar hoah dehé : Ha torbet oh hui bet dehou eùé ? Ha ean zou unan hemb kin ag en arhvéléan pé ag er fariziéned en des kredet én hou ? Er bobl sé ha n'hanaüant ket el lézen, tud meliget int.

Unan anehé, Nikodem, en hani e oé bet un noz é kavet Jézus, e lar dehé : Revé hul lézen ni, ha ean e vé barnet un dén kent bout kleuet getou ha gouiet petra en des groeit ? Ind e reskond hag e lar dehou : Ha hui zou hui eùé ag er Galilé ? Klasket mat ér Skritur, ha hui e huélou ne za profet erbet ag er Galilé. Ha monet e hrant peb unan d'é di. Mes Jézus e ias ar er mañné Olived.

S. MARK, IX, 29. — S. IEHANN, VII, 2-53 ; VIII, 1.

83

Er voéz avoutrez.

De houleu dé, Jézus e za éndro d'en tanpl ha rah er bobl e rid devat hou. Goudé bout azéet, ean e bredeg dehé. Mes er skribed hag er fariziéned e zegas dehou ur voéz kavet é hobér avoutrieh. Ind

ER VOÉZ AVOUTRÉRÉZ

hé laka é kreiz hag e lar dehou : Mestr, er voéz men e zou bet kavet é hobér avoutrieh. Ama, én é lézen, Moiz e hourhemen d'emb labéein er sort tud sé. Ha hui, pétra e laret hui diar gement sé ? Konz e hrent elsen eit kavet krog arnehou ha gellein er haréein (1).

Nezé Jézus, én ur soublein, e skriü get é viz ar en doar. Neoah, èl ma talhent d'en aters, ean oeit hag um saüet ha laret dehé : En hani ahanah e zou hemb péhed, tauleet geti er hetan mén. Ha ean e

(1) Ma ne lar ket hé lahein a dauleu mein, e chonjent ind étre zé, ni e daulou er garé arnehou, dré ma vou oeit énep d'el lézen ; ha mar hé hondan, ni e larou é ma kri a galon. Hag elsé, ne vern penaus é hrei, ni e gavou en tu de lakat er geu getou,

soubi hoah éndro hag e skriu ar en doar. Mes, doh er hleuet, ind e ia ér méz unan arlerh en al, er ré gouhan ketan ; ha Jézus e chom é unan get er voéz e oé é kreiz en dachen. Nezé Jézus um saù hag e lar dehi : Moéz, men é ma er ré e daulé er garé arnas ? Hañni n'en des ha kondañnet ? Hañni, Eutru, emé hi. Na mé na ket, n'ha kondañnein, é laras Jézus ; ké ha ne béhes ket mui én amzér de zonet.

S. IEHANN, VIII, 2-11.

84

Jézus, Mab Doé.

Nezé Jézus um laka hoah de gonz doh er bobl hag e lar dehé : Mé é sklérder er bed. En neb em héli ne gerh ket én tiölded, mes ean en dou sklérder er vuhé. Er fariziened e lar dehou : D'oh hui memb é touget testoni, hou testoni n'é ket guirion.

Jézus e reskond hag e lar dehé : Deustou ma tougan mé testoni d'ein mé memb, me zestoni e zou guirion, rak ma kouian ag émen é tan ha d'émen é han. Mes hui ne houiet ket hui nag émen é tan na d'émen é han. Hui e varn hui revé en dianvéz ; mé, ne varnan hañni. Ha mar da d'ein barnein, me varn revé er huirioné, rak n'on ket me unan. Bout em es genein en Tad, en hani en des men degaset. Hag én hou lézen é ma skriuét é kavér er huirioné é testoni deu zén. Ama, chetu mé amen é toug testoni d'ein mé memb hag en Tad en des men degaset e zoug testoni d'ein eùé.

Laret e hrant dehou nezé ; Men é ma hou Tad ?

Jézus e reskond : N'hanauet na me Zad na mé. Ne houiet na più on na più é me Zad. P'em hanauehéh, hui e hanauehé marsen eùé me Zad.

Chetui er honzeu e laras Jézus, én ur bredeg én tanpl, étal kéf er proveu. Ha dén ne grogas én hou, rak né oé ket hoah deit en ér.

Jézus e laras hoah dehé : É han mé kuit ha hui me klaskou ha hui e varuou én hou péhed. El léh ma han mé, n'hellet ket hui donet. Chetu perak er Juifed e laré : Ha ean um lahou ean memb, a pen dé guir é lar : É l'éh ma han mé, n'hellet ket hui donet. Ha ean e laré dehé : Hui zou hui ag en dias men, me zou mé a ziarlué. Hui zou hui ag er bed men, mé n'on ket ag er bed men. Laret em es d'oh enta é varuëet én hou péhedeu ; rak ma ne gredet ket é on er péh ma on, hui e varuou én hou péhed.

Ind e lar dehou nezé : Più oh hui enta ? Jézus e lar dehé : Me zou er pen ketan, mé hag e gonz doh oh. Bout em es éleih a dreu de laret ahanah ha de gondañnein én ah ; mes en hani en des men degaset e zou er huirioné hag er péh em es kleuet getou, en dra zen e laran d'er bed. Ha ne gonprenent ket é laré é oé Doé Tad dehou. Jézus e laras enta dehé : P'hou pou saùet Mab en dén d'el lein (1), nezen é houiet più on ha penaus ne hran nitra ahanan me unan ; mes me bredeg er péh en des disket d'ein me Zad. Hag en hani en des men davéet e zou genein ha n'en des ket anehou me lausket me unan, rak ma hran dalhabl er péh e blij dehou.

Epad ma konzé elsen, éleih e gredas én hou.

(1) Ar er groéz.

Jézus e laré enta d'er Juifed hont e gredé én hou : Mar dalhet hui mat doh er péh e laran d'oh, hui e vou guir zisipled d'ein. Ha hui e hanaou er huirioné hag er huirioné hou tennou a sklavaj. Reskond e hrant dehou : A hoed Abraham omb ni, ha biskoah n'omb bet sklaved de zén. Penaus énta é laret hui : Tennet e veet e sklavaj?

Jézus e reskond dehé : E guirioné, é guirioné, m'el lar d'oh, a gement e hra er péhed e zou sklav d'er péhed. Ama, er sklav nen dé ket aveit chom én ti de virüikin, mes er mab e zou eit chom de virüikin. Raksé mar da er mab hag hou tennou a sklavaj, hui vou dijabl a zevri. Gout e hran é oh bugalé d'Abraham; mes hui e glah m'lahein, rak ma ne gav ket me honzeu krog én ah. Mè, me lar d'oh er péh em es kleuet get m'Zad mé, ha hui er péh hou es guélet get hou tad hui.

Ind e reskond dehou : Hun tad ni e zou Abraham. Jézus e lar dehé : Mar doh bugalé d'Abraham, groeit er péh e hré Abraham. Mes é oh bremen é klah me lahein, mé un dén hag en des laret d'oh er huirioné em es kleuet get Doé. N'é ket elsé en des groeit Abraham. Obéreu hou tad e hret hui. Laret e hrant dehou enta : N'omb ket ni bastarded. N'hun es kin tad meit Doé.

Jézus e reskond dehé : Pe vehé Doé tad d'oh, hui em harehé hemb arvar. Rak a Zoé é on mé saüet, hag é on deit. N'é ket ahanan mé memb é on deit, mes ean é en des mien degaset. Perak ne houié ket petra e laran? Rak ma n'hellet ket cheleuet doh me honzeu. Hou tad hui e zou en diaul : ha hoanteu hou tad e vennet gobér. Ur multrér é bet hennéh

ag er pen ketan ha n'é ket chomet ér huirioné, dré ma nen dé ket er huirioné én hou. Pe lar geu, é lar er péh zou én hou ean, rak men dé geuiad ha tad er geuiaded. Ha mé, mar laran er huirioné, n'em hredet ket. † Più áhanah e ziskoei splann é on pé-hour? Mar laran d'oh er huirioné, perak n'em hredet ket? En hani zou a Zoé e cheleu konzeu Doé; chetu perak ne cheleuet ket, dré ma n'oh ket a Zoé.

Er Juifed e reskond hag elar dehou : Ha ne hramb ni mat laret é oh ur Samaritén hag é ma en diaul genoh? Jézus e reskond : Mé, n'é ket en diaul genein; mes me inour me Zad ha hui men dizinour hui. Eid on mé, ne glaskan ket me inour; bout es unan eit er hlah ha barnein en dud. É guirioné, é guirioné, m'el lar d'oh, en hani e sentou doh me honzeu, birüikin ne varüou.

Er Juifed e lar dehou : Ni e huél erhoalh bremen é ma en diaul genoh. Abraham e zou marü, er brofeted eüé, ha hui e lar hui : En neb e sentou doh me honzeu, birüikin ne varüou. Ha hui zou brasoh eit hun tad Abraham hag e zou marü? Er brofeted e zou marü eüé. Eit più é fal d'oh hui bout keméret?

Jézus e reskond : Mar um vélan mé memb, é ma nitra me méleri. Me Zad é e ra inour d'ein. Hui e lar é ma ean é hou Toé, ha n'en hanaüet ket. Eid on mé, m'en hanaü, hag, a pe larehen n'en hanaüan ket, é vehen ur geuiad él oh. Mes m'en hanaü mé ha me sent doh é gonzeu. Abraham hou tad en des hoanteit guélet men dé; guélet en des ean (1) ha

(1) Doé e ras d'hanaüet d'Abraham, él limben, é oé gañnet Salyér er bed.

leüiné en des bet. Er Juifed e lar dehou : N'oh ket hoah hântér-hant vlê ha hui hou es guélet Abraham? Jézus e lar dehé : É guirioné, é guirioné, m'el lar d'oh, kent ma oé Abraham é on mé (1). Nezen é kemérant mein dé durel getou ; mes Jézus um guhas hag e ias ér méz ag en tanpl.

S. IEHANN, VIII, 12-59.

85

Jézus e huella d'un dén gañnet dal.

En ur dremen, Jézus e huélas un dén hag e oé gañnet dal. É zisipled e houlennas getou : Mestr, più en des péhet, hennen pé é dud, eit men dé gañnet dal? Jézus e reskondas : N'en des ket anehou péhet, nag é dud na ket, mes eit ma vou guélet obereu Doé én hou é. Rêr é d'ein gobér, épad m'é ma dé, obereu én hani en des men davéet. Donet e hra en noz ha nezé dén n'hel labourat. Tré ma on ér bed, é on splandér er bed.

Goudé bout konzet elsé, ean é skop ar en doar, e hra fang get é skopitel, e led er fang sen ar zeulegad en dal hag e lar : Ké d'um holhein de fetan Siloé, (en dra zé zou de laret Davéet.) En dal e ia, e holh é zeulegad hag e za éndro gêt er guéled. Chetu perak é amizion hag er ré en doé ean bet guélet érauk é houlén en alézon e laré : Ha n'é ket hennéh e vezé chouket hag e houlenné en alézon? Geou, e laré mar a unan, hennéh é. Nem-

(1) Abraham e zou bet kroéet, ha me zou mé a ol viskoah.

pas, emé er réral, mes hanval é doh tou. Ha ean é laré ean : Geouan, mé memb é. Laret e hrent enta dehou : Penaus é ma bet digoret te zeulegad d'is?

Reskond e hra : En dén sé, en hani e larér Jézus anehou, en des groeit fang ha frotet men deulegad ha laret d'ein : Ké d'um holhein de fetan Siloé. Ha me zou oeit, ha m'em es golhet men deulegad, ha me huél. Laret e hrant dehou : Men é ma ean? Reskond e hra : Ne houian ket. Kas e hrant en hani e oé bet dal de gavet er fariziéned. D'er sadorn e oé en doé bet Jézus groeit fang ha digoret é zeulegad dehou. Hag er fariziéned, d'ou zro, e houlenné getou penaus en doé kavet er guéled.

Ean e lar dehé : Lakeit en des bet fang ar meze deulegad ha m'em es um holhet ha me huél. Nezé mar a unan ag er fariziéned e laré : N'é ket a herb Doé é ta en dén sé, pen dé guir ne vir ket er sadorn. Mes réral e laré : Penaus é hel un dén fal gobér burhudeu elsé? Ha n'um gleuent ket élré zé. Raksen é larent hoah ur huéh d'en hani dal : Ha té, petra é lares té ag en hani en des digoret te zeulegad d'is? Ha ean de reskond : Ur profet é.

Mes beta bout galüet tud en hani en doé kavet er guéled, er Juifed né gredent ket é oé bet dal en dén sé hag en en doé kavet er guéled. Hag ind ou aters, én ul laret : Ha ean zou hennen é hou mab, en hani e laret e oé gañnet dal? Penaus enta é huél ean bremen? É dud e reskond dehé hag e lar : Gout e hramb é ma hennen é hur mab ni hag é oé gañnet dal. Mes penaus é huél ean bremen, ne houiamb ket ; ha più en des digoret é zeulegad dehou, ne

houiamb ket ni. Aterset ean, é ma én oed, konzeet ean memb ag er péh er sel.

É dud e gonzé elsé, get en doujans ag er Juifed ; rak er Juifed en doé bet um gleuet étré zé eit lakat ér méz ag er sinagog più benak en dehé laret é oé Jézus oé er Hrist. Chetu perak é dud e laré : É ma én oed, aterset ean. Galùein e hrant enta, hoah ur huéh, en dén hont e oé bet dal hag é larant dehóu : Dakor inour de Zoé (4) ; ni e hoér ni é ma en dén sé ur péhour. Ha ean e zou péhour, emé ean dehé, ne houian ket ; un dra e houian : dal oén ha bremen me huél.

Laret e hrant hoah dehóu : Petra en des ean groeit d'is. Penaus en des ean digoret te zeulegad d'is ? Reskond e hra dehé : Laret em es ean d'oh ha kleuet hou es. Perak é fal d'oh kleuet en dra zé hoah ur huéh ? Ha hoant hou es hui eùé de zonet de vout disipled dehóu ? Nezen é taulant ou malloh arnehóu hag é larant : Bes té disipl dehóu ; ni zou ni disipled de Voiz. Gout e hramb en des Doé konzet doh Moiz ; mes hennen ne houiamb ket a beban é.

En dén hont e reskond hag e lar dehé : Ur bam é alkent ma ne houiet ket a beban é ta ; digoret en des neoah men deulegad d'ein. Gout e hramb ne vé ket cheleuet er béherion get Doé ; mes più benak en inour hag e hra é volanté, hennéh e vé cheleuet getou. Biskoah nen dé bet kleuet laret en des bet unan benak reit er guéled d'un dén gañnet.

(1) Lar er huirioné reih ha splann, eit gloér en Eutru Doé.

dal. Pe ne zehé ket hennen a berh Doé, n'hellehé gobér nitra erbet. Ind e reskond hag e lar dehóu : Gañnet ous pen d'er ben ér péhed ha te za d'hun diskein ni ! Hag ind d'er boutein ér méz.

Jézus en doé kleuet laret é oé bet boutet dehé ér méz ; ha, kentéh m'en doé ean kavet, é laras dehóu : Ha te gred é Mab Doé ? Ean e reskond hag e lar : Più é ean, Eutru, ma kredein én hou ? Ha Jézus e lar dehóu : E tes ag er guélet ; en hani e gonz doh ous, hennéh memb é. Hennont e lar nezé : Me gred, Eutru. Ha ean oeit ha stouiet hag en adoret (1).

Jézus e laras hoah : Deit on ér bed men de varnein, eit ma huélou er ré ne huélant ket, ma toi de vout dal er ré e huél. Mar a unan ag'er fariziéned e oé getou en doé kleuet er honzeu zé hag ind e laras dehóu : Ha dal omb ni eué ? Jézus e laras dehé : Pe veheh dal, n'hóu péhé ket a béhed ; mes hui e lar bremen : Guélet e hramb. Hou péhed e chom

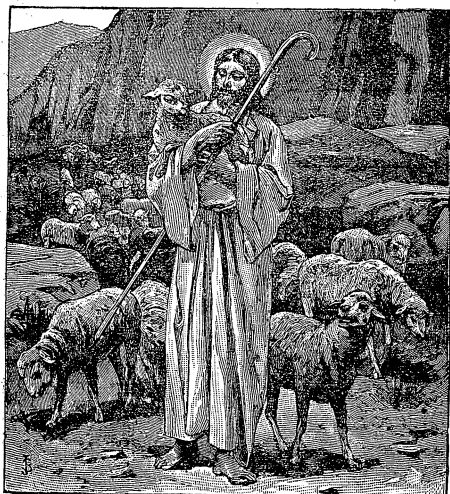
S. IEHANN, IX, 1-41.

86

Er bugul mat.

É guirioné, é guirioné, m'el lar d'oh, en neb ne ia ket dré en nor é kreu en deved, mes e grap dré el léh aral, hennéh e zou ul laer hag ur forban. Mes en neb e ia abarh dré en nor e zou bugul en

(1) Larein e hrér é tas de vout disipl de Jézus. é oé bet skarhet ag er Judé, é toaras get Sant Masimin ér Provans, étal Marseille, hag é varuas eskob. Sidonius e hrét anehou.

ER BUGUL MAT

deved. Digoret e vé en nor dehou hag é zaved e gleu é voéh; galüein e hra dré ou hanüeu en deved zou dehou ha ean ou has ér méz. Hag, a p'en des kaset ér méz é zaved, ean e gerh én ou rauk, hag en deved en héli, rak ma hanaüant é voéh. Ha ne héliant ket anéhé un dianvézour, mes téh e hrant a zoh tou, rak ma n'hanaüant ket boéh en dianvéze-
rion.

Chetui en hanvaladen e laré dehé Jézus. Mes ne houient ked ind a betra é konzé dehé. Raksé Jézus e laras hoah dehé : E guirioné, é guirioné, m'el lar d'oh, mé é dor en deved. Ol a gement e zou deit, laeronint ha forbañned, hag en deved n'ou des ket

cheleuet doh té. Mé é en nor. En neb e iei abarh dré zon e vou salvet; monet e hrei abarh ha monet e hrei ér méz ha ean e gavou boutaj. Ul laer ne za meit aveit laereh ha lahein ha dismentein. Me zou mé deit aveit m'ou devou er vuhé ha m'ou devou hi get mui a larganté.

† Mé é er bugul mat. Er bugul mat e ra é vuhé aveit é zaved. Mes er gopraér hag en neb n'é ket bugul ha n'é ket en deved dehou, e huél er blei é tonet, e lausk en deved hag e déh. Hag er blei e skrap hag e zispen en deved. Mes er gopraér e déh, rak men dé gopraér ha ma ne hra forh ag en deved. Mé é er bugul mat; hag hanaüein e hran er ré zou d'ein, hag er ré zou d'ein em hanaü, èl ma em hanaü me Zad ha ma en hanaüan. Ha me ra mem buhé aveit men deved. Bout em es hoah deved aral (1) ha n'int ket ag er vanden men. Ret é d'ein ou degas eùé, ha kleuet e hreint mem boéh, ha ne vou mui kin meit ur vanden ha kin meit ur bugul.

Er péh e hra d'ein bout karet get me Zad e zou rak ma ran mem buhé eit hé hemér éndro. Dén n'hé lam genein, mes m'hé ra ahanan me unan. Bout em es er gelled d'hé rein, bout em es eùé er gelled d'hé hemér éndro. Er hourhemen sé em es bet get me Zad.

En arben ag er honzeu zen é saüas arré béh get er Juifed. Paut én ou mesk e laré : É ma en diaul getou, kollet é é ben dehou. Perak é cheleuet hui doh tou? Réral e laré : N'é ket elsen é konz unan e zou en diaul getou. En diaul ha ean e hel digor deulegad er é dal?

S. IEHANN, X, 1-21.

(1) Er baiañned.

Gouil er Gloestrador.

Gobere hrèt é Jérusalem gouil er Gloestrador (1) hag é oèt ér gouian (2). Hag, èl ma valée, Jésus én tanpl, oeit er Juifed hag um dolpet én dro dehou ha laret : Beta pegours é lauskeet hui hur spered én arvar? Mar dé hui é er Hrist, laret ean d'emb splann.

Jésus e reskond dehé : M'el lar d'oh, ha ne gredet ket. En treu e hran é hanù me Zad, ind é e zoug testoni ahanan. Mes ne vennet ket kredein, rak ma ne oh ket a men deved. Men deved e cheleu doh mem boéh ha m'ou hanaù hag ind em héli. Ha me ra dehé er vuhé perbadus ha birüikin n'um golleint ha ne vou hañni ou skrapou genein. Er pèh-en des reit me Zad d'ein e zou drest en ol dreu ha dén ne hel ou skrapein a zorn me Zad. Me Zad ha mé ne omb meit unan.

Nezen er Juifed e gemer mein eit el labécin. Jésus e reskond dehé : Éleih a obéreu mat em es groeit dirak oh, a berh me Zad. Eit péhani ag en obéreu zé em labéet hui? Er Juifed e reskond dehou : N'é ket aveit un obér mat en hou labéamb, mes aveit un doéadel é, rak ma um hroet Doé, bout ne oh meit un dén.

Jésus e reskond dehé : Ha n'é ked skriüet én hou lézen : Laret em es : Doéed oh? Mar lar Doéed ag

(1) É gallek : *Dédicace*.

(2) D'er 15 a viz du.

er ré zou bet predeget dehé konzeu Doé (hag er Skritur n'hel ket bout dismantet), penaus é kredet hui laret d'en hani en des en Tad santéleit ha kaset ér bed : Toécin e hret ; rak ma em es laret : Me zou Mab Doé? Ma ne hran ket obéreu me Zad, n'em hredet ket. Mes mar ou groan ha ma ne vennet ket me hredein mé, kredet ahoel me obéreu eit ma hanaüet ha ma kredeet é ma en Tad én an ha mé én Tad.

Nezen é klaskant krogein én hou ; mes ean e déh a zré ou dehorn.

S. IZHANN, X, 22-39.

Jésus e gonz hoah ag é basion.

Tré ma oent ér Galilé ha ma oé soéhet en ol de rah er pèh e hré, Jésus e bredegé d'é zisiplad hag e laré dehé : Lakeit erhat én hou kaloneu er honzeu men : Degóeh e hrei get Mab en dén bout lakeit étré dehorn en dud, hag ind el lahou. Mes, en dri-vet dé arlerh é varü, donet e hrei éndro de vout biü.

Mes ne houient ket petra e laré ; ker goleit e oé memb er honzeu zen eitè ma n'ou honprenent tam erbet, ha doujein e hrent en aters a zivout kement sé, hag ankinet bras e oent. Nezen é hant de Gafarnaom.

S. MAHEU, XVII, 21-22. — S. MARK, IX, 30-32.
S. LUKAS, IX, 44-45.

Jézus e bé en tauseu.

Hag, a pe oent disohet é Jérusalem, oeit resèue-
rion en didrakm (1) de gavet Pièr ha laret dehòu :
Hou mestr hui ha ne bé ket anehou en didrakm ?
Geou, emé ean. Nezen é ha én ti, ha Jézus e gonz
er hetan doh tou én ul laret : Simon, petra e gav
genis té ? Roañné en doar get più é resèuant ind er
guirieu pé en tauseu ? get ou bugalé pé get en dian-
vézerion ? Ha ean e laras : Get en dianvézerion. Jé-
zus e laras dehòu : Kuit e vé enta er vugalé a bécin.
Ne zeliér ket neoah rein fal skuir dehé ; ké enta d'er
mor ha taul en higen, hag er hetan pesk e saùou,
ten ean genis, digor é veg dehòu ha te gavou ur sta-
tér (2). Kemér ean ha ra ean aveit on hag aveit ous.

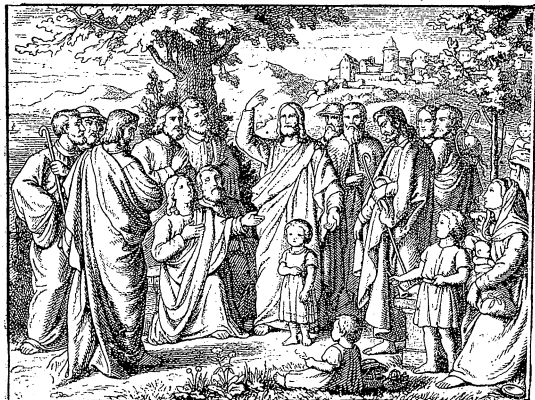
S. MAHEU, XVII, 23-26.

Er brasan ér baraouiz.

Tré ma oent én ti, Jézus e houlennas geté : A be-
tra é konzeh hui én hent ? Mes ind, ne sañnant grik
erbet, rak um vreteit oent bet én hent de hout più
oé er brasan én ou mesk, ha guélet e hré Jézus pé-
tra e chonjent én ou haloneu. Nezenik é tostas en

(1) En didrakm e d'valvé eih real bihañnoh tri blañk,
Revé lézen Moïz, pep Juif, ag en oed a uigent vlé, e zelié
rein, pep plé, un didrakm eit doberieu en tanpl.

(2) Er statér e d'valvé deu zidrakm, de laret é, pemzek
real bihañnoh ur blañk,

ER BRASAN ÉR BARAOUIZ

disiplid de Jézus én ul laret : Più é, d'hou chonj
hui, er brasan é ranteleh en nean ? Goudé bout azéet
ha galüet en deuzek Apostol, Jézus e laras dehé :
Più benak e ven bout er hetan e zeli bout en devé-
han rah ha chervij en ol.

Nezen, arlerh bout galüet ur hroèdurig, ean er
hemér, el laka tostik tra dehòu, én ou hreiz, hag e
lar dehé : É guirioné, me lar d'oh, ma ne droet ket
de vout èl bugaléigeu, ne iet ket de ranteleh en
nean. En neb e zegemér, ém hanù, ur hroèdur èl
hennen, em degemér, hag en neb em degemér, n'é
ket ahanan mé é hra degemér, mes ag en hani en
des men degaset. Elsen er bihañnikan rah, hennet
é er brasan.

S. MAHEU, XVIII, 1-5. — S. MARK, IX, 32-36.
S. LUKAS, IX, 46-48.

Ret é lezel d'hobér en mad.

Iehann e reskond nezé én ul laret : Mestr, guélet hun es unan benak é tihastein en diauled én hous hanù. Mes parreit hun es doh tou, rak nen dé ket genemb doh hous héli. Ne iet ket ha parrat doh tou, emé Jézus ; rak nen des hañni, mar groa ur burhud ém hanù, hag e hel, aben kaer⁽¹⁾, goalgonz ahanan. A gement n'é ket énep d'ein e zou a du gencin.

S. MARK, IX, 37-40. — S. LUKAS, IX, 49-50.

En dud a Samari ne vennant ket a Jézus.

El ma tosté aveitou er hours de seüel d'en nean, ean e lakas én é chonj monet hardéh mat de Jérusalem. Davécin e hras enta tud én é rauk. Hag, én ur vonet, er ré men e ias én ur gér d'er Samariténed, eit kanpen en treu dehou. Mes ne oé ket bet degeméret geté, én arben ma oé chonjet dehou monet de Jérusalem.

É huélet kement sen, é zisipled Jak ha Iehann e laras : Eutru, mar karet, é hamb de laret d'en tan dichen ag en nean d'ou loskein. Mes ean distroeit ha gourdrout geté én ul laret : Ne houiet ket pé spered e zou genoh. Mab en dén n'é ket deit anehou de gol en ineañneu, mes d'ou salvein. Monet e hrant nezé d'ur vorh aral.

S. LUKAS, IX, 51-56.

(1) N'heller ket bout a du get un dén hag énep dehou ar un dro.

Penaus héli Jézus.

Tré ma oent é vonet get ou hent, deit un doktor d'er havet ha laret dehou : Mestr, m'hous héliou, n' vern men é heet. Jézus e lar dehou : El luherned en des ou goaremeu hag éned en nean ou néhieu. Mes Mab en dén n'en des ket ul léh de zichuêhein é ben.

Laret e hra neoah d'un aral : Héli mé. Mes hen-nont, unan ag é zisipled, e lar dehou : Eutru, lausket mé ketan pen de vonet de liénein me zad. Mes Jézus e lar dehou : Héli mé ha lausk er ré varù de liénein er ré varù. Aveit ous té, kerh de bredeg ran-teleh Doé.

Eutru, emé un aral, m'hous héliou ; mes lausket mé ketan pen d'um zizobér ag er péh zou ér gér. Jézus e lar dehou : En neb e laka é zorn ar en alér hag e sel ardran n'é ket mat de ranteleh en nean.

S. MAHEU, VIII, 19-22. — S. LUKAS, IX, 57-62.

En deuzeh disipl ha tri-uigent.

Goudezé, hur Salvér Jézus e choéjas hoah 72 aral hag ou hasas deu ha deu én é rauk de gement kér ha de gement léh ma oé deliet dehou monet, ha eane laré dehé : Bout es, é guirioné, paut a vléad, mes Lihan a labourizion (1). Pedet enta mestr er bléad

(1) Rah er pobleu ag en doar, chetui er bléad ; ol er ré

DISIPLED JÉZUS

de gas labourizion ardro é vléad. Kerhet ; m'hou kas avèl oéned étoéh bleidi. Ne zouget na sah, na ialh, na boteu, ha ne saludet hañni én hent. E kement ti ma ieet, laret ketan pen : Peah d'en ti men. Ha mar bé énou ur hroédur benak a beah, hou peah e chomou arnehou, a vihañnoh é tistroei d'oh éndro. Chomet ér mémbr ti ; débret hag ivet er péh e vou abarh, rak en neb e labour e zeli bout digollet. Ne veet ket é vonet a di de di.

E kement kér ma ieet, mar bé groeit degemér ahanah, débret er péh e vou lakeit dirak oh. Guelleit eùé d'er ré klan e zou ér gér sé ha laret dehé : Arriù é genoh ranteleh Doé (1). Mes é kement kér

zou karget, a berh Doé, de bredeg en aviél ér bed, chetui el labourizion.

(1) Ranteleh Doé e zou Iliz hur Salvér Jézus-Krist.

ma ieet ha ne vou ket groeit degemér ahanah, kerhet ar er marhaléieu ha laret : Heijein e hramb énep d'oh en huan memb ag hou kér en des staget doh emb. Disket neoh é ma tost ranteleh Doé. Me lar d'oh é vou diskoeit, en dé zé (1), mui a druhé de Sodom eit d'er gér sé.

S. LUKAS, X, 1-12.

95

Kérief meliget get Jézus.

Um lakat e hra nezé de demal er hérief e oé bet groeit én hé-paut a vurhudeu, rak ma n'ou doé ket groeit penijen. Malloh arnas, Korozain ! Malloh arnas, Betsaïd ! rak pe vehé bet groeit é Tir hag é Sidon er burhudeu e zou bet groeit én ah hui, ind en devehé guéharal azéet eif gobér penijen get ur roched ran ha ludu. Chetu perak, dé er barn, é vou mui a druhé doh Tir ha doh Sidon eit doh oh huit.

Ha té, Kafarnaom, saüet betag en nean, diskarevi bet en ihuern (2) ; rak pe vehé bet groeit é Sodom er burhudeu e zou bet groeit én as, marsen é vehé bet hoah én hé saü hiniü en dé. Chetu perak é laran d'oh é vou, dé er barn, mui a druhé doh bro Sodom eit doh ous té.

En neb hou cheleu me cheleu, hag en neb hou tispriz men dispriz. Mes en neb men dispriz mé e zispriz en hani (3) en des men degaset.

S. MAHEU, XI, 20-24. — S. LUKAS, X, 13-16.

(1) Dé er barn devéhan, én achimant ag er bed.

(2) Ne houiér ket, a huersou, é pé tachad é oé saüet er gér sé ; ne gavér mui merch erbet anehi,

(3) Doé en Tad.

KÉRIEU MELIGET GET JÉZUS

96

En disipled deit éndro.

Neoah en deuzek disipl ha tri-ugent e zas éndro én ul laret : Eutru, memb en diauled e sent doh omb én hous hanù. Nezen é lar dehé : Guélet e hren Satan é koéh ag en nean èl er gurun. E tan a rein d'oh er gelled de gerhet ar en aeron hag ar en hruged hag ar ol nerh en énebour ; ha nitra ne hrei droug d'oh. Neoah n'hou peet ket leùiné én arben ma sent er speredeu doh oh. Mes beh èl eùiné, rak men dé skriüet hous hanùeu én nean.

D'en ér sé memb é tridas get leùiné, dréhrès er Spered Santél, hag é laras : Hou trugèrékat e

hran,

Tad, Mestr en nean hag en doar, rak ma hou es kuhet en treu zé doh er ré fur ha doh er ré avizet ha ma hou es ind dizoleit d'er ré vihan. Ia (1), Tad, pen dé guir en des plijet genoh elsé. Me Zad en des reit d'ein en ol dreu. Ha dén n'hanaù er Mab nameit en Tad, ha dén n'hanaù en Tad nameit er Mab hag en hani en des er Mab vennet dizolein en dra zé dehou.

† Hag, én ur zistroein doh é zisiplied, ean e laras : Eurus en deulegad e huél er péh e huélet hui ! Rak me lar d'oh en des éleih a brofeted hag a roañné hoanteit guélet er péh e huélet hui ha n'ou des ket er guélet, ha kleuet er péh e gleuet ha n'ou des ket er hleuet. Deit d'em havet, hui ol hag e zou chuéh ha sammet, ha me rei d'oh nerh ha kalon. Keméret me iau arnah ha disket genein é on kun (2) hag izél a galon ha hui é gavou en dichuéh aveit hous ineañneu, rak me iau e zou flour ha me sam e zou skan.

S. MAHEU, XI, 25-30. — S. LUKAS, X, 17-24.

97

En dén mat a Samari.

Nezé oeit un doktor ag el lézen ha saüet ha laret dehou eit el louiein : Mestr, petra em es d'hober eit em bout er vuhé perbadus ? Jézus e lar dehou : Petra zou merchet él lézen ? Petra e lènes té én hi ? Hennont e reskond én ul laret : Te garou

(1) Ia, m'hou trugèréka.

(2) Lan a zoustér.

EN DÉN MAT A SAMARI

en Eutru te Zoé a greiz te galon, hag a ol te inean, hag a ol te nerh, hag a ol te spered, ha te nésan el ous has unan. Jézus e lar dehou : Mat e tes reskon-det, groa en dra zé ha te viñou. Mes hennont, é klah um zigaréin, e lar de Jézus : Ha più é me nésan? Jézus e reskond dehou én ul laret :

Un dén e zichenné a Jérusalem de Jériko. Koéh e hra étoéh el laeron. Er ré men en dihusk ha, goudé bout ean goleit a houlieu, en el lauskant énou hantér-varù hag é hant kuit. Um gavet ur beleg de zichen dré er memb hent. Ean er guél hag e ia tré. Er sorteùé, én ur dremén én tachad hont, ul lévít (1)

(1) Un dén a rumad Lévi, hag e chervijé er véléan én tanpl.

er guél hag e ia tré. Mes, én ur vonet get é hent, un dén a Samari (1) e dremén étal dou, ha, doh er guélet, é ma tinéreit é galon get en druhé. Ean e dosta hage lién é houlieu, én ur skuill ivl ha guin arnehé. Ha, goudé bout ean lakeit ar é jau, ean er has d'en hostaleri hag e gemér soursi anehou. En trenoz, ean e den deu zinér ag é ialh hag ou ra d'en hostiz, én ul laret : Kemér soursi anehou, hag er mizeu ha pou open, m'ou dakorou mé d'is, pe zein éndro.

Péhani ag en tri zen e gav genis té e zou bet nésan d'en hani e oé koéhet étoéh el laeron? Hennont e lar nezé : En hani en des keméret truhé doh tou. Jézus e lar dehou : Ké ha groa kement aral.

S. LUKAS, X, 25-37.

98

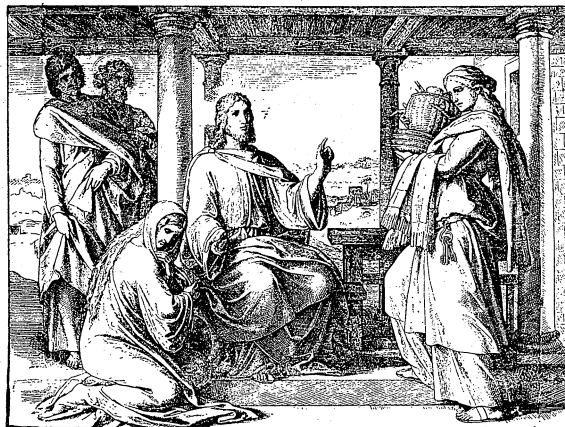
Jézus é ti Mart ha Mari.

† Tré ma oent én hent, é tegoéhas get Jézus monet én ur vorh (2) ; hag ur voéz hanùet Mart en degeméras én hé zi. Un hoér hi doé, hanùet Mari. Azéet étal treid hur Salvér, honen e cheleué doh é gonzeu. Ha Mart e ié hag e zé dré én ti eit chervij pep tra. Hi ocit neoah hag arsaüet : Mestr, emé hi, ne daulet ket hui mé en des me hoér me lausket me unan de chervij? Laret enta dehi sekour genein.

Er Salvér e reskond déhi én ul laret : Mart, Mart,

(1) En dud a Samari hag er Juifed ne oent ket a unan.

(2) Bétani e hrét ag er vorh sé ; tri hart-leu oé doh Jérusalem,

JÉZUS É TI MART HA MARI

té um néhans hag um dreboul get éleih a dreu. Ha neoah un dra hemb kin e zou ret (1). Mari en des choéjet el lod guellan ha ne vou ket lammet geti.

S. LUKAS, X, 38-42.

99

Penaus é ma ret pedein.

El ma oé Jézus é pedein én ul léh benak, kentéh ma oé achiù, unan ag é zisipled e laras dehoul : Eutru, disket ni de bedein èl m'en des eùé disket lehann é zisipled. Pe bedet, emé ean dehé, laret : Tad, hous hanù revoc santéleit, hou ranleleh rezei

(1) Er salvedigeh.

d'emb. Reit d'emb hiniù hur bara pamdiek. Ha pardonet d'emb hur péhedeu, rak ma pardonamb ni memb d'er ré en des péhet én hur hevér, ha n'hul lausket ket de goéh én tantasion.

Laret e hras hoah dehé : Lakamb é hehé, de greisnoz, unan benak ahanah de gavet un ami hag é larehé dehoul : M'ami, ra d'ein tèr baraen é prest, rak un ami d'ein é hobér hent e zou arriù genein ha n'em es nitra de genig dehoul ; nag é reskondehé hennont ag en diabarh, én ul laret : Nen des ket d'em néhansein, cherret é bremen men dor, ocit omb memb én hur guléieu, mem bugalé ha mé, n'hellan ket seùel de rein d'is ; mar dalh ataù en aral de skoein ar en nor, me lar d'oh, bout ne saùehé ket hennont eit rein dehoul, rak m'émant amied, en néhans el lakehé neoah de seùel ha de rein dehoul kement èl en dehé dobér.

Mé, me lar d'oh eùé : Goulennet hag é vou reit d'oh, klasket hag é kaveet, skoeit ar en nor hag é vou digoret d'oh. Rak a gement e houlen e resèu, hag en neb e glah e gav, hag en neb e sko ar en nor é vé digoret dehoul. Pé tad én hou mesk e rehé d'é groèdur ur mén, mar goulén bara, pé un aer, mar goulén pesked, pé un huil grug, mar goulén un ui ? Mar gouiet hui enta, deustou péker fal oh, rein treu mat d'hou pugalé, pegement guel hou Tad ag en nean e rei ean er spered mat (1) d'er ré er goulén getoul.

S. LUKAS, XI, 1-13.

(1) Er Spered Santél.

Mélasion d'er Huerhiéz Vari.

El ma konzé elsen, oeit ur voéz ha saüet hé boéh a vesk er bobl ha laret dehou : Euris en digosté en des hou touget hag er galon en des hou maget. Euris kentoh, emé ean, er ré e cheleu hag e vir konzeu Doé.

S. LUKAS, XI, 27-28.

Er fariziéned meliget get Jézus.

Tré men dé Jézus é konz, ur farizién er ped de bredein getou. Ha oeit Jézus d'é di hag azéet doh taul. Mes er farizién um laka de chonjal ha de laret doh tou é unan : Perak n'en des ket anehou um holhet kent er pred ? Er Salvér e lar dehou nezé : Hui, fariziéned, hui e bropa dianvéz er goupon hag er plad ; mes en diabarh ahanah e zou lan a laeronis hag a fallanté. Tud amoet ! En hani en des groeit en dianvéz ha n'é ket ean en des groeit eüé en diabarh ? Get er péh hou es de ziovér, groeit enta en alézon, ha nezé pep tra e vou glàn eit oh.

Malloh arnah, fariziéned, rak hui e ra en déaugeu diar er mant, er rut ha kement lezeuen e zou, ha ne hret ket forh a justis nag a garanté Doé. Ret é d'oh neoah gobér en treu zé, hemb lezel en treu aral (1). Malloh arnah, fariziéned, rak ma vouret bout él léhieu ketan ér sinagougeu ha bout saludet

(1) Goudé bout héliet lézen Doé a zivout treu distér, ne zeliét ket lezel a kosté er péh zou brasan ha santélan él lézen sé,

ar er marhaléieu. Malloh arnah, rak ma oh él béieu ne huélér ket hag e gerhér arnehé hemb gouiet.

Nezé unan a zoktored el lézen e reskond én ul laret dehou : Mestr, é konz elsé, hui e hra anjuli d'emb ni eüé. Jézus e reskond : Malloh arnah hui eüé, doktored el lézen, rak ma sammet en dud get sammeu n'hellant ket doug, ha hui memb ne douchet ket ér béhieu zé get hou piz hemb kin (1).

Malloh arnah hui hag e saü béieu d'er brofeted : hou tadeu é neoah en des ind lahet. Diskoein e hret elsen é kavet mat er péh en des groeit hou tadeu, rak ind é en des ou lahet, ha hui, hui saü béieu dehé. Ha chétu perak furnéz Doé en des laret : Me zavéou dehé profeted hag apostoled, hag ind e lahous lod anehé hag e hoalgasou lod aral, ha klasket vou pen get er rumad tud men a hoed ol er brofeted e zou bet skuillet a houdé men dé groeit er bed, a zrebi goed Abel beta goed Zakari, en hani e zou bet lakeit d'er marü étré en autér hag en tanpl. Ia, m'el lar d'oh, klasket vou pen get er rumad tud men. Malloh arnah, doktored el lézen, rak ma hou es keméret alhué en abilté : mes n'oh ket oeit abarh hui memb, hag er ré e ié abarh, hui hou es parreit doh té a vonet.

El ma laré en treu zé dehé, er fariziéned ha doktored el lézen um lakas de gargein stert arnehou ha d'en aters ar ur ioh treu. Peinjeu e stennent dehou ha kavet én é gonzeu léh d'er haréein e glaskent.

S. LUKAS, XI, 37-54.

(1) Er sent e vé rust doh té ou unan, mes lan a zoustér doh er réal.

En doujans ag en dud.

Bout e oé éndro dehou kement a dud ma um flastrent en eil égilé. Um lakat e hra nezé de laret d'é zisipled : Dihoallet doh bionil er fariziéned hag e zou el likoézaj. Mes nen des nitra goleit hemb ne vou dizoleit, na nitra kuhet hemb ne vou hanuët (1). Rak er péh hou es laret én tioélded e vou laret ér sklérder hag er péh hou es devizet étal er skoarn, ér hanpreu, e vou predeget ar en toenneu.

Gout e hret ne huerhér pemp golvan nameit deu vlank ha neoah hañni anehé nen dé ankoéheit get Doé. Memb er bléu ag hou pen e zou rah nivéret. Ne zoujet ket enta : pautmat é oh hui guel eit un troh golvañni. M'el lar d'oh, a gement en devou douget testoni ahanan dirak en dud, Mab en dén e zougou eùé testoni anehé dirak Éled en Eutru Doé. Mes en hani en dou me nahet dirak en dud, e vou nahet dirak Éled en Eutru Doé. Kement hani e lar ur gir énep de Vab en dén, pardonet e vou dehou; mes en hani en devou toéet énep d'er Spered Santél, ne vou ket pardonet dehou.

A p'hou kaseint d'er sinagoueu ha dirak en dud a liz ha dirak er penneu ag er vro, n'hou pet ket néhans penaus na petra reskond na petra laret; rak er Spered Santél e ziskou d'oh nezé petra vou ret d'oh laret.

S. LUKAS, XII, 1-12.

(1) Dé er barn devéhan, fallanté er béherion ha santeleh er sent e vou dizoleit dirak en ol.

Madeu en doar.

Nezen a vesk er bobl unan benak e lar dehou : Mestr, laret d'em brér rannein genein hun héritaj. Mes Jézus e lar dehou : Me heh dén, più en des me lakeit mé de vout bârnour arnah ha de rannein hou treu ? Nezen é lar dehé : Eùéhet ha dihoallet doh pep perhuéaj, rak bout en devehé un dén madeu a leih, er péh e bieu ne hirat ket é vuhé. Arlerh é lar dehé en hanvaladen men.

Un dén pinüik en doé un doareu hag e zougas ur ioh fréh. Hag é chonjal doh tou é unan, ean e laré : Petra e hrein mé, pen dé guir n'em es ket léh erhoalh de cherrein me fréh ? Ha ean e laré : Chetu petra e hrein : é han de ziskar me sulérieu ha d'ho-bér ré brasoh ha me delpou abarh er péh e zou estet d'ein, me ol madeu, ha me larou d'em inean : Bout ha es madeu a leih armerhet eit paut a vléieu; dichuéh, débér, iv, groa chervad. Mes Doé e laras dehou : Amoed ! hineah memb e vou goulennet te vuhé genis, hag er péh ha es dastumet, de biù e veint ind ? Elsen é get en hani e delp eitou é unan ha n'é ket pinüik revé Doé.

Laret e hras hoah d'é zisipled : Ne veh ket é poén a fet hou puhé petra e zèbreet nag a fet hou korv petra e huskeet. Guel é er vuhé eit er boud hag eùé er horv eit en dillad. Sellet doh er breini : ne hadant na ne estant, n'ou des na kaù na sulér, ha Doé e ra boud dehé. Mes pegement é oh hui guel eité ? Ha più ahanah hui e hellehé get ol é spered

kreskein é vent hed ur hliniad hemb kin ? (1) Mar n'hellet gobér un dra ken distér, perak enta um néhanset hui diarben en treu aral ?

Sellet doh el lili, penaus é kreskant : ne labourant na ne néant. Mes me lar d'oh, memb é kreiz é hloér, Salomon n'é ket bet gusket ker braù el unan anehé. Mes mar dé elsen é vé gusket get Doé el lezeuaj e zou hiniù ér prad hag e vou taulet arhoah ér forn, pegement é vou ean guel doh oh hui, tud goann a fé ? Eit oh hui enta, ne houlennet ket petra hou pou de zébrein pé d'ivet ; n'um dreboulet ket get er chonjeu zé. Rak en dud ag er bed e glah ol en treu zé. Mes hou Tad hui e hoér hou es dober anehé. Klasket enta de getan pen ranteleh Doé hag é justis ha rah en treu zé vou reit d'oh ar en ol.

Ne zoujet ket, tolpadig deved, rak plijet en des get hou Tad rein d'oh ur ranteleh. Guerhet er péh hou es ha reit en alézon. Groeit aveit oh ialheu ne gohant ket hag un trezol dihesk én nean, él léh ma ne dosta ket el laeron ha ne grign ket er miltred. Rak él léh men dé hou trezol, azé ma hou kalon eùé.

S. LUKAS, XII, 13-34.

104

Er meùel soursius hag er meùel disoursi.

Revou ur grouiz ar hou tigroézel ha lanpreu biù én hou tehorn. Ha beh hanval doh tud e zou é hortoz ma tei ou mestr éndro ag er fest, eit digor dehou kentéh ma arriùou ha ma skoei ar en nor. Eu-

(1) Hed en distéran tra.

rus er veùelion sen e vou kavet dihun, a pe ze i er mestr ! E guirioné, m'el lar d'oh, goudé bout um hrouizet, ean ou lakei doh taul, e iei hag e ze i dirak té hag ou chervijou. Ha mar da d'en eil kard agen noz pé d'en drivet, ha mar ou hav elsen, eurus er veùelion sé !

Mes konprenet erhat en dra men : Pe houiehé en tad a diegeh de bé ér é tehé el laer, ean e choméhé dihun hemb arvar ha ne lauskehé ket é di de vout toulet. Hui eùé beh prest, rak Mab en dén e ze i d'en ér ne chonjet ket.

Nezé Piér e lar dehou : Eutru, ha ean zou eid omb ni hun unan pé eid en ol é laret er honzeu men ? Hag er Salvér e reskond : Più é, d'ha chonj té, er melestrour mat hag avizet en des er mestr lakeit drest en dud ag é di, aveit rein dehé, d'er hours, ou muzuliad gunéh ? Eurus er meùel sé, mar er hav er mestr, a pe ze i, é hobér elsé ! Éguirioné, me lar d'oh en el lakei ér pen ag ol er madeu en des.

Mes mar lar er meùel sé én é galon : Daléein e hra me mestr de zonet. Mar um laka de skoein er veùelion hag er matéhion, ha de zébrein ha d'ivet ha de vèuein, mestr er meùel sen e ze i d'en ér ne vou ket é chonjal ha d'en ér n'hanaù ket, ha ean en diforhou a zoh er ré vat hag el lakei é mesk er ré diléal.

Er meùel hag en des hanaùet volanté é vestr ha n'en des ha kanpennet na groeit nitra revé é volanté, hennéh e vou malet a dauleu. Mes en hani n'en des ket hé hanaùet hag en des groeit treu de vout kastiet e réséuou bihañnoh a dauleu. Rak ol a gement

e zou bet reit éleih dehé e vou goulennet éleih geté hag en hani e zou bet reit dehou muioh de hoarn e vou goulennet ohpen getou.

S. LUKAS, XII, 35-48.

105

Tan er garanté santél.

Deit on de zegas en tan (1) ar en doar, ha petra e fal d'ein mé nameit ma krogou? Deli é d'ein resèu ur vadéent (2), ha na goasketet é m'inean betag m'arriüou genein: Hui e gred é on deit ar en doar de rein er peah? Pas, e laran d'oh; mes deit on d'hobér disparti. Rak a vremen, én un ti ma es pemp a dud, é veint dispartiet tri énep de zeu ha deu énep de dri. Dispartiet e vou en tad énep d'er mab hag er mab énep d'en tad, er vam énep d'er verh hag er verh énep d'er vam, er vam-meg énep d'er verheg hag er verheg énep d'er vammeg.

S. LUKAS, XII, 49-53.

106

Er benijen.

Laret e hras hoah d'er bobl: Pe huélet ur gogusen é sèuel a zoh er saù-héaul, hui e lar: É ta glaù, hag elsé vé. Hag, a pe huéh en aùèl a zoh er hreisté, hui e lar: Tuem vou, hag é vé. Likoézed, gout e

(1) Tan santél er garanté a gristeneh é kevér Doé hag en nésan.

(2) Er vadéent-goed ar er groéz.

hret pé amzér vou, é sellet doh en nean hag en doar; penaus enta n'hanaüet ket hui en amzér men? Penaus n'hanaüet ket hui ahanah hous unan er péh zou mat?

A pe ies get has énebour de gavet mestr er vro, laka eùeh én hent d'um zijabein anehou, get eun marsé n'ha stleijehé dirak er barnour ha ne vehes lakeit d'er barnour étré dehorn er bourèu ha ne zehé er bourèu hag ha turel ér prizon. M'el lar d'is, nen dei ket ér mész a vazé, ken ha pou dakoret bet en devéhan blank.

Én amzér sé memb é tas ur ré benak de gonz dehou a Galiléis lahet dré berh Pilat épad ur sakrifis, hag e oé bet elsé keijetou goed get goed el loñned. Reskond e hras én ul laret dehé: Ha kredein e hret hui é ma bet en dud sen a Galilé goah péherion eit ol er réral a Galilé, dré m'ou des anduret elsé? Pas, e laran d'oh; mes, ma ne hret ket penijen, hui eiei de gol rah ér sort.

Él en trihuéh sen e goéhas arnehé tour Siloé hag e oé bet lahet, ha hui e gred é oent ind eùè péherion muioh eit en ol dud aral e chom é Jérusalem? Pas, e laran d'oh; mes, ma ne hret ket penijen, hui eiei de gol rah ér sort.

S. LUKAS, XII, 54-59. XIII, 1-5.

107

Er figézen difréh.

Laret e hras hoah dehé er honzeu men: Un dén en doé ur huéen figéz plantet én é huiniég; donet e hras de glah fréh.én hi ha ne gavas ket. Nezen é

laras d'er guinieour : Chetu tri blé ma tan de glah fréh d'er figézen men, ha ne gavan ket. Troh hi enta ; de betra é stern hi hoah en doar ? Mes hennont e reskond én ul laret dehou : Eutru, lausket hi hoah er blé men, ma toulein ha ma lakein teil én dro dehi, ha marsen é tougou fréh ; mes, ma ne zoug ket, hui hé zrohou devéhatoh (1).

S. LUKAS, XIII, 6-9.

108

Er voéz deugromet.

Jézus e vezé neoah é predeg én ou sinagog, d'er sadornieu. Hag énou um gavet ur voéz e oé geti ur spered hag hé dalhé maheignet a houdé trihuéh vlé kent ; deugromet oé ha n'hellé tam erbet sellet d'er hlué. Jézus hé galù devatou hag e lar dehi : Moéz, dijabet ous a te zroug. Nezen é lakas é zorn arnehi ; kentéh hi um eañnas, hag hi e drugèréké Doé.

Mes en arhsinagogour e oé droug getou m'en doé Jézus guelleit, d'er sadorn. Ha ean e laré d'er bobl : Boutes huéh dé ma rinkér labourat ; deit enta d'en déieu zé de vout guelleit, ha nempas d'er sadorn.

Er Salvér e reskond dehou én ul laret : Likoézed, peb unan ahanah hui, ne zistag ean ag er hreu é éjon pétremant é azen, d'er sadorn, aveit er has d'en deur ? Er verh men d'Abraham e zou bet liammet de Satan a houdé trihuéh vlé zou, ha ne oé ket

(1) Ma ne hramb ket obéreu mat, Doé hul lammou ag er beq mén èl ma vé trohet ur huéen ne zoug ket a fréh.

rinket torrein hé ranjenneu, d'en dé ag er sadorn ? (1)

Ha tré ma konzé elsen, a gement e oé énep dehou e rué get er méh, hag er bobl aberh e oé lan a leüiné diarben ol en treu kaer e hré.

S. LUKAS, XIII, 10-17.

109

Er salvedigeh.

Jézus e ié dré er hérieu ha dré er borheu ; ha predeg e hré én ur hobér hent trema Jérusalem. Mes unan benak e laras dehou : Ha ean zou gloèu er ré um salvou ? Ha ean e laras dehé : Poéniet de vonet én ti (2) dré en nor stréh ; rak m'el lar d'oh, paut e glaskou monet abarh ha n'helleint ket. Pe vou oeit en tad a diegeh abarh ha m'en dou cherret en nor, é chomeet hui ér méz ; ha hui um dapou de skoein ar en nor én ul laret : Eutru, digoret d'emb. Ha ean e reskondou én ul laret d'oh : Ne houian ket a beban oh hui.

Nezé hui um lakei de laret : Débret hag ivet hun es dirak oh, ha hui hou es prédeget ar hur marhaléieu. Ha ean e larou d'oh : Ne houian ket a beban oh ; pelleit doh on, hui ol, obérizion a fallanté. Enou é vou ouilereh ha skrignereh dent, pe huéleet Abraham hag Izaak ha Jakob hag en ol brofeted é ranteleh Doé ha hui skarhet ér méz. Donet ehrei ré ag er

(1) Er sadorn e oé dé miret get er Juifed, èl m'éma er sul get er gristénion.

(2) É ti en Eutru Doé, ér baraouiz.

saù-héaul, ag er huh-héaul, ag er hreisnoz, ag er hreisté, hag ind um lakei doh taul é ranteleh Doé. Hag er ré zevéhan bremen e vou er ré getan, hag er ré getan e vou er ré zevéhan. S. LUKAS, XIII. 22-30.

110

Jézus, mestr ar bep tra.

En dé zé memb, ur ré benak a vesk er fariziéned e dosta hag e lar dehou : Pelleit, keit a vamen (1), rak é ma Hérod é klah hou lahein. Reskond e hra dehé : Kerhet ha laret d'el luhern sen é on é skarhein en diauled hag é huellat d'er ré klan hiniù hag arhoah hag é vein achiù en drivet dé. Neoah é ma ret d'ein kerhet hiniù, arhoah hag en dé arlerh, rak ne jauj ket d'ur profet merùel ér méz a Jérusalem.

Jérusalem, Jérusalem, hag e lah er brofeted hage labé er ré e gasér d'ha kavet, pet guéh em es méz vennet tolpein ha vugalé avèl ma tolpe un én é néhiad édan é ziùaskel ha n'ha es ket vennet ! É ha hou ti de vout lausket gouli genoh. Mes me lar d'oh n'em guéleet ket mui betag ma tei d'oh laret : Revou beniget en hani e za é hanù en Eutru Doé.

S. LUKAS, XIII, 31-35.

111

Guelladen un dén klan get er foèu.

† Ur sadorn é tegoéhas get Jézus monet de bredein de di unan ag er penneu bras émesk er fariziéned

(1) Er fariziéned, get ou fallanté kuhet, e garezé ma vehé bet oeit Jézus de Jérusalem, eit kavet ésoh en tu d'er hemér ha d'el lakat d'er marù.

ziéned hag é oent doh er spial. Ha chetui um gavet dirak tou un dén klan get er foèu-deur, Jézus um laka de gonz hag e lar d'en doktored ag el lézen ha d'er fariziéned : Ha ean zou mat guellat d'er ré klan, d'er sadorn ? Mes ind, ne saünant grik.

Nezé ean e grogèn dén hont, e huella dehou hag er has kuit. Hag, én ur gonz doh té, ean e lar : Più ahanah hui, mar da un azen pé un éjon dehou ha koéh ér puns, n'en tennou aben kaer ér méz, memb d'en dé ag er sadorn ? Ha n'hellent kel anehé reskond dehou a zivout kement sé.

Nezen, él ma taulé mé d'er ré e oé bet kouviet, penaus é choéjent el lèhieu ketan doh taul, ean e laras dehé er honzeu men : Pe vi kouviet d'ur fest, emé ean, n'azées ket ér hetan lèh doh taul get eun marsé ne vehé bet kouviet dehou unan benak inouraplohe eit ous ha ne larehé d'is en hani en des hou kouviet ean ha té : Ra te lèh d'hennen. Ha nezen é vehé ret d'is kemér get méh el lèh devéhan. Mes pe vi kouviet, kerh d'azé én devéhan lèh, eit ma vou laret d'is, pe zei en hani en des ha kouviet : M'ami, des ihuellouh d'el lein. Nezen é vou un inour aveit ous dirak er ré e vou doh taul genis. Rak ol a gement um saù é vou izéleit hag en hani um izéla e vou saùet.

Laret e hras eùé d'en hani en doé ean kouviet : Pe res ur viren pé ur goén, ne bedes ket hemb kin te vignoned, pé te vredér, pé te gerent, pé t'amezion pinùik get eun marsé n'ha pedehent d'ou zro, ind eùé, ha ne vehes digollet geté. Mes, pe res ul leign vras, ped er ré peur, er ré maheignet, er ré kam hag er ré dal. Ha te vou eurus, dré n'ou dou

ket de zakor d'is; rak dakoret vou dis en dé ma saou en dud santél a varù de viù.

S. LUKAS, XIV, 1-14.

112

El leign vras.

É kleuet konz elsen, unan ag erré e oé getou doh taul e laras dehous : Eurous en neb e zèbrou bara é ranteleh en Eutru Doé. Nezé Jésus e laras dehous : † Bout e oé un dén (1) e hras ul leign vras hag e gouvias dehi éleih a dud. Ha, de gours el leign, ean e zavéas é veüel de laret d'er ré e oé bet kouviet : Deit, prest é rah en treu. Hag ind um lakas ol ar un dro de rein digaréieu. Er hetan e laras : Prénét em es un dachen hag é ma ret d'ein mont d'hé guélet ; m'ha ped d'em fardonein. En eilvet e laras : Prénét em es pemp koubl éhen hag é han d'ou asé ; m'ha ped d'em fardonein. Un aral e laras : É tan a ziméein, ha raksé n'hellan ket monet.

Er meüel e ias éndro de laret kement sé d'é eutru. Nezé, kounaret bras, en tad a diegeh e laras d'é veüel : Ké bean ar er blasenneu hag ar er paùe-

(1) En dén e goui e zou en Eutru Doé. Er meüel e zou en Tad Santél er Pab hag, édan é vili, en eskobed hag er véléan. El leign e zou er gréseu hun es get Doé eit gobér hur salvedigeh. Er ré getan kouviet é zou er bobl juif ha n'en des ket vennet cheleu doh boéh Jésus, hag er ré zévéhan, galüet a bél hag a dost, e zou rah er baïañned. — El leign gaer men e zou eüé er sakremant ag en Autér. Kouviet omb get Doé de vonet d'er resèu. Tostamb liés, hemb klah digaréieu.

rieu kër ; hag er ré peur, er ré maheignet, er ré dal, er ré kam, degas ind genis amen. Hag er meüel e laras : Groeit em es èl ma hou es laret d'ein, ha bout es hoah léh.

En eutru e lar nezé d'é veüel : Ké dré en henteu hag hed ha hed d'er gerhiér, ha dalh ar en dud de zont abarh eit ma vou lan me zi ; rak me lar d'oh ne vou hañni ag en dud sen e zou pedet hag e dañoei a me leign.

S. LUKAS, XIV, 15-24.

113

Er guir disipl.

Èl ma hé getou un anfin bras a dud, Jésus a zistroas hag e laras dehé : Mar da unan benak devat on ha n'en des kaz (1) doh é dad ha doh é vam ha doh é voéz ha doh é vugalé ha doh é vredér ha doh é hoérezed hag open hoah doh é vuhé memb, n'hel ket bout diñpl d'ein. Rak piü ahanah hui, mar ven seüel un tour, ne chom ket de chonjal doh tou é unan ér mizeu e zou ret gobér, eit gout m'en des trahoalh d'en achiü ? get eun n'hellehé ket en achiü erhat goudé bout groeit er fondizion, ha n'um lakehé a gement er guél d'er goapat, én ul laret :

(1) Piü benak n'en des ket doh tad ha mam, moéz ha bugalé, brédér ha hoérezed, had oh er vuhé memb, bihañnoh a garanté eit doh en Eutru Doé, ha nen dé prest d'ou lezel ol, mar bé ret, aveit sentein doh lézen ha volanté en Eutru Doé, hennéh n'hel ket bout guir gristén.

Chetui un dén amen en des um dapet de seùel un tour ha n'en des ket gelllet monet betag er pen.

Pé hoah, più é er roé, édan mont d'hobér brezel d'ur roé aral, ne chom ket de chonjal ha ean e hel-lou get mil a dud ridek én arben d'en hani e za aben dehou get uigent mil ? Mar kav getou n'hel ket, ean e gas, tré men dé hoah pèl, ré d'er havet aveit goulén er peah. Elsen eùé più bènak ahanah ne dro ket kein d'ol er péh en des, n'hel ket bout disipl d'ein. En halén e zou mat ; mes, mar da en halén hag aùélein, get petra é vou èan salet ? Ne dal mui nitra, nak eit en doar, nak eit en teil ; mes taulet e vou ér-méz. Kleueet, en neb en des dis-koarn de gleuet.

S. LUKAS, XIV, 25-35.

114

En davaden fariet.

† Er publikenéd hag er béherion e dosté dehou eit er hleuet. Hag er fariziéned hag er skribed e yourbouté én ul laret : Hennen e zegemér er béherion hag e zèbr geté. Nezen é lar dehé er honzeu men : Più ahanah, mar en des kant davaden (1) ha mar da dehou kol unan anehé, ne lausk en 99 aral én dézerh, eit mont arlerh en hani zou kollet beta men dé kavet dehou ? Hag, a p'en des hi kavet, ean hé sam ar é ziskoé get leüné ; hag én ur arriù ér gér, galüein e hra é vignoned hag é amezion : Groeit bourus genein, emé ean, rak kavet é d'ein

(1) Er bugul e zou Jézus-Krist. En deved e zou rah er gristénion ; hag en davaden fariet e zou re péhour.

en davaden e oé kollet. Me lar d'oh é vou én nean kement a leüné a zivout ur péhour e hra penijen èl a zivout 99 a dud santél n'ou des ket dobér a benijen.

S. LUKAS, XV, 1-7.

115

Er péh argand kollet.

Ha hoah : pé moéz, mar hi des dek péh argand ha mar da dehi kol unan anehé, ne laka tan ér go-leu, ha ne chub en ti, ha ne glah perhuéh ke nen dé kavet dehi ? Ha, goudé bout ean kavet, galüein e hra hé mignonézed hag amezegéed : Groeit bourus genein, emé hi, rak kavet é d'ein er péh argand em boé kollet. Elsé, m'el lar d'oh, é vou leüné get éled en Eutru Doé a zivout ur péhour hemb kin hag e hra penijen.

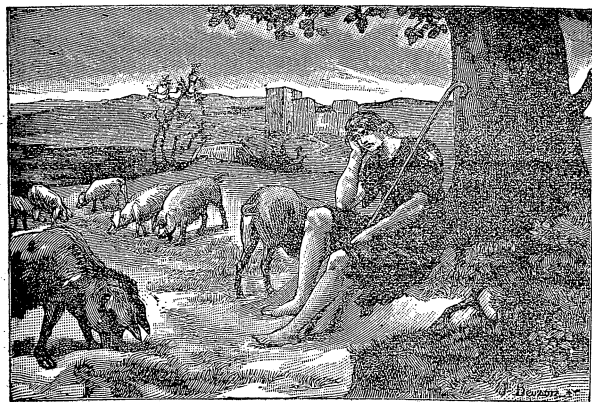
S. LUKAS, XV, 8-10.

116

Er mab prodig.

Bout e oé un dén en doé deu vab, emé Jézus. Hag er iouankan anehé e laras d'é dad (1) : Me zad, reit d'ein ellod dañné e zou deliet d'ein. Hag entad e rannas é zañné étré zé. Hag, un nebed déieu arlher, er mab iouankan, goudé bout tolpet rah é dreu, um lakas én hent eit monet d'ur vro pèl ; hag énou dis-

(1) En tad sen e zou en Eutru Doé. Er mab kouhan hag e chom dalhabl get en tad e zou er hristén mat. Er mab iouankan hag e bella doh é dad eit um dural d'ur vuhé dirollet e zou er péhour.

ER MAB PRODIG É HOARN ER MOH

mantein e hras é zañné é hobér chervad. Hag, a pe oé débret rah é dreu dehou, é koéhas ur gerteri vras ar ervro zé hag é tas dehou um gavet én diañ-néz. Ean oeit enta hag um hopreit d'un dén ag er vro. Hennont er hasas d'un dachen dehou aveit bouitaj er moh. Ha ean e garezé kargein é gov get er bouitaj e zèbré er moh; mes dén ne ré dehou.

Nezen é tistro doh tou é unan hag é lar : Nak a hopraerion en des é ti me zad ou goalh a vara, ha me zou mé amen é verüel get en nan ! Me sañou ha me iei de gavet me zad ha me larou dehou : Me zad, péhet em es énep d'en nean hag énep d'oh. N'é ket mui deli d'ein bout galüet hou mab ; groeit doh on èl doh unan ag hou kopraerion.

Ha ean saüet nezé ha de gavet é dad. Pe oé hoah pèl, é dad er guél ha get truhé doh tou

ER MAB PRODIG E ZA D'ER GÉR

e rid én é arbén, um daul doh é houg hag e vok dehou. Er mab e lar dehou : Me zad, péhet em es énep d'en nean hag énep d'oh ; n'é ket mui deli d'ein bout galüet hou mab.

Mes en tad e lar d'é hoskor : Degaset fonnabl er sé vrañan ha gusket hi dehou ha lakeit ur bizeu ar é viz hag ur boteu én é dreid. Degaset eüé el lé lart ha lahet ean. Dèbramb ha groamb chervad : rak me mab amen e oé marù, ha chetui ean biù én dro ; kollet e oé, ha chetui ean kavet. Hag ind um lakeit nezé d'hobér chervad.

Neoah er mab kouhan e oé én doareu. Èl ma té èndro ha ma tosté d'en ti, ean oeit ha kleuet son ha korol. Galüein e hra nezé unan agé hoskor aveit goulen getou petra e oé elsé. Hennen e lar dehou : Deit

é hou prér éndro, hag hou tad en des lahet el lé lart, rak m'en des kavet é vab iah ha divaheign.

Droug bras oé bet get er mab kouhan ha ne venas ket monet én ti. É dad e ias enta ér méz hag um lakas d'er pedein. Mes reskond e hras én ul laret d'é dad : Chetu kement a vléieu ma on doh hou chervij ; biskoah n'em es disantet doh oh, ha biskoah n'hou es reit d'ein ur mén gavr d'hobér chervad get m'amied. Mes hou mab amen hag en des lonket é zañné get gisti, kentéh m'éma deit éndro, hui e lah el lé lart aveitou.

Nezé en tad e lar dehou : Me mab, te zou té dalbéh genein hag ol er pèh e zou d'ein e zou d'is. Mes ret e oé gobér chervad ha diskoein leüiné ; rak te vrér amen e oé marù, ha chetui ean biù éndro ; kollet e oé, ha chetui ean kavet.

S. LUKAS, XV, 11-32.

117

Er melestrour diléal.

† Jézus e laré hoah d'é zisiplé : Bout e oé un dén pinùik hag en doé ur melestrour. Ha chetu bet taulet er garé ar hennen, dirak é vestr, en dout bet diskoufiet é dreu dehou. Ha ean er galùas hag e laras dehou : Displég dirak on te velestradur, rak a vremen n'helli ket mui bout melestrour. Er melestrour e lar nezé doh tou é unan : Petra e hréin mé, pen dé guir é on lammet get en eutru a vout melestrour ? N'hellan ket labourat doar ; méh em es é klah mem boud. Me houi petra gobér eit bout de-

JÉZUS E OUIL DIRAK JÉRUSALEM

geméret get en dud én ou ziér, pe vein torret a garg.

Galùein e hras enta, unan arlerh en al, er ré oé deliour d'é eutru. D'er hetan é laras : Pegement e zelies té d'en eutru ? Hag hennont e laras : Kant barillad ivl. Hag er melestrour e laras dehou : Kemér te bapér, azé ha skriù fonnabl hantér-hant. Arlerh é laras d'un aral : Ha té, pegement e zelies té ? Kant mezuliad gunéh, emé ean. Er melestrour e laras dehou : Kemér te bapér ha skriù pear-uigent.

Hag en eutru e vélas er fal velestrour, én arben ma en doé groeit èl un dén fur. Rak, a zivout er pèh ou sel, bugalé er bed men (1) e zou furoh eit

(1) En dud ag er bed e labour, d'er grog, eit tolpein ma-

bugalé er sklérder. Ha mé, me lar d'oh, get madeu en doar hag e zou liés ur vammen a béhed, groeit d'oh amied hag e hellou, pen deet ha merùel, hou tegemér é ranteleh en nean.

En neb e zou léal é bihañnig a dra e zou eùé léal én un dra brasoh, hag en neb e zou fal én un dra distér e zou eùé fal én un dra brasoh. Ma n'oh ket bet enta léal a zivout en argand a béhed, più e rei d'oh de hoarn er guir vadeu ? Ha ma n'oh ket bet léal a zivout treu un al, più e rei d'oh hui er péh e zou d'oh ? (1) Meùel erbet n'hel chervij deu vestr. Pé ean en dou kaz doh unan ha karanté doh en al, pé ean um stagou doh unan hag e zispriou en al. N'hellet ket chervij Doé hag en argand.

Mes er fariziéned hag e oé staget doh en argand e gleué rah en treu zé, hag ind e hré goap anehou. Laret e hras dehé : Hui e glah hui um lakat èl sent dirak en dud. Mes Doé hanaù hou kaloneu ; rak er péh e zou kaer dirak en dud e zou divalaù dirak Doé. El lézen hag er brofeted en des padet betag Iehann. A houdevéh é predegér ranteleh Doé ha peb unan e boéni de vonet abarh. En nean hag en doar e dreménou kentoh eit ne vou diverchet en distéran traig ag el lézen.

Più benak e gas kuit é voéz hag e gemér un al e hra un aoultraden hag en neb e gemér er voéz e zou bet kaset kuit e hra un aoultraden.

S. LUKAS, XVI, 1-18

deu en doar ; mes er gristénion liésan n'um ziésant ket kalz eit tolpein madeu en nean.

(1) Ranteleh en nean.

Lazar hag er fal binùik.

Bout e oé un dén pinùik (1) hag e oé gusket get mihér ru ha lién flour. Chervad e hré bamdé. Bout e oé eùé ur peur, hanùet Lazar, hag e vezé astennet étal é zor. Goleit e oé a houlieu. Ean e garezé um hoalheinget er berhoneu e goéhé a ziar daul er pinùik, ha dén ne ré dehous. Er chas (2) memb e zé de limpat é houlieu.

Oeit neoah er peur ha marùet hag en éled en dougas ar galon Abraham (3). Er pinùik e varùas eùé hag é oé bet béiet én ihuern. Ha tré ma oé ér poénie, én ur seùel é zeulegad, ean e huélas a ziabél Abraham ha Lazar ar é galon. Nezen é lar én ur huchal : Tad Abraham, hou peet truhé doh on ha kaset Lazar de soubein pen é viz én deur eit refreskein d'em zéad, rak goasket bras on én tan flam men.

Hag Abraham e laras dehous : Me mab, ha peet chonj e tes reséuet madeu én ha vuhé ha Lazar n'en des het meit drougeu. Mes bremen é ma ean konfortet ha tezou té goasket. Hag open en dra zé rah, étré hui ha ni é esun doulen vras, eit n'hellou er ré

(1) Jézus ne ra hanù erbet d'en dén pinuik sé, hag elsé ne houiér ket più e oé ean.

(2) Lazar n'hellé ket memb um zihuen doh er chas nañnek. Ind e gargé ar er peurkeh hag e hré droug bras dehous é tébrein breinadur é houlieu. Neoah bout e zou ré e gred é oé get truhé doh tou é té er chas dé limpat goulieu Lazar.

(3) D'el limbeu, lèh ma oé Abraham hag en dud santél aral, de hortoz m'en dehé Jézus, é verùel ag er groéz, digoret dor er baraouiz.

LAZAR HA ER FAL BINÛIK

e garehé na monet a vamen devatoh na donet avazé dumen.

Er pinùik e laras hoah : Tad, m'hou ped nezé d'er has de di me zad (rak pemp a vredér em es) de zoug testoni dehé, eit ne zeint ket, ind eùé, d'el léh men a boénieu.

Mes Abraham e laras dehou : Bout ou des Moïz hag er brofeted : cheleuent doh té. — Pas (1), tad Abraham, emé ean, mes mar da unan benak a vesk er ré varù d'ou havet, ind e hrei penijen. Abraham e lar nezé : Ma ne cheleuant na doh Moïz na doh er brofeted, nag é saùehé unan benak a vesk er ré varù, ne gredeint ket anehé.

S. LUKAS, XVI, 19-31.

(1) Pas, ne cheleueint ket.

Er goal skuir.

Più benak en dou reit d'oh d'ivet ur huérennad deur ém hanù, rak ma oh d'er Hrist, é guirioné, m'el lar d'oh, ne gollou ket é boén. Mes più benak en dou reit goal skuir ne vehé meit d'unan ag er vugaleïgeu men e gred én an, guel e vehé dehou bout taulet é sol ér mor get ur mén melin doh é houg.

Malloh ar er bed én arben ag é hoal skuirieu ! Ret é ma vou goal skuirieu, guir é ; mes malloh ar en dén e ra goal skuir ! Mar dé te zorn ha laka de béhein, troh ean ; rak guel é d'is bout mankart ha monet d'er baraouiz, eit ha pout deu zorn ha monet d'en ihuern, d'en tan nen des ket a lah dehou, d'el léh ne varù ket er prean (1).

Mar dé te droed ha laka de béhein, troh ean ; rak guel é d'is bout kam ha monet d'er vuhé perbadus, eit ha pout deu droed ha bout taulet én ihuern, én tan nen des ket a lah dehou, él leh ne varù ket er prean.

Mar dé te lagad ha laka de béhein, ten ean ha flastr ean pèl doh ous. Guel é d'is monet de ran-teleh Doé get ul lagad hemb kin, eit ha pout deu lagad ha bout taulet én tan ag en huern, léh ne varù ket er prean ha nen des ket a lah d'en tan. Rak peb dén e vou kastiet get tan, él ma teli bout salet get halén pob éneval sakrefiet én inour de Zoé.

En halén e zou mat ; mes, mar da en halén de

(1) Temalasioneu er gousians.

vout voér, get petra é saleet hui ? Goarnet en hælén (1) én ah ha goarnet er peah étré zoh.

Dihoallet a zispriz hañni ag er vugaléigeu men ; rak, m'el lar d'oh, ou éled e huél ablén fas me Zad e zou én nean. Mab en dén e zou deit de salvein er péh e oé kollet. Petra e gav genoh hui ? Un dén en des kant davaden, mar fari unan anehé, de hout ha ne lausk anehou en nandek aral ha pear-uigent ar er mannéieu, eit monet de glah en hani zou fariet ? Ha mar degoéh getou hé havet, é guirioné, me lar d'oh en devou mui a leüinè én arben anehi eit én arben ag en nandek ha pear-uigent ha n'int ket fariet. Elsen eüé hou Tad hag e zou én nean ne ven ket anehou ma um göllou hañni ag er vugaléigeu zé.

S. MAHEU, XVIII, 6-14. — S. MARK, IX, 40-49.
S. LUKAS, XVII, 1-2.

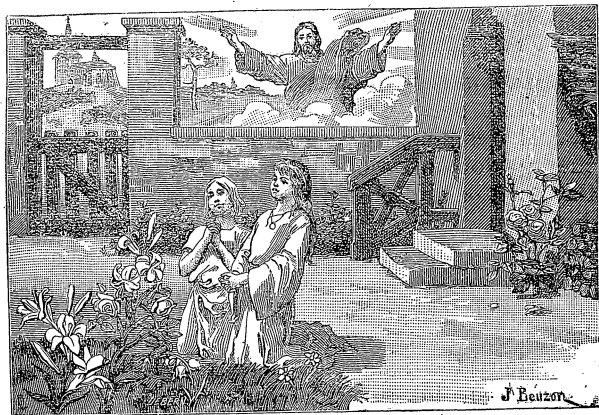
120

Ret é kelennein er vredér.

Mar en des ha vrér péhet énep d'is, ké ha kelen ean étré zou é unan ha té. Mar cheleu doh ous, t'ha pou gouniet te vrér. Mes ma ne cheleu ket doh ous, kemér hoah genis unan pé deu eit ma vou groeit en treu diar gonz deu pé tri test. Ha ma ne cheleu ket doh té, lar d'en Iliz. Mes ma ne cheleu ket doh en Iliz, sel ean èl ur paian hag ur publikén.

É guirioné m'el lar d'oh, ol er péh e arieet ar en doar e vou ariet én nean hag ol er péh e ziariet ar en doar e vou diariet é nean. M'el lar d'oh hoah,

(1) Halén er furnéz hag er santeleh.

DEU É PÉDEIN AR ÛN DRO

mar da deu ahanah hag um gleuet ar en doar, ne vern petra e houlenneint, ind en dou ean get me Zad e zou én nean. Rak èl léh men des deu pé tri tolpet ém hanù, énou é ven én ou hreiz (1).

S. MAHEU, XVIII, 15-20.

121

Ret é pardonein.

Dihoallet doh oh. Mar da te vrér ha péhein énep d'is, kelen ean huerù ha mar groa penijen, pardon dehou. Nezé Pièr e dosta de Jézus hag e lar : Eutru, pe béhou mem brér énep d'ein, pet guéh é pardo-

(1) Guel é laret er beden ol ar un dro eit pedein peb unan d'é du.

nein mé dehou ? Betag seih guéh ? Jézus e lar dehou : Ne laran ket d'is betag seih guéh, mes betag seih kant guéh seih guéh (1).

† Chetu perak é hes laret é ma ranteleh en nean hanval doh un dén, ur roé hag e venné gobér d'é chervijerion dakor dehou kont ag er péh e zeliént. Hag, a pe oé um lakeit de houlen kont geté, é kasér dirak tou unan e zelié dehou dek mil taland (2). Hag, èl n'en doé ket de zakor, é eutru e hourhemennas er guerhein, ean, é voéz, é vugalé, hag ol er péh en doé, eit péén é zelé. Mes er chervijour sé um daulas doh é dreid hag er pedas én ul laret : Hou peet pasianted genein ha mé zakórou d'oh rah er péh e zelian. Ha, get truhé doh tou, mestr er chervijour hont el lauskas de vonet kuit hag e ras diskarg dehou ag é zelé.

Mes, goudé bout oeit ér méz, hennont e gavas unan ag é gansorted e zelié dehou kant dinér (3). Kentéh é krogas én hou ken en tagé, én ul laret : Dakor er péh e zeliés. Nezen é gansort um daulas doh é dreid hag er pedas én ul laret : Ha peet pasianted genein ha me zakórou d'is rah er péh e zelian. Mes ne vennas ket cheleu ; é kontrél, ean e ias hag el lakas ér prizon beta ken en devehé péet é zelé.

É huélet er péh e hrèt, er chervijerion aral e oé glaharet bras hag ind deit de laret d'er mestr ol er péh e oé degoéhet. Nezen é vestr er galù hag e lar dehou : Fal chervijour, reit em es diskarg d'is a ol te zelé, rak m'ha tes me fedet. Ha ne

(1) De laret é, dalbéh.

(2) Ardrou tri-uigent milion.

(3) Ardrou tri-uigent livr.

rinkes enta, té eùé, ha pout truhé doh te gansort, èl ma em es bet mé memb truhé doh ous ? Kentéh é vestr el lakas étré dehorn er justis ken en dehé péet ol é zelé. Elsen é hrei eùé doh oh me Zad e zou én ean, ma ne bardon ket peb unan ahanah d'é vrér a greiz é galon.

S. MAHEU, XVIII, 21-35. — S. LUKAS, XVII, 3-4.

122

Ret é chervij Doé.

En apostoled e laras d'er Salvér : Kresket én amb er fé. Mes er Salvér e laras : P'hou pehé fé avèl ur gran seun (1), hui é larehé d'er huéén mouiar men : Um zihrouien ha ké d'um blantein ér mor ; hag hi e sentehé doh oh.

Più ahanah, hag en des ur meùel labourér doar pé ur bugul, e lar dehou, pe za éndro ag er park : Ké fonnabl doh taul ? Laret e hra dehou é kontrél : Alej koén d'ein, laka te grouiz ha chervij mé ken em bou débret hag ivet ; goudezé, te zébrou ha te ivou, té eùé. Ha grad en des ean d'er chervijour sé bout groeit er péh e oé gourhemennet dehou ? Ne gredan ket. Elsé hui eùé, p'hou pou groeit ol er péh e zou gourhemennet d'oh, laret : Chervijerion didalvé omb ; n'hun es groeit meit er péh e zeliemb gobér.

S. LUKAS, XVII, 5-10.

(1) Ur gran seun e zou unan ag er ré vihañnan é mesk ol er grén, èl er gran mil genemb ni. Er Salvér e ven laret penaus en neb en des fé distéran tra, arlerh ma vou biù, e hel gobér burhudeu kaer, èl ma huélér é buhé er sent.

En dek dén lovr.

† Ên ur vonet de Jérusalem, Jézus a dreméné dré greiz er Samari hag er Galilé. Hag, èl ma hé én ur penhér, ean e gavas é tonet én arben dehou dek dén lovr. Er ré men e chomas pèl a zoh tou hag e saüas ou boéhiéu, én ul laret : Jézus, mestr, hou peet truhé doh omb. Kentéh ma ou guélas, ean oeit ha laret : Kerhet d'um ziskoein d'er véléan. Hag, èl ma hent, é tegoéhas geté bout dilovret.

Doh um huélet dilovret, unan anehé e ias éndro get mélein Doé a voèh ihuél. Hag um durel e hra ar é fas étal é dreid, én ul laret benoh dehou ; a Samari oé en dén hont. Ha Jézus e laras : Ha n'int ket bet dilovret ou dek ? Hag en naù aral, men é mant ind ? Nen des um gavet aveit donet éndro ha reinglo-ér de Zoé, nameit en dianvézour men. Ha laret e hras dehou : Saù ha ké, rak te fé (1) en des ha kuelleit.

S. LUKAS, XVII, 11-19.

Ranteleh Doé.

Er fariziéned e houlennas get Jézus : Pegours é ta ranteleh Doé ? Reskond e hras dehé én ul laret : Ranteleh Doé e za hemb ne vé taulet mé dehi. Ne vé ket laret : É ma amen ; pé : é ma azé. Rak é ma ranteleh Doé én hou mesk (2).

(1) Goudé bout guelleit d'é gorr, é fé e huellas hoah d'é inean.

(2) Ên hou mesk é viù Jézus, Mab Doé, Salvér er bed.

Laret e hras hoah d'é zisipled : Donet e hrei un amzér ma hoanteet guélet unan a zéieu Mab en dén ha n'er guéleet ket. Ha laret e vou d'oh : É ma amen, hag é ma azé. Dihoallet a vonet hag a ridek ar é lerh. Rak èl ma lugern splandér el luheden ag ur pen d'en al ag en nean, elsé vou Mab en dén en dé ma tei. Mes érauk nezen, é ma ret dehou andur éleih ha bout distaulet get er rumad tud men.

Èl ma oé degoéhet é gré Noé, elsé vou hoah é gré Mab en dén. É vezent é tèbrein hag é ivet, é timéein hag é rein ou merhed de vout diméet, betag en dé ma has Noé abarh én arh. Ha deit en déluj ha kollet rah en dud. Er sort é oé bet é gré Lot ; é vezent é tèbrein hag é ivet, é prenein hag é huerhein, é lakat gué hag é seùel tiér, mes en dé ma has Lot ér méz a Sodom, é koéhas ag en nean glaù tan ha choufr hag ou hollas rah. Elsé vou hoah en dé ma um ziskoei Mab en dén.

D'en ér sé, en neb e vou ar en doen, hag é lestri én ti, n'en dou ket dobér a zichen d'ou hemér ; elsen eüé en neb e vou én doareu, n'en dou ket dobér a zonet éndro ardan. Hou peet chonj a voéz Lot (1). En neb e glaskou sov é vuhé, hé hollou ; hag en neb hé hollou, hé sovou.

M'el lar d'oh, en noz sé, a zeu e vou ér memb gu-
lé, keméret vou unan hag en aral vou lausket ; a ziù voéz e vou é valein ar un dro, keméret vou unan hag

(1) Ne selletket ar hou lerh èl moéz Lot, get ké de vaden en doar ; mes um zistaget doh pep tra, doh hou puhé memb, eit dont genein.

en aral vou lausket. Ind e reskond én ul laret de-
hou : Émen, Eutru ? Laret e hra dehé : Ne vern men
é vou er horv, anont eùe um delpou er spalouéred
bras.

S. LUKAS, XVII, 20-37.

125

Ret é pedein hemb arsaù.

Jézus e laras hoah dehé er hanvaladen men eit
diskoein e ma ret pedein hemb arsaù hag hemb
chuéhein. Bout e oé én ur gér, emé ean, ur barnour
ha ne zoujé ket Doé ha n'en doé eun a zén. Ér gér
hont é oé eùe un intanvéz e zé d'er havet, én ul la-
ret : Dakoret d'ein justis énep d'em énebour. Ha
pèl amzér é oé bet ne venné er gobér. Mes goudé-
zen é laras én hou é unan : Guir é ne zoujan na Doé
na dén ; mes, a pe nen des ket a harz get en intan-
véz men, é han de zakor justis dehi, get eun ne
zehé, én taul devéhan, ha torrein me fen d'ein.

Cheleuet, emé ean, petra e lar er barnour fal sé.
Ha Doé ne zakorou ket justis d'é senté huch trema
zou, noz na dé, ha ean e hortei kent ou sekour ?
Me lar d'oh é takorou justis dehé aben kaer. Ha
neoah, pe zei Mab en dén, ha hui e gred é kavou
hoah fé ar en doar ?

S. LUKAS, XVIII, 1-8.

126

Er farizién hag er publikén

† Jézus e laras er honzeu men d'ur ré benake
gredé mat én ou haloñeu é oent tud santél hag e
zisprizé er réral : Deu zén e zas d'en tanpl aveit

ER FARIZIÉN HAG ER PUBLIKÉN

pedein ; unan e oé farizién hag en al publikén. Én
é saù, er farizién e bedé èlmen én hou é unan :
Men Doé, hou trugéré kate hran ma nen don ket
avèl en dud aral hag e zou laeron, diléal, avoute-
rion, na memb èl er publikén men. Me iun mé diù
huéh ér suhun ha me ra en déaug a ol er péh em es.

É kontrél, er publikén, chomet pèl ardran, ne
gredé ket memb seùel é zeulegad aben d'en nean.
Mes ean e skoé ar é galon én ul laret : O Doé, hou
peet truhé doh on mé, keh péhour. El laret e hran
d'oh, hennen e zistroas d'er gér pardonet, mes
nempas en aral ; rak kement hani um saù e vou
izèleit hag en hani um izèla e vou saùet (1).

S. LUKAS, XVIII, 9-14.

(1) Er Salvér e ven laret penaus en um blij en Eutru Doé

STÉR ER JOURDÉN

127

Jézus étal er Jourdén.

Goudé bout achiù get er predegeu men, oeit Jézus ha saùet ag énou eit monet kuit ag er Galilé ha donet de chom de gosté er Judé, én tural d'er Jourdén. Ha ioheu tud um dulp a neùé éndro dehou hag en héli; ha, revé en akustumans en doé,

é izélat er ré um saù rè ihuél get brasoni, él m'en des diskaret izél én ihuern Lusifér hag en doé klasket um hauvainein doh é Groéour, ha penaus en um blij eùé é seùel ihuél er ré um laka izél én ou halon, él m'en der groeit aveit er Huerhiéz hag e zou bet beniget ar en doar drest en ol groagé ha saùet én nean adrest er sent hag en éled,

ean um laka hoah de bredeg dehé ha d'ou guellat. Arriù él lèh ma oé Iehann é vadéein, ean e chomas énou. Hag éleih a dud e zé d'er havet hag e laré: Guir é n'en des ket Iehann groeit burhud erbet, Mes ol er péh en des laret ag hennen e zou er huirioné. Hag éleih e gredas én hou.

S. MAHEU, XIX, 1-2. — S. MARK, X, 1.
S. IEHANN, X, 40-42.

128

Er briedereh hag er huerhted.

Er fariziéned e dosta nezé de Jézus eit en aprov hag ind e houlen getou: Ha gellein e hra un dén kas é bried kuit ne vern eit petra? Reskond e hra én ul laret dehé: Ha n'hau es hui lénet penaus en Hani en des groeit mab-dén ag er pen ketan en des ind groeit dén ha moéz hag en des laret: Chetu perak en dén e lauskou é dad hag é vam hag um stagou doh é bried hag é veint deu én ur horv hemb kin. Raksé n'int ket mui anehé deu, mes ur horv hemb kin. Mab-dén ne zeli ket enta disparti er péh e zou bet unañnet get Doé (1).

Laret e hrant dehou: Perak enta Moiz en des ean gourhemennet rein ur skriù-diléz ha kas er voéz kuit? Laret e hra dehé: En arben a hou kaloneu kalet en des Moiz hou lausket de gas hou priedeu kuit. Mes ag er pen ketan ne oé ket elsé. Ha m'el lar d'oh, en neb e gas kuit é bried, meit ha groeit

(1) Liam er briedereh n'hel bout torret meit dré varù unan ag en neu bried.

hi devehé treu lous, hag e gemér un al, e avoutr, hag en hani e zimé d'er voéz e zou bet kaset kuit, e avoutr eùé.

Hag, én ti, é zisipled en aters hoah a zivout er memb tra. Laret e hra dehé : En neb e gas é voéz kuit hag e gemér un al, e hra un avoutrieh geti ; hag er voéz e gas hé dén kuit hag e zimé d'un al e hra un avoutrieh.

É zisipled e lar dehou : Mar dé elsen é get en dén a zivout é voéz, ne dalv ket diméein. Laret e hra dehé : En ol ne gonprenant ket er gonz sé, mes hemb kin er ré zou bet reit er hrès (1) dehé. Bout es ré n'int ket é stad de ziméein ; a zré digosté ou mam é mant gañnet elsé. Bout es ré hag e vé lakeit ér stad sé dré en dud. Ha bout es ré hag um laka elsé (2) abalamor de ranteleh Doé. En neb e hel konpren, konpreneet.

S. MAHEU, XIX, 3-12. — S. MARK, X, 2-12.

129

Benoh Jézus d'er vugaléigou.

Nezen é tegasér de Jézus bugaléigou eit m'en dehé lakeit é zorn arnehé ha pedet aveité. É huélet kement sen, é zisipled e hourdrouzé get er ré ou degasé. Pe daulas mé d'en dra zé, Jézus e oé bet droug getou, hag én ur halüein er vugaléigou deva-

(1) Er huerhted e zou un donézon a berh Doé ; ha dén ne hel hé goarn hemb é hrès.

(2) Bout es tud e chom hemb diméein abalamor de Zoé, eit biüein hanval doh éled ar en doar hag héli Jézus a dostoh ér baraouiz.

BENOH JÉZUS D'ER VUGALÉIGOU

tou, ean e laras d'é zisipled : Lausket er vugaléigou de zonet devad on, ha ne barret ket doh té ; rak d'er ré zou éldé é ma ranteleh Doé. É guirioné, m'el lar d'oh, piü benak ne zegemérou ket ranteleh Doé èl ur hroedurig, ne iei ket abarh. Nezen é vok dehé, ha, goudé bout lakeit é zorn arnehé hag ou beniget, é ha kuit a énou.

S. MAHEU, XIX, 13-15. — S. MARK, X, 13-16.
S. LUKAS, XVIII. 15-17.

130

Un dén iouank hag en dañné.

P'en doé Jézus um lakeit én hent, unan ag er penneu bras e rid, e blég é glin dirak tou hag en aters én ul laret : Mestr madelehus, péh vad em es

mé d'hobér eit em bout er vuhé perbadus ? Ha Jézus e lar de hou : Perak m'aters a zivout er mad ? Perak laret é on mat ? Nen des meit Doé hag e zou mat (1). Ha mar fal d'is mont d'er vuhé, mir gourhemeneu Doé. Péré ? emé ean dehou. Jézus e lar nezé : Ou hanañein e hres : Ne lahi ket, n'avoutri ket, ne laeri ket, ne lari ket fal destoni, ne hri ket tronpe reh, inour te dad ha te vam ha kar te nésan èl ous has unan.

En dén iouank hont e reskondas én ul laret dehou : Mestr, miret em es rah en dra zé a houdé me iouankiz. Petra e vank d'ein hoah ? E kleuet kement sé, oeit Jézus ha sellet doh tou hag'er haret. Nezen é lar dehou : Un dra e vank d'is hoah : mar fal d'is bout mat pen-d'er-ben, ké, guerh ol er péh ha tes ha ra ind d'er beurizion ha t'ha pou un trezol én nean ; dés nezé hag héli mé.

Doh er hleuet, en dén iouank e oé bet ankinet d'er gonz en doé Jézus laret dehou ha monet e hras kuit melkoniet ; rak pieu e hré madeu bras. Ha, doh er guélet lan a ankin, Jézus e sel tro ha tro dehou hag e lar d'é zisipled : Na diésset é d'er ré en des madeu monet de ranteleh Doé ! É guirioné, me lar d'oh é ma diés d'unan pinùik monet de ranteleh en nean.

En disipled e oé bamet d'er honzeu zé. Mes Jézus um laka hoah de gonz hag e lar dehé : Mem bugaléigeu, na diésset é d'er ré e laka ou honfians ér madeu monet de ranteleh Doé ! Ia, m'el lar d'oh hoah ur huéh, ésoh é d'ur hanval tremén dré doul

(1) Te gred enta é on Doé, pen déguir é lares é on mat.

en adoué eit (1) m'éma d'unan pinùik monet de ranteleh en nean.

E kleuet en treu zé, en disipled e chom soéhetoh hoah hag ind e lar en eil d'égilé : Più enta nezen e hellou bout salvet ? Hag, én ur sellet doh té, Jézus e lar dehé : En dud n'hellant ket er gobér, mes Doé er gel : rak Doé e hel pep tra, hag er péh n'hel ket bout groeit get en dud e hel bout groeit get Doé.

S. MAHEU, XIX, 16-26. — S. MARK, X, 17-27.
S. LUKAS, XVIII, 18-27.

131

En digol eit en neb e héliou Jézus.

Nezé Pièr um laka de gonz doh Jézus én ul laret : Chetu lausket d'emb ni pep tra eit hous héli, petra hur bou ni inta ? Jézus e lar dehé : É guirioné, m'el lar d'oh, hui hag en des me héliet, én amzér ag en eil gañnedigeh (2), pe vou azéet Mab en dén ar é dron gloriüs, hui e vou hui eué azéet ar zeuzek tron eit barnein en deuzek rumad tud a bobl Israel.

Ha più benak en dou lausket ti, pé bredér, pé hoérezed, pé tad, pé mam, pé moéz, pé bugalé, pé

(1) Ur hanval, pikol lon bras divalañ, n'é ket anehou eit tremén dré doul un adoué. Elsen eué un dén pinùik bras, rè staget doh é vadeu, n'hel ket monet de ranteleh en nean. Er gér a Jérusalem é oé un nor stréh hag izél e hrèt anehi *Toul en adoué*. Eit tremén dré en nor sen, er hanvaled sammet a varhadereh e vezé ret dehé lezel ou sam. Elsen eué, eit mont d'er baraouiz, er ré pinùik e zou ret dehé um zisam ag ou madeu dré en alézon hag en obéreu mat.

(2) Pe sañou er ré dreménét a varù de viù.

doareuiér, abalamor d'ein, abalamor d'em aviél ha de ranteleh Doé, en dou a vremen kant guéh kement aral : tiér, bredér, hoérezed, mammeu, bugalé, doareuiér, é mesk en trebilleu, hag, én amzér de zonet, er vuhé perbadus. Mes éleih ag er ré getan e vou er ré zévahan hag er ré zévahan e vou er ré getan (1).

S. MAHEU, XIX. 27-30. — S. MARK, X, 28-31.
S. LUKAS, XVIII, 28-30.

132

El labourizion ér huinieg.

† Hanval é ranteleh en nean doh ur pentiegeh e ia, mitin mat, de glah gounidizion de labourat é huinieg. Goudé bout groeit marhad geté ag un dinér a zeùéh, ean ou hasas d'é huinieg. Monet e hras hoah ér méz ardro en dèrvet ér, hag, é huélet réral én ou saù, aroarek kaer, ar en dachen, ean e laras dehé : Kerhet hui eùé d'em guinieg ha me rei d'oh er péh e vou deli. Hag ind oeit. Ardrou en huéhvét hag en naùvet ér é has arré hag é hras ér sort. Ardrou en unekvet ér é has hoah hag, èl ma kavas réral énou, ean e laras dehé : Perak é chomet hui amen de boéz a hed en dé ? Rak ma nen des hañni hun gopra, e larant ind dehou. Kerhet hui eùé d'em guinieg, émé ean dehé.

A pe oé deit en noz, mestr er huinieg e lar d'é

(1) En apostoled, tud izél guéharal ér bed men, e zou bremen ihuél én nean ; ha bout es bet roéed ihuél ar en doar hag e zou paut anehé izél ér baraouiz.

EL LABOURIZION ÉR HUINIEG

velestrour : Galù er hounidizion ha ra dehé ou gobr én ur vonet ag er ré zévahan d'er ré getan. Pe zas er ré oé deit ardro en unekvet ér, ne oé bet reit dehé nameit peb unan é zinér (1). Er ré getan e zas d'ou zro, én ur chonjal ou dout muioh. Mes ne reseùezant ind eùé nameit peb unan é zinér. Neoah, doh ou resèu, ind e vourbouté énep d'er pentiegeh hag e laré : Er ré men e zou deit devéhan n'ou des labouret meit un ériad ha hui e ra dehé kement èl d'omb ni hag e zou bet, abad en dé, édan el labour hag en tuemder.

Mes reskond e hra d'unan anehé : M'ami keh, ne hran ket geu d'is. Ha n'ha es té groeit marhad genein ag un dinér ? Kemér er péh e zou d'is. Me ven rein d'hennen e zou deit devéhan kement èl d'is té. Ha

(1) Un dinér e dalvé deuzek blank. Elsen é vezé déueh ur gounideg, én amzér hont.

n'hellan mé gobér er péh e garan? Ha ean zou fal te lagad rak ma on mat? Elsen er ré zevéhan e vou er ré getan hag er ré getan e vou er ré zevéhan. Rak bout es paut a ré galüet, mes bihan a ré choéjet (1).

S. MAHEU, XX, 1-16.

133

Lazar saüet a varù de viù.

Bout e oé neoah é Bétani, penhér Mari ha Mart hé hoér, un dén klan hanüet Lazar. Mari e oé en hani e skuillas un olèu huek ar dreid hur Salvér hag ou séhas get hé blèu; Lazar, en hani klan, e oé brér dehi. É hoérezed e gasas enta ré de laret de Jézus: Eutru, en hani e garet e zou klan. É kleuet dra zé, Jézus e lar dehé: Er hlinüed sé ne den ket d'er marù, mes d'inour Doé, eit ma vou inouret Mab Doé dré gement sé.

Jézus e garé bras Mart hag hé hoér Mari ha Lazar. Neoah, pe gleu laret é ma klan Lazar, ean e chom

(1) Chetui er péh en des er Salvér laret dré er honzeu zé: éleih a dud, de laret é en ol, e zou galüet de zonet é ranteleh en Eutru Doé ar en doar, de labourat én é hui-nieg aveit un salvein, hag elsé de vonet d'é ranteleh én nean, hag en ol e zou reit dehé er hrès aveit kement sé. Bout e zou neoah ur ioh tud ha ne vennant ket sentein doh grès Doé, labourat aveit ou salvedigeh, hag elsé ne veint ket keméret é ranteleh Doé én nean, ne veint ket choéjet aveit bout getou de virüikin. Elsen eüé er ré oé deliet dehé bout er ré getan, èl er Juifed, e vou er ré zevéhan, ha ne veint ket a ranteleh Doé, rak ma n'ou des ket cheleuet doh er Salvér; hag er ré zevéhan, èl er baiañned, e vou er ré getan én Iliz hag én nean, rak ma ou devou héliet lézen en Aviél.

LAZAR SAÜET A VARÙ DE VIÙ

deu zé él léh ma oé. Goudézen é e lar d'é zisipled: Damb éndro d'er Judé. En disipled e lar dehou: Touchantik é oé er Juifed é klah hou labéein, hag é het hoah éndro duhont! Jézus e reskond: Ha n'é ket guir é hes deuzek ér én dé? En hani e valé doh en dé ne stok ket é dreid, rak ma huél er sklérder ag er bed men. Mes mar balé doh en noz, ean e stok é dreid, rak ma n'en des ket a sklérder.

Goudé bout konzet elsé, ean e lar hoah dehé: Lazar, hun ami, e zou kousket, mes é han d'en tennein ag é gousked. É zisipled e lar dehou nezé: Eutru, mar kousk, é ma sovet. Ag é varù é konzé Jézus; mes kredein e hrent é konzé ag un hun-kousked. Nezé Jézus e lar splann dehé: Marù é Lazar, hag abalamor d'oh, eit ma kredeet, leüiné

em es ma ne oen ket énou. Mes damb d'er havet. Nezé Tomàs, e hrér Didim anehou, e lar d'en disipled aral : Damb ni eùé eit ma varùeemb getou.

Jézus e zas enta hag e gavas Lazar lakeit ér bé a houndé pear dé kent. (Bétani ne oé méit un tri hard lèu benak a zòh Jérusalem). Ha paut a Juifed e oé deit de gavet Mart ha Mari aveit rein konfort dehé a zivout ou brér.

Kentéh ma kleu laret é ma deit Jézus, Mart e rid én arben dehou. Mes Mari e oé chomet azéet én ti. Nezé Mart e lar de Jézus : Eutru, pe vehéh bet amen, ne vehé ket bet marù mem brér. Mes bre-men memb, m'er goui, ol er péh e houlenneet get Doé, Doé er rei d'oh.

Jézus e lar dehi : Te vrér e zeï éndro de vout biù. Mart e lar dehóu : Gout e hran é tei éndro de vout biù, a pe saùou en dud a varù de viù, en dé devéhan rah. Jézus e lar dehi : Me zou mé en hani e saù a varù de viù, me zou mé er vuhé. En neb e gred én an, nag é vehé marù, e viùou. Ha più benak e viù hag e gred én an ne varùou ket eit birüikin. Kredein e hrés en dra zé ? Ia, Eutru, emé hi, me gred é oh er Hrist, Mab en Doé biù, e zou deit ér bed men.

Goudé bout konzet elsé, hi oeit kuit ha galüet dousik hé hoér Mari, én ul laret : É ma er mestr azé ha ean ha kôulen. Kentéh ma kleu kement sé, hi e saù aben hag e za d'er havet ; rak ne oé ket hoah Jézus ér penhér, mes é oé ataù én tachad hont ma oé oeit Mart én arben dehóu.

Neoah, p'hé guélant é seùel fonnabl hag é vonet ér méz, er Juifed, hag e oé get Mari doh hé honfor-

tein én ti, e ias ar hé lerh, én ul laret : E ha de oui-leiñ ar er bé. Mes, a p'arriù Mari él lèh ma oé Jézus ha ma er guél, hi um daul doh é dreid hag e lar dehóu : Eutru, pe vehéh bet amen, ne vehé ket bet marù mem brér.

Doh ou guélet é ouilein, hi hag er Juifed e oé deit geti, Jézus e hiris én é spered, um lausk get en dreboulans hag e lar : Émen hòu es ean lakeit ? Laret e hrant dehóu : Eutru, deit ha guélet. Ha Jézus e skuillas dareu. Hag er Juifed e laré : Sellet penaus en er haré !

Mes mar a unan én ou mesk e laré : Hennen hag en des digoret é zeulegad d'unan gañnet dal, ha n'hellé ket anehou parrat doh Lazar a verüel ?

Jézus enta e hiris hoah én hou é unan hag e za d'er bé. Ur groh oé, hag ur mén e oé bet lakeit d'er stankein. Jézus e lar : Lammet er mén. Mart, hoér en hani e oé marù, e lar dehóu : Eutru, blazein e hra déjà, rak pear dé zou men dé azé. Jézus e lar dehi : N'em es ket laret d'is penaus, mar kredes, é huéli gloér en Eutru Doé ?

Lemel e hrant enta er mén. Hag, é zeulegad saüet d'er hlué, Jézus e lar : Me Zad, trugère e laran d'oh rak ma hou es me cheleuet. Eid on mé, gout e hren é cheleuet dalbéh doh on. Mes me gonz eit er bobl e zou tro ha tro d'ein, eit ma kredeint é ma hui en des men degaset.

Goudé bout konzet elsen, é kri get ur voéh kriü : Lazar, dés ér méz. Ha kentéh en hani marù e za ér méz, é dreid hag é zehörn ariet get bandennigeu hag é fas groñnet get ul linsél. Jézus e lar dehé : Diariet ean ha lausket ean de vonet kuit.

Chetu perak éleih a Juifed, hag e oé deit de gavet Mart ha Mari, hag en doé guélet er pèh en doé groeit Jézus, e gredas en hou. Mes ur ré benak ane-hé e ias de gavet er fariziéned hag e laras dehé er pèh en doé groeit Jézus.

S. IEHANN, XI, 1-46.

134

Konseill er Juifed énep de Jézus.

Nezé en arhvéleán hag er fariziéned e dolp er honseill hag e lar : Petra e hreemb ni, pen dé guir é hra en dén men un troh burhudeu ? Mar el lauskamb d'hobér elsé, en ol e gredou én hou, hag er Roméned e zei hag e zismantou hur bro hag hun pobl. Mes unan anehé, hanüet Kaïf, hag e oé beleg bras er blé zen, e lar dehé : Hui, né houiet nitra, ne chonjet ket é ma guel ma varüou eit er bobl un dén hemb kin, kentoh eit ma vou kollet rah er vro.

Ne zé ket neoah er gonz sé anehou ean memb ; mes el ma oé beleg bras er blé zé, ean e ziougañnas (1) é telié Jézus merüel aveit er bobl hag aveit unañnein eüé bugalé Doé stréuet de bep tu. Ag en dé zen é chonjent enta el lahein. Chetu perak Jézus né valée ket mui dirak en ol é mesk er Juifed ; mes ean um dennas d'ur vro tost d'en dézerh, én ur gère larér Éfrem (2) anehi, ha chom e hras énou get é zisipled.

Neoah Pask er Juifed e oé tost ; hag érauk Pask

(1) Diougañnein e zou laret er pèh e zegoéhou én amzer dezonet.

(2) Éfrem e oé én tural d'er Jourدن, pedèr pé pemp lèu ér hreisnoz de Jérusalem.

JÉZUS E GONZ AG É VARÜ

éleih e ié ag er vro zé de Jérusalem aveit um santélat. Klah e hrent enta Jézus hag én tanpl ind e laré en eil d'égilé : N'é ket deit d'er gouil. Petra e chonjet hui a gement sé ? Mes en arhvéleán hag er fariziéned en doé gourhemennet d'en neb en dehé gouiet men é oé, en diskoein, eit m'ou dehé ean keméret.

S. IEHANN, XI, 47-56.

135

Jézus e gonz ag é varü.

Tré m'émant én hent é vonet de Jérusalem, Jézus e ié én ou rauk hag ind, treboulet, én hélié get doujans. Nézé Jézus e gemér hoah a kosté en deü

zek disipl hag um laka de laret dehé er peh e zeli degoéh getou.

† E hamb betag Jérusalem, hag é tei de vout guir er péh e zou skriüet a zivout Mab en dén. Lakeit e vou étré dehorn en arhvéléan, er skribed hag er ré gouh é mesk er bobl, hag ind er hon-dañnou d'er marù. Ind el lakei arlerh étré dehorn er baianned, er goapei, er skourjou, e skopou doh tou, er stagou doh er groéz hag el lahous; mes en drivet dé ean e saôu éndro de viù. Eit hé ind, ne gonprenent nitra é kement sé; konzeu kuhet e oent aveit hé ha ne gonprenent ket er péh e oé laret dehé.

S. MAHEU, XX, 17-19. — S. MARK, X, 32-34.

S. LUKAS, XVIII, 31-34.

136

Bugalé Zébédé.

Nezé mam bugalé Zébédé e dosta de Jézus ar un dro get hé bugalé; hi en ador hag e houlén un dra benak'getou. Petra e fal d'is té? e lar ean dehi. Laret, emé hi, ma vou azéet me neu vab, én hou ranteleh, unan a zéheu d'oh hag en aral a glei (1).

(1) Revé en avielour Sant Mark, n'é ket er vam, mes er vugalé ind memb, Jak ha Iehann, e dostas d'er Salvér, eit laret dehou: Mestr, ni e garehé ma hreet aveid omb ol er péh e houlenneemb genoh. Petra é gareheh hui ma hrein aveid oh? Hag ind e reskondas: Reit d'emb bout azéet én hou kloér, unan a zéheu d'oh hag en aral a glei. — Péchanj é ma èlmen é oé degoéhet en treu: Jak ha Iehann ne gredent ket goulén ind memb er péh e hoantent hag ind ou devoé kaset ou mam de houlén aveit hé.

Jézus e lar dehé (1): Ne houiét ket petra e houlénnet. Ha gellein e hret hui ivet er halisad (2) em es d'ivet pé bout badéet get er vadéent ma on badéet? Ia, emé ind. Jézus e lar dehé: Er halisad e ian d'ivet, hui en ivou, guir é; ha, get er vadéent ma on badéet, hui e vou badéet. Mes bout azéet a zéheu d'ein pé a glei, n'é ket d'ein mé é rein kement sé d'oh; en dra zé vou reit d'er ré en des me Zad er hanpennet dehé.

É kleuet en dra zé, en dek aral é zou kounaret énep d'en neu vrér, Jak ha Iehann. Mes Jézus ou galù hag e lar dehé: El ma houiét, er ré e zisko bout ér péh, é mesk er baianned, e zou mistr dehé, hag er ré vras, én ou mesk, en des bili arnehé. Neoah nen dé ket na nè vou ket elsen étré oh hui. Mes più benak e ven donet de vout er brasan én hou mesk e zeli bout hou chervijour; ha più benak e ven bout er hetan én hou mesk e zeli bout chervijour d'en ol. Rak n'é ket deit Mab en dén de vout chervijet, mes de chervij ha de rein é vuhé eit prénein ul lod bras a dud. — Ha nezen é hant de Jériko.

S. MAHEU, XX, 20-28. — S. MARK, X, 35-46.

137

En hanj dal a Jériko.

† El ma tosté Jézus de Jériko, um gavet e hras unan dal azéet étal en hent é houlén en alézon. Hag,

(1) Jézus, hag e hanaué pep tra, e houié erhoalh é konzé er vam é hanù hé bugalé. Chetu perak, é lén reskond d'er vam, ean e reskond d'er vugalé.

(2) Er halisad hag er vadéent men e zou de laret pasion ha marù Jézus.

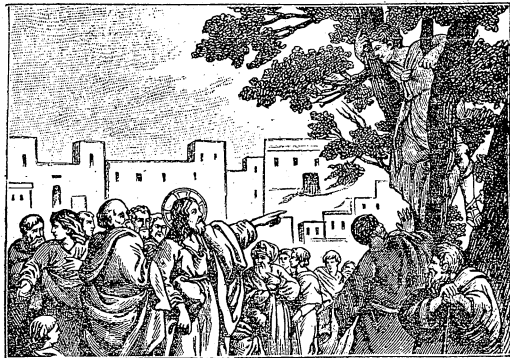

EN HANI DAL A JÉRIKO

a pe gleuas er bobl é tremén, ean oeit ha aterset petra oé en dra zé. Nezen é larér dehou é oé Jézus a Nazaret e dreméné. Ha ean de grial én ul laret : Jézus, mab David, hou peet truhé doh on. Neoah er ré e gerhé érauk e hourdrouzé getou eit el lakat de dañein. Mes ean e grié hoah éleih kriùoh : Mab David, hou peet truhé doh on.

Nezé Jézus e arsaù a gerhet, hag e hourhemen en degas dehou. Hag, a pe oé deit tost, ean en atersas get laret : Petra e fal d'is té ma hrein d'is ? Eutru, e lar ean nezé, groeit ma huélein. Ha Jézus e laras dehou : Guél enta, te fé en des ha sovet. Ha kentéh é tas er guéled dehou. Ha ean en hélié, én ur vélein en Eutru Doé. Ha rah er bobl, é huélet kement sen, e ras mélasion de Zoé.

S. LUKAS, XVIII, 33-43.

ZACHÉ

138

Zaché.

Arriù é Jérigo, Jézus e drezé kër. Ha chetui éno u un dén hanùet Zaché (mestr er publikéned e oé, ha ean pinùik) hag e glaské guélet (1) Jézus, più oé ean : mes n'hellé ket anehou get er bobl, rak un dénig bihan e oé. Ean e rid enta hag e grap ar ur huéen sikomor, eit er guélet ; rak dré hont é telié tremén. A p'arriù én tachad sé, Jézus, én ur sellet d'er hlué, er guél hag e lar dehou : Difré donet d'en dias ; rak én ha di é rinkan chom hiniù. Ha ean e zifré dichen hag e zegemér Jézus get leüiné.

Hag, é huélet kement sé, en ol e vourbouté én ul

(1) Had er salvedigeh e gelidé én é galon, pen dé guir é hoanté guélet Jézus.

laret : De di ur péhour é ma oeit de lojein. Mes, én é saù dirak er Salvér, Zaché e lar dehou : É han de rein en hantér a me madeu d'er beurizion, ha, mar em es groeit geu doh unan benak ne vern penaus, me zakor dehou pedèr guéh kement aral. Jézus e lar dehou : Hiniù é ma deit er salvedigeh d'en ti men, dré m'éma hennen eùe ur hroèdur d'Abraham (1). Rak deit é Mab en dén de glah ha de salvein er péh e oé kollet.

S. LUKAS, XIX, 1-10.

139

En dek péh argand.

El ma cheleuent doh kement sé, Jézus e laras hoah dehé en hanvaladen men, diarben ma oé tost de Jérusalem ha ma kredent é hé kent pèl ranteleh Doé d'um ziskoein :

Un dén (2) a noblans, emé ean, e ias d'ur vro pèl de gemér ur ranteleh aveitou, get er chonj a zonet éndro arlerh. Goudé bout galüet dek ag é veüelion, ean e ra dehé dek péh argand hag e lar dehé : La-keit ind de greskein betag ma tein éndro. Mes é veüelion hag en doé kazoni doh tou e zavéas ar é lerh ré de laret : Ne vennamb ket ag henneh de vout roé arnamb. Neoah, goudé bout keméret é ranteleh, é tegoéhas getou donet éndro. Nezen é hourhemen

(1) Ur guir chervijour de Zoé.

(2) En dén men e zou Jézus oeit a zré men d'é ranteleh ag en ean. En dé devéhan ag er bed, ean e zei de glah pen genemb ol ag er péh hur bou groeit ar en doar, hag e rei de beb unan revé m'en dou gouniet.

galüein er veüelion en doé bet argand getou eit gout pegement en doé peb unan kresket é lod.

Er hetan e za hag e lar : Eutru, hou péh argand en des gouniet dek aral. Hag er roé e lar dehou : Braù, meüel mat, rak ma ous bet léal é bihañnig a dra, é hes d'ha pout bili ar zek kër. Un eil e za eùe hag e lar : Eutru, hou péh argand en des groeit pemb aral. Er roé e lar eùe d'hennont : Bes, té eùe, mestr ar bemp kër.

Mes un aral e za hag e lar : Eutru, chetui hou péh argand em es goarnet groñnet én ul lién ; rak eun em es bet ahanah, diarben ma oh un dén rust e gemér er péh n'hau es ket reit de hoarn hag e véd er péh n'hau es ket hadet.

Meüel fal, e lar er roé dehou, doh er péh e lares én ha jujan. Gout e hres é on un dén rust, é keméran er péh n'em es ket reit de hoarn hag é védan er péh n'em es ket hadet. Perak enta n'ha es ket lakeit me argand de houni ? Elsé, pe vehen bet deit éndro, m'em behé ind bet tennet get er péh ou dehé gouniet.

Nezen é lar d'er ré oé anet : Lammet getou é béh argand ha reit ean d'en hani en des dek. Eutru, emé ind dehou, dek péh en des.

M'el lar d'oh, en neb en des, henneh e vou reit dehou, hag é vou él larganté. Mes en hani n'en des nitra, henneh e vou lammet getou memb er péhig en des. Hag, a zivout m'eneberion, er ré hont ha n'ou des ket vennet ma vein roé arnehé, degaset ind amen ha lakeit ind dirak on (1).

S. LUKAS, XIX, 11-27.

(1) Elsen é vou kastiet én ihuern a gement ne vennant ket ma vou Jézus, roé arnehé.

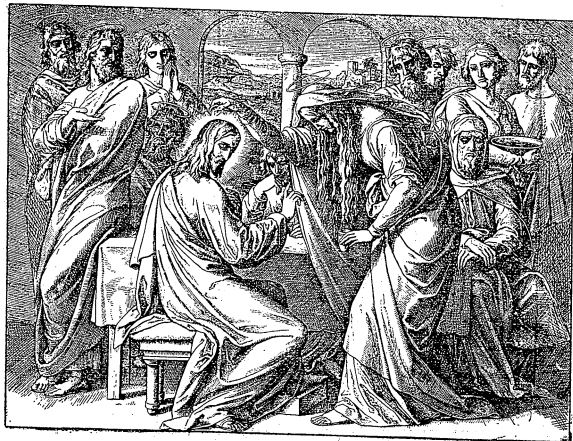
Bartimé en dal.

Goudé bout konzet elsé, Jézus e gerhé én ou raulk én ur vonet de Jérusalem. El ma lammé a Jériko, get é zisipled hag un anfin bras a dud, bout e oé un dal (1), hanùet Bartimé, de laret é, mab Timé, chouket ar ribl en hent, é houlén en alézon. Pe gleu laret é ma Jézus a Nazaret énou, ean um laka de huchal én ul laret : Jezus, mab David, hou peet truhé doh on. Hag éleih e hourdrouzé getou eit el lakat de daùein. Mes ean e huché hoah pautmat kriùoh : Mab David, hou peet truhé doh on.

Nezé Jézus e arsaù a gerhet hag e hourhemen er galùein. Ha galùein e hrér en dal, én ul laret dehou : Kemér kalon, saù, é ma doh ha koulén. Ha ean de drel é vantel, de seùel herrus ha de vonet aben dehou. Jézus um laka de gonz hag e lar dehou : Petra e fal d'is té ma hrein d'is ? Eutru, e reskond dehou en hani dal, groeit ma huélein. Ha Jézus e lar dehou : Ké, te fé en des ha sovet. Kentéh é tas er guéled dehou ha ean u'héli Jézus ar en hent.

S. LUKAS, XIX, 28. — S. MAHEU, XX, 29-34.
S. MARK, X, 46-52.

(1) Revé en aviélour sant Maheu, é léh unan dal, é oent deu étal en hent e hélié Jézus, a pe zas ér méz a Jériko. Ou-deu ind e huchas arnehou : Mab David, hou peet truhé doh emb. Ou deu é oent bet gourdrouzet get er bobl. Ou deu ind e houlennas er guéled get er Salvér, ha dehé ou deu Jézus e ras er péh e houlennent getou.

UR PRED É BETANI

Ur pred é Bétani.

Huéh dé kent Pask, deit Jézus de Vétani, léh ma oé bet marù Lazar, en hani en doé Jézus saùet a varù de viù. Hag anont é alejér ur pred dehou. Mart e chervijé, ha Lazar e oé unan ag er ré e oé getou doh taul. El ma oé enta Jézus doh taul é ti Simon el lovr, Mari (1) e gemér ur vouist albastr, e oé abarh ul livr oleù e frond huek, ag en hani kiran. Hi e dosta de Jézus, e laka olèu ar é dreid hag ou séh get hé blèu. Ha, goudé bout torret er vouist,

(1) Hoér Mart ha Lazar, en hani e hanùamb bremen santéz Mari Madelén.

hi e strèu ar é ben er pèh e oé abarh, épad ma oé doh taul ; ha karget é en ti a frond huek en olèu.

E huélet kement sen, ur ré benak é mesk en disipled e oé bet droug geté én ou haloneu. Perak, emé ind, lakat elsé de gol en olèu zé ? Gellet e vehé bet er guerhein kir, open tri-hant dinér, hag ou rein d'er beurizion. Ha kounaret oent doh ti. Unan ag en disipled, Judas Iskariot, en hani e zelié er guerhein, e lar eùé : Perak nempas bout guerhet en olèu zé tri-hant dinér ha nempas bout ind reit d'er beurizion ? Ne oé ket én arben ma hré lorh ag er beurizion, mes én arben-ma oé laer é konzé elsé. Getou é vezé er ialh (1) ha ean e gasé getou er pèh e vezé lakeit abarh.

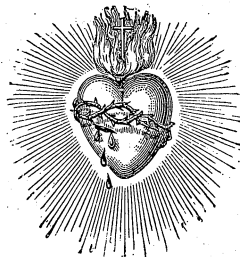
É houiet kement sé, Jésus e lar dehé : Perak e hret hui poén d'er voéz men ? Lausket hi ; un dra vat hé des groeit ém hevér. Rak dalhmat hou es peurizion én hou mesk ; ha hui e hel, a pe garet, gobér vad dehé. Mes mé ne vein ket dalhmat genoh. Groeit en des honen er pèh e hellé. E strèu ar me fen en olèu huek men, hi hé des groeit a vremen er pèh e vou groeit d'ein, a pe vein liénet. E guirioné, m'el lar d'oh, é kement lèh ma vou predeget en aviél men, ér bed abéh, é vou konzet, eit hé mélein, ag er pèh hé des groeit.

Neoah un anfin bras a Juifed, hag en doé gouiet é oé Jésus anont, e zas d'énou abalamor dehou hag eit guélet eùé Lazar, en hani en doé degaset de

(1) Er Salvér hag é apostoled en devoé ur ialh eit cherrein en argand e vezé rinket de brénein er pèh ou devoé dober ; er ialh sen e oé bet lakeit étre dehorn Judas.

vout biù a vesk er ré varù. En arhvéleán e oé memb chonjet dehé lahein Lazar, rak ma oé paut a Juifed e droé kein dehé, én arben anehou, hag e gredé é Jésus.

S. MAHEU, XXVI, 6-13. — S. MARK, XIV, 3-9.
S. IEHANN, XII, 1-11.

JÉZUS INOURET SUL EL LORÉ

ER SUHUN SANTÉL

Sul el Loré.

142

Jézus inouret sul el Loré.

En trenoz, èl ma tosté de Jérusalem ha ma um gavé étré Bétani ha Betfajé, étal er mañné hanñet mañné Olived, oeit Jézus ha kaset deu ag é zisipled, én ul laret dehé : Kerhet d'er gérig e zou adal d'oh. Kentéh ma ieet abarh, hui e gavou staget un azennéz ha geti hé azennig nen dé bet hoah dén ar é gein. Distaget ind ha degaset ind d'ein. Mar da unan benak ha laret nitra d'oh hag hou aters : Perak en ou distaget hui ? reskondet en des en Eutru dobér anehé ha kentéh en ou lauskeint de zonet genoh amen.

En dra zé rah e zou bet groeit, eit ma vehé deit de vout guir er honzen men en des laret er profet : Laret de verh Sion (1) : Chetui hou roé é tonet devad oh, lan a zoustér, azéet ar un azennéz hag ar un azennig, hébel en hani e stagér.

En disipled davéet e ia nezé hag e hra èl m'en doé Jézus gourhemennet dehé. Kavet e hrant, èl m'en doé laret dehé, un azennig staget ér mész, adal d'un nor, étré deu hent. En distagein e hrant. Mes, tré m'émant doh en distag, ur ré benak e oé anont hag e bieué en azennig e lar dehé : Petra e hret hui ? Perak distag en azennig sé ? Reskond e hrant èl m'en doé gourhemennet dehé Jézus : Rak en Eutru en des dobér anehou. Hag ind el lausk de zonet geté.

Nezen é tegasant de Jézus en azennéz hag en azen-nig. Ha, goudé bout ind goleit get ou dillad, ind e laka Jézus d'azéein arnehé, revé m'éma skriuët : Ne zoujet ket, merh Sion, chetui hou roé é tonet azéet ar hébel un azennéz. A getan, é zisipled ne gonpre-nent ket en treu zé ; mes, pe ias Jézus én é hloér, donet e hras chonj dehé nezen é oent bet skriuët anehou hag ou devoé ind groeit én é gevér.

Tré m'éma é kerhet, ur bochad tud e led ou dil-lad ar en hent ; réral e droh bareu azoh er gué hag ou stréu eùé. Pe gleuant laret é ta Jézus de Jérusa-lem, ur ioh tud, deit énou aben dé er gouil, e ge-mér bareu palméz hag e ia én arben dehous, én ur huchal : Hozanna ! (2) Benoh de roé Israel e za é ha-nù en Eutru Doé.

(1) Er gér a Jérusalem.

(2) Hozanna, de laret é : inour ha benoh.

Él ma tosta de zevalen mañné en Olived, ol er vostat ag é zisipled' um laka get leüiné de vélein Doé, a voéh ihuél, diarben rah er burhudeu ou doé guélet. Hozanna ! emé ind. Benoh d'er roé e za é hanù en Etru Doé ! Peah én nean ha gloér é lein en né ! Hag én é rauk hag ar é lerh, er bobl e huch, én ul laret : Hozanna de vab David ! Benoh d'en hani e za é hanù en Etru Doé. Benoh de vestroni David hun tad hag é zou é tonet. Hozanna é lein en né ! (1)

Er bobl e oé getou p'en doé galüet Lazar de zont ér méz ag er bé hag er saüet biù a doéh er ré varù e zougé testoni dehou. Er bobl e oé deit eüé én arben dehou, rak m'ou doé kleuet laret en doé groeit er burhud sé. Er fariziéned e lar enta en eil d'égilé : Él ma huélet, ne houniamb nitra ; chetu rah er bobl é ridek ar é lerh. Nezen, a vesk er bobl, mar a unan ag er fariziéned e lar de Jézus : Mestr, gourdrouzet get hou tisipled. Reskond e hra dehé : M'el lar d'oh, mar taù er ré men, er vein e griou.

S. MAHEU, XXI, 1-9. — S. MARK, XI, 1-10.
S. LUKAS, XIX, 29-40. — S. IEHANN, XII, 12-18.

143

Jézus e ouil ar Jéruzalem.

† Él ma tosta de Jéruzalem, ean e ouil arnehi én ul laret : O pe houiehes té eüé, ahoel én dé a hiniu e zou hoah d'is, petra e dallehé d'is er peah ! Mes kuhet é bremen en trèu zé doh ha zeulegad. Chetu

(1) Pemp dé arlerh, er memb pobl e hudé : Staget ean doh er groéz.

JÉZUS E OUIL AR JÉRUZALEM

perak é tei aveid ous un amzér ma hrei has éneberion ur floskér éndro d'is hag é vi groñnet hag é vi sterdet a bep tu. Ind ha tiskarou doh en doar, té ha te vugalé én as, ha ne lauskeint ket mén ar vèn, én arben ma n'ha es ket hanaüet en amzér ma vér bet doh ha kuélet.

Pe arriü é Jéruzalem, er gér abéh èl soéhet e lar : Più é hennen ? Er bobl e reskond : Hennen e zou Jézus, er profet a Nazaret, ér Galilé. Ha Jézus e ia én tanpl. Ha, goudé bout sellet doh pep tra, èl m'ema devéhat, é ha éndro get en deuzek apostol ér méz a gér, de Vétani.

S. MAHEU, XXI, 10-11. — S. MARK, XI, 11.
S. LUKAS, XIX, 40-44.

Lun el Loré

144

Er figézen diséhet.

En treno z vitin, èl ma lam a Vétani eit monet èndro de gér, é ta nan dehous. Hag, é huélet a ziahl, ar ribl en hent, ur huéen figéz get dél abarh, ean e ia de hout mar en dehé kavet marsen un dra benak én hi. Mes, arriü geti, ne gav nitra meit dél; rak ne oé ket hoah kours er figéz. Nezen é lar dehi : Birüikin ne zei frêhen ahanas; birüikin, é lar dehi ne zébrou ag ha frêh. É zisipled e oé doh er cheleu; ha oeit er figézen ha diséhet kentéh (1).

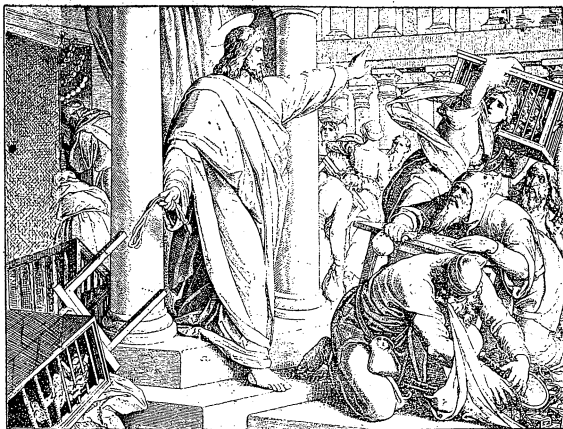
S. MAHEU, XXI, 18-19. — S. MARK, XI, 12-14.

145

Er varhadizion skarhet ag en tanpl.

Arriü e hrant é Jérusalem. † Ha, goudé bout oeit én tanpl, Jézus um laka de skarhein ér méz er ré oé abarh é huerhein hag é prénein, e dreuél tauleu en drokerion argand ha kadoériu er varhadizion klomed, ha ne lausk hañni de dremén get lestri dré en tanpl. Ha predeg e hra dehé, én ul laret : Ha n'é ket skriüet : Me zi e vou hanüet get en ol bobleu

(1) Mar ne zougamb ket frêh a santeleh, mar n'inouramb Doé meit a veg, èl ma hré er Juifed, nén domb meit gué seh ha ne veemb kavet mat get Doé meit de vout taulet én tan ag en ihuern.

ER VARHADIZION SKARHET AG EN TANPL

un ti a beden, ha hui hou es hui groeit anehou un toul laeron.

É kleuet kement sé, en arhvéléan hag er skribed e glah en tu d'er hol; rak eun ou des anehou, dré men dé soéhet ol er bobl d'é bredegeu. Ré dal ha ré kam e dosta dehöu én tanpl ha ean e huella de-hé. Mes, é huélet er burhudeu en des groeit hag er vugalé é krial én tanpl : Hozanna de vab David, en arhvéléan hag er skribed e zou droug geté hag ind e lar dehous : Ha hui e gleu petra e larent ? Ia, emé Jézus dehé. Ha n'hou es hui bishoah lénet : A veg er vugalé hag er ré zou hoah doh er vronn hou es tennet er guellan mélasion ? Ha kentéh èl en noz, Jézus e ias ér méz a gér.

S. MAHEU, XXI, 12-17. — S. MARK, XI, 15-19.
S. LUKAS, XIX, 45-46.

Paiañned e glah guélet Jésus.

Bout e oé paiañned, mar a unan, é mesk er ré e oé deit d'adorein Doé, dé er gouil. Ind e dosta de Filip hag e oé a Vetsaïd, ér Galilé, eit goulén getou en dra men : Eutru, emé ind, ni e garehé guélet Jésus. Filip e lar en dra zé d'Andrèu ; Andrèu d'é dro ha Filip el lar de Jésus : Ha Jésus e reskond dehé er honzeu men : Deit é en ér ma teli Mab en dén bout saüet én é hloér. É guirioné, é guirioné, m'el lar d'oh, ma ne varü ket er gran gunéh e goéh én doar, ean e chom é unan ; mes, mar da ha merüel, ean e zoug éleih a fréh. En hani e gar é vuhé hé hollou ; mes en hani en des kaz doh é vuhé ér bed men hé goarn eit er vuhé perbadus. En neb me chervij deet ar me lerh, hag él léh ma on mé, anont é vou eüé me chervijour. En neb em chervijou e vou inouret get me Zad.

S. IEHANN. XII, 20-26.

Er voéh ag en nean.

Bremen é ma treboulet m'inean ; ha petra e larein mé ? Me Zad, sovet mé ag en ér sé (1). Mes eit en ér sé memb é on deit. Me Zad, inouret hous hanü. Ha deit ur voéh ag en nean ha laret : Inouret em es ean ha m'en inourou hoah. Er bobl e oé énou hag

(1) Amzér é basion.

en doé kleuet e laré : Er gurun é. Réral e laré : Un Él en des konzet doh tou. Jésus e reskondas, én ul laret : N'é ket eid on mé, mes eid oh hui é ma deit er voéh sé. Bremen é vou barnet er bed men ; bremen é ha mestr er bed men (1) de vout skarhet ér méz. Ha mé, pe vein saüet adrest en doar (2), me dennou en ol devad on. Ean e gonzé elsen eit rein de gonpren pé sort marü e zelié en devout d'andur.

Er bobl e reskondas dehou : Ni hun es disket get el lézen é chom er Hrist de virüikin. Penaus enta é laret hui : Ret é ma vou saüet Mab en dén adrest en doar. Più é hennéh, Mab en dén ? Jésus e lar dehé : É ma hoah er sklérder (3) én hou mesk eit un herradig. Epad ma hou es er sklérder, kerhet, get eun ne vevéh sonprenet d'en tioélded. Rak en neb e gerh én tioélded ne houi émen é ha. Tré ma hou es er sklérder, kredet ér sklérder, eit ma veet bugalé d'er sklérder. Goudé bout konzet elsé, Jésus e ias kuit hag um guhas doh té.

S. IEHANN, XII, 27-36.

Aheurtemant er Juifed.

Deustou m'en devoé groeit kement a vuruhedeu dirak té, ne gredent ket én hou, eit ma vevéh deit de vout guir er honzeu mene laré er profet Izaï : Eutru,

(1) De laret é, Satan, hag e oé mestr ar er bed dré er péhed.

(2) Ha staget doh er groéz.

(3) Er sklérder sen e zou Jésus.

più en des kredet én hur honzeu ? Ha bréh (1) en Eutru Doé, de biù é ma hi bet diskoeit ? N'hellent ket anéhé kredein, rak Izaï en des hoah laret : Dallet en des ou deulegad ha kaleteit ou haloneu eit ma ne huéleint ket get ou deulegad ha ne gonpreneint ket get ou haloneu, get eun ma um zistroehent doh on ha ma huellehen dehé. Chetu petra e laré Izaï, ape huélas gloér en Eutru Doé ha ma konzas anehou.

Neoah, memb é toéh er vistr ag er vro, éleih e gredas én hou ; mes, én arben ag er fariziéned, ne larent kement sé de hañni, get eun a vout lakeit ér méz ag er sinagog, rak guel oé geté bout inouret get en dud eit bout inouret get Doé.

Neoah Jézus e laras a voéh ihuél : En neb e gred én an, ne gred ket én an mé hemb kin, mes eùé én hani en des men degaset, hag en neb men guél e huél en hani en des men degaset. Me zou mé deit ér bed èl ur sklérder, eit ma ne chomou én tíoélded hañni ag er ré e gred én an. En neb e gleu me honzeu hemb ou miret, nen dé ket mé er barn, rak n'on keit deit de varnein er bed, mes d'er salvein. En neb men dispriz ha ne zegemér ket me honzeu en des é varnour ; er honzeu memb em es laret, er ré zé vou er barnou én dé devéhan. Rak n'é ket a me ferh em es konzet, mes en hani en des men degaset, me Zad, hennéh é en des gourhemennet d'ein petra laret ha penaus konz. Hag é hourhemen, m'er goui, e zou er vuhé perbadus. Elsen enta er honzeu e laran, m'ou lar èl m'en des me Zad ou laret d'ein.

S. IEHANN, XII, 37-50.

(1) Gelled en Eutru Doé.

Merh el Loré.

149

Nerh er fé ha nerh er beden.

En trenoz vitin, én ur dremen, en disiplé e huél er figézen diséhet bet er grouiad anehi, hag ind e lar soéhet : Penaus é ma hi diséhet én un taul ? Nezen é ta chonj de Biér : Mestr, emé ean, chetu hi diséhet, er figézen hou es meliget (1). Ha Jézus um laka de gonz hag e lar dehé : Kredet é Doé ; é guirioné, m'el lar d'oh, mar kredet hemb arvar, n'é ket erhoalh ma hreet elsé doh ur figézen, mes eùé più benak e larehé d'er mañné men : Lam a vazé hag um daul ér mor, én ur gredein hemb arvar erbet én é galon é vou groeit er péh e lar, kement sen e vou groeit. Chetu perak é laran d'oh : Kement tra e houlenneet én hou peden, kredet en er reséueet hag é vou reit d'oh. Hag, a p'um lakeet de bedein, mar hou es un dra benak doh un aral, pardonet dehou, eit ma pardonou d'oh hou Tad e zou én nean. Mes ma ne bardonet ket, hou Tad e zou én nean ne bardonou ket d'oh naket hou péhedeu. Kement tra e houlenneet get fé én hou peden, hui hou pou ean.

Nezen é tant de Jérusalem. Ha Jézus e vezé bamdé é predeg én tanpl. Hag en arhvéléan, er

(1) Er figézen men e zou sked er bobl juif, meliget get Doé, rak ma ne zougas ket fréh a salvedigeh, deustou de bredegeu ha de vuhudeu hur Salvér. Elsen é vou genemb ni eùé, ma ne hramb ket obéreu mat.

skribed hag er vistr é mesk er bobl e glaské en tu d'el lahein ; mes ne gavent nitra d'hobér énep de-
hou, rak er bobl e vouré bras er hleuet.

S. MAHEU, XXI, 20-22. — S. MARK, XI, 20-27.
S. LUKAS, XIX, 47-48.

150

Jézus e stank ou begeu d'er skribed.

El ma kerhé én tanpl, én ur bredeg en aviél d'er bobl, oeit en arhvéleán, er skribed hag er ré gouh é mesk er bobl ha tasteit dehou : Laret d'emb, emé ind, get pé gelled é hret hui en treu zé ? Più en des reit d'oh er gelled d'hobér elsé ? Jézus e reskond én ul laret dehé : É han mé eùé de houlén un dra genoh, un dra hemb kin ; mar reskondet d'eín, me larou d'oh eùé get pé gelled é hran en treu zé. Badéent Iehann, a beban é té hi, ag en nean pé ag en dud ? Reskondet d'eín.

Mes ind e hré chonjeu doh té ou unan, én ul laret : Mar laramb : Ag en nean, ean e larou d'emb : Perak enta n'hou es hui kredet én hou ? Mar laramb : Ag en dud, ni hun es de zoujein en dud, er bobl akerh hul labéou ; rak kredein mat e hrant olé oé Iehann ur guir brofet. Ind e reskond enta de Jézus : Ne houiamb ket. Jézus e reskond eùé dehé : Na mé naket ne laran ket d'oh get pé gelled é hran en treu zé.

S. MAHEU, XXI, 23-27. — S. MARK, XI, 27-33.

151

Hanvaladen en neu vab.

Mes petra e gav genoh hui ? Un dén en devoé deuv vab ; ean e ia de gavet er hetan anehé hag e lar dehou : Me mab, ké hiniù de labourat d'em guinie. Hag hennont e reskond : Ne fal ket d'eín. Mes goudézen é ta ké dehou ha ean oeit. En tad e ia nezé de gavet en aral hag e lar dehou er memb tra. Ha ean de reskond : E han, Eutru ; mes ne ia ket. Più ag en neu en des groeit volanté en tad ? Er hetan, emé ind.

Jézus e laras dehé : É guirioné, me lar d'oh é vou er publikened hag er merhed a fal vuhé én hou rauk hui é ranteleh Doé ; rak deit é Iehann d'hou kavet dré hent er santeleh ha n'hou es ket kredet én hou. Mes er publikened hag er merhed a fal vuhé en des kredet én hou ; ha hui, goudé bout guélet kement sé, n'hou es na groeit penijen na kredet én hou.

S. MAHEU, XXI, 28-32.

152

Hanvaladen er huiniegerion.

Nezen é konz doh er bobl hag é lar en hanvaladen men : Bout e oé un dén, ur pen-tiegeh hag e blantas ur huinie. Goudézé ean e laka ur garh tro ha tro dehi, e doul ur hoaskel abarh, e saù un tour én hi, hé ferm de huiniegerion, ha nezé ean oeit kuit de zianvéz-bro eit pèl amzér. Pe za kours er fréh é tavé d'er huiniegerion ur meùel de resèu

HANVALADEN ER HUINIEGERION

geté er fréh ag é huiniegi. Mes ind e grog én hou, er sko, hag er has huit, é zehorn gouli.

Arlerh é tavé ur meùel aral dehé ; mes ind er sko ean eùé, e daul mein getou, e hra goulieu dehóu én é ben, ha, goudé bout ean goal-anjuliet, ind er has kuit, é zehorn gouli.

Ean e zavé hoah un drivet dehé ; hennen eùé, ind e hra goulieu dehóu, er bout ér méz hag el lah. Nezen é tavé hoah dehé meùelion aral éleih mui eit érauk hag ér sort é hrér doh té ; lod e zouskoeit, ha' lod aral lahet.

Oeit enta mestr er huiniegi ha laret : Petra e hrein mé ? É han de gas dehé me mab karet ; mar-sé, doh er guélet, ind en doujou. N'en doé nameit

ur mab, ha ean er haré bras ; ean en davéas dehé en devéhan. Mes, é huélet er mab, er huiniegerion e lar en eil d'égilé : chetui er minour ; deit, lahamb ean eit ma vou d'emb ol é zañné. Nezé ind e grog én hou, en taul ér méz ag er huiniegi hag el lah.

Pe zeï mestr er huiniegi (1), petra e hrei ean doh er huiniegerion sé ? Reskond e hrant dehóu : Ean e lahóu hemb truhé en druheged (2) sen hag e fermou é huiniegi de huiniegerion aral e zakorou dehóu fréh, a pe zeï er hours. Ia, é lar Jézus dehé, ean e zeï, é gollou el labourizion sen hag e rei é huiniegi de ré aral.

É kleuet kement sé, ind e lar : Doé revirou ! Mes, én ur sellet doh té, Jézus e lar : Petra zou enta skriuet ? Ha n'hóu es biskoah lénet en dra men ér Skritur : Er mén distaulet get er vasoné e zou deit de vout er mén-sol ? (3) Kement sen e zou labour en Eutru Doé, hag un dra soéhus é dirak hun deulegad.

Raksen é laran d'oh é vou lammet ranteleh Doé genoh hag é vou reit d'ur bobl hag e zougou fréh én hi. Ha kement hani e goéhou ar er mén hoñt e vou draillet ha kement hani e goéhou er mén sé arnehou e vou flastret dehóu.

É kleuet en dra zé, en arhvéléan, er skried hag er fariziéned e gopren é oé anehé en doé laret en hanvaladen sé hag en ou sellé er honzeu zé. Hag ind

(1) Mestr er huiniegi e zou Doé. Er chervijerion e zou er brofeted davéet get Doé d'er bobl juif. Hag er mab e zou Jézus lakeit d'er maré é Jérusalem.

(2) Haillevaude.

(3) Jézus, distaulet get er Juifed, e zou deit de vout mén-sol en Iliz.

e glah lakat dorn arnehou, d'en ér sé memb ; mes eun ou des ag er bobl hag er sel el ur profet.

S. MAHEU XXI, 33-46. — S. MARK, XII, 1-12.
S. LUKAS. XX, 9-19.

153

Hanvaladen fest mab er roé.

† Nezé Jézus um laka hoah de bredeg dehé get hanvaladenneu. Hanval é ranteleh en nean doh ur roé e hra fest get é vab. Ean e zavéas é veùelion de halùein er ré oé pedet d'er fest ; mes ne vennent ket donet. Davéein e hras a neùe meùelion aral, én ul laret dehé : Laret d'er ré zou pedet : Chetui alé-jet d'ein me fred, lahet é me éhen ha me loñned lart, kanpennet é rah eu treu : deit d'er fest.

Mes hemb derhel stad a gement sé, ind e ias unan d'é dachen hag en aral d'é stal. Nezé réal e grog én é veùelion, ou goal-gas hag ou lah. É kleuet en dra zé, oeit er roé é kounar ; ha ean kaset é veùelion de lahein er vultreion sé ha de loskein ou hér. Nezen é lar d'é veùelion : Aléjet é el leign-fest, mes er ré oé pedet ne véritent ket kement sé. Kerhet enta d'er hroéz-henteu hag ol a gement e gaveet, galùet ind d'er fest.

Ha oeit é veùelion ar en henteu ha tolpet ol er ré e gavent, mat ha fal, ha chetu en ti-fest karget a dud. Er roé e ias abarh de huélet er ré oé doh taul ha ean guélet un dén n'en doé ket gusket é sé éred (1) ha ean laret dehou : Pour keh, penaus é

(1) Rah en dud en zou galùet get Doé d'en eured ag

ous té deit amen hemb ha pout ur sé éred ? Mes hennont e chomas mut. Er roé e lar nezé d'é veùelion : Staget é zehorn hag é dreid dehou ha taulet ean ér mész, én tioélded ; énou é vou ouilereh ha skrignereh dent. Rak bout es paut a ré galùet, mes bihan a ré choéjet. S. MAHEU, XXII, 1-14.

154

Doé ha Sézar.

† Nezen er fariziéned el lausk hag e ia d'um gluet étré zé eit er hemér én é gonzeu. Él ma klaskent en tu arnehou, ind e gas d'er havet dispiet dehé, un nebed fariziéned get hérodiéned, spieron hag en devehé groeit seblant a vout tud santél, eit er hemér én é gonzeu hag el lakat étré dehorn er barnour hag édan bili er goarnour.

Donet e hrant d'en aters én ul laret : Mestr, gout e hramb é oh guirion, é laret hag é tisket er mad, ne zouget bri d'unan mui aveit d'un aral, rak ne sellet ket doh seblant en dud, mes hui e zisk er guir hent e gas de Zoé. Laret d'emb enta petra e gav genoh : ha ean e zou mat péein en tauseu de Sézar pé nen dé ket ? (1).

en nean. A gement e vou geté, pe varùeint, er sé gaer a hrès hag a santeleh ou devou bet dé ou badéent, e vou degeméret ér baraouiz ; mes er ré n'ou devou ket er sé gaer sen a santeleh e vou taulet én ihuern.

(1) Er fariziéned e chonjé : Mar da Jézus ha laret é te-liér péein en tauseu de Sézar, er bobl e iei é kounar doh Jézus ; rak er bobl e gavé kalet guélet ou bro édan bili Sézar, en ampeleur a Rom, hag en devehé karet ma vehé

E hanañet ou fallanté hag é huélet ou zroieu kam, Jézus e lar dehé : Likoézed, perak é tennet hui troieu d'ein ? Diskoeit d'ein er péh-argand e réer aveit en tauseu, degaset d'ein un dinér, ma er guéleïn. Hag ind e zegas dehou un dinér. Ha Jézus e lar dehé : Pé porteled é hennen ha pé hanù e zou arnehou ? Porteled hag hanù Sézar, emé ind. Nezé Jézus e lar dehé : Dakoret enta de Sézar er péh e zou de Sézar ha de Zoé er péh e zou de Zoé.

Ha n'hellent ket anehé temal é gonzeu dehou dirak er bobl, ha, soéhet d'é reskond, ind e chér ou begeu, él lausk hag e ia kuit.

S. MAHEU, XXII, 15-22. — S. MARK, XII, 12-17.
S. LUKAS, XX, 20-26.

155

Er Saduséed.

En dé zen é ta d'er havet Saduséed, tud hag e lar ne saùer ket a varù de viù. Ind en aters : Mestr, emé ind, chetu petra en des skriuët d'emb Moiz : Mar um gav unan benak de verùel én ul lezel ur voéz, hemb bugalé, é vrér é zeli diméeïn d'er voéz sen eit rein bugalé d'é vrér. Ama, bout e oé genomb ni sei h brér. Er hetan e zimé, e varù hemb bugalé hag e lausk é voéz get é vrér. En eil hé hemér hag e varù ean eùé, hemb lezel bugalé. En drivet hé hemér goudé ; ol ou sei h en hé hemérant elsé hag

deit de vout digabestr él guéharal. Ha mar lar Jézus n'é ket mat pécin, ni en disklériou d'er ré e zalh léh Sézar én hur bro ; é veint elsen énep dehou ha marsé ind hun dijabot anehou.

é varùant hemb lezel bugalé. Hag er voéz e varù ar ou lerh en devéhan rah anehé. A pe saùeint a varù de viù, honeh de biù anehé ou sei h é vou hi moéz, pen dé guir é ma bet diméet dehé ou sei h ?

Jézus e reskond dehé : Fariein e hret, dré ma ne hanañet nag er Skritur na gelled en Eutru Doé. Rak pe saùou en dud a varù de viù, ne veint ket mui pried en eil d'égilé ; mes é veint él éled en Eutru Doé én nean. Bugalé er bed men e zimé hag e véreit de ziméeïn ; mes er ré vou kavet mat aveit er bed hont, mat de seùel a varù de viù, n'ou dou ket a bried, rak n'helleint mui merùel. Mes é veint hanval doh éled hag é veint bugalé de Zoé, pen dé guir é veint ag er ré e saùou a varù de viù.

A zivout saù en dud a varù de viù, ha n'hou es hui lénet é livr Moiz er péh en des en Eutru Doé laret d'oh, a pe laras dehou ean, étal er bod tan : Mé é Doé Abraham, Doé Izaak ha Doé Jakob ? N'é ket anehou Doé er ré varù, mes Doé er ré viù ; rak en ol e zou biù dirak tou. Fariein bras e hret enta. — Neoah, é mesk er skried, ur ré benak e reskond én ul laret : Mestr, konzet mat hou es. Ha, doh er hleuet, er bobl e oé soéhet d'er péh e bredegé.

S. MAHEU, XXII, 23-33. — S. MARK, XII, 18-27.
S. LUKAS, XX, 27-40.

156

Er vrasan gourhemen.

† É kleuet en des Jézus cherret ou begeu d'ersaduséed, er fariziéned um dolo. Nezé unan ag er skried, un doktor ag el lézen hag en doé kleuet ou

goulen, e dosta dehou hag en aters eit en aprov : Mestr, péhani é er hourhemen vrasan ag el lézen, er getan anehé rah ?

Jézus e reskond dehou : Chetui er getan ag en ol gourhemenneu : Cheleu, Israel : En Eutru Doé, nen des kin Doé meit hou. Ha te garou en Eutru Doé, a greiz te galon, a greiz te inean, a greiz te spered, a greiz te nerh. Honeh é er vrasan hag er getan gourhemen. En eil e zou hanval doh ti : Te garou ha nésan èl ous has unan. Nen des gourhemen erbet aral brasoh eit er ré men. Én niù hourhemen men é ma lézen Moïz hag er brofeted.

Er skrib e lar dehon : Mat erhoalh, Mestr, get guirioné hou es laret é hes un Doé hemb kin ha nen des kin meit hou, é teliamb er harein a greiz hur halon, a greiz hur spered, a greiz hun inean, a greiz hun nerh, hag é ma guel karein hun nésan èl omb hun unan kentoh eit lahein loñned ha gobér pep sort sakrifis én inour de Zoé.

É huélet en doé reskondet get furnéz, Jézus e laras dehou : N'ous ket pèl a zoh ranteleh Doé. Hag, a ziar nezé, dén ne gredé mui en aters.

S. MAHEU, XXII, 34-40. — S. MARK, XII, 28-34.

157

Jézus, mab David.

Neoah, èl ma oé tolpet er fariziéned, Jézus, én ur bredeg én tanpl, e houlennas geté : Petra e chonjet hui ag er Hrist ? De biù é ma ean mab ? Mab de Zavid, emé ind dehou. Jézus e reskond dehé : Er skri-

bed, penaus é larent ind é ma er Hrist mab de Zavid ? Rak David ean memb, dré sklérder er Spered Santél, er galú é Eutru, én ul laret é livr er Psalmeu : En Eutru en des laret d'em Eutru : Azéet a zéheu d'ein, ken em bou lakeit hous éneberion de vout èl ur skabèu édan hou treid. Pen dé guir enta é lar David é Eutru anehou, penaus é ma ean mab dehou ? (1) Ha dén n'hellé reskond ur gir dehou ; hag, a ziar en dé zé, hañni ne gredas mui en aters. Hag éleih a dud er cheleué get plijadur.

S. MAHEU, XXII, 41-46. — S. MARK, XII, 35-37. — S. LUKAS, XX, 41-44.

158

Er skribed hag er fariziéned meliget get Jézus.

Tré ma oé rah en dud é cheleu, Jézus e laras d'er bobl ha d'é zisipled, én é bredeg : Dihoallet doh er skribed. Er skribed hag er fariziéned e zou azéet ar gadoér Moïz. Miret ha groeit enta ol er péh e larent d'oh, mes ne hret ket avèl dé ; rak ind e lar ha ne hrant ket. Ind e sam, é guirioné, béhieu ponnér ha diéz de zoug, hag ind ou laka ar ziskoé en dud, mes ne vennant ket rein un taul biz eit ou fechal.

Ind e hra ol ou hobéreu eit bout guélet get en dud ; rak ind e zoug parchenneu digoroh ha penpill hiroh eit er réral. Plijein e hra dehé el léhieu ketan doh taul ér banùezieu hag er hadoérieu ke-

(1) Jézus e zou mab de Zavid, revé m'éma dén, hag é Eutru revé m'éma Doé.

tan ér sinagogeu. Bourein e hrant balé get séieu hir, bout saludet ar er marhallé ha galùet mistr get en dud. Eit oh hui, ne glasket ket bout galùet mistr, rak n'hou es meit ur mestr, ha hui zou rah bredér. Ne iet ket ha rein en hanù a dad de zén erbet ar en doar, rak n'hou es meit un tad, en hani zou én nean. Dihoallet a vout galùet mistr, rak n'hou es meit ur mestr, er Hrist. En hani zou brasan én hou mesk e vou chervijour d'oh. Mes en neb um sañou e vou izéleit hag en neb um izélei e vou sañet.

Lonkein e hrant tiér en intanvézed, é sigur gobér pedenneu hir. Goah é veint kondañnet. Mes malloh arnah, skribed ha fariziéned likoéz, én arben ma cherret rantéleh en nean doh en dud. Rak ne iet ket hui abarh, ha memb ne lausket ket er réral de vonet. Malloh arnah, skribed ha fariziéned, én arben ma tèbret tiér en intanvézed get hou pedenneu hir (1) ; chetu perak é veet kondañnet goah. Malloh arnah, skribed ha fariziéned, én arben ma hret tro er mor hag en doar eit gobér un disipl, unan hemb kin, hag, a pen dé groeit d'oh, é hret aneñou ur mab d'en ihuern, en hantér goah eid oh.

Malloh arnah, bugulion dal, hag e lar : Toéein dré en tanpl e zou nitra, mes pe doéér dré en eur ag en tanpl é vér dalhet. Tud amoet ha dal ! Péhani é er brasan, en eur, pé en tanpl hag e santéla en eur ? Toéein dré en autér e zou nitra ; mes pe doéér dré er prov e zou arnehi, é vér dalhet. Tud dal ! Péhani é er brasan, er prov pé en autér hag e santéla er

(1) Hui e chom pél de batérat eit hou pout proveu bras.

prov ? Toéein dré en autér e zou enta toéein dré zi ha dré gement tra e zou arnehi. Toéein dré en tanpl e zou toéein dré zou ha dré en hani e zou é chom abarh ; ha toéein dré en nean e zou toéein dré dron en Eutru Doé ha dré en hani e zou azéet arnehou.

Malloh arnah, skribed ha fariziéned likoéz ! Hui e bé en déaug ar er mant, ar en aniz, ar er humin⁽¹⁾, ha hui hou es dilézet er péh zou kaletan él lézen, er justis, en druhé hag er féalded. Ret e oé gobér en treu men hemb lézel er ré zé. Rénerion dal ! Hui e sil un huiben hag e lonk ur hanval (2). Malloh arnah, skribed ha fariziéned likoéz, én arben ma netet a zianvéz er skudel hag er plad ha ma oh a zia-barh lan a laeroni hag a louteri. Farizién dal, neta de getan a zia-barh er skudel hag er plad eit ma veint eñé net a zianvéz.

Malloh arnah, skribed ha fariziéned likoéz, én arben ma oh hanval doh béieu guenneit e zisko, dirak en dud, bout braù a zianvéz, hag e zou neoah, a zia-barh, lan a eskern tud varù hag a bep louteri. Elsen eñé, a zianvéz, hui e zisko, dirak en dud, bout santél, mes a zia-barh é oh lan a likoézaj a hag a fallanté. Malloh arnah, skribed ha fariziéned likoéz, e saù béieu d'er brofeted, e hoarnis béieu en dud santél hag e lar : Pe vehemb ni bet é amzér hun tadeu, ne vehemb ket bet geté eit skuill goed er brofeted. Hui e zoug enta testoni énep d'oh hui memb é oh bugalé d'er ré en des lahet er brofeted.

(1) El lézen e hourhemenné rein en déaug a vadeu en doar, mes pas ag eu distéran lezeuen.

(2) Ur hanval e zou ur pikol lon bras divalau.

Lakeit enta de vout bar muzul hou tadeu (1). Ae-ron, rumad vibéred, penaus téh érauk hou kon-dañnasion d'en ihuern?

Chetu perak é han de zavé d'oh profeted, ha tud fur, ha doktored. Hui e lahou lod anehé hag ou stagou doh er groéz, hui e skourjou lod aral én hou sinagogeu hag ou handéou a gér de gér, eit ma koéhou arnah ol er goed santél e zou bet skuillet ar en doar, a zrebi goed én dén santél Abel beta goed Zakari, mab Baraki, en hani hou es lahet étre en tanpl hag en autér. É guirioné, m'el lar d'oh, rah en treu zen e goéhou ar er rumad tud men.

Jérusalem, Jérusalem hag e lah er brofeted hag e labé er ré e zou davéet d'is, pet guéh em es ven-net tolpein te vugalé èl ma tol p ur iar hé fichoned bihan édan hé diuaskel, ha n'ha es ket vennet. É ha h ou ti de chom gouli genoh. Rak, m'el lar d'oh, n'em guéleet ket mui ken e lareet : Benoh d'en hani e za é hanù en Eutru Doé.

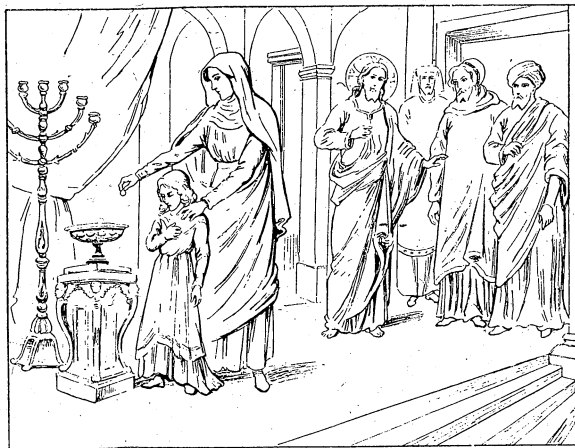
S. MAHEU, XXIII, 1-39. — S. MARK, XII, 35-40. —
S. LUKAS, XX, 45-47.

..... 159

Prov en intanvéz.

Azéet adal d'er héf, Jézus e sellé doh er bobl pe-naus é taulent argand ér héf sen, hag éleih a ré pi-nñik e daulé ur ioh abarh. Donet e hras eüé un in-

(1) En torfet e iet d'hobér doh me lakat d'er marù e vou, é unan kaer, éleih goah eit en torfeteu ol en des groeit hou tadeu.

PROV EN INTANVÉZ

tanvéz peur hag e lakas én hou deu béhig e dalvé ul liard. Ean oeit nezé ha galüet é zisiplé ha laret dehé : En intanvéz peur men en des reit muioh eit ol er ré en des taulet ér héf. Rak ol er ré zé n'ou des reit prov de Zoé meit a ziar ou larganté, mes honen en des reit a ziar hé feuranté ol er péh hi doé, ol er péh e chomé geti aveit biüein.

S. MARK, XII, 41-44. — S. LUKAS, XXI, 1-4,

..... 160

Dismant er gér a Jérusalem.

Goudé bout oeit ér méz ag en tanpl, Jézus e ié kuit. Nezen é zisiplé e dosta de ziskoein dehou

mangoérieu en tanpl. Unan anehé e lar dehou : Mestr, sellet pebéh mein ha pebéh masonaj. Hag, èl ma laré ur ré benak aral, èn ur gonz ag en tanpl, é oé saüet get mein kaer ha goarniset get proveu pinüik, Jézus e reskond dehé er honzeu men : Hui e huél rah en treu zé, ol er mangoérieu zé. É guirioné, m'el lar d'oh, donet e hrei un amzér ma veint dismantet ol ken ne chomou mui mén ar vén (1).

Arlérh é ha d'azéein adal d'en tanpl, ar er mañné Olived. É zisiplé, Piér, Jak, Iehann hag Andreü e za nezé d'er havet a kosté hag e houlén getou : Mestr, laret d'emb pegours é tegoéhou én treu zé ha pé merch e vou guélet, ā pe zeí en treu zé rah de vou guir, pé merch e ziskoei é veet é tonet hag é vou er bed é achiü.

Hag, én ur reskond, Jézus um laka de laret dehé : Dihoallet a vout lorbet. Rak éleih e zeí èm hanü hag e larou : Mé é er Hrist, ha deit é en amzér. Ind e lorbou éleih a-dud ; ne iet ket ar ou lerh. Hag, a pe gleüet konz a vrezél, a zispeah, a emgann, ne zoujet ket, dihoallet ag um néhansein ; rak é ma ret ma tei en treu zé de getan rah, mes n'é ket hoah en achimant.

Laret e hra hoah dehé : Seüel e hrei pobl énep de böbl ha ranteleh énep de ranteleh. Ha, bout e vou, a gornadeu, kréneu doar, ha bosenneu, ha kerteri a ioh, hag én nean seblanteu spontus ha burhudeu

(1) Deu vlé arlerh ma oét achiü ag er seüel, é oé bet dismantet agrén, bet er fondizion, en tanpl kaer ha pinüik sé, ha biskoah nen dé bet mui saüet éndro.

bras. En dra men ne vou meit er pen ketan ag er poénieu.

Mes érauk ol en treu zé, ind e hrei d'oh gouhanü trebilleu, e lakei ou dorn arnah, hous handéou, hou kasou én ou sinagogeu hag én ou frizonieu ; ind ou stleijou dirak er roéed hag er hoarnerion, én arben a me hanü. Eüéhet arnah, rak kaset e veet d'en tribunaleu ; hag é veet skoeit. Rah en dra men e zegoéhou eit ma reet testoni ahanan dirak té ; hag arlerh é veet lahet.

Lakeit enta kement men én hou kaloneu : Pe veet kaset d'en tribunal, ne chonjet ket érauk ér péh hou pou de reskond, mes laret er péh e vou lakeit én hou spered én ér sé memb. Rak me hrei d'oh konz get kement a furnéz ma n'hellou rah hous éneberion na derhel pen d'oh nak hou tilaret.

Nezen éleih e goéhou ér fallanté, um huerhou en eil égilé hag en devou kaz ur ré doh er réral. Er brér e gasou é vrér d'er marü hag en tad é vab ; er vugalé um saüou énep d'ou zud. Guerhet e veet dré hou tud, dré hou predér, dré hou kerent, dré hous amied, ha lod ahanah e vou lakeit d'er marü. En ol en devou kaz doh oh én arben a me hanü. Mes ne vou ket kollet ur vléuen (1) ag hou pen ha dré ganderhel erhat hui e salvou hous ineaneu.

Seüel e hrei eüé kalz a faus brofeted hag e hou-niou éleih a dud ; hag èl ma vou bras er fallanté, karanté ul lod kaer e ieinou. Mes en neb en devou dalhet mat bet er pen, hennéh e vou salvet. Ret é

(1) N'um néhanset ket ; en Eutru Doé hou koarn. Hous inean ne varüou ket, hag un dé e zeí, hou korv ean memb e saüou a varü de viü.

neoh ketan rah ma vou predeget aviél er ranteleh ér bed abeh, é testoni d'en ol pobleu ; ha nezen é tei en achimant.

Pe huéleet Jérusalem groñnet get un armé anemized, gouiet nezen é tostér d'en dismant. † Hag, a pe huéleet én tachad ne zeliant ket bout, èl léh santél, en treu blaoahus haglaharus en des er profet Daniel konzet anéhé, konpreneet en neb e lén. Nezen er ré zou ér Judé, téheent ar er mañnéieu ; er ré zou é kreiz kér, pelleent : er ré zou ar er mézeu ne zeent ket de gér, rak en déieu zen e vou déieu a gounar ma tei de vout guir er péh zou laret ér Skritur.

Nezé en neb e vou ar en doen ne zeliou ket dichén de vonet én é di eit kemér tra erbet ; en neb e vou én doareu ne zeliou ket donet éndro. En déieu zé, malloh ar er groagé hag ar er vagerézed. Pedet ma ne vou ket ret d'oh téhein d'er gouian pé d'er sardon, rak én déieu zen é vou un trebill bras èl nen des bet hañni a houdé er pen ketan, a houdé m'en des en Eutru Doé kroéet er bed beta bremen, hag èl ne vou birùikin. Rak bout e vou goaskereh bras ar er vro ha kounar bras énep d'er bobl sé. Koéh e hreint édan en tauleu glean hag é veint kaset de vout sklaved é mesk en ol pobleu, ha Jérusalem e vou flastret get er baiañned, betag ma vou perachiùet amzér er pobleu. Ha kenevé m'en des en Eutru Doé berreit en déieu zé, dén erbet n'um sovehé. Mes, abalamor d'er ré en des choéjet (1), é vou berreit en déieu zé.

(1) Er ré en des Doé diforhet é mesk er réal eit gobér anéhé tud hag e blij dehout dré ou buhé santél.

Nezé mar lar unan benak d'oh : Chetui er Hrist amen pé anont, ne gredet ket. Rak seùel e hrei faus gristed ha faus brofeted hag ind e hrei burhudeu ker bras ha treu ker soéhus ma lakehent de fari (pe vehé gellet) memb er ré choéjet. Dihoallet enta ; é tan a laret d'oh ol en treu érauk ma tegoéheint. Mar larér d'oh enta : Chetui ean én dézerh, ne iet ket ér méz ; chetui ean èl léh kuhetan ag en ti, ne gredet ket. Rak, èl ma ha el luheden, én un taul, ag er saù-hiaul d'er huh-hiaul, elsen é tei eùè Mab en dén. El léh ma vou er horv marù, en um dolpou er spalouéred bras.

S. MAHEU, XXIV, 1-28. — S. MARK, XIII, 1-23. —
S. LUKAS, XXI, 5-24.

161

En achimant ag er bed.

† Mes kentéh arlerh en déieu zé a drebill, é vou seblanteu én hiaul, hag èl loér, hag ér stired. En hiaul e dioélei, el loér ne rei ket mui hé sklérder, er stired e goéhou ag en nean, en nean memb e vransellou. Hag, ar en doar er pobleu e vou ér vrasan gloéz ha néhans get en trouz blaoahus e hrei er mor hag en houlenneu. En dud e séhou get er skont é hortoz er péh e zeli arriù ér bed abéh. Ha nezé en um ziskoei én nean merch (1) Mab en dén. Ha nezen é hirvoudou ol er pobleu ag en doar hag é huéleint Mab en dén é tonet ar gogus en nean get gloér ha gelled bras. Ha nezen é kasou é éled get un tronpet

(1) Kroéz hur Salvér Jézus Krist.

hag ur voéh kriùg, ha ind e zastumou er ré choéjet ag er pear horn ag en doar, ag ur pen d'er pen ag er bed. Mes pe vou en treu zen é tonet, sellet ha saüet hou penneu, rak tostet é hira hou salvedigeh.

Nezen é lar dehé : Konprenet en dra zé dré un hanvaladen tennet ag ur huéen figéz. Sellet ur figézen hag ol er gué : pe za er bareu de vout tinér ha ma kresk en dél ha ma ta fréh én hé, hui e hoér é vé tost en han. Elsen eùé, pe huéleet en treu zé rah, gouiet é ma tost ranteleh Doé, éma azé, étal en nor. Éguirioné, m'el lar d'oh, ne dreménou ket er rumad tud men kent ma tegoéhou rah en treu zé. Tremén e hrei en nean hag en doar, mès me honzeu ne dreméneint ket. Hag, a zivout en dé zé hag en ér sé, nag en éled én neau, nag er Mab (1), hañni n'ou hanaü nameit en Tad hemb kin.

El ma tegoéhas é amzér Noé, elsen é vou eùé, a pe zei Mab en dén. En déieu kent en déluj, en dud e zèbré hag e ivé, e ziméé hag e hré diméenneu, betag en dé ma ias Noé én arh, ha n'ou doé gouiet nitra, ken e zas en déluj d'ou skrapein ol. Elsen é vou eùé, a pe zei Mab en dén. Nezé a zeu zén e vou én doareu, unan e vou keméret hag en aral e vou lausket. A ziù voéz e vou é troein er velin, unan e vou keméret hag en aral e vou lausket.

Eùéhet arnah hui memb, get eun ma vehé marsé ponéreit hou kaloneu get en dirollereh ha get er vèuereh ha get soursieu er vuhé, ha ma téhé en dé zé ha koéh arnah én un taul. Rak koéh e hrei èl ur

(1) Jézus e ven laret n'hanaü ket anehou, él dén, dé er barn devéhan; rak, él Doé, ean én hanaüé reih mat, kerkklouz èl é Dad.

roued ar gement hani e zou é chom ar en doar. Eùéhet enta ha pedet é pep amzér eit m'hou pou er hrès de déhein érauk ol en drougeu zen e zeli degoéh ha de vonet get fians dirak Mab en dén.

Sellet erhat, eùéhet ha pedet, rak ne houiet ket pegours é tei en amzér sé. Elsen é hra un dén e lausk é di aveit monet d'ur vro pèl. Goudé bout merchet de beb unan ag é chervijerion er péh en des d'hobér, ean e hourhemen d'er porhér eùéhein. Eùéhet enta, pen dé guir ne houiet ket de bé ér é tei hou mestr, er pen-tiegeh, ha ean e vou d'anderù, pé de greisnoz, pé de gan er hog, pé de vitin, get eun ma téhé én un taul ha m'hou kavehé kousket. Hag er péh e laran d'oh, m'el lar d'en ol : Eùéhet.

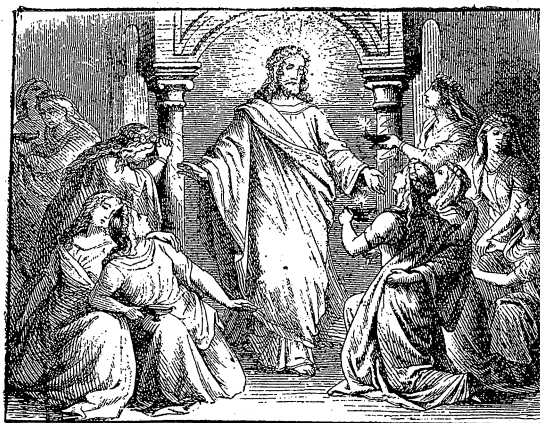
S. MAHEU, XXIV, 29-42. — S. MARK, XIII, 24-37. —
S. LUKAS, XXI, 25-36.

..... 162

Er pen-tiegeh hag er chervijerion.

Gouiet en dra men : pe houiché er pen-tiegeh de bé ér é teli el laer donet, ean e spiehé hemb arvar ha ne lauskehé ket dismantein é di. Beeh enta prest hui eùé, pen dé guir ne houiet ket de bé ér é teli donet Mab en dén.

D'hou chonj hui, più é er chervijour féal ha fur en des er mestr lakeit ar é diad tud eit rein dehé biüans d'er hours? Eurus er chervijour sen hag e vou bet, pé zei er mestr, kavet é hobér elsé. É guirioné, me lar d'oh é rei karg dehou ar ol é vadeu.

EN DEK GUERHIÉZ

Mes mar bé fal er chervijour sé ha ma lar én é galon : Daléein e hra me mestr de zonet, mar um laka de skoein er chervijerion aral, de zèbrein ha d'ivet get er vèuerion, mestr er chervijour sen e zei d'en dé n'é ket éngorto ha d'en ér ne houi ket, ha ean er hasou kuit hag e rei é lod dehou get el likoézed. Anont é vou ouilereh ha skrignereh dent.

S. MAHEU, XXIV, 43-51.

163

En dek guerhiéz.

Nezé ranteleh en nean e vou hanval doh dek guerhiéz e geméras ou lanpreu hag e ias én arben d'en neu bried. Pemp anehé e oé diaviz ha pemp anehé

e oé fur. Er pemp a ré diaviz e geméras ou lanpreu hemb kas ivl geté ; er ré fur e geméras podadeu ivl get ou lanpreu. Hag, èl ma térené er pried, ind e vorennas ol hag e gouskas. Mes de greisnoz é kleuér ur voèh : É ta er pried, kerhet én arben dehou.

Nezé ol er guerhiézed hont de seüel ha de ganpen ou lanpreu. Mes er ré diaviz e lar d'er ré fur : Reit d'emb ivl ag hous hani, rak men dé hul lanpreu ni é verüel. Er ré avizet e reskond, én ul laret : Get eun ne vehé ket erhoalh aveit omb hag aveit oh, kerhet kentoh de gavet er varhadizion ha prñet aveid oh.

Mes, tré ma oent é vonet de brénein, é tas er pried hag er ré oé prest e ias getou én ti-éred hag é oé bet cherret en nor. Én taul devéhan é tas eüè er guerhiézed aral. Eutru, Eutru, emé ind, digoret d'emb. Mes reskond e hras dehé : E guirioné, m'el lar d'oh, n'hous hanaüan ket. Eüèhet enta, rak ne houiet nag en dé nag en ér.

S. MAHEU, XXV, 1-13.

164

En talandeu.

Elsé hoah, édan monet d'ur vro pèl, un dén, goudé bout galüet é chervijerion, e lakas é vadeu étré ou dehorn. D'unan é ras pemp taland (1), d'un aral deu, ha d'un aral unan, de beb hani revé é helled, ha ean én hent aben kaer.

En hani en doé bet pemp taland e ias d'ou lakat é marhadoureh hag e hounias pemp aral. Elsen eüè

(1) En taland e dalvé tro ha tro de zeu vil skoéd.

en hani en doé bet deu e hounias deu aral. Mes en hani n'en doé bet meit unan e ias d'hobér un toul en doar hag e guhas énou argand é vestr.

Pèl amzér goudé, deit mestr er chervijerion hont éndro ha klasket pen geté. En hani en doé bet pemp taland e za hag e ra pemp taland aral, én ul laret : Mestr, pemp taland hou es reit d'ein ; chetu pemp aral em es gouniet open. É vestr e lar dehou : Braù, chervijour mat ha féal ; dré ma ous bet féal é treu distér, me rei perh d'is ar éleih a dreu, bes lodek é leüiné te vestr.

En hani en doé bet deu daland e za eüé hag e lar : Mestr, deu daland hou es reit d'ein ; chetu deu aral em es gouniet. É vestr e lar dehou : Braù, chervijour mat ha féal ; dré ma ous bet féal é treu distér, me rei perh d'is ar éleih a dreu, bes lodek é leüiné té vestr.

En hani n'en doé bet meit un taland e za eüé hag e lar : Mestr, gout e hran é oh un dén rust, é estet é léh n'hou es ket hadet hag é cherret é léh n'hou es taulet nitra. Ha get eun ahanah, me zou oeit ha m'em es kuhet hou taland én doar ; chetui ean, me zakor d'oh er péh e zou d'oh.

Mes é vestr e reskond dehou : Chervijour fal ha lizidant, gout e hres é estan é léh n'em es ket hadet hag é cherran é léh n'em es taulet nitra ; te zélié enta lakat m'argand étre dehorn er varhazion, hag, a pe vehen deit éndro, m'em behé tennet er péh e zou d'ein get er pourfideu. Lammet enta en taland sé getou ha reit ean d'en hani en des dek taland. Rak en neb en des, hennéh e vou reit dehou ha ean en devou larganté ; mes en hani

n'en des nitra, memb er péh e ziskoa en dout e vou lammet getou. Hag er chervijour didalvé zé, taulet ean én tioélded a zianvéz. Anont é vou ouilereh ha skrignereh dent.

S. MAHEU, XXV, 14-30.

..... 165

Er barn devéhan.

Pe zei Mab en dén én é hloér hag ol en éled getou, nezen é azéou ar dron é hloér. Ol er pobleu um dol-pou dirak tou ha ean ou dispartiou en eil doh égilé, avèl ma tisparti ur bugul en deved a zoh er bohed (1) ha ean e lakei en deved én tu déheu dehou hag er bohed én tu klei.

Nezen er roé e larou d'er ré vou én tu déheu dehou : Deit, tud beniget get me Zad, pieuet er ranteleh e zou bet kanpennet d'oh a houdé m'éma groeit er bed ; rak m'em es bet nan ha hui hou es reit d'ein de zèbrein ; m'em es bet sèhed ha hui hou es reit d'ein d'ivet ; me oé dianvézour ha hui hou es men degeméret, nuéh ha hui hou es men gusket, klan ha hui zou deit d'em guélet, prizonér ha hui zou deit d'em havet.

Nezé en dud santél e reskondou dehou, én ul laret : Mestr, pegours hun es hou kuélet doh hou pout nan hag hun es reit d'oh de zèbrein, doh hou pout sèhed hag hun es reit d'oh d'ivet ? Pegours hun es hou kuélet dianvézour hag hun es hou tegeméret, pé nuéh hag hun es hou kusket ? Pegours hun es

(1) En deved e zou guir chervijerion Doé, er bohed e zou er béherion.

ÉLED É VANNEIN ER BARN DEVÉHAN

hou kuélet klan pé prizonér hag é omb oeit d'hou kavet ?

Hag, én ur reskond, er roé e larou dehout : E guirioné, m'el lar d'oh, kel liés guéh ma hou es groeit kement sé d'unan ag er ré distéran a mem bugalé, é ma d'ein mé hou es ean groeit.

Nezen é larou eüé d'er ré vou a glei : Pelleit doh on, tud meliget, kerhet d'en tan perbadus hag e zou bet kanpannet d'en diaul ha d'é éled. Rak bout em es bet nan, ha n'hou es ket reit d'ein de zèbrein ; bout em es bet séhed, ha n'hou es ket reit d'ein d'ivet ; me oé dianvézour, ha n'hou es ket men degeméret ; klan ha prizonér, ha n'oh ket deit d'em guélet.

Nezen é reskondeint dehout, en ul laret : Mestr,

pegours hun es hou kuélet doh hou pout nan pé séhed, pé dianvézour, pé nuéh, pé klan, pé prizonér, ha n'hun es ket hou sekouret ? Nezen é reskondou dehé, én ul laret : É guirioné, m'el lar d'oh, kel liés guéh ma oh chomet hemb gobér kement sé d'unan ag er ré distéran men, é oh chomet hemb er gobér d'ein mé memb. Hag er ré men e iei d'er poénieu perbadus, hag er ré santél, d'er vuhé perbadus.

Elsen é predegé, d'en dé, én tanpl ; mes, de noz, é hé ér méz hag é chomé ar er mañné hanüet Olived. Ha rah er bobl e zé, a vitin mat, d'en tanpl aveit er cheleuet.

S. MAHEU, XXV, 31-46.

Merhér el Loré.

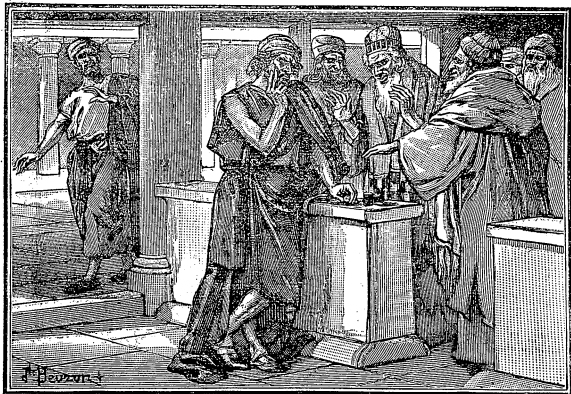
166

Judas e huerh Jésus.

Tostat e hré neoah gouil er Bara-kan e hrér Pask (1) anehou : deu zé arlerh é tegoéhé. Goudé bout achiü enta get ol er predegu zé, oeit Jésus ha laret d'é zisiplé : Gout e hret é vou er Pask édan deu zé, hag é vou guerhet Mab en dén eit bout staget doh er groéz.

Hag en arhvéléan hag er skribed e glaské en tu

(1) Pask e zou de laret *Tremén*. Er gouil sen e oé bet saüet aveit trugèrékat Doé en dout bet tennet pobl Israel a sklavaj en Ejipt de vro Kanaan hanüet en Doar santél. Eit derhel chonj ag er bara hemb gouél en doé bet ou zadeu kouh débret é téh ag en Ejipt, er Juifed ne zèbreint meit bara-kan pé bara hemb gouél, épäd er seih dé a houillieu Pask.

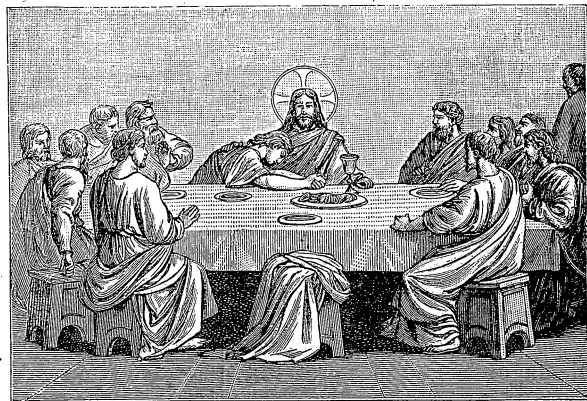

JUDAS E HUEH JÉZUS

de lahein Jézus ; mes doujein e hrent er bobl. Nezé en arhvéleán hag er ré gouh émesk er bobl um dolo é sal er beleg bras hanuet Kaif, hag ind e gonz eit um gleuet étre zé penaus derhel Jézus dré fines hag el lakat d'er marù. Ne iamb ket ha gobér en dra zé dé er gouil, emé ind, get eun marsé ne vehé béh émesk er bobl.

Nezé Satan e ia é Judas, leshanuet Iskariot, unan ag en deuzek apostol, ha ean de gavet en arhvéleán eit guerhein Jézus dehé. Petra e fal d'oh hui rein d'ein, emé ean dehé, ha m'el lakei étre hou tehorn ? Er honzeu men e hra plijadur dehé ha gratat e hrant rein argand dehou. Hag ind groeit marhad getou a dregont péh argand (1). Hag, a ziar m'en doé groeit

(1) Ardrou kant livr : talvedigeh ur sklav.

PRED DEVÉHAN JÉZUS GET É APOSTOLED

marhad geté, ne glaské meit en tu d'el lakat étre ou dehorn, hemb gout d'er bobl.

S. MAHEU, XXVI, 1-5, 14-16. — S. MARK, XIV, 1-2, 10-11. —
S. LUKAS, XXII, 1-6.

Er Ieu Hanblid

167

Aléjemant Pask.

Donet e hras er hetan dé a houllieu er Bara-kan. D'en dé zen é oé ret gobér er Pask. En dispiled e dosta de Jézus hag e lar dehou : Men é fal d'oh hui ma ieemb de ganpen en treu aveit débrein er Pask. Nezen é tavé deu ag é zispiled, Pièr ha Iehann, én ul laret dehé : Kerhet de ganpen d'emb en treu eit

ma tèbreemb er Pask. Hag ind e lar dehôu : Men é fal d'oh ma kanpenneemb en treu ?

Jézus e lar dehé : Kerhet é kër hag, én ur vonet abarh, hui e gavou un dén e vou getou ur podad deur ; heliet ean d'en ti, ha, ne vern men é hei, laret d'er mestr ag en ti-zé : Chetu petra e lar er Mestr d'oh : É han d'hobér er Pask én hou ti get men disipled ; men é ma er sal lèh ma hellein dèbrein er Pask get men disipled ? Ha ean e ziskoei d'oh ur sal vras goarniset ; énou kanpennet d'emb en treu.

En disipled e ia kuit, e za é kër hag e gaven treu èl ma oé bet laret dehé. Ind e hra èl m'en doé gourhemennet dehé Jézus, hag e ganpen er Pask.

S. MAHEU, XXVI, 17-19. — S. MARK, XIV, 12-16. —
S. LUKAS, XXII, 7-13.

168

Er Pask revé lézen er Juifed.

D'anderù noz é tas Jézus get en deuzek hag, a pe oé deit en ér, en um lakas doh taul hag en deuzek apostol getou. Laret é hra dehé : Un hireah vras em boé de zèbrein er Pask men genoh érauk me fasion. Rak m'el lar d'oh, a ziar bremen n'en dèbrein mui betag ma vou groeit é ranteleh Doé. Goudé bout keméret er halis, é trugèrékas Doé hag é laras : Keméret ha rannet étre oh. Rak, é guirioné, m'el lar d'oh, n'vein mui a fréh er huinien, ken e vou deit ranteleh Doé.

S. MAHEU, XXVI, 20. — S. MARK, XIV, 17. —
S. LUKAS, XXII, 14-18.

169

Er hetan é ranteleh Doé.

Nezen é sañas béh étre zé eit gout più anehé e zelié bout sellet èl er brasan. Mes ean e laras dehé : Rouañné er baiañned e hourhmen dehé èl mistr hag er ré en des bili arnehé e vé hanùet ou obéizion vat. Eid oh hui, ne vou ket elsé. Mes en hani zou er brasan én hou mesk, revou èl er bihañnan, hag en hani en des mestroni, revou èl en hani zou é chervij. Rak più é er brasan, en hani zou doh taul pé en hani zou é chervij ? Ha nen dé ket en hani zou doh taul é ? Mé, me zou neoah én hou mesk èl en hani zou é chervij.

Hui, hui zou chomet genein ém foénieu ; ha mé, me ganpen ur ranteleh d'oh, èl m'en des me Zad kanpennet unan d'ein, eit ma tèbreet ha ma iveet doh me zaul ém ranteleh, ma veet azéet ar droneu eit barnein en deuzek rumad a Israel.

S. MARK, XIV, 22-25. — S. LUKAS, XXII, 24-30.

170

Jézus e holh ou zreid d'en apostoled.

Kent en dé gouil a Bask, èl ma houié é oé deit aveitou en ér de dremén ag er bed men devaté Dad, goudé bout karet é zisipled hag e oé ér bed, Jézus ou haras bet er pen.

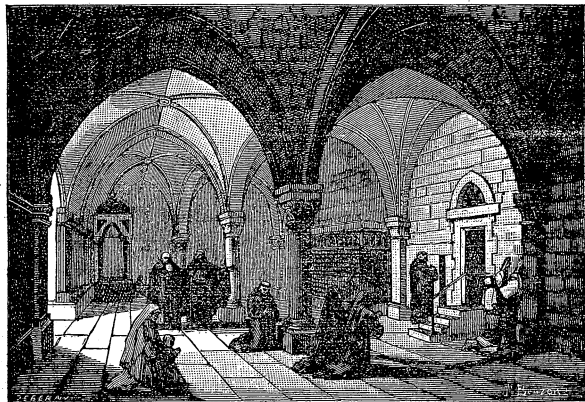
En diaul en doé, kent nezé, lakeit é kalon Judas Iskariot, mab Simon, er chonj de huerhein Jézus. Chetu perak, arlerh er goén, é houié en devoé bet

JÉZUS E HOLH TREID EN APOSTOED

pep tra get é Dad, é oé deit a Zoé hag é hé devat Doé, Jézus e saù a zoh taul, e lam lod ag é zillad, e gemér ul lién éndro dehous, e daul deur én ur bilig hag um laka de holhein treid é zisiplad ha d'ou séhein get el lién e oé éndro dehous.

A pe za de Simon Pièr, oeit Pièr ha laret dehous : Penaus, Mestr? hui e ven golhein me zreid d'ein mé? Jézus e reskond hag e lar dehous : Ne houies ket hoach bremen petra e hran, mes t'er gouiou devéhatoh. Pièr e lar dehous : Birùikin ne holheet me zreid d'ein. Jézus e reskond dehous : Mar n'ha kolhan ket, ne vi ket lodek genein. Simon Pièr e lar dehous : Eutru, ne holhet ket hemb kin me zreid, mes eùe men dehorn ha me fen. Jézus e lar dehous : En hani e za ér méz ag en deur n'en des mui dobér met a holhein é dreid : glan é pen der ben. Hui eùe hui zou glan,

ER CÉNACL

mes n'oh ket ol neoah. Rak gout e hré più e zelié er guerhein ha chetu perak é laré : Ol n'oh ket glan.

Goudé bout enta golhet ou zreid dehé, ean e gemér é zillad, um laka doh taul hag e lar dehé : Ha konpren e hret hui er péh em es groeit d'oh? Hui men galù Mestr hag Eutru, ha hui e lar mat, rak ma on kement sé. Mar em es enta golhet hou treid d'oh, mé er Mestr hag en Eutru, hui e zeli, hui eùe, golhein hou treid en eil d'égilé (1). Rak é tan a rein

(1) Er Salvér e ven laret é teli er gristénion kemér skuir arnehous, é tiskoein karanté en eil é kever égilé ha doh um izélat dirak er réral, perpet a galon, ha guéhavé dré ur merch benak a zianvéz. E amzér er gristénion ketan, é vezé golhet ou zreid d'er ré e zelié reséu er vadéent. Hiniù en dé, d'er ieu hanblid, hun Tad Santél er Pab hag en eskobed e holh ou zreid de zeuzek a dud peur.

er skuir d'oh, eit ma hreet eùé er péh em es groeit én hou kevér. Éguirioné, é guirioné, m'el lar d'oh, er meùel n'é ket brasoh eit é vestr, hag en apostol n'é ket brasoh eit en hani en des ean davéet. Mar konprenet ha mar groet kement sé, hui e vou eurus.

N'é ket ahanah hui rah é konzan ; me houi più em es choéjet. Mes ret é ma tei de vout guir er honzeu men ag er Skritur : En hani e zèbr bara genein e saùou é sél troed de me skoein. Me lar d'oh en dra zé a vremen, érauk ma tegoéhou, aveit ma kredeet, a pe vou degoéhet, più on mé. É guirioné, é guirioné, m'el lar d'oh : En neb e zegemér en hani em bou davéet, em degemér mé ; hag en neb em degemér mé, e zegemér en hani en des men da-déet.

S. IEHANN, XIII, 1-20.

171

Jézus e zizolo en treitour.

Goudé bout konzet elsen, épad ma oent doh taul, Jézus e za treboulans én é spered ha laret e hra splann : é guirioné, m'el lar d'oh, unan ahanah me zreisou. Nezé en disiplé, forh glaharet, e sellé en eil doh égilé ; ne houient ket a biù é konzé. Hag ind um dapet de laret dehou, peb unan d'é dro : Mestr, ha ean zou mé é ?

Jézus e reskond, én ul laret : Unan ag en deuzek, en hani e laka é zorn genein ér plad, henneh me zreisou. A zivout Mab en dén, monet e hra kuit èl men dé skriüet anehou. Mes malloh ar en dén sen e dreisou Mab en dén ! Mat e vehé bet dehou ne vehé

ket bet gañnet. Judas ean memb, en hani e zelié en treisein, um laka eùé de gonz : Mestr, emé ean, ha ean zou mé é ? E tes ag el laret, e reskond Jézus.

S. MAHEU, XXVI, 21-25. — S. MARK, XIV, 18-21. —
S. IEHANN, XIII, 21-25.

172

Er sakremant ag en autér.

Épad er goén, Jézus e geméras bara ha, goudé bout trugérékeit Doé, ean er benigas, en torras hag er ras d'é zisiplé, én ul laret : Keméret ha débret ; en dra men e zou me hörv hag e vou reit aveit oh ; groeit kement men get er chonj ahanan.

Arlerh er goén, ean e geméras eùé er halis, e drugérékas Doé, er ras dehé, én ul laret : Ivet ol anehou, rak en dra men e zou men goed, goed en alians neùé hag e vou skuillet aovid oh hag aveit éleih, eit ma vou pardonet er péhedeu.

S. MAHEU, XXVI, 26-28. — S. MARK, XIV, 22-24. —
S. LUKAS, XXII, 19-20.

173

Jézus e gonz hoah a Judas.

Neoah unan ag en disiplé, en hani karet get Jézus, e oé pléget é ben ar galon Jézus. Simon Piér e huignas dehou, én ul laret : A biù é konz ean ? En disipl (1) hag e oé pléget é ben ar galon Jézus e houennas getou : Eutru, più é ?

(1) Sant Iehann en aviélour.

Jézus e reskondas : En hani e ian de genig dehou bara soubet, hennéh é. Ha, goudé boutsoubet bara, ean er ra de Judas Iskariot, mab Simon. A p'en des Judas keméret er begad, Satan e ia én hou. Nezé Jézus e lar dehou : Er péh e hres, groa ean fonnabl.

Mes hañni ag er ré oé doh taul ne gonprené perak é laré en dra zé dehou. Mar a unan e gredé, rak ma oé er ialh getou, en doé Jézus laret dehou : Prén er péh hun es dobér eit er gouil, pé, ra un dra benak d'er beurizion. Kentéh m'en doé keméret er begad sé, Judas e ias ér méz ; noz e oé.

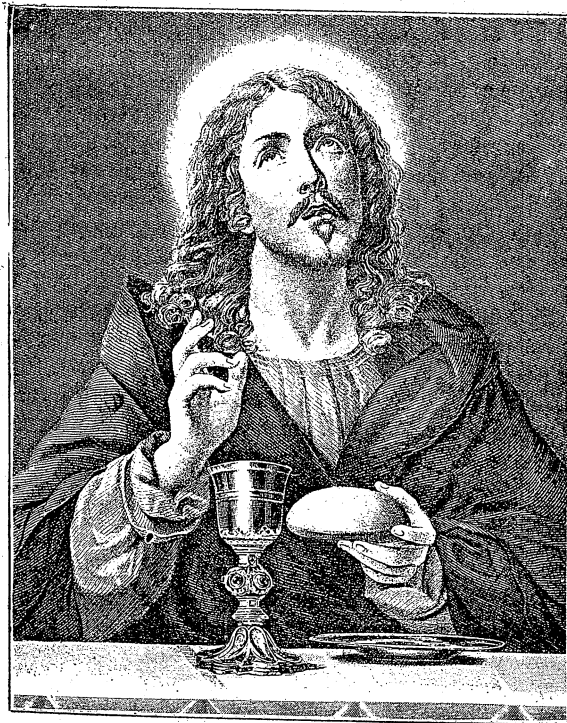
S. IEHANN, XIII, 23-30.

174

Pièr e nahou Jézus.

Pe oé oeit Judas ér méz, Jézus e laras : Bremen é ma bet inouret Mab Doé, ha Doé e zou bet inouret dré zou ; mar dé bet inouret Doé dré zou, Doé en inourou eùé, én hou ean memb, hag é ha d'en inourein édan ber. Mem bugaléigeu, nen don mui genoh meit aveit un nebed amzér. Hui em hlaskou, hag, èl ma em es ean laret d'er Juifed, n'hellet ket hui donet èl léh ma ian mé (1) ; m'el lar d'oh hui memb bremen. Me ra d'oh ur hourhemen neùé : Um garet en eil égilé, ia, um garet en eil égilé, èl ma em es hou karet. Dré zé vou é hanaou en ol é

(1) En apostoled n'hellent ket hoah héli Jézus ar er groéz, hag, a ziar er groéz, d'en nean ; a dural, ret e oé dehé goarn ou buhé, eit predeg en Aviél dré er bed. (Sant Augustin).

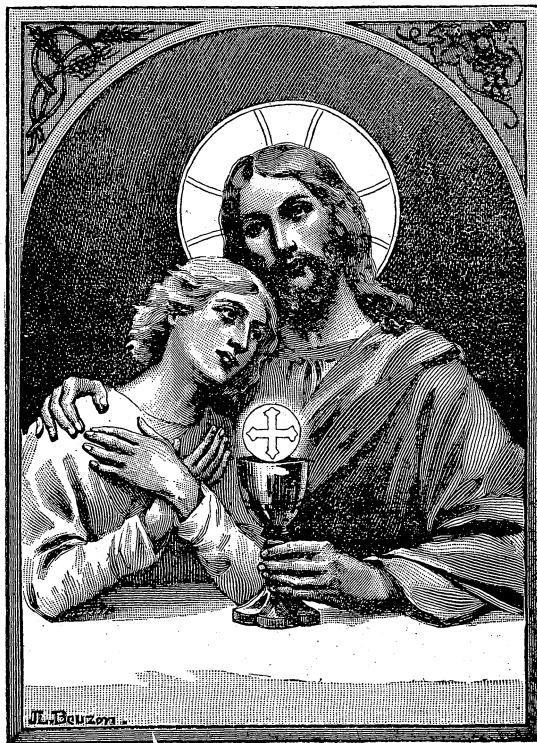
oh disipled d'ein, mar hou es karanté en eil doh égilé.

Er Salvér e laras hoah : Simon, Simon, é ta Satan a houlen hou kloérat ol avèl ma vé kloéreit er gu-néh ; mes pedet em es aveit ous eit ma ne hoannei ket te fé, ha té, pe vei distroëit, harp te vredér. Eutru, emé Pier, prest on de vonet genoh ha d'er pri-zon ha d'er marù. Jézus e reskond : Ol é veet skan-dalet diarben ahanan en noz men, rak skriüet é : Me skoei er bugul hag en deved e iei peb unan d'é du. Mes arlerh ma vein saüet a varù de viù, me iei én hou rauk d'er Galilé.

Simon Pièr e lar dehous : Eutru, men é het hui ? Jézus e reskond : É! léh ma han mé, n'helles ket m'héli bremen ; mes t'em héliou devéhatoh (2). Pièr e lar dehous : Perak n'hellan mé hous héli bremen ? Me rehé mem buhé aveit oh. Jézus e reskond : Te rei ha vuhé aveit onn ? É guirioné, é guirioné, m'el lar d'is : Érauk m'en dou kañnet er hog diù huéh, t'ha pou me nahet t'èr guéh ha toéet n'em hanaües ket. Eit e vehé ret d'ein merüel genoh, emé Pièr, n'hou nahein ket. Ha rah é larent èl dou.

Jézus e lar hoah dehé : P'em es hou kaset hemb ialh, hemb sah, hemb boteu, ha hui hou es bet dio-vér agun dra benak ? A nitra, emé ind. Mes bremen, emé ean dehé, en neb en des ur ialh, keméreet hi hag é sah eùe, hag en neb n'en des ket, guerheet é vantel eit prênein ur gléan ; rak, m'el lar d'oh, ret é ma tei de vout guir er pèh e zou merchet ér Skri-tur ahanan : Lakeit é bet é mesk en dorfeterion.

(1) Devéhatoh te varùou é! onn ar er groéz.

Rak arriù é en termén ag er péh e zou skritùet ahanan. Ind e lar dehou : Eutru, chetui amen deu gléan. Ha ean e reskond dehé : Trahoalh é.

S. MAHEU, XXVI, 30-35. — S. MARK, XIV, 26-31. — S. LUKAS, XXII, 31-38. — S. IEHANN, XIII, 31-38.

175

Predeg Jézus arlerh er goén.

Ne lausket ket hou kaloneu de vout néhanset. Kredein e hret é Doé, kredet eùé en an mé. É ti me Zad é hes pant a léhieu. Pe ne vehé ket elsen e vehé, m'em behé ean laret d'oh, rak é han de ganpen ul léh d'oh. Goudé ma vein oeit ha ma em bou kannennet ul léh d'oh, me zeí éndro ha m'hou kemérou genein, eit ma veet hui eùé éí léh ma on mé. Gout e hret d'émen é han ha hui hanaù en hent. Tomas e lar dehou : Eutru, ne houiamb kët d'émen é het, penaus é hellamb ni gout en hent?

Jézus e lar dehou : Mé é en hent, er huirioné hag er vuhé. P'em hanaùéheh, hui hanaùéhé eùé me Zad ; mes hui en hanaùou édan bér, ha guélet hou es ean déjà. Filip e lar dehou : Eutru, diskoeit d'emb hou Tad, hag erhoalh vou eid omb.

Jézus e lar dehou : A houdé ker pël amzér ma on genoh, n'em hanaùet ket hoah ! Filip, en neb em guél e huél eùé me Zad. Penaus é lares té enta : Diskoeit d'emb hou Tad ? Ha ne gredet ket hui é on é me Zad hag é ma me Zad én an ? Er péh e laran d'oh, n'el laran ket a me ferh mé memb ; mes me Zad hag e chom én an e hra ean memb en obéreu zé. Ne gredet ket é on é me Zad hag é ma

me Zad én an ? Kredet ahoel diarben me obéreu ind memb.

É guirioné, é guirioné, m'el lar d'oh, en neb e gred én an e hrei ean memb en obéreu é hran mé, gobér e hrei memb ré brasoh, rak é han devat me Zad. Hag ol er péh e houlenneet get me Zad é me hanù, m'er groei, aveit ma vou en Tad inouret ér Mab. Mar goulennet un dra benak é me hanù, m'er groei.

Mar me haret, miret men gourhemenneu ; ha me bedou me Zad, ha ean e rei d'oh ur Honfortour (1) aral, eit ma chomou de virüikin én ah er Spered a huirioné, en hani n'hel ket bout degeméret get er bed, rak er bed n'er guél ket, n'en hanaù ket. Mes hui, hui en hanaùou, rak ma chomou genoh ha ma vou én ah.

N'hou lauskein ket de vout énevaded ; me ze devat oh. Hoah un nebed amzér hag er bed n'em guélou ket mui ; mes hui, hui men guélou, rak ma on biù, ha ma viüet hui eùé. En dé zé hui e houiou é on é me Zad hag é oh hui en én hag é on mé én ah.

En hani en des men gourhemenneu hag ou héli, henneh em har, hag en hani em har e vou karet get me Zad ha m'er harou mé eùé ha m'um ziskoei dehou.

Jud (pas Judas Iskariot) e lar dehou : Eutru, perak um ziskoet hui d'emb ni ha pas d'er bed ? Jézus e reskond dehou : Più benak em har e virou me honzeu, ha me Zad er harou, ha ni e zeí devatou ha

(1) Er Spered Santél e ra nerh ha konfort d'en dud.

ni e chomou getou. En hani n'en des ket karanté doh on ne vir ket me honzeu. Hag er honzéu hou es kleuet n'int ket me honzeu mé, mes konzeu en hani en des men davéet.

Laret em es en treu zé d'oh, épad ma on hoah genoh. Mes er Honfortour, er Spered Santél hag e vou degaset d'oh a berh me Zad, é me hanù, henneh e ziskou d'oh pep tra hag e zegasou chonj d'oh a ol er péh em es laret d'oh.

Me lausk er peah genoh, me ra d'oh me feah ; n'hé ran ket d'oh èl ma hé ra er bed. Ne lausket ket hou kaloneu dé vout néhanset na de vout skontet. Kleuet hou es em es laret d'oh : É han kuit ha me zei éndro devat oh. P'em hareheh, hemb arvar hui hou pehé leüné én arben ma han devat me Zad, rak me Zad e zou brasoh eid on. Me lar d'oh en treu zé bremen kent ma tegoéheint, eit ma kredeet, a pe veint degoéhet.

Ne gonzein ket mui kalz d'oh, rak chetu mestr er bed men é tonet, ha neoah n'en des bili erbet arnan mé⁽¹⁾ ; mes donet e hra eit ma houiou er bed é karan me Zad hag é viran er gourhemenneu en des reit d'ein. Saüet ha damb a vamen.

Ha goudé bout trugérékeit Doé, ean e ias ér méz hag um dennas, èl ma oé akourset, ar er mañné Olived ; é zisiplé en hélias.

S. MAHEU, XXVI, 30. — S. LUKAS, XXII, 39. —
S. IEHANN, XIV.

(1) En diaul, roé er bed, n'en des bili meit ar en neb zou ér stad a béhed.

*Predeg Jézus ar en hent
d'er manné Olived.*

Mé é er guir huinien ha me Zad é el labourér. Kement bar ne zoug ket a fréh én an mé, ean el lammou, ha kement hani e zoug fréh, ean en diorblou, eit ma tougou mui a fréh. Hui e zou hui glan bremen, én arben ag er honzeu em es laret d'oh. Chomet én an ha me chomou én ah. Er bar n'hel ket doug fréh anehou é unan, ma ne chom staget doh er huinien, na hui naket ma ne chomet én an.

Me zou er huinien ha hui zou er bareu ; en hani e chom én an hag e choman mé én hou, henneh e zoug paut a fréh, rak hemb ónn n'hellet gobér nitra⁽¹⁾. Più benak ne chomou ket én an e vou taulet ér méz èl ur bar marù ; séhein e hrei, taulet e vou én tan, ha ean e loskou.

Mar chomet én an ha mar chom me honzeu én ah, hui e houlenou er péh gareet hag é vou reit d'oh. Gloér me Zad e houlen ma tougeet paut a fréh ha ma teet de vout disiplé d'ein. Èl m'en des me Zad me haret, mé eüé m'em es hou karet. Chomet ém haranté. Mar mired men gourhemenneu, hui e chomou ém haranté, èl ma em es mé mired gourhemenneu me Zad ha ma choman én é garanté.

Laret em es d'oh en treu-zé, eit ma vou me leüné én ah ha ma vou bar me leüné. Me hourhemen

(1) Hemb grés er Salvér n'hellamb gobér nitra eit hun salvedigeh, nitra talvoudus eit en eurusted ag en nean.

d'oh um garein en eil égilé èl m'em es hou karet. Dén n'hel en dout brasoh karanté eit mei rein é vuhé aveit er ré e zou amied dehoh. Hui zou amied d'ein, mar groet er péh e hourhemennan d'oh. N'hou kalüein ket mui chervijerion, rak ur chervijour ne houï ket petra e hra é vestr. Mes hou kalüein e h'rein amied, rak ma em es dizoleit d'oh ol er péh em es kleuet get me Zad.

N'é ket hui é en des me choéjet, mes mé é en des hou choéjet, hag hou lakeit aveit ma iet ha ma tougeet fréh padus ha ma rei d'oh me Zad ol er péh e houlenneet getou é me hanù. En dra mem e hourhemenan d'oh : Um garein en eil égilé. Mar en des er bed kaz doh oh, gouiet penaus en des bet kaz doh on mé ketan pen. Pe vehéh ag er bed, er bed hou karehé. Mes rak ma nen doh ket ag er bed ha ma em es hou choéjet ag er bed, er bed en des kaz doh oh.

Hou peet chonj ag er gonz em es laret d'oh. Er chervijour n'é ket brasoh eit é vestr. Mar ou des me handéet, ind hou handéou hui eùé ; mar ou des miret me honzeu, ind e virou hou ré hui eùé. Mes ind e hrei ol en treu zé d'oh én arben a me hanù, rak ma ne hanaüant ket en hani en des men davéet. Pe ne vehen ket bet deit ha ma n'em behé ket bet konzet dehé, n'ou dehé ket a béhed ; mes bremen n'ou des digaré erbet d'ou féhed.

En hani en des kazoni doh on en des eùé kazoni doh me Zad. Pe n'em behé ket groeit én ou mésk obéreu èl n'en des groeit hañni, n'ou dehé ket a béhed ; mes ind ou des guélet hag ind ou des kazoni ha doh on ha doh me Zad. Elsen é ta de vout

guir er péh e zou skriüet én ou lézen : Ind en des me haseit hemb rézon erbet. † Mes pe vou deit er Honfortour, er Spered a huirioné e za ag en Tad hag e zavéein d'oh a berh en Tad, henneh e zakouou testoni ahanan, ha hui eùé hui e zakouou testoni, rak ma oh genein ag er pen ketan.

Laret em es en treu zé d'oh eit ma ne veet ket skandalét. Ind ou skarhou ag ou sinagogeü ha tostaé e hra en ér ma kredou piü benak hou lahoh dakor inour de Zoé. Hag ind e hrei elsé doh oh, rak ma ne hanaüant na mé Zad na mé. Mes laret em es en treu zé d'oh, eit ma hou pou chonj em es ind laret d'oh, a pe vou deit en amzér.

N'em es ket ind laret d'oh ag er pen ketan, rak ma öen genoh. † Mes bremen é han devat en hani en des men davéet, hag hañni ahanah ne houlen genein : Men é het hui ? Mes, rak m'em es konzet d'oh a gement sé, hou kaloneu e zou lan a dristé. Neoah é ma er huirioné e laran d'oh : mat é d'oh ma iein kuit, rak, a vihañnoh ma hein kuit, er Spered Santél ne zei ket devat oh ; mes, mar dan kuit, m'en davéou d'oh. Hag, a pe vou deit henneh, ean e ziskoei splann er huirioné d'er bed, a zivout er péhed, a zivout er justis hag a zivout er barn : a zivout er pehed, rak ma n'ou des ket kredet én an ; a zivout er justis, rak ma ian devat me Zad ha n'em guéleet ket mui ; a zivout er barn, rak men dé barnet a vremen roé er bed men.

Éleih a dreu aral em es hoah de laret d'oh. Mes n'hellet ket ou honpren bremen. Mes, a pe vou deit er Spered sé a huirioné, ean e ziskou d'oh kement guirioné zou. Rak ne gonzou ket anchou é unan.

Mes konz e hrei a gement tra en dou kleuet ha disklériein e hrei d'oh en treu de zonet. Ean vou e hrei inour d'ein, rak ma resèou ag er péh e zou d'ein ha ma en disklériou d'oh. Ol er péh en des me Zad e zou d'ein ; chetu perak em es laret : Ean e resèou ag er péh e zou d'ein hag en disklériou d'oh.

† Un herradig ha n'em guéleet ket mui ; hag un herradih hoah, ha hui em guélou arré (1) ; rak ma han devat me Zad. Ur ré benak a é zisipled a lãras nezé en eil d'égilé : Petra e ven ean laret d'emb elsé ? Un herradig, ha n'em guéleet ket ; hag un herradig, ha hui em guélou hoah, rak ma han devat me Zad. Ind e laré enta : Petra e fal dehou laret dré en herradig sé ? Ne houiamb ket petra e fal dehou laret.

Mes Jézus e houié é oent é klah en aters, ha ean e lãras dehé : Hui e houlén étré oh perak em es laret : Un herradig ha n'em guéleet ket mui, hag un herradig hoah ha hui em guélou. É guirioné, é guirioné, me lar d'oh é huanñadeet, hag é vou er bed él leüiné. Hui e vou hui én dristedigeh : mes hou tristedigeh e droei de leüiné.

Ur voéz, é golvoud, e vé én dristé, rak men dé deit hé zermén. Mes, pe vé gañnet er hroédur, n'hi des ket mui chonj ag hé foén get el leüiné hi des, rak men dé gañnet un dén ér bed. Hui eüé, guir é, hui hou es tristé bremen. Mes m'hôu huélou hoah

(1) Aben un herradig n'em guéleet ket mui, rak é han de verüel hag é vein lakeit ér bé ; mes un herradig gou-dé, hui em guélou arré, rak ma sañein a varü de viü ha, kent pël arlerh, é hein devat me Zad, d'er baraouiz.

hag hou kaloneu e vou él leüiné, hag hou leüiné, dén n'hé lammougenoh. En dé zé n'em aterseet mui ar nitra. † E guirioné, é guirioné, m'el lar d'oh : ol er péh e houlénneet get me Zad é me hanü, ean er rei d'oh. Beta bremen n'hôu es goulennet nitra ém hanü ; goulennet, ha hui e resèou, eit ma vou bras hou leüiné.

Laret em es kement sé d'oh é hanvaladenneu. Donet e hra en ér ha ne gouzein mui d'oh é hanvaladenneu, mes me gonzou d'oh splann a me Zad. En dé zé hui e houlennou é me hanü ; ha ne laran ket d'oh é pedein me Zad aveit oh : rak me Zad hou kar ean memb, én arben ma hou es em haret ha kredet é on deit a Zoé. Me zou deit a me Zad, ha me zou deit ér bed ; bremen é kuitan er bed hag é han devat me Zad.

É zisipled e lar dehou : Bremen é konzetsplann, hemb laret hanvaladen erbet. Gout e hramb bremen é houiét pep tra ha n'hôu es dobér a vout aterset get hañni ; dré zen é kredamb é oh deit a Zoé. Jé-zus e reskond dehé : Kredein e hret bremen ? Ama, donet e hra, deit memb é en ér ma veet stréuet, pel unan d'é du, ha ma em lauskeet me unan (1) ; mes n'on ket me unan, rak me Zad e zou genein. Laret em es en treu zé d'oh, eit m'hôu pou er peah én an. Goasket e veet ér bed ; mes hou peet fians, m'em es feahet er bed.

S. IEHANN, XV, XVI.

(1) Jézus e lar d'é zisipled é troeint kein dehou hag en dilézeint én amzér ag é basion.

Peden Jézus de Zoé é Dad.

Goudé bout konzet elsé, Jézus e saù é zeulegad trema en nean hag e lar : Me Zad, deit é en ér, inouret hou Mab, eit ma veet hui eùe inouret dré zou ; hag, a pen dé guir hou es reit dehou bili ar en ol dud, ou deet getou er vuhé perbadus ol er ré hou es reit dehou. Er vuhé perbadus, chetu petra é : hous hanaùet hui, er guir Doé ha nen des kin meit oh, hag en hani hou es davéet, Jézus Krist. M'em es hous inouret ar en doar, achiù on gèt el labour hou es reit d'ein d'hobér. Ha bremen, hui me Zad, inouret mé étal oh hui memb, é rein d'ein en inour em es bet étal oh, kent ma oé kroéet er bed.

Reit em es d'hanaùet hous hanù d'en dud hou es reit d'ein a greiz er bed. D'oh hui é oent, ha hui hou es ind reit d'ein ; hag ind ou des miret hou konzeu. Gout e hran bremen é ma ahanah é ta ol er péh hou es reit d'ein ; rak er konzeu hou es reit d'ein, m'em es ind reit dehé, hag ind ou des ind resèuet hag hanaùet é guirioné é on deit ahanah ha kredet hou es men davéet. Aveit hé é pedan ; ne bedan ket aveit er bed, mes eit er ré hou es reit d'ein, rak m'émant d'oh. Kement tra em es e zou d'oh ha kement tra hou es e zou d'ein ; hag inouret on én hé.

Nen don ket mui ér bed ; mes ind e zou ind ér bed, ha mé, me ia devad oh. Tad santél, goarnet én hous hanù er ré hou es reit d'ein, eit ma veint unañnet èl ma omb unañnet. Pe oen geté, m'ou goarné

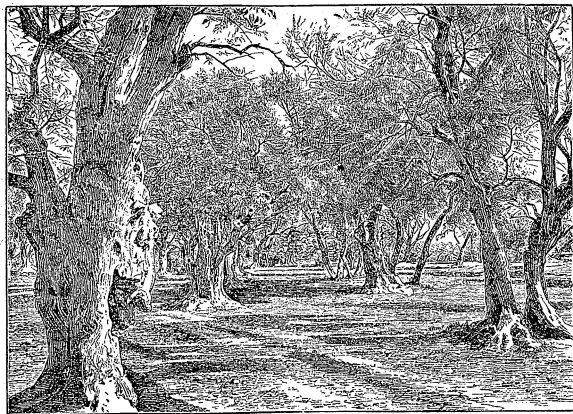
én hous hanù. Goarnet em es er ré hou poé reit d'ein ; hag hañni anehé nen dé ocit de gol, meit en hani e zelié um gol (1), eit ma vehé deit er Skritur Santél de vout guir. Bremen é tan devad oh ha me lar en treu zen épad ma on ér bed, eit ma veint lan ind memb a me leüné.

Reit em es hou konzeu dehé hag er bed en des ind keméret é kaz, rak ma n'int ket ag er bed, èl n'on ket mé memb ag er bed. N'hau pedan ket d'ou lemel ag er bed, mes d'ou goarn doh en droug. N'int ket ag er bed, èl n'on ket mé memb ag er bed. Santéleit ind ér huirioné ; hou konz e zou er huirioné. Èl ma hou es men davéet ér bed, n'em es eùe ou davéet ér bed ; ha m'um santéla mé memb aveit hé, eit ma veint eùe santéleit ér huirioné.

Mes n'é ket aveit hé hemb kin é pedan, me bed eùe aveit er ré e zeli kredein én an, diar ou honz, eit ma ne veint ol meit unan, èl ma oh hui, me Zad, én an, ha mé én ah, ha ma veint eùe unan én omb ha ma kredou er bed hou es men davéet. Reit em es dehé er gloër hou es reit d'ein, eit ma veint unan èl ma omb ni unan. Me zou én hé ha hui zou én an eit ma veint erhat unañnet ha ma houiou er bed hou es men davéet hag hou es ind karet èl ma hou es me haret.

Me Zad, er ré hou es reit d'ein, me fal d'ein ma veint èl léh ma on ha ma huéleint er gloër hou es reit d'ein, rak ma hou es me haret kent ma oé kroéet er bed. Tad a justis, er bed n'en des ket hous hanaùet ; mé neoah m'em es hous hanaùet

(1) Judas Iskariot, en hani e huérhas er Salvér.

EL LIORH OLIVED]

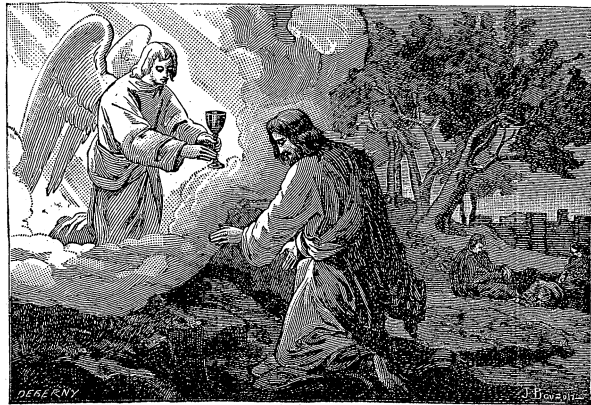
hag er ré men en des hanaùet hou es men davéet.
Ha groeit em es dehé hanaùet hous hanù ha me
hrei hoah dehé en hanaùet eit ma vou én hé er ga-
ranté hou es aveid on ha ma vein mé mem én hé.

S. IEHANN, XVII.

178

Angoni Jézus é liorh Olived.

Goudé bout konzet elsé, Jézus e ias get é zisipled
én tural de riolen Sédrón, d'un tachad hanùet Jet-
sémani, lèh ma oé ul liorh. Monet e hras abarh hag
é zisipled getou. Judas, en treitour, e hanaùe el lèh
sé, rak Jézus e oé bet liés énou get é zisipled. Pe oé

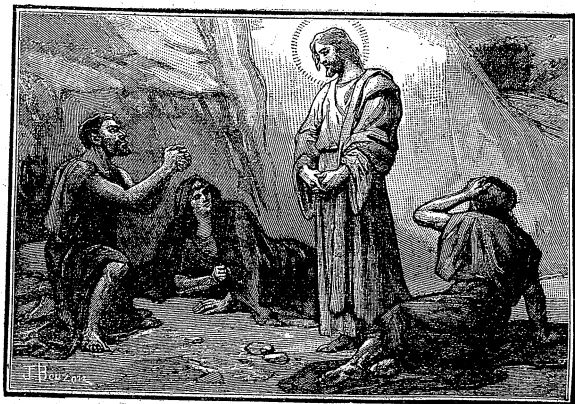

JÉZUS KONFORTET GET UN ÉL

arriù anont, Jézus e laras dehé : Azéet amen épad
ma iein mé de bedein duhont ; pedet eùé aveit ma
ne goéheet ket én tantasion.

Hag, arlerh bout keméret getou Pièr ha deu vab
Zébédé, Jak ha Iehann, é ta dèhou en devout eun
hag aùné : koéh e hra én dristé hag ér gloéz. Nezen
é lar dehé : M'inean e zou én dristé bet er marù ;
chomet amen hag eùéhet genein. Ha ean oët un
tammig pelloh, um zispartiet a zoh té hed un taul
mén, um lakeit ar é zeuhlin ha laret er beden men :
Tad, mar plij genoh, pelleit doh on er halisad men ;
neoah hou volanté revou groëit ha nempas me hani.

Nezé un Él deit ag en nean um zisko dehou hag
er honfort. Ha Jézus um daul é fas doh en doar,
ha koéhet én angoni ean e chom hiroh amzér de

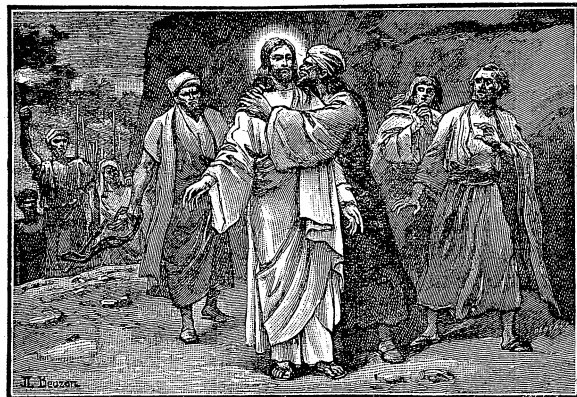

JÉZUS E ZA DE GAVET É APOSTOLED

bedein, én ur houlen ma pelfei en ér sé azoh tou, mar bé gellat : Me Zad, emé ean, hui hel gobér pep tra, pelleit er halisad (1) men doh on ; neoah revou groeit nempas èl ma karehen mé, mes èl ma karet hui. Ha donet e hra dehòu un huizen èl tapenneu goëd e zivir betak en doar.

Arlerh é beden, ean e saù, e ia devat é zisipled hag ou hav kousket get en dristé. Petra ! emé ean dehé, kousket oh ? Saùet ha pedet, eit ma ne goéheet ket én tantasion. Hag, én ur gonz doh Pièr : Simon Pièr, kousket ous ? N'ha es ket gellat chom dihun genein ur ér hemb kin ? Eùéhet ha pedet eit ma ne goéheet ket én tantasion, rak er spered e zou prim hag er horv e zou goann.

(1) É basion hag é varù.

JUDAS E VOK DE JÉZUS

Ean um den un eil guéh hag e lar er memb peden : Ma n'hel ket er halisad men tremén pél doh on, hou volanté revou groeit ! Nezen é ta éndro hag en ou hav hoah kousket ; rak béet e oé ou deulegad get er housked, ha ne houient petra reskond dehòu.

Ean ou lausk arré, e bella hoah hag e lar er memb peden aveit en dèrvet guéh. Donet e hra nezé de gavet é zisipled hag é lar dehé : Kousket bremen ha dichuéhet. Treu erhoalh è ; deit é en ér : é ha Mab en dén de vout lakeit étre dehòrn er béherion. Saùet, damb, tostet e hra en hani e zeli men guerhein.

Jésus étre dehorn é éneberion

É oé hoah é konz, hag, én un taul, é tibouk Judas Iskariot, unan ag en deuzet apostol, hag, ar é lerh, ur vostad tud : soudarded hag eùe meùelion davéet a berh en arhvéleán, ér fariziéned, er skribed hag er ré gouh, lanterneu geté, ha goleu, gléañneier, penneu bah hag armaj.

En treitour en doé reit dehé er merch men : En hani e vokein dehou, henneh é, dalhet ean ha kaset ean genoh én ur zihoal mat doh tou. Kentéh ma oé deit, é tostas de Jézus eit bokein dehou, én ul laret : Salud, Mestr. Ha bokein e hras dehou. M'ami, e lar Jézus, de betra é ous te deit amen ? Judas, get ur bok é huerhes Mab en dén ?

E houiet ol er péh e zelié degoéh getou, Jézus e ia én arben dehé hag e lar : Più e glasket ? Jézus a Nazaret, emé ind. Jézus e lar dehé : Mé é. Judas, en treitour, e oé eùé geté. Kentéh m'en des Jézus laret dehé : Mé é, ind e den ardran hag e goéh ar en doar.

Goulen e hra geté un eil guéh : Più e glasket hui ? Jézus a Nazaret, emé ind. Jézus e reskond dehé : Laret em es hoah d'oh : Mé é ; mar dé enta mé e glasket, lausket er ré men de vonet kuit. Elsen é konzé eit ma vehé deit de vout guir er gonz en doé laret : N'em es kollet hañni ag er ré hou es reit d'ein.

Nezen é tostant, é lakant dorn ar Jézus hag en dalhant. E huélet er péh e zeli degoéh, er ré zou

JÉZUS LIAMET

éndro dehou e lar dehou : Eutru, pe skoehemb get er gléan ? Ha kentéh unan ag er ré zou get Jézus, Simon Piér, e asten é zorn, e den ur gléan e oé getou, e sko meùel erbeleg bras hage droh é skoarn dehou. Hanù er meùel sen e oé Malkus.

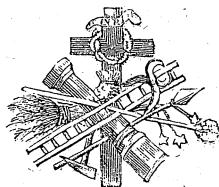
Jézus e reskond : Ne iet ket pelloh. Ean e douch nezé doh skoarn Malkus hag e huella dehou. Gou-dézen é lar de Biér : Laka te gléan én é léh, rak en neb e gemér er gléan e varùou get er gléan. Ha te gred n'hellan ket pedein me Zad ha ne zegasehé ket anehou d'ein open deuzek rejimentad éled ? Petra ! n'ivein ket er halisad en des me Zad reit d'ein ? Penaus enta é tei de vout guir er Skritur Santél hag e lar é teli en treu bout groeit elsé ?

Er soudarded, er hapitén hag er ré deit a berh

er Juifed e grög enta é Jézus hag er ranjen. Nezé Jézus e lar d'er bobl, d'en arhvéleán, chervijerion en tanpl hag er ré gouh deit d'er havet : Deit oh amen get gléañneier ha penneu bah aveit me hemér èl ul laer. Bamdé neoah é vezen genoh é predeg én tanpl ha n'hou es ket men dalhet, na kredet lakat dorn arnan. Mes deit é bremen hous amzér hui ha gelled en tioélded ; ha rah en dra men e zou degoéhet, eit ma vehé deit de vout guir er pèh en doé skriüet er brofeted.

Nezen é zisipled en dilausk ol hag e déh kuit. Un dén iouank en doé ean héliet, get ul linsél ar é gein. Krog e hrér én hou ; mes ean taulet é linsél ha skanpet nuah pill a zré ou dehorn.

S. MAHEU, XXVI, 30-36. — S. MARK, XIV, 32-51. —
S. LUKAS, XXII, 40-54. — S. IEHANN XVIII, 1-12.

GUÉNÉR ER GROÉZ

180

Jézus dirak Annas.

Kas e hrant Jézus ketan rah dirak Annas, tadeg Kaïf. Kaïf e oé beleg bras er blé zé. Ean oé en doé reit en aviz men d'er Juifed : un dra vat é ma varüou unan hemb kin aveit en ol.

Simon Pièr hag un disipl aral e hélié Jézus a zia-bèl. Hanaüet e oé en disipl sé get er beleg bras ha monet e hras get Jézus é kourd er beleg bras. Mes Pièr e oé chomet ér méz étal en nör. Nezé en disipl hag e oé hanaüet get er beleg bras e ia ér méz, e gonz doh er borheréz hag e hra de Bièr donet ér hóurd.

Er beleg bras e aters enta Jézus a zivout é zisipled hag é lézen. Jézus e reskond dehou : Dirak en ol em es konzet d'er bobl ; predeget em es perpét ér sinagog hag én tanpl, léh ma um dölpl ol er Juifed ha biskoah n'em es laret nitra é kuh. Perak em aterset hui ? Aterset er ré en des kléuet er pèh em es laret dehé ; goût mat e hrant pétra em es laret.

Goudé m'en des Jézus konzet elsé, unan ag er veüelion e oé anont étal dou e ra ur fasad dehou, én ul laret : Ha ean zou elsen é reskondes d'er beleg bras ? Jézus e reskond dehou : Mar em es konzet fal, disko d'einsplann é ma er geu genein ; mes, mar em es konzet mat, perak em skoës té ?

S. LUKAS, XXII, 54. — S. IEHANN, XVIII, 13-24.

Jézus dirak Kaïf.

Nezé Annas e gas Jézus ranjennet de di er beleg bras Kaïf : énou en doé um dolpet ol er véléan, er skribed hag er ré gouh. En arhvéleán ha rah er honseill e glaské ur faus destoni énep de Jézus, eit el lakat d'er marù, ha ne gavent ket. Éleih a faus desteu en doé neoah tosteit, mes n'um gleuent ket étré zé én ou zestonieu.

Én taul devéhan é ta deu faus dest hag e saù de zoug énep dehous er faus destoni men : Ni memb, emé ind, ni hun es ean kleuet é laret : Me hel diskar tanpl en Eutru Doé hag er seùel éndro é korv tri dé. Ia, me ziskarou en tanpl men groeit get dehous mab-dén ha, tri dé arlerh, me saùou un aral ne vou ket groeit get dehous mab-dén. Mes a zivout en testonieu zé n'um gleuent ket étré zé.

Nezen er beleg bras e saù ag é gadoér, e za é kreiz hag, én ur atersein Jézus, é lar dehous : Ne reskondet nitra d'er péh e lar er ré men énep d'oh ? Mes Jézus e daù ha ne san grik erbet. Er beleg bras en aters hoah hag e lar dehous : É hanù en Doé biù, me hourhemen d'oh laret d'emb mar dé hui é er Hrist, Mab en Doé beniget.

Jézus e lar dehous : É tet ag el laret, ia, mé é. Ha memb me lar d'oh : un dé hui e huélou Mab en dén, azéet én tu déheus de Zoé ol-gelledek, é tonet ar gogus en nean.

Nezen er beleg bras e roeg é zillad (1) hag e lar : Toéet en des. Pé dobér hun es ni hoah a desteu ? É tet ag er hleuet é toééin ; petra e gav genoh hui ? Ol é reskondant én ul laret : D'er marù é teli bout lakeit.

Nezen er ré en dalhé um lakas d'er goapat ha d'er skoein, de skopein doh é fas ha de rein dehous jotadeu ; réral e guhé é fas hag e ré dehous tauleu dorn, én ul laret : Krist, lar d'emb più é en des ha skoeit. Hag ur ioh toéadelleu aral e larent énep dehous.

S. MAHEU, XXVI, 57-68. — S. MARK, XIV, 53-65. — S. LUKAS, XXII, 63-65. — S. IEHANN, XVIII, 24.

Pièr e nah Jézus dré dèr guéh.

Goudé bout oeit ér houred, Pièr, eit guélet de betra é vehé bet troeit en dra zen, e choukas get er veùelion étal en tan de duemmet ; rak groeit e oé bet tan é kreiz er houred, én arben ag en amzér iein, hag er ré um gavé anont e oé chouket éndro dehous.

El ma oé Pièr én ou hreiz, unan a vatéhion er beleg bras, er borheréz, e zas, hag, é huélet Pièr chouket étal en tan, hi e sellas mat doh tou hag e laras : Hennen e oé getou eùé. Hag, én ur dostat, hi e laras dehous : Ha n'ous ket té eùé unan a zisipled en dén sé ? É oes get Jézus a Nazaret, get en

(1) Roegéin en dillad e oé get er Juifed ur merch ag er brasan glahar.

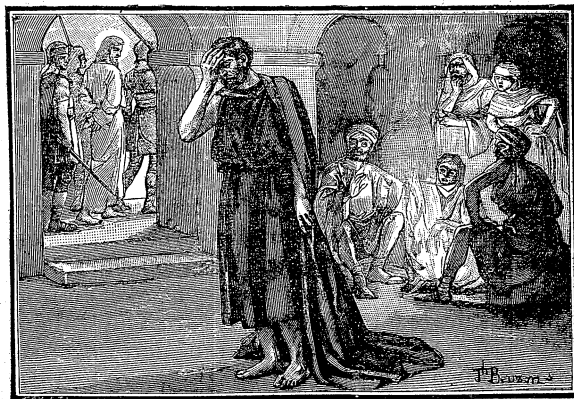

PIÈR E NAH JÉZUS

dén sen ag er Galilé? Mes Pièr e nahas dirak en ol, én ul laret : Nann, n'on ket ag é zisipled ; me heh voéz, ne hanañan ket mé en dén sé, ne houian ket memb petra e laret.

Un herradig arlerh é has ag er hourd édan er porched hag er hog e gañnas. El ma oé é tremén dré en nor, ur vatéh aral, doh er guélet, e laras d'er ré oé anont : É oé hennen eùé get Jézus a Nazaret. Ia, emé ur goas, te zou té eùé unan ag er ré zé. Larein e hrèt enta dehou : Ha n'ous ket té eùé unan ag é zisipled ? Nann, me heh dén, emé Pièr, nen don ket. Ha ean de nahein arré, én ur doéet : Ne hanañan ket mé en dén sé.

Un ériad benak goudé, oeit un aral ha laret eùé : sur é oé hennen get Jézus, pen dé guir é ma ag er Galilé. Unan a veñelion er beleg bras, kar d'en hani

PIÈR E OUIL É BEHED

en doé Pièr trohet é skoarn dehou, e laras de Bièr : N'em es ket ha kuélet merhat él liorh get en dén sé? Hag er ré oé anont e dostas hag e laras de Bièr : Sur é ous té ag en dud sen eùé, rak splann mat é kement sé doh ha kleuet é konz. Nezé en um laka de hoal-bedein, de vallohein ha de doéet : Ne hanañan ket en dén sen e gonzet anehou, ne houian ket memb petra e laret. Hag, el ma konzé hoah, er hog e gañnas aveit en eil guéh.

Hag er Salvér e zistro hag e sel doh Pièr. Ha nezé é ta chonj dehou ag er péh en doé laret er Salvér : Érauk ma kañnou er hog diù huéh, t'em nahou dré dér guéh. Ha oeit Pièr ér méz de ouilet get glahar.

S. MATHEU, XXVI, 69-75. — S. MARK, XIV, 66-72. — S. LUKAS, XXII, 55-62. — S. IEHANN, XVIII, 25-27.

Jézus dirak konseill bras er Juifed.

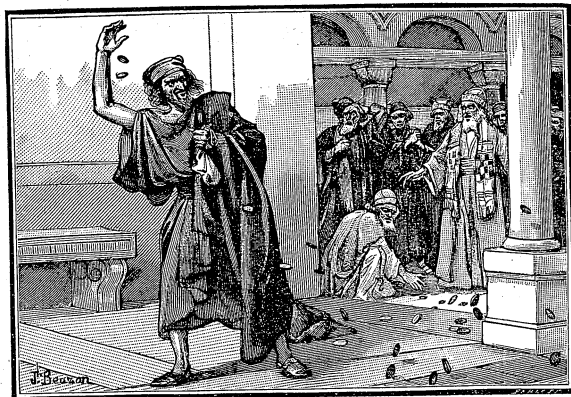
De vitin kentêh èl goleu dé, ol en arhvéléan get er ré gouh a vesk er bobl ha rah er honseill (1) um gleu énep de Jézus eit el lakat d'er marù. Er has e hrér enta dirak er honseill. Mar doh er Hrist, emé ind dehòu, laret d'emb. Mar el laran d'oh, e reskond ean dehé, n'em hredeet ket. Mar hou atersan, ne reskondeet ket d'ein, na n'em lauskeet ket de vonet kuit. Mes un dé é vou Mab en dén azéet én tu déheu d'en Doé ol-gelledek. Rah é larant nezé : Hui zou enta Mab Doé? Hui el lar, emé ean, ia, me zou Mab Doé. Ind e lar nezé : Pé dobér hun es ni hoah a desteu? É tamb a gleuet ni memb en testoni ag é veg. Kentêh é saüant ol, ha, goudé bout ranjennet Jézus, en er hasant de Bons Pilat er goarnour.

S. MAHEU, XXVII, 1-2. — S. MARK, XV, 1. —
S. LUKAS, XXII, 66-71.

Marù Judas.

Nezé, pe huél e ma bet kondañnet Jézus, é ta ké de Judas en devout ean guerhet hag é tegas en tregont péh argand d'en arhvéléan ha d'er ré gouh, én ul laret : Péhet em es é huerhein goed un dén

(1) Konseill bras er Juifed hanüet *Sanhédrin* e oé én hou dek Juif ha tri-uigent, tud deit ar en oed, ag er ré disketan.

DÉZANSPOÉR JUDAS

just. Petra e vern d'emb ni? emé ind. En dra zé te sel. Ean e daul nezen er péhieu argand én tanpl, um den kuit hag e ia d'um grougein (1).

En arhvéléan e gemér en argand. N'hellér ket, emé ind, ou lakat én trezol, rak men dint guerh er goed. Ar lerb bout um gleuet étre zé, ind e brén get en argand sé park ur podour de vout bèred d'en dianvézerion. Chetu perak é hanüer hoah er park sé *Haceldama*, de laret é, park er goed. Nezen é tas de vout guir er honzeu men elaré er profet Jérési : Reséuet ou des tregont péh argand, guerh en hani

(1) É gory e feutas dré en hanter hag é voelleu e stréuas ar en doar, e lar d'emb livr *Obéreu en Apostoled*, mes é inean e goéhas én ihuern, revé konz er Salvér : Mat e vehé bet d'en dén sé ne vehé ket bet gañnet.

e zou bet prizet er briz sé get bugalé Israel. Ha reit ou des ind aveit park ur podour, èl m'en des gour-hemenhet d'ein en Eutru Doé.

S. MAHEU, XXVII, 3-10.

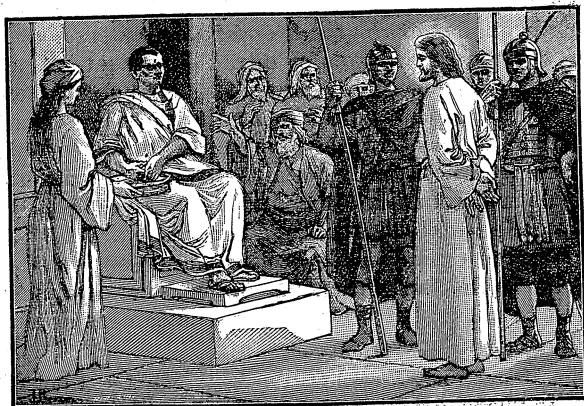
185

Jézus dirak Pons-Pilat.

Er Juifed e zegas enta Jézus a di Kaïf d'er prêtoër. De vitin e oé, hag ind, ne oent ket oeit abarh ér prêtoër, get eun ag um gousi ha n'ou dehé ket gellet débrein ou Fask.

Pilat e ia enta ér mész, e za devat-té hag e lar : Petra e demallet hui d'en dén men ? Reskond e hrant get laret : Pe ne vehé ket un torfetour, n'hur behé ket ean lakeit étré hou tehorn. Nezé Pilat e lar dehé : Keméret ean hui memb ha barnet ean revé hou lézen. Er Juifed e reskond dehou : N'hel-lamb ket ni lakat hañni d'er marù ; en dra zen eit ma vehé deit de vout guir er péh en doé laret Jézus, a p'en doé disklériet pé sort marù e zelié en devout. Ind um laka nezé d'er haréein, én ul-laret : Kavet hun es ean é seùel trouz én hur bro, é tihuen a béein en tauseu de Sézar hag é laret é ma ean é er Hrist, roé Israël.

Nezé Pilat e ia éndro ér prêtoër hag e hra degas Jézus dirak tou. Jézus e ia dirak er goarnour, hag er goarnour e houlén getou : Hui e zou enta roé er Juifed ? Jézus e reskond : Ha ean zou ahanah hous unan é laret en dra zé, pé ha ean zou réal en des el laret d'oh ahanan ? Pilat e reskond : Ha me zou

JÉZUS DIRAK PONS-PILAT

mé Juif ? Hou proïz hag hous arhvéléan en des hou lakeit étré men dehorn. Petra hou es hui groeit ?

Jézus e reskond : Me ranteleh mé n'é ket ag er bed men. Pe vehé me ranteleh ag er bed men, m'em behé tud de vrezélat eit ma ne vehen ket bet koéhet étré hou tehorn ; mes n'é ket me ranteleh a zré men. Roé oh enta ? e lar dehou Pilat. Jézus e reskond : Hui el lar, ia, me zou roé. Rak gañnet on ha deit on ér bed eit dougein testoni d'er huirioné : a gement e zou a du get er huirioné e cheleu doh mem boéh. Pilat e lar dehou : Petra é er huirioné ? Ha, goudé bout konzet elsen, é ha ér mész de gavet er Juifed hag é lar d'en arhvéléan ha d'er bobl : Eid on mé, ne gavan nitra de demal d'en dén mén.

En arhvéléan e demallé dehou ur ioh treu ; mes ne reskondé nitra d'en temalasioneu e hré dehou en

arhvéleán hag er ré gouh. Nezé Pilat en aters hoah, én ul laret : Ne reskondet nitra ? Ne gleuet ket pé ker bras é en testonieu e zougant énep d'oh ? Sellet a bé treu en hou karéant. Mes Jézus ne reskond ataù nitra, pas memb ur gir (1), ken en dé soéhet bras er goarnour. Hag er ré men e huch hoah kriùoh : Ean e saù trouz é mesk er bobl get er predegeu e hra ér Judé abéh, ag er Galilé betag amen. É kleuet konz ag er Galilé, Pilat e houlen mar dé en dén sen ag er Galilé. Ha, kentéh ma houér é ma édan bili Hérod, ean er has d'Hérod hag e oé ean memb en déieu sen é Jérusalem.

S. MAHEU, XXVII, 11-14. — S. MARK, XV, 1-15. — S. LUKAS, XXIII, 1-7. — S. IEHANN, XVIII, 28-38.

186

Jézus dirak Hérod.

É huélet Jézus, oeit Hérod én ul leuiné vras, rak a huerso en doé hoant d'er guélet, én arben m'en doé kleuet laret ur ioh treu anehou ha ma oé éngorto ag er guélet é hobér ur burhud benak. Ean e houennas enta getou éleih a dreu. Mes Jézus ne reskondé nitra dehou.

Neoah é oé en arhvéleán hag er skribed ar el léh, hag ind e zalhé ataù d'er haréein. Mes Hérod hag é soudarded e hras disprizans anehou. Ha, goudé

(1) Jézus én é basion e zou aveit omb ur skvir hag e zisko splann ne zeliamb ket konz aveit laret ket ha nitra, nag um zihuen énep d'er ré e hoalgonz ahanamb nameit pen dé ret pé spleitus aveit ur vad benak.

bout ean goapeit ha gusket dehou ur sé huen (1), ean er hasas éndro dirak Pilat. Hag, a ziar en dé zé, deit Hérod ha Pilat de vout amied ; rak beta nézen é oent unan énep d'en al.

S. LUKAS, XXIII, 8-12.

187

Jézus éndro dirak Pilat.

Goudé bout galùet en arhvéleán hag er vistr a gér, Pilat e lar dehé : Degaset hou es d'ein en dén men èl unan e laka trouz é mesk er bobl. É tan ag en aters dirak oh ha n'em es ket ean kavet kablus a nitra ag er péh e demallet dehou ; nak Hérod na ket : rak hou kaset em es d'er havet hag, èl ma huélet, ne demallér nitra dehou hag e vérit er marù. Me hrei enta er hastiein ha nezé m'er hasou kuit.

S. LUKAS, XXIII, 13-16.

188

Jézus ha Barabbas.

Revé en akustumans, er goarnour e zélié, dé er gouil, diboéniein ur prizonér (2), ne vern più e houlenñet getou. Um gavein e hré nezen ér prizon un torfetour bras hanùet Barabbas. Lakeit e oé bet

(1) Ur sé huen e vezé reit d'er ré fol.

(2) Lausket e vezé de houillieu Pask unan. de vouet ér méz ag er prizon, eit degas chonj d'er Juifed é oent bet guéharal tennet a sklavaj en Ejipt, é gré er Pask ketan.

abarh ar un dro get safarerion aral, rak m'en doé lahet un dén, én un taul béh e oé bet saüet é kér. Barabbas e oé ul laer. Er bobl oeit d'énou um laka enta de houlen get er goarnour er péh e vezé dakoret dehé perpet.

Doh ou guélet tolpet, Pilat e lar dehé : Un akustumans é genoh ma rein d'oh ur prizonér, de Bask. Péhani e fal d'oh hui ma rein d'oh, Barabbas pé Jézus hanüet er Hrist ? Gout e hré mat é oé dré ivi en doé en arhvéléan el lakeit étre é zehorn.

Épad ma oé azéet ar é gadoér-barn, é voéz ⁽¹⁾ e gasas unan de laret dehou : N'um soursiet ket ag en dén just sé ; rak goasket bras on bet hiniü get un huné ar é zivout. Mes en arhvéléan e zougas er bobl hag ou gounias de houlen Barabbas ha de gol Jézus.

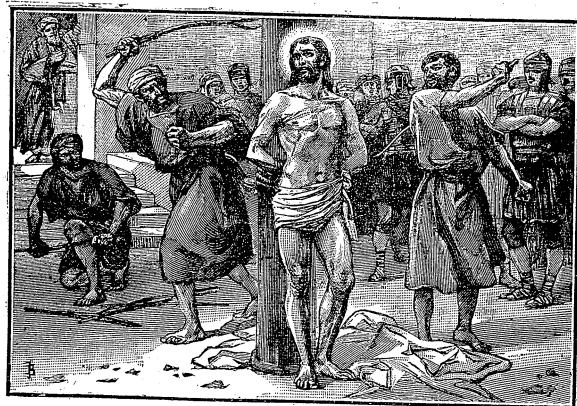
Neoah er goarnour e houlennas geté : Péhani ag en neu e fal d'oh hui ma rein d'oh ? Ol ar un dro é kriañt hoah ur huéh : Pas hennen, mes Barabbas. Lammet hennen ⁽²⁾ ha reit d'emb Barabbas.

Él ma venné-ataù lezel Jézus de vonet kuit, Pilat e laras eit en eil guéh : Petra e hrein mé enta a Jézus hanüet er Hrist ? Rah é larent a voéh ihuél : Doh er groéz, doh er groéz ! staget ean doh er groéz.

Mes péh en d'eng en des ean groeit ? e lar er goarnour aveit en d'ervet guéh ; ne gavan én hou nitra e vérit er marü. E han enta d'er hastiein ha m'el

(1) Er voéz sen e oé hanüet Klaudia Prokula. Kredein e hrér hé des devéhatoh reséuet er vadéent hag é ma deit de vout ur santéz.

(2) Lammet hennen a zan hun deulegad ; dijabet ni anehou.

JÉZUS DISPENNET A DAULEU

lauskou de vonet kuit. Med ind e grié hoah kriüoh én ur houlen ma vehé bet staget doh er groéz, hag ind e zalhé de huchal muiñh mui : Doh er groéz ! staget ean doh er groéz.

S. MAHEU, XXVII, 15-23. — S. MARK, XV, 6-14. — S. LUKAS, XXIII, 16-23. — S. IEHANN, XXIII, 39-40.

..... 189

Jézus dispennet a dauleu.

.....

Nezé Pilat e hourhemen krogein é Jézus hag en dispen a dauleu ⁽¹⁾. Soudarded er goarnour e gas

(1) En hani e oé kondañnet d'en tauleu e vezé staget doh ur pilér ha-reit dehou naü taul skourj ha tregont : trizek taul ar é boul kalon, trizek ar é skoé klei ha trizek ar é skoé déheu. Mes kredein e hrér en des bet er Salvér éleih open.

enta Jézus é kourd er prétoér, e zastum étal dou ol er vanden soudarded, e lam é zillad getou, e daul ar é ziskoé ur vantel ru, e laka ar é ben ur gouronen groeit get spern hag, én é zorn déheu, ur gorzen. Hag ind e zé, en adoré é plégein ou deuhlin, hag e hré goap anehou, én ul laret : Salud, roé er Juifed. Hag ind e ré dehou jotadeu, e skopé én é fas, hag, én ur gemér ur gorzen, ind e skoé geti ar é ben.

S. MAHEU, XXVII, 27-30. — S. MARK, XV, 16-19.
S. IEHANN, XIX, 2-3.

190

« Chetui en dén ».

Neoah Pilat e ia hoah ér méz hag e lar dehé : É han d'en degas d'oh ér méz, eit ma houiet n'er havan kablus a nitra. Jézus e ia enta ér méz get er gouronen spern ar é bèn hag er vantel ru ar é ziskoé. Pilat e lar dehé : Chetui en dén. Mes, doh er guélet, en arhvéléan hag ou zud e gri, én ul laret : Doh er groéz ! staget ean doh er groéz. Pilat e lar dehé : Keméret ean hui ha staget ean doh er groéz ; rak eid on mé, n'er havan ket kablus. Er Juifed e reskond dehou : Ni hun es ul lézen ha, revé el lézen sen, é teli bout lakeit d'er marù, rak m'en des laret é ma Mab Doé.

É kleuet er honzeu zé, Pilat en des hoah mui a eun. Monet e hra éndro ér prétoér hag é lar de Jézus : A beban oh hui ? Mes Jézus ne reskond nitra dehou. Nezé Pilat e lar dehou : Ne gonzet ket doh on ? Ne houiet ket hui é hellan hou stagein doh

JÉZUS KOURONET A SPERN

er groéz hag é hellan hou lezel de vonet kuit ? Jézus e reskond : N'hou pehé perh erbet arnan, pe ne vehé ket reit d'oh a ziarlué. Rak é en hani en des me lakeit étre hou tehorn e zou kablusoh eit oh.

S. IEHANN, XIX, 4-11.

191

Jézus kondañnet.

A ziar nezé, Pilat e glaské en tu d'el lezel de vonet kuit. Mes er Juifed e grié, én ul laret : Mar el lausket de vonet kuit, n'oh ket ami de Sézar ; rak kement hani e lar é ma roé um sañ énep de Sézar.

É kleuet er honzeu zé, Pilat e gas Jézus ér méz hag e chouk ar é gadoér-barn, él léh hanùet *Li-thostrotos* pé Gabbatha é lavar er Juifed. En dé kent er gouil e oé, ardro en huéhvet ér (1). Nezen é lar d'er Juifed : Chetui hou roé. Lammet ean, lammet ean (2), e huchant ind, staget ean doh er groéz. Petra, e lar Pilat dehé, me hrehé stagein hou roé doh er groéz ! N'hun es kin roé meit Sézar, e reskond en arhvélan.

É huélet ne hounié nitra, mes é kreské muioh mui er safar, Pilat e hra degas deur hag e holh é zehorn, én ul laret : Eid on mé, me zou dibéh a hoed en dén just men ; en dra-zé hou sel hui. Ha rah er bobl de reskond : Regoéhou é hoed arnamb ni hag ar hur bugalé (3).

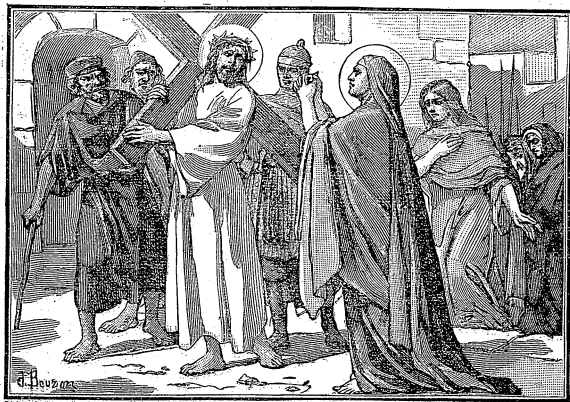
Pilat e venné plijein d'er bobl ; raksen é hourhemen-nas rein ou goulén dehé. Lezel e hras enta de vonet geté er Barabbas hont e houlennent, en hani e oé bet kaset d'er prizon én arben m'en doé lahet un dén ha saùet safar ; mes eit Jézus hag e oé bet dispennet a dauleu, el lakat e hras étre ou dehorn eit m'ou devehé groeit anehou er péh ou dehé karet, eit ma vehé bet staget doh er groéz (4). Nezen, arlerh bout ean goapeit, ind e lam getou er

(1) De laret é, naù ér de vitin.

(2) Lammet ean a zan hun deulegad.

(3) Ou goal-beden e zou bet cheleuet : a houndevéh é pouiz ar er Juifed malloh en Eutru Doé, tennet ar ou fenneu dré hoed er Salvér Jézus Krist.

(4) Pilat e houi erhoalh é ma dibéh Jézus ; mes, get eun a gol é garg, ean el lausk de vout staget doh er groéz.

JÉZUS AR HENT ER HALVAR

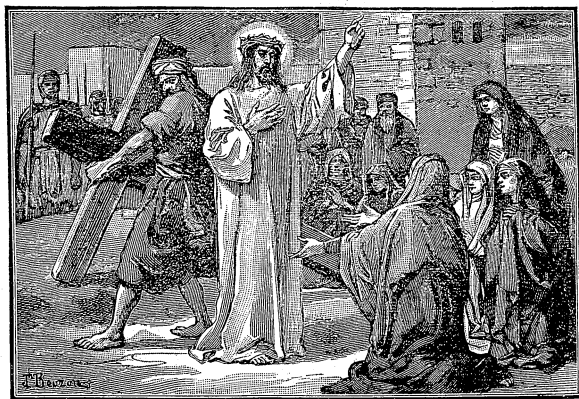
vantel ru, e husk dehou é zillad, hager has geté de vout staget doh er groéz.

S. MATHÉU, XXVII, 24-26, 31. — S. MARK, XV, 20. —
S. LUKAS, XXIII, 24-25. — S. IERHAN, XIX, 12-18.

192

Hent er groéz.

Jézus e ziblas, én un zoug é groéz. Ar en hent, ind oeit ha kavet é tonet ag é dachen, un dén a Sirén, hanùet Simon, tad Alesandr ha Rufus ; hag ind d'er palforsein de zoug er groéz ardran Jézus. Un tolpad bras a bobl hag a hroagé e ié ar é lerh, én ur ouilein hag én ur hirvoudein. Mes Jézus e zistro hag e lar dehé : Groagé a Jérusalem, ne ouilet ket arnan mé, mes ouilet arnah hui hag ar hou pu-

REBERN

JÉZUS HAG ER GROAGÉ A JÉRUSALEM

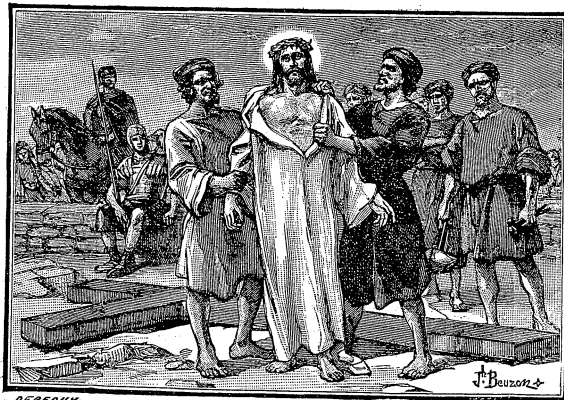
galé, rak chetui é tonet en déieu ma vou laret : Eurur er groagé n'ou devou ket a vugalé, eurus en digosté n'ou devou ket douget hag er galon n'hi devou ket maget. Nezé vou en um lakeér de laret d'er mañnéieu : Koéhet arnamb, ha d'en torgenneu : Kuhet ni ; rak mar bé groeit elmen doh er hoed glaz, petra vou groeit doh er hoed séh ?

S. MAHEU, XXVII, 32-33. — S. MARK, XV, 21. —
S. LUKAS, XXII, 26-31.

193

Jézus staget doh er groéz.

Kas e hrér Jézus d'el léh hanùet Golgotha, de laret é Kalvar, hag ar un dro getou deu dorfetour, eit bout eùé lakeit d'er marù. Hag, a pe zisohér ar

REBERN

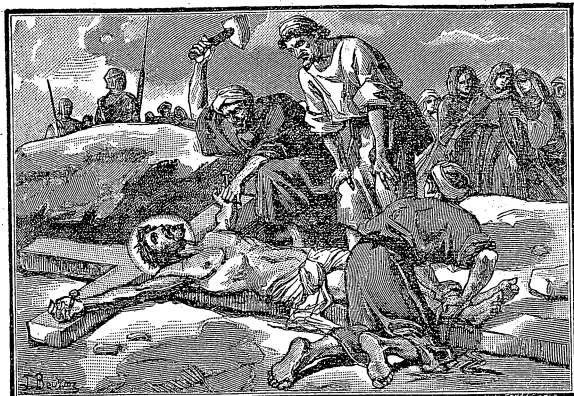
JÉZUS DIHUSKET A É'ZILLAD

er Halvar, é kenigér dehou guin ha mirh keijet get bistr ; mes, goudé bout tañoeit, ne ven ket en ivet.

En dervèt ér (1) e oé nezé. Hag er stagein e hrér doh er groéz hag, ar un dro getou, é stagér en neu laer, unan a zéheu hag en al a glei, Jézus étré en neu. Elsen é ma deit de vout guir er pèh e lar er Skritur : Lakeit é bet é mesk en dorfeterion. Neoañ Jézus e laré : Me Zad, pardonet dehé, rak ne houiant ket petra e hrant.

S. MAHEU, XXVII, 33-38. — S. MARK, XV, 22-25, 27, 28. —
S. LUKAS, XXIII, 32-34. — S. IEHANN, XIX, 17-18.

(1) Kreisté.

JÉZUS STAGET DOH ER GROÉZ

194

Jézus a Nazaret, Roé er Juifed.

Pilat en doé groeit lakat dré skriù doh leiner groéz, adrest pen Jézus, er girieu men hag e laré perak é oé bet kondañnet. Skriüet e oé : Hennen é Jézus a Nazaret, roé er Juifed. Éleih a Juifed e lénas er girieu zé, rak tost e oé de gér el lèh ma oé bet staget Jézus doh er groéz ha skriüet e oent é lavar er Juifed, é grek hag é latin. Mes arhvéléan er Juifed e laras de Bilat : Ne skriüet ket é ma roé er Juifed, mes en des laret : Me zou roé er Juifed. Pilat e reskondas : Er péh em es skriüet e zou skriüet.

S. MAHEU, XXVIII, 37. — S. MARK, XV, 26. — S. LUKAS, XXIII, 38. — S. IEHANN. XIX, 19-22.

195

Er soudarded e rann dillad Jézus.

Neoah, goudé bout staget Jézus doh er groéz, er soudarded e gemér é zillad, e hra pedèr loden anehé, ul loden eit pep soudard, hag e den d'er billeu eit gout petra en debé bet peb unan. Ean en devoé ur sé hag e oé groeit rah én ur péh hag hemb groui erbet. Ind e lar enta éit ré zé : N'hé roegamb ket, mes tennamb d'er billeu eit gout più en dou hi ; kement sen eit ma vehé deit de vout guir er honzeu men e laré er profet : Ind en des rannet men dillad étrézé ha tennet me sé d'er billeu. Elsen é hras er soudarded ; ha, chouket ar en doar, ind e hoarné Jézus.

S. MAHEU, XXVIII, 35-36. — S. MARK, XV, 24. — S. LUKAS, XXIII, 34. — S. IEHANN. XIX, 23-24.

196

Jézus goapeit ar er groéz.

Hag er ré e dreméné dré hont e doé é nep dehou, én ur heijein ou fen, hag én ul laret : Ama ! té hag e ziskar tanpl en Eutru Doé hag er saù éndro é korv tri dé, um sov enta té memb : mar dous Mab Doé, dichen a zoh er groéz. Er bobl e oé anont é sellet e hoarhé ar é houst. En arhvéléan, er skribed hag er ré gouh e laré d'ou zro é hobér goap anehou : sovet en des er réral ha n'hel ket anehou um sov ean memb. Mar dé er Hrist choéjet get Doé, mar dé Mab Doé, um soveet a vazé ; mar dé roé Israel, dichenneet bremen a zoh er groéz eit ma huélemb ha

ma kredeemb én hou. Fiein e hra é Doé, deet Doé bremen d'en tennin a boén, mar dé é volanté; rak laret en des : Me zou Mab Doé. Er soudarded memb e dosté, e genigé dehou guinègr, hag e hré goap anehou én ul laret : Mar dous roé er Juifed, um sov enta té memb. El laeron hag e oé staget doh er groéz ar un dro getou en anjulié ér sort.

S. MAHEU, XXVIII, 39-44. — S. MARK, XV, 29-32. —
S. LUKAS, XXIII, 35-37.

197

Jézus hag en neu laer.

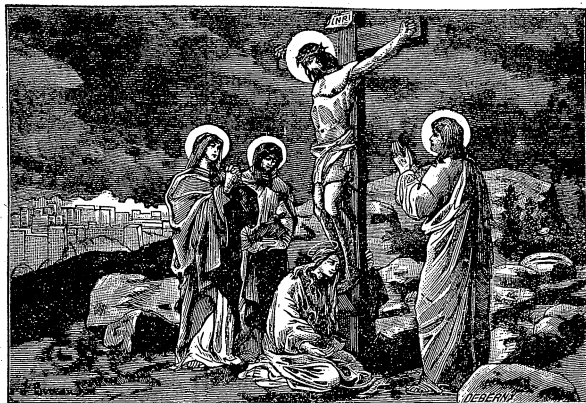
Unan ag el laeron staget doh er groéz er choké én ul laret : Mar dous Mab Doé, um sov té memb ha ni genis. Mes oeit en al ha gourdrouzet getou, én ul laret : Penaus, ne zoujes ket enta Doé muioh eit er réral, té, kondañnet el ma ous d'er memb poén getou? Aveid omb ni, é guirioné, n'hun es meit er péh e zou deliet d'hun torfeteu ; mes hennen n'en des groeit droug erbet. Ha ean e laré de Jézus : Eutru, hou peet chonj ahanan, pe veet oeit d'hou ranteleh. Ha Jézus e laras dehou : É guirioné, m'el lar d'is : Hiniù é vi genein ér baraouiz.

S. LUKAS, XXIII, 39-43.

198

« Chetui hou mab » ha « chetu ha'vam ».

Neoah mam Jézus, ha hoér é vam, Mari moéz Kléofas, ha Mari Madelén um zalhé én ou saù étal er groéz. É huélet é vam hag étaldi en disipl ka-

JÉZUS AR ER GROÉZ

ret (1) getou, Jézus e lar d'é vam : Moéz, chetui hou mab ; arlerh é lar d'en disipl : Chetu ha vam. Hag, a ziär nezé, en disipl hé heméras én é di.

S. IEHANN, XIX, 25-27.

199

Jézus é verùel.

En dra zen e oé ardro en huéhvet ér. Deit nezé en tioédled ha goleit rah en doar ; en hiaul memb e zas de vout du-keul. Hag, ardro en naüvet ér (2). Jézus e lauskas un taul kri, én ul laret a voéh ihuél :

(1) Sant Iehann en Avielour.

(2) Ardro tèr ér d'anderù.

Eloi, Eloi, lamma sabacthani, de laret é : Men Doé, men Doé, perak hou es hui men dilézet ? Doh er hleuet, mar a unan anont e laré : Chetui ean é ha-luein Éli.

Goudézen, é huélet é oé deit rah en treu de ben, Jézus e laras, eit ma vehé bet deit er Skritür de vout guir : Séhed em es. Bout e oé anont ur podad guinégr. Kentéh unan e rid de glah un tam spoui stoubennek, er soub ér guinégr, el laka é pen ur gorzen hag e ra dehou d'ivet. Lausk enta, emé er réral dehou, ha ni e huélou mar da Eli d'en tennéin a boén. Lausk mé d'hobér, e lar hennont, ni e huélou nezé mar da Eli d'en dichen.

Arlerh bout keméret ag er guinégr sé, Jézus e laras : Achiù é. Nezé, én ur drel hoah un taul kri : Me Zad, emé Jézus, me laka me inean étre hou téhorn. Hag, én ul laret en dra zé, ean e blégas é ben hag e dreménas.

S. MAHEU, XXVII, 45-50. — S. MARK, XV, 33-37. —
S. LUKAS, XXIII, 43-46. — S. IEHANN, XIX, 28-30.

200

Kentéh èl marù Jézus.

Kentéh èl marù Jézus, oeit gouél en tanpl ha roe-get dré greiz, ag er hlué bet en dias : en doar e grén, er rehér e feut, er béieu e zigor, korveu éleih a dud santél hag e oé marù e saù lan a vuhé, e za ér méz ag ou béieu ha, goudé men dé saùet Jézus a varù de viù, é hant d'er gér a Jérusalem hag en un ziskoant de baut a dud.

É huélet er péh e oé degoéhet, é kleuet en taul kri en devoé lausket Jézus én ur verùel, er hapitén-soudarded, hag um zalhé én é saù adal d'er groéz, e vélas Doé, get laret : É guirioné, hennen e oé un dén santél, ia, é guirioné, hennen e oé Mab Doé. Er ré-oé getou é hoarn Jézus, p'ou doé guélet er hrén doar hag ol er péh e zegoéhé, e zas eun bras dehé hag ind e laré eùé : Ia, é guirioné, hennen e oé Mab Doé. Ha rah er bobl e oé ar el léh é sellet, hag e huélet er péh e zegoéhé, e ié éndo d'er gér, én ur skoein ar ou halon,

Mes a gement e hanaùe Jézus (1), hag er groagé en doé ean héliet ag er Galilé doh er chervijein, um gavé anont eùé é sellet a ziabél. Én ou mesk é oé Mari Madelén, Mari, mam de Jak er iouankan ha de Jojob, ha Salomé, mam de vugalé Zébédé, ha paut a réral deit ar un dro getou de Jérusalem.

S. MAHEU, XXVII, 51-56. — S. MARK, XV, 38-41. —
S. LUKAS, XXIII, 46-48.

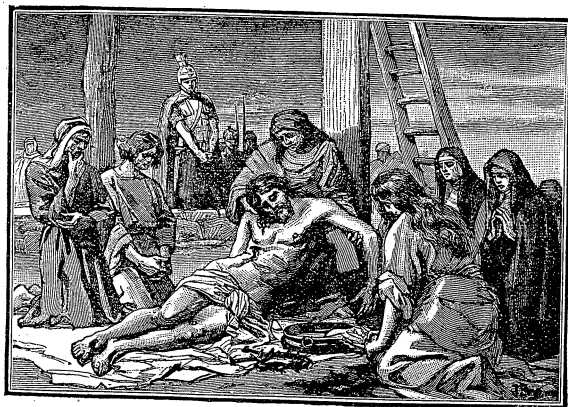
201

En taul lans é kalon Jézus.

† Èl ma oèt é alej en treu aveit er Pask, get eun ma vehé chomet er horveu doh er groéz (2) d'er sadorn (rak er sadorn sen e oé un dé bras), er Jui-fed e bedas Pilat d'hobér torrein ou diùhar dehé hag ou lemel a énou. Donet e hras enta soudarded

(1) Amied Jézus.

(2) Revé el lézen; korveu er ré e stagèt doh er groéz e zelié bout lammet a zoh ti, kent en noz.

JÉZUS DICHENNET A ZOH ER GROÉZ

hag e dorras ou diùhar d'en neu laer e oé bet staget doh er groéz ar un dro getou. A pe oent arriù get Jézus, doh er guélet déjà marù, n'ou devoé ket torret é ziùhar dehous. Mes unan ag er soudarded e zigoras é gosté get ul lans ha kentéh é ridas anehou goed ha deur.

En hani en des guélet kement sé en des reit tes-toni, hag é destoni e zou guir ; ha gout e hra é lar er huirioné eit ma kredeet hui eùé. Rak en treu men e zou degoéhet eit ma vehé deit de vout guir er honzeu men ag er Skritur : Ne verhoñneet hañni ag é eskern. Hag, én ul léh aral er Skritur e lar hoah : Ind e sellou doh en hani ou devou trezet.

S. IHHANN, XIX, 31-37.

202

Jézus liénet.

En dé kent er sadorn, èl ma oé devéhat ha ma oët é alej en treu aveit er Pask, unan pinùik, hanùet Joheb, ofisour inourabl, dén mat ha santel, a gér Arimati ér Judé, e zas de gavet Pilat. N'en doé ket bet vennet bout lodek get er réral é marù hur Salvér ; é oé ean memb é hortoz ranteleh Doé. (Rak un disipl e oé de Jézus, mes dré guh get eun ag er Juifed). Ean oeit enta get hardehted de gavet Pilat ha goulennet getou korv Jézus.

Soéhet e oé bet Pilat ma oé déjà marù Jézus ha ean e hras galùein er hapitén hag e houlennas getou mar oé marù é guirioné. Kentéh m'en doé gouiet get er hapitén é oé guir kement sé, Pilat e hourhemennas rein er horv de Joheb. Nezé Joheb e brén ul linsél, e za de lemel korv Jézus a zoh er groéz hag el laka él linsél huen zé. Nikodem, en hani e oé bet guéharal de noz é huélet Jézus, e zas eùé : degas e hré getou ur hant livr benak a virh hag a aloës keijet. Ind e gemér enta korv Jézus hag el lién én ul linsél, doh er groñnein get lezeu huek, èl men dé akustumans er Juifed liénein ou ré varù.

S. MAHEU, XXVII, 57-59. — S. MARK, XV, 42-46. — S. LUKAS, XXIII, 49-53. — S. IHHANN, XIX, 38-40

203

Jézus lakeit ér bé.

Èl léh ma oé staget Jézus doh er groéz, bout e oé ul liorh, hag él liorh sen ur bé neùé krouizet ér

JÉZUS LAKEIT ÉR BÉ

roh ; ne oé bet hoah lakeit hañni abarh. Er bé neüé zen e oé hani Joheb. El ma oët é alej en treu aveit er Pask ha ma oé tost er bé anont, ind e lakas Jézus abarh. Joheb e rudellas ur pikol mén aveit stankein er bé, hag um dennas. É oé dé kent er Pask é achiü ; splannein e hré er stired.

Er groagé hag e oé deit get Jézus ag er Galilé, Mari Madelén, ha Mari, mam Joheb, e oé azéet énou étal er bé hag e sellé men é oé bet lakeit é gorv. Hag, a p'ou des guélet hag émen ha penaus é oé bet lakeit korv Jézus, é hant éndro hag é aléjant lezeu huek ha frondeu mat ; mes, d'er sadorn, é chomant de boéz, revé el lézen.

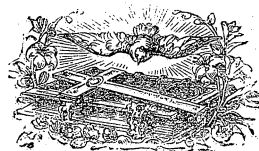
S. MAHEU, XXVII, 60-61. — S. MARK, XV, 46-47. —
S. LUKAS, XXIII, 54-56. — S. IEHANN, XIX, 41-42.

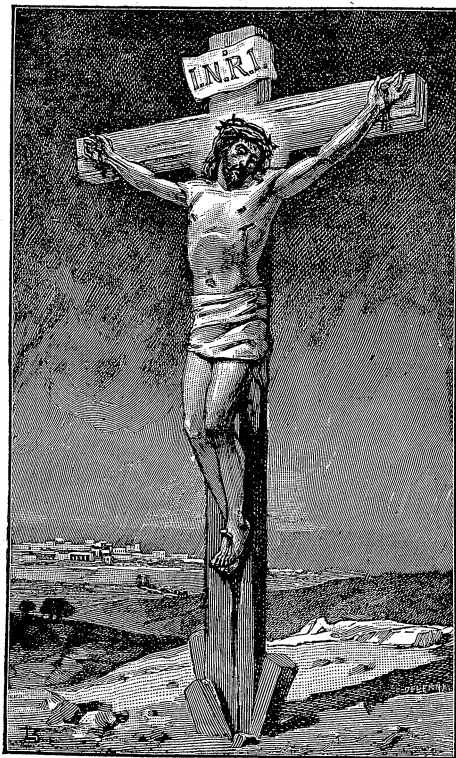
Soudarded e hoarn bé Jézus.

En trenoz hag e oé er sadorn, en arhvéléan hag er fariziéned e zas de gavet Pilat hag e laras dehou : Eutru, deit e zou chonj d'emb en des el lorbour sé laret : Aben tri dé me saüou a varü de viü. Gourhemennet enta ma vou goarnet er bé betag en dri-vet dé get eun ma tehé é zisipled d'el laereh ha ma larehent d'er bobl : Saüet é a varü de viü ; er fal greden sen e vehé goah eit er getan. Pilat e reskond dehé : Hui hou es goarded ; kerhet ha goarnet ean el ma kareet.

Hag ind de hoarn-er bé, é siellein er mén hag é lakat goarded én dro dehou.

S. MAHEU, XXVII, 62-66

TERVET LODEN

JÉZUS

GOUDÉ BOUT DEIT A VARU DE VIÙ

Sul Vask.

205

Jézus e saù a varù de viù.

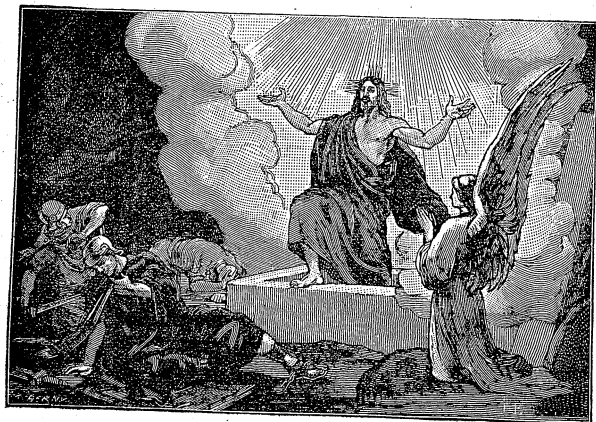
Kentéh ma oé treménet er sadorn (1), Mari Made-lén, Mari mam Jak, ha Salomé e brénas frondeu mat eit lakat get korv Jézus. Hag en trenoz vitin, er hetan dé ag er suhun, kent er splann, Mari Made-lén ha Mari aral e zas de huélet er bé.

Neoah en doar en doé krénet bras. Rak un Él, a berh Doé, e oé dichennet ag en nean, en doé lam-met er mén (2) hag e oe azéet arnehou. É fas é li-gerné èl er brogon hag é zillad e oé guen èl en erh. Er goarded e oé bet kel lorchet, get en eun ou doé anehou, ma oent chomet énou èl pe vehent bet marù.

S. MAHEU, XXVIII, 1-4. — S. MARK, XVI, 1.

(1) Er sadorn, de huéh ér de noz.

(2) En Él en doé lammet er mén a zoh toul d'or er bé. aveit diskoein d'en ol ne oé ket mui Jézus énou.

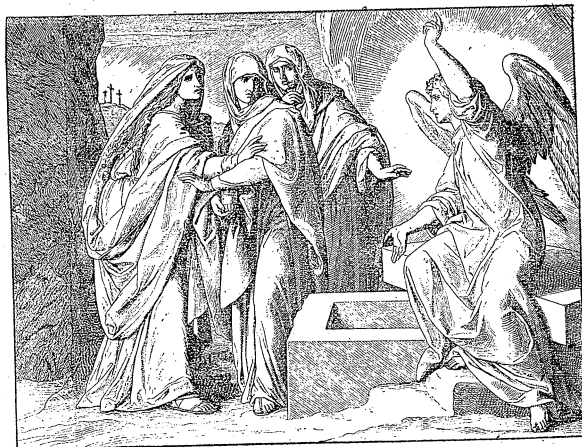
JÉZUS E ZA ÉR MÉZ AG ER BÉ

206

Er groagé santél e ia d'er bé.

Er memb dé, ketan ag er suhun, er groagé aral e zas eùé d'er bé, arlerh saù-hiaul. Kas e hrent geté el lezeu huek ou doé aléjet. Hag ind e laré en eil d'égilé : Più e lammou er mén e zou é stankein er bé? Mes, p' ou doé taulet mé d'er bé, ind e huélas é oé lammet er mén. Ha neoah é oé ur pikol mén.

Mari Madelén e ias a ridek de gavet Simon Pièr hag en disipl aral karet get Jézus, hag e laras dehé : Lammet ou des er horv ag er bé ha ne houiamb ket émen ou des ean lakeit. Kentéh Pièr e saù hag e rid d'er bé get en disipl aral.

ER GROAGÉ SANTEL ÉTAL ER BÉ

Er groagé aral e ias ér bé, mes n'ou doé ket kavet korv er Salvér Jézus. Hag, épad ma oé man-tret ou haloneu get kement sé, oeit deu zén (1) hag um ziskoeit dirak té get dillad ligernus. Hag ind lorhet. Hag, èl ma soublent ou fenneu trema en doar get en eun : Ne zoujet ket, e laras dehé unan ag en Eled gusket é guen, en hani e oé azéet a zéheu, ne skontet ket. Rak me houi é klasket Jézus a Nazaret, en hani e zou bet staget doh er groéz. Perak é klasket hui é mesk er ré varù en hani e zou biù? N'é ket amen, saùet é a varù de viù, èl m'en des ean laret d'oh ; deit ha guélet, chetui el léh men dé bet lakeit er Salvér. Hou peet chonj ag er péh en des

(1) Deu ÉI e oent.

laret d'oh, pe oé ér Galilé : Ret é ma vou lakeit Mab en dén étré dehorn er béherion, ma vou staget doh er groéz, ha ma saüou a varù de viù en drivet dé. (Donet e hras chonj dehé nezen a gonzeu Jézus). Nezoujet ket enta ; mes kerhet ha laret d'é zisipled ha de Bièr é hei én ou rauk d'er Galilé. Anont en er guéleet, èl m'en des laret d'oh.

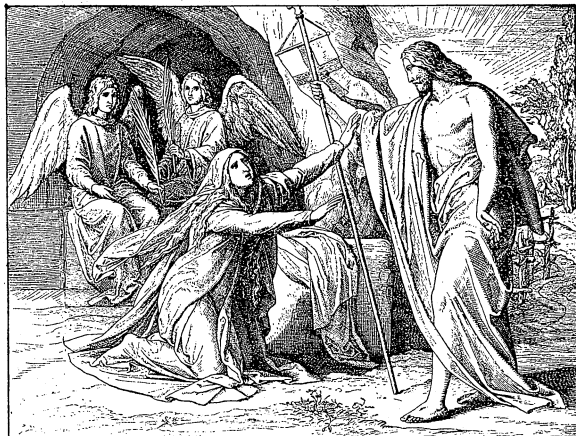
En ur grénein get er skout, er groagé e za kentéh ér méz ag er bé hag e rid de gas en doéré d'en disipled. Bras e oé ou leüiné, mes en eah e barré doh té a sañnein grik de zén erbet.

S. MAHEU, XXVIII, 5-8. — S. MARK, XVI, 2-8. —
S. LUKAS, XXIV, 1-8. — S. IEHANN, XX, 1-2.

207

Pièr ha Iehann e rid d'er bé.

Kentéh Pièr e saü hag e rid d'er bé get en disipl aral. Pièr ha Iehann e rid enta ou deu ar un dro. Mes en disipl aral e rid beañnoh eit Pièr hag arriü er hetan get er bé. En ur soublein é ben, ean e huél el linséliou lakeit abarh, mes ne ia ket ér bé. Simon Pièr, hag e oé ar é lerh, e arriü d'é dro, e ia ér bé hag e huél el linséliou lakeit abarh hag eùé el liénen e oé bet ar ben Jézus : el liénen men ne oé ket anehi get el linséliou, mes roltet e oé én ul léh aral d'hé zu. Nezé en disipl aral hag e oé arriü er hetan get er bé e ia abarh eùé : ha ean guélet ha ean kredet. Beta nezé, ne gomprenent ket hoah er péh e zou merchet ér Skritur, de laret é, é oé ret ma vehé bet saüet Jézus a varù de viù. Nezé en di-

JÉZUS UM ZISKO DE VARI MADELÉN

sipled e ia éndro d'ou zi, soëhet d'er péh e oé de-goëhet.

S. LUKAS, XXIV, 12. — S. IEHANN, XX, 3-10.

208

Jézus um zisko de Vari Madelén.

Neoah Jézus, saüet a varù de viù, er hetan dé ag er suhun (1), de vitin, um zisko ketan de Vari Madelén, d'en hani m'en doé skarhet seih diaul anehi. É oé Mari én hé saü étal er bé é ouilein. Hag, én ur ouilein, hi e blég hé fen hag e sel ér bé. Hag hi

(1) Er sul.

oeit ha guélet deu ÉL (1) gusket é guen, azéet⁷él lèh ma oé bet lakeit korv Jézus, unan é lèh en treid, en al é leh er pen. Moéz, e larant ind dehi, perak é ouiles té ? Rak ma ou des lammet me Salvér, emé hi, ha ne houian ket émen en ou des ean lakeit.

Goudé bout konzet elsé, hi e zistro hag e huél Jézus én é saù, mes ne houi ket é ma Jézus é. Jézus e lar dehi : Moéz, perak é ouiles té ? Più e glaskes té ? É kredein é ma ur jardrinour é, hi e lar dehous : Eutru, mar dé hui é en des ean lammet, laret d'ein émen hou es ean lakeit, ha m'er hasou genein. Jézus e lar dehi : Mari. Hag hi distroeit ha laret dehous : Rabboni, de laret é, Mestr. Jézus e lar dehi : Ne ies ket ha krogein én an, rak n'on ket hoah oeit d'er hlué devat me Zad. Mes ké de gavet mem bredér ha lar dehé : É han de vonet d'er hlué devat me Zad hag hou Tad, devat men Doé hag hou Toé.

S. MARK, XVI, 9. — S. IEHANN, XX, 11-17.

209

Jézus um zisko d'er groagé santél.

Él ma ié er groagé de gas en doéré d'en dispiled, deit Jézus én un taul hag um ziskoeit ha laret dehé : Mé hou salud. Hag ind e dosta dehous, e vok d'é dreid hag en ador. Nezé Jézus e lar dehé : N'hous peet ket eun : kerhet ha laret d'em bredér monet d'er Galilé ; anont en em guéleint.

A pe zant éndro ag er bé, ind e lar rah en treu zé d'en unek apostol ha d'ol er réal.

(1) Mari Madelén e gemér en neu ÉL sé aveit deu zén.

Mari Madelén e za eùé de gas en doéré zé d'en dispiled e zou é ouilein get er glahar. Guélet em es er Salvér, emé hi, ha chetu petra en des laret d'ein.

Pe gleuant konz é oé biù Jézus hag en hi doé ean guélet, ne venant ket kredein. Neoah Jann ha Mari mam Jak hag er réal e oé geté e laré d'en apostoled er memb treu get Mari Madelén. Mes aveit sorhenneu é kemérent er honzeu sé ha ne gredent ket.

S. MAHEU, XXVIII, 9-10. — S. MARK, XVI, 10-11. — S. LUKAS, XXIV, 9-11. — S. IEHANN, XX, 18.

210

Er soudarded troeit get en arhvéleán.

Goudé m'en doé er groagé hont kuiteit er bé, mar a unan ag er goarded e za é kër hag e lar d'en arhvéleán ol er péh e zou degoéhet. Er ré men um delp get er ré gouh hag, arlerh bout um gleuet étré zé, ind e ra ur ioh argand d'er soudarded, én ul laret dehé : Laret é ma deit é zispiled a nozeh hag en ou des ean laeret, épad ma oeh kousket (1). Ha mar da er goarnour ha gouiet en dra zé, ni er gounidou hag e barrei ne goéhou béh arnah.

Er ré mèn e gemér en argand hag e hra é m'é-ma laret dehé. Hag er brud sen e zou bet strèuet é mesk er Juifed, hag e bad hoah hiniù en dé.

S. MAHEU, XXVIII, 11-15.

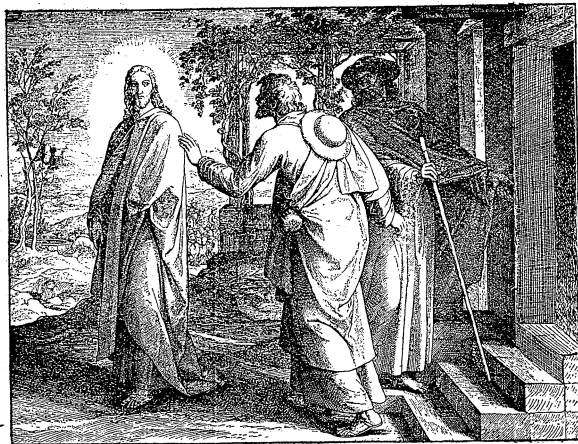
(1) Mar oé kousket er soudarded, emé Sant Augustin, penaus ou des ind guélet ? Ha mar n'ou des ket guélet, penaus é hellant ind laret é ma bet en dispiled é laereh Jézus ?

Jézus um zisko ar hent Emmaüs.

† En dé zé memb, èl ma ié deu ag é zisipled d'ur vorh hanùet Emmaüs hag e zou un diù leù benik a zoh Jérusalem, er Salvèr um ziskoas dehé, édan seblant un dianvézour. É oent é konz étré zé ag ol er péh e oé degoéhet hag épad ma oent é teviz hag é laret ou foénieu unan d'en al, oeit Jézus ha tosteit hag um lakeit d'hobér hent geté. Dal oé ou deulegad, eit n'ou dehé ket ean hanaüet. A betra é konzet hui elsen étré oh, én ur gerhet, emé ean dehé, ha perak é oh hui én dristé?

Unan anehé, hanùet Kléofas, e reskond dehou én ul laret: Nen des meit oh hui dianvézour é Jérusalem ha ne houi ket petra zou bet énou en déieu men! Petra enta? emé ean dehé. Hag ind de reskond: A zivout Jézus a Nazaret hag e oé ur profet bras ha gelledus én é obéreu hag én é gonzeu dirak Doé ha dirak ol er bobl: penaus en des en arhvéléan hag hur mistr er hondañnet d'er marù hag er staget doh er groéz.

É oemb éngorto en dehé sovet Israel; mes chetui hiniù en drivet dé m'éma degoéhet kement sé. Guir é en des mar a unan ag er groag é vé genemb hur skontet bras. Oeit int bet d'er bé kent er splann; hag èl ma n'ou des ket kavet é gorv, é mant bet deit de laret ou des guélet Éled hag e lar é ma biù. Ur ré benak ahanamb e zou bet oeit eùé d'er bé hag ou des kavet pep tra èl m'en des laret er groag é hont, mes eit hou ean n'ou des ket er havet.

JÉZUS UM ZISKO AR HENT EMMAÜS

Nezé Jézus e lar dehé: O tud diskient ha difonn de gredein ol er péh en des laret er brofeted. Ha ne oé deliet d'er Hrist andurein en treu zé ha disoh elsen én é hloér (1)? Hag, én ur gomans get Moïz, ean e ra dehé splann de gonpren ol er péh e lar er Skritur anehou ean memb.

El ma tostent d'er vorh ma ient, ean e hras er man é fallé dehou monet pelloh. Mes ind dalhet arnehou, én ul laret: Chomet genemb, rak devé-hatat e hra, izéleit é en dé. Ha ean oeit geté abarh én ti. Hag, a pe oé doh taul geté, ean e geméras bara, er benignas hag er-ras dehé, arlerh bout ean

(1) Aveid omb ni èl aveit Jézus, hent ar Halvar e zou hent en nean.

torret. Ou deulegad e zigor nezé ; en hanañein e hrant. Mes chetui ean lammet émbèr a zirak ou deulegad.

Nezen é larant en eil d'égilé : Ha n'é ket guir é verué hur haloneu én amb, pe gonzé doh omb ar en hent ha ma ré d'omb splann de gonpren er Skritur?

Ha kentéh é sañant hag é hant éndro de Jérusalem. Enou é kavant tolpet en uneq apostol hag en dispiled aral geté. Er ré men e lar dehé : Guir er-hoalh é é ma sañet er Salvér -a varù de viù hag en des um ziskoeit de Simon. Ind, d'ou zu, e zevizas ér péh e oé degoéhet geté ar en hent ha penaus ou doé ean hanañet, a p'en doé torret er bara. Mes hañni ne gredé er péh e larent.

S. MARK, XVI, 12-13. — S. LUKAS, XXIV, 13-35.

212

Jézus um zisko d'en apostoled.

† D'anderù noz, er memb dé hag e oé er hetan ag er suhun, èl ma oent é konz ag en treu zé ha ma oé cherret en norieu èl léh ma oé tolpet en apostoled get eun ag er Juifed, deit Jézus hag um ziskoeit dehé, pe oent doh taul, ha, doh um lakat én ou hreiz, ean e laras dehé : Er peah revou genoh ! mé é, ne zoujet ket. Mes treboulet ha skontet èl ma oent, ind e gredé guélet ur semeill.

Ha ean laret dehé : Perak é oh hui treboulet ha pé chonjeu e hret hui én hou kaloneu ? Sellet men dehorn ha me zreid, mé memb é. Kroget én hé ha sellet ; ur semeill n'en des na kig nak eskern, èl ma huélet em es mé. Ha, goudé bout konzet elsé,

ean e ziskoas dehé é zehorn, é dreid hag é gosté, hag e demallas dehé bout diskredik hag aheurtet a galon, rak ma ne gredent ket er ré en doé ean guélet sañet a varù de viù.

Bras e oé lehiné en dispiled é huélet er Salvér. Mes èl ma ne gredent ket hoah ha ma oent soéhet é kreiz ou leuiné, ean oeit ha laret dehé : Ha n'hou es hui amen nitra de zèbrein ? Ind e genigas dehou un tam pesk rostet hag un déren mél. Goudé bout débret dirak té, ean e geméras er péh e oé chomet hag er ras dehé. Nezen é lar dehé : Chetu petra e laren d'oh, a pe oen hoah genoh, é oé ret ma vehé deit de vout guir rah er péh e zou skriüet ahanan é lézen Moiz, é livreu er brofeted hag ér psalmeu.

Nezé ean e zigor ou spered eit m'ou dehé konprenet er Skritur, hag e lar un eil guéh : Er peah revou genoh ! El m'en des me Zad me haset, m'hou kas mé eùé. Arlerh er honzeu zen é huéh arnehé hag é lar dehé : Resèuet er Spered Santél, pardonet e vou ou féhedeu d'er ré ma ou pardoneet dehé, ha dalhet e veint d'er ré ma ou dalheet dehé (1).

S. MARK, XVI, 14. — S. LUKAS, XXIV, 36-44. — S. IEHANN, XX, 19-21.

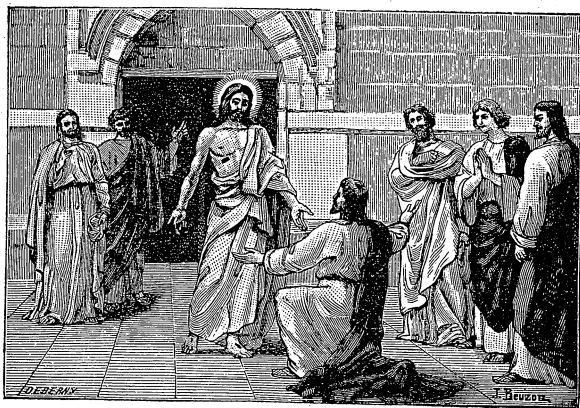
213

Jézus um zisko de sant Tomas.

Tomas, unan ag en deuzek, hanñet Didim (2), ne oé ket geté, a pe oé deit Jézus. En dispiled aral e

(1) Dré er honzeu zé en des Jézus sañet er sakremant a benijen.

(2) Didim, de laret é. Gével.

JÉZUS UM ZISKO DE SANT TOMAS

laras dehou enta : Guélet hun es er Salvér. Mes reskond e hras dehé : Ma ne huélan ket én é zehorn merch en tacheu ha ma ne lakan ket mem biz é léh en tacheu ha ma ne lakan ket men dorn én é gosté, ne gredein ket.

Eih dé arlerh é oé hoah en disipled ér memb léh ha Tomas geté. En norieu e oé cherret ha deit Jézus hag um gavet én ou zoéh ha laret dehé : Er peah revou genoh ! Nezen é lar de Domas : Laka te viz amen ha sel men dehorn. Degas te zorn ha laka ean ém hosté, ha ne ves mui diskredik, mes dén a fé.

Tomas e reskond hag e lar dehóu : Me Salvér ha men Doé. Jézus e lar dehóu : Rak m'ha es men guélet, Tomas, t'ha es kredet. Eurur er ré n'ou des ket guélet hag en des kredet.

S. IEHANN, XX, 24-29.

Jézus um zisko étal len Tibériad.

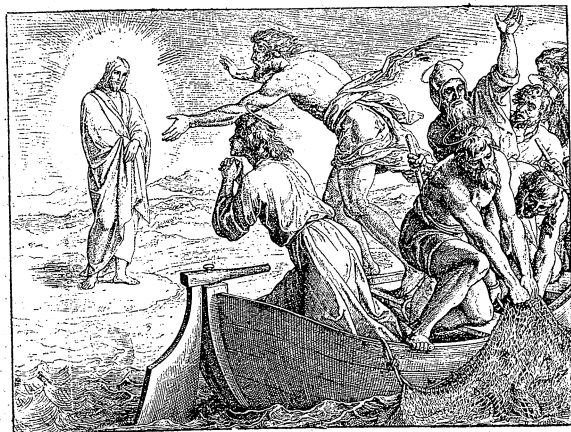
Goudezé Jézus um ziskoas hoah d'é zisipled étal mor Tibériad ; ha chetu penaus en um ziskoas. Get Simon Piér é oé Tomas, hanüet Didim, ha Natanael a Gana ér Galilé, ha mabed Zébédé, ha deu aral a zisipled Jézus. Simon Piér e laras dehé : É han de besketat. É hamb genoh eùé, emé ind. Hag ind ocit ha krapet ér vag. Mes en noz sé n'ou doé dalhet nitra.

Pe zas er mitin, é oé Jézus én é saù ar en aud. Mes é zisipled ne houient ket é oé Jézus e oé. Mem bugalé, e lar Jézus dehé, ha hui hou es de zèbrein ? Pas, emé ind. Ean e lar dehé : Tauflet hou roued a zéheu d'er vag ha hui e gavou. Kentéh en hé zaulant ha n'hellent ket mui hé zennein, d'en nivér a besked e oé abarh.

Nezé en disipl karet get Jézus e lar de Biér : Er Mestr é. Pe gleu laret é ma er Mestr é, Simon Piér e laka é sé en doé dihusket hag e saill ér mor (1). Mes en disipled aral e za d'en aud get er vag. Ne oent ket pèl a zoh en doar : ur seih-uigent paz benak. Ar ou lerh é tennent er rouedad pesked.

Pe zichennant ar en aud, é huélant énou bara hag ur pesk é rostein ar en tan. Jézus é lar dehé : Degaset amen er pesked hou es dalhet tuchant. Simon Piér e grap ér vag, e den er roued d'en doar, ha hi lan a besked. Trizek ha seih-uigent e oé

(1) Bit arriü fonnaploh get Jézus.

JÉZUS UM ZISKO ÉTAL LEN TIBÉRIAD

abarh. Ha deustou ma oé kement anehé, ne oé ket bet roeget er roued.

Jézus e lar dehé : Deit ha débret. Hag hanñi ag er ré e oé é tèbrein ne gredé goulenn getou : Più oh hui ? rak ma houient é oé er Salvér e oé. Jézus e dosta nezen, e gemér bara ha pesked hag ou ra dehé. Ha chetui en dèrvet guéh ma um ziskoé Jézus d'é zisipled a houdé ma oé saüet a varü de viü.

S. IEHANN, XXI, 1-14.

215

Sant Pièr lakeit de vout Pab.

Goudé er pred, Jézus e lar de Simon Pièr : Simon, mab Iehann, ha t'em har mui eit er ré men ? Ia,

Eutru, e lar ean dehou, hui e hoér en hou karan. Bouita me oened (1), e lar dehou Jézus.

Simon, mab Iehann, emé ean dehou eit en eil guéh, ha t'em har ? Ia, Eutru, e reskond Pièr, hui e hoér en hou karan. Bouita me oened, emé Jézus.

Ha ean e lar dehou aveit en dèrvet guéh : Simon, mab Iehann, ha t'em har ? Glaharet én arben ma houlenné getou aveit en dèrvet guéh : Ha t'em har ? Pièr e reskond dehou : Eutru, hui hanaü pep tra, hui e hoér en hou karan. Jézus e lar dehou : Bouita men deved (2).

S. IEHANN, XXI, 15-17.

216

Sant Pièr e vou staget doh er groéz.

É guirioné, é guirioné, m'el lar d'is, a pe oes iouank, te laké te grouiz has unan ha te ié èl léh ma kares ; mes, a pe vi kouh, te astennou ha zehorn hag un-al e lakei te grouiz d'is ha te gasou èl léh ne fallou ket d'is (3).

Chetu petra e laré eit diskoein dré bé marü é te-lié inourein Doé. Ha, goudé bout konzet elsen, é laras dehqu : Héli mé.

S. IEHANN, XXI, 18-19.

(1) Bes bugul er gristénion.

(2) Bes bugul er véleán hag en eskobed, de laret é, Pab.

(3) De laret é, d'er marü. Open tregont vié devéhatoh é oé bet staget sant Pièr doh er groéz, é ben d'en dias.

Petra vou a Sant Iehann ?

Doh um zistroein, Pièr e huél ar é lerh en disipl karek get Jézus, en hani en doé lakeit é ben de zichuéh argalon er Salvér, én devéhan koén, ha goulennet getou : Più é en hani hou kuerhou ? A p'er guél enta, Pièr e lar de Jézus : Nag hennen, petra vou anehou ? Jézus e lar dehou : Mar vennan ma chomou elsé betag ma tein, petra vern d'is té ? Eid ous té, héli mé.

A ziar en dra zen é has er vrud émesk er vredér ne vehé ket bet marù en disipl sé. Neoah Jézus n'en doé ket laret dehou : Ne varùou ket ; mes : Mar vennan ma chomou elsé betak ma tein, petra vern d'is té ? En disipl sen é can memb e zoug testoni ag en treu zé, ha gout e hramb é ma guir é destoni.

S. IEHANN, XXI, 20-24.

Jézus e gas en apostoled de bredeg en Aviel.

Goudezé, en unek apostol e ia d'er Galilé, ar er mañné m'en doé Jézus gourhemennet dehé monet. Énou ind er guél hag en ador ; neçah mar a unan e oé ataù én arvar.

† Nezé Jézus e dosta hag e lar dehé er honzeu men : Reit e zou d'ein pep gelled én nean hag ar en doar. Kerhet enta dré er bed abéh ha predeget en

aviél de gement pobl ha de gement dén é zou. Ba-déet ind é hanù en Tad hag er Mab hag er Spered Santél ha disket ind de viret kement tra em es gourhemennet d'oh (1). En neb e gredou hag e vou badéet e vou salvet, mes en neb ne gredou ket e vou kondañnet.

Ha chetui er burhudeu e vou guélet get er ré e gredou : Ind e skarhou en dialed ém hanù, e gon-zou lavareu neüé. Ind e grogou én aeron ; ha mar ivant un dra benak anpouizonet, droug erbet n'ar-riùou geté. É lakat ou dehorn ar er ré klan, ind e huellei dehé. Hag eid on mé, me vou bamdé genoh bet en achimant ag er bed (2).

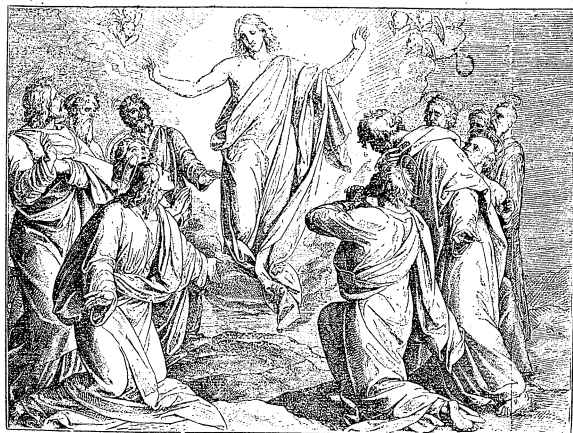
Laret e hras hoah dehé : Revé men dé skriüet, é oé ret m'en dehé er Hrist anduret, ma vehé bet saüet a varù de viù en drivet dé, ha ma vehé bet predeget én é hanù er benijen ha pardon er péhe-deu dré vesk en ol bobleu ha, ketan pen, é Jérusalem. Hui zou hui test a rah en treu zé. Ha mé, me ia de zavéein d'oh en hani en des grateit me Zad. Mes hui, chomet é kër, betak ma reséueet en nerh a ziarlué (3).

S. MAHEU, XXVIII, 16-20. — S. MARK, XVI, 15-18. — S. LUKAS, XXIV, 46-49.

(1) N'é ket erhoalh kredein eit bout salvet. Er fé hemb en obéreu e zou ur fé marù.

(2) Jézus e zou get é Iliz dré é hrèseu, dré é sakremanteu ha drestol dré er sakremant ag en autér.

(3) Er Spered Santél e zelient resou dé er Pantekoust.

JÉZUS E SAU D'EN NEAN DIRAK É APOSTOLED

219

Jézus e saù d'en nean.

Goudé bout konzet elsé doh té, Jézus ou has én tu doh Bétani (1), e saù é zehorn, e ra é venoh de-hé; hag, én ur rein é venoh, ean e saù d'en nean, léh men dé azéet én tu déheu de Zoé.

Arlerh bout ean adoret, é hant éndro de Jérusalem, lan a leüiné. Ha dalhmat é vezent én tanpl é vélein hag é trugèrékat Doé.

Goudézen é oent oeit de bredeg de gement léh e zou. Hag er Salvér e vezé geté hag e ré nerh d'ou honzeu dré er burhudeu e hrent.

S. MARK, XVI, 19-20. — S. LUKAS, XXIV, 50-52.

(1) Ar er mañné Olived.

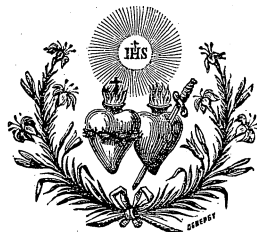
220

En achimant ag en Aviél.

Jézus e hras dirak é zisipléd paut a vurhudeu aral ha n'int ket bet lakeit él livr men. Mes er ré men e zou bet skriüet aveit ma krodeet é ma Jézus Mab Doé ha ma hou pou, é kredein, er vuhé dré é hanù.

Jézus en des hoah groeit éleih a dreu ara! Pe vehent skriüet rah, unan arlerh en al, ne gredan ket é hellehé er bed abéh kemér el livreu e vehé rekis skriü.

S. IEHANN, XX, 30-31. XXI, 25.

ROL

<i>Un aviz d'er Vretoned</i>	Pajen V
Kent lénein en Aviél.	VII

KETAN LODEN

Jézus en amzér ma oé kroèdur.

Kent skriù	1
Er Gir deit de vout dén	2
Kemen en Arhél Gabriel de Zakari	3
Kemen en Arhél Gabriel de Vari.	4
Mari é ti Élizabet	7
Gañnedigeh Sant Iehann er Badéour.	9
Nésted Jézus Krist	12
Kemen en Él de sant Jojob	14
Gañnedigeh Jézus Krist	15
<i>Er Circuncision</i>	18
Jézus gloestret én tanpl	18
Er Majed	20
Jézus e déh d'en Ejipt	22
Hérod e lah er vugaléigeu	23
Jézus e za endro ag en Ejipt	24
Jézus én tanpl émesk en doktored	25
Jézus kroèdur é Nazaret	27

EIL LODEN

Jézus é predeg en Aviél.

Ketan blé ma predeg Jézus.

Sant Iehann én dézerh	Pajen. 29
Badéent Jézus	32
Jézus én dézerh	33
Testoni Sant Iehann er Badéour	35
Disiplé ketan Jézus	37
Jézus, Filip ha Natanael	38
Éreden Kana	40
Er hetan Pask é Jérusalem	41
Jézus ha Nikodem	42
Jézus ér Judé	45
Sont Iehann ér prizon	47
Jézus hag ér voéz a Samari	47
Guelladen mab en ofisour	51
Jézus é sinagog Nazaret	53
Pièr, Andreù, Jak ha Iehann galuèt d'héli Jézus	55
Un diaul skarhet a gorv un dén	56
Jézus ha mammeg Simon Pièr	57
Jézus e skarih en diauled	57
Jézus e bredeg ér Galilé	58
Peskereh burhudus	59
Guelladen un dén lovr	60
Guelladen unan peleuzet	61
Sant Maheu galuèt de vout apostol	63

Eilvet blé ma predeg Jézus.

En hani maheignet a Vetsaïd	67
Jézus davéet a berh Doé en Tad	69

En tuéad diskrañnet	Pajen. 71
En dorn diséhet	73
Jézus groñnet a dolpadeu tud	74
Jézus e choéj apostoled	76
Predeg ar er mañné	77
Er ré eurus	78
Er ré meliget	78
Halén en doar	79
Sklérdér er bed	79
El lézen neùé	80
Er garanté doh en nésan	80
Lézen er briedereh	81
Lézen en doéadel	81
En doustér kristén	82
Er garanté doh en éneberion	82
En alézon	83
Er beden	84
Er iun	84
Er guir drezol	85
Goleuen er horv	85
Er gonfians é Doé	85
Er memb muzul	86
En trest hag er blouzen	87
Er perléz dirak er moh	87
Nerh er beden	87
En nor stréh	88
Er faus brofeted	88
Ret é gobér er mad	89
En dén fur	89
En amoed	89
Meùel er hapitén	90
Mab en intanvéz a Naïm	92
Iehann e gas deu zisipl de gavet Jézus	93
Mélasion reit de Sant Iehann	94
Jézus, Simon er farizién hag er béhouréz	96

Er groagé santél	Pajen. 98
Guelladen un dal mut	99
Jézus hag er fariziéned	100
Inde houlen ur burhud	102
Kérentaj Jézus	104
Hanvaladenneu	104
En hadour	105
Er holeuen	108
En haden vat	109
Er fal lezeu	109
En haden seun	110
Er goél	110
En trezol kuhet	112
Er berlen	112
Er roued	112
Er goal amzér e sent doh Jézus	113
Jézus e skarh ea diaul a gorv deu zén	114
Ur vanden moh e fard ér mor	117
Merh Jair. Ur voéz guelleit	118
Guelladen deu zal hag ur mut	121
Jézus disprizet é Nazaret	122
Kentélieu Jézus d'en apostoled	124
En apostoled e ia de bredeg	128
Sant Iehann er Badéour dibennet	128
Ketan burhud er bara	131
Jézus e gerh ar en deur	134
Er bara ag en nean	136

Trivet blé ma predeg Jézus.

Kentélieu er ré gouh	143
Er voéz a Ganaan	145
Guelladen ur boar mut	147
Burhud er seih baraen	148
Ur merch burhudus én èbr	150

Biouél er fariziéned	Pajen. 150
En dal a Vetsaïd	151
Sant Pièr, mén-sol en Iliz	152
Jézus e gonz ag é basion	154
Jézus ar er mañné Tabor	155
Guelladen ur hroèdur loéraour	158
Gouil er Gobañnerh	160
Ur voéz avoutrerez	164
Jézus, Mab Doé	166
Guelladen unan gafinet dal	170
Er bugul mat	173
Gouil er Gloestrador	176
Jézus e gonz hoah ag é basion	177
Jézus e bé en taueu	178
Er brasan ér baraouiz	178
Lezel d'hobér er mad	180
En dud a Samari ne vennant ket a Jézus	180
Penaus héli Jézus	181
En deuzek disipl ha tri-uigent	181
Kérieu méliget get Jézus	183
En disipled deit éndro	184
En dén mat a Samari	185
Jézus é ti Mart ha Mari	187
Penaus é ma ret pedein	188
Mélasion d'er Huerhiez Vari	190
Er fariziéned meliget get Jezus	190
En doujans ag en dud	192
Madeu en doar	193
Er meùel soursius hag er meùel disoursi	194
Tan ér garanté santél	196
Er benijen	196
Er figézen difréh	197
Ur voéz deugromet	198
Er salvedigeh	199
Jézus, mestr ar bep tra	200

Guelladen un dén klan get er foëu	Pajen. 200
El leign vras.	202
Er guir disipl.	203
En davaden fariet	204
Er péh argand kollet	205
Er mab prodig	205
Er melestrour diléal	208
Lazar hag er fal binùik	211
Er goâl skuir.	213
Ret é kelennein er vredér.	214
Ret é pardonein.	215
Ret é chervij Doé	217
En dek dén lovr.	218
Rantèleh Doé.	218
Ret é pedein hamb arsaù	220
Er fariziën hag er publikén.	220
Jézus étal er Jourden	222
Er briedereh hag er huerhted.	223
Benoh Jézus d'er vugalé vihan.	224
En dén iouank hag en dañné	225
En digol eit en neb e héliou Jézus	227
El labourizion ér huiniég	228
Lazar saët a varù de viù.	230
Konseill er Juifed ènep de Jézus.	234
Jézus e gonz ag é varù.	235
Bugalé Zébédé	236
En hani dal a Jériko	237
Zaché.	239
En dek péh argand.	240
Bartimé en dal	242
Ur pred é Bétani.	243

Er suhun santél.

Jézus inouret sul el Loré	246
Jézus e ouil ar Jérusalem	248

Er figézen diséhet	Pajen. 250
Er varhadizion skarket ag en tanpl	250
Paiañned e glah guélet Jézus	252
Er voëh ag en nean.	252
Aheurtémant er Juifed	253
Nerh er fé ha nerh er beden	255
Jézus e stank ou bégeu d'er skribed.	256
Hanvaladen en neu vab	257
Hanvaladen er huiniegion	257
Hanvaladen fest mab er roé	260
Doé ha Sézar.	261
Er Saduséed	262
Er vrasan gourhemen	263
Jézus, mab David	264
Er skribed meliget get Jézus.	265
Prov un intanvéz	268
Dismant er gér a Jérusalem	269
En achimant ag er bed	273
Er pen-tiegeh hag er chervijerion	275
En dek guerhiéz.	276
En talandeu	277
Er barn devéhan.	279
Judas e huerh Jézus.	281
Alejéant Pask	283
Er Pask revé lézen er Juifed	284
Er hetan é ranteleh Doé	285
Jézus e holh treid en apostoled	285
Jézus é zizolo en treitour	288
Er Sakremant ag en Autér.	289
Jézus e gonz hoah a Judas	289
Piër e nahou Jézus	290
Predeg Jézus alerh er goén	294
Predeg Jézus ar 'en hent d'er mañné Olived	297
Peden Jézus de Zoé é Dad.	302
Angoni Jézus él liorh Olived	304

	Pajen.
Jézus étré dehorn é énéberion.	308
Jézus dirak Annas	311
Jézus dirak Kaif.	312
Pièr e nah Jézus dré dèr guéh	313
Jézus dirak konseill bras er Juifed	316
Marù Judas	316
Jézus dirak Pons Pilat	318
Jézus dirak Hérod	320
Jézus éndro dirak Pons Pilat	321
Jézus ha Barabbas	321
Jézus dispennet a dauleu	323
« Chetui en dén. »	324
Jézus kondañnet.	325
Hent er groéz.	327
Jézus staget doh er groéz	328
« Jézus a Nazaret, roé er Juifed. »	330
Er soudarded e rann dillad Jézus.	331
Jézus goapeit ar er groéz	331
Jézus hag en neu laer	332
« Chetui hou mab » ha « Chetu ha vam »	332
Jézus é verùel.	333
Kentéh èl marù Jézus	334
En taul lans é kalon Jézus.	335
Jézus liénet	337
Jézus lakeit ér bé	337
Soudarded e hoarn bé Jézus	343

TERVET LODEN

Jézus goudé bout deit a varù de viù

Jézus e saù a varù de viù	341
Er groagé santél e ia d'er bé	342
Pièr ha Iehann e rid d'er bé	344

	Pajen
Jézus um zisko de Vari Madelén.	345
Jézus um zisko d'er groagé santél	346
Er soudarded troeit get en arhvéleán	347
Jézus um zisko ar hent Emmaüs	348
Jézus um zisko d'en apostoled	350
Jézus um zisko de sant Tomas	351
Jézus um zisko étal len Tibériad.	353
Sant Pièr lakeit de vout Pab	354
Sant Pièr e vou staget doh er groéz.	355
Petra vou a sant Iehann ?	356
Jézus e gas en apostoled de bredeg en Aviél.	356
Jézus e saù d'en nean	358
En achimant ag en Aviél	359

ROL EN AVIÉL

Eit er sulieu hag er goullieu.

Er groéz (+) e verch er pen ketan hag er stiren () en achimant a bep aviél.*

Sulieu en Avend.

	Pajen.
1. En achimant ag er bed	273
2. S. Iehann e gas den zisipl de gavet Jézus	93
3. Testoni S. Iehann er Badéour	35
4. S. Iehann e bredeg én dézerh.	29

Sul arlerh Nandeleg.

1. Jézus gloestret én tanpl	18
---------------------------------------	----

Sulieu arlerh Gouil er Rouéed.

1. Jézus én tanpl émesk en doktored	25
2. Éreden Kana	40
3. Un dén lovr ha meùel er hapitén guelleit	60,90
4. Er goal amzér e sent doh Jézus	113
5. Er fal lezeu.	109
6. En hadn seun hag er goél	110

Sulieu kent Koareiz.

3. El labourizion ér huiniég.	228
2. En hadour	105
1. Er basion, En dal a Jériko	236,237

Sulieu Koareiz.

	Pajen.
1. Iun ha tantasion Jézus	33
2. Jézus ar er mañné Tabor.	155
3. Jézus e huella d'un dal mut	99,190
4. Burhud er bara hag er pesked	131
5. Sul er Basion : Jézus e zou Doé	169
6. Sul el Loré : Jézus inouret get er Juited	216

Pask.

Sul Vask : Jézus e sañ a varù de viù.	341,343
---	---------

Sulieu arlerh Pask.

1. Jézus um zisko d'en apostoled	350
2. Er bugul mat	175
3. Jézus e iei kent pel devat é Dad	300
4. Jézus e zavéou er Spered Santél.	299
5. Nerh er bedei	301
6. Koufortans én trebilleu	299

Pantekoust.

Sul er Pantekoust : Er Spered Santel	295
--	-----

Sulieu arlerh er Pantekoust.

1. Sul en Drinded : Jézus e gas en apostoled de bredeg.	356
2. Sul er Sakremant : El leign vras.	202
3. En davaden fariet, En argand kollet	204
4. Ketan peskereh burhudus.	59
5. Er garanté a gristeneh	80
6. Burhud er seih baraan	148
7. Er faus brofeted	88

	Pajen.
8. Er melestrour diléal	208
9. Jézus e ouil ar Jérusalem. Marchadizion én tanpl	248, 250
10. Er farizién hag er publikén	220
11. Guelladen ur boar mut	147
12. En dén mat a Samari	185
13. En dek dén lovr	218
14. Er gonfians é Doé.	85
15. Mab en intanvéz a Naïm	92
16. Guelladen un dén klan get er foëu	200
17. Er vrasan gourhemien.	263
18. Guelladen unan peleuzet	61
19. Hanvaladen fest mab er roé	260
20. Guelladen mab en ofisour	51
21. Ret é pardonein	216
22. Doé ha Sezar	261
23. Merh Jaïr. Ur voéz guelleit	118
24. Dismant er gér a Jérusalem	272

Er Goullieu miret.

1. Nandëleg. En overen greisnoz	15
Nandëleg. Overen goleu dé	17
Nandëleg. En overen bred	2
2. Er ieu men dé ocit Jézus d'en nean	351, 356, 358
3. Gouil Maria kreiz est.	187
4. Gouil en Ol Sent	77

Er Goullieu aral.

1. Gouil Maria én Avend.	4
2. Gouil er hetan dé ag er blé	18
3. Gouil Maria er Chandelour	18
4. Merhér el ludu.	84
5. Gouil Maria é merh	4

	Pajen.
6. Lun Vask	348
7. Lun er Pantekoust.	44
8. Gouil Kalon sakret Jézus.	335
9. Gañnedigeh sant Iehann er Badëour	9
10. Gouil Maria é gourhelén	7
11. Gañnedigeh er Huerhiéz Vari.	12
12. Gouil en Enan	70

Diocèse de
Quimper & Léon
Evêché de Cornouaille

Document numérisé en 2016